

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1 เรื่องรูปสัญลักษณ์ต่างๆ โดยใช้แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมลบริหารธุรกิจ

A Study of Learning Achievement in English for Communication 1 Entitled “Symbols” by Using PowerPoint of The 1st year Certificate Students at Wimol Business Administration Technological College

ศรินันตรา สีทองสุข
Srinuntra Srithongsook

วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมลบริหารธุรกิจ
Department of business computer, Faculty of Wimol Business Technology college
E-mail: srinuntra@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1 เรื่องรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยใช้แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โดยใช้วิธีการสอนเสริม ข้อมูลได้มาจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ห้อง ข.1105 จำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบทดสอบก่อนเรียน, แบบทดสอบหลังเรียน และแบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าที (t-test) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนเสริมโดยใช้แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint แล้ว นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนตามสมมติฐานการวิจัยที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, รูปสัญลักษณ์

ABSTRACT

The purpose of this study of learning achievement in English for Communication 1 entitled “Symbols” by Using PowerPoint of The 1st year Certificate Students at Wimol Business Administration Technological College. The samples of the study were 54 students of the 1st year Certificate Students at Wimol Business Administration Technological College of the 2011 academic year by sample group. The experimental group teaching was conducted through practice the “Symbols” by Using PowerPoint, with pre-test / post-test. Statistically used to mean, standard deviation, and t-test for data analysis by package program. The study found the post-test more than the pre-test.

Keywords: Achievement, Symbols

บทนำ

การสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1 ของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่ผ่านมา เมื่อมีการทดสอบเพื่อวัดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้โดยทั่วไปตามสถานที่สาธารณะ พบว่านักศึกษาบางคนไม่สามารถเลือกใช้รูปสัญลักษณ์ที่มีปรากฏอยู่ตามสถานที่สาธารณะได้ถูกต้องและยังไม่เข้าใจความหมายที่ถูกต้องของการใช้สัญลักษณ์นั้น จึงทำให้ผู้วิจัยต้องทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องนี้ เพื่อแก้ปัญหาการไม่สามารถเลือกใช้รูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ ตามความหมายที่ถูกต้องในการทำแบบทดสอบของนักศึกษา โดยการนำโปรแกรม PowerPoint ซึ่งเป็นโปรแกรมหนึ่งในตระกูล Microsoft Office ที่เหมาะสำหรับการจัดสร้างงานนำเสนอข้อมูล (Presentation) สำหรับนำไปประยุกต์ใช้ในงานได้หลายประเภท เช่น การนำเสนอข้อมูล การจัดทำ Slide Show และสำหรับหลักการทำงานของ Presentation ที่สร้างจาก PowerPoint จะสร้างออกเป็น เพรมย่อยๆ แต่ละเฟรมสามารถใส่ข้อมูล รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว หรือเสียง เพื่อสร้างความน่าสนใจเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ เรายังสามารถกำหนดให้ Presentation ของเรา (ดวงพร เกียรติคำ. 2552: 79) นำเสนอออกมา ในรูปแบบอัตโนมัติได้โดยไม่ต้องมีการกดเลือกให้แสดงทีละเฟรมมาใช้ในการเรียนรู้เกี่ยวกับรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาผ่านการทดสอบและมีความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง และยังนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ต่อไป

จากประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1 ที่ผ่านมาในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 พบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยมีการซ่อมเสริมของนักศึกษาที่ได้เกรดศูนย์จำนวนมาก จากรายงานสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาขางานภาษาต่างประเทศ (ฝ่ายวิชาการ. 2553: 10) และนักศึกษาบางคนไม่สามารถเลือกใช้รูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ จำสัญลักษณ์ไม่ได้ ไม่ทราบและไม่เข้าใจความหมายในการปฏิบัติตามสัญลักษณ์นั้น ๆ หรือบางครั้งไม่มั่นใจว่าจำสัญลักษณ์ได้ถูกต้องหรือไม่ และสัญลักษณ์นั้นมีความหมายในการปฏิบัติอย่างไร และก็ไม่แน่ใจว่าถูกต้อง จึงต้องคอยถามเพื่อน ซึ่งถ้านักเรียนคนนั้นไปถามเพื่อนที่มีความสนใจ และใส่ใจในการเรียนรู้สัญลักษณ์นั้น ๆ ก็จะได้ทราบความหมายในการปฏิบัติได้ถูกต้อง แต่ถ้าไปถามเพื่อนคนที่รู้แบบ ครึ่ง ๆ กลาง ๆ คือรู้จริงบ้าง หรือรู้แบบผิด ๆ และเข้าใจผิดมานาน บอกความหมายในการปฏิบัติไม่ถูกต้องก็จะเป็นผลเสียอย่างมากมาในการนำสัญลักษณ์ต่าง ๆ ไปใช้ในการเรียนรู้และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และรวมทั้งยังทำให้ไม่เข้าใจในวิธีการปฏิบัติตามสัญลักษณ์นั้น ๆ ในการเรียนอีกต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยต้องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสื่อ PowerPoint เรื่องรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาในการเลือกใช้รูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในบทเรียนได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1 เรื่องรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยใช้แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1 เรื่องรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยใช้แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 11 ห้องเรียน นักศึกษา 495 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1 ห้องเรียน ห้อง ช. 1105 นักศึกษา 54 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยการจับฉลากจากนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1 ห้องเรียน ห้อง ช. 1105 นักศึกษา 54 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint จำนวน 3 ชุด

1. แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint ชุดที่ 1
2. แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint ชุดที่ 2
3. แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint ชุดที่ 3

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

- ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือ โดยการออกข้อสอบเป็นแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ โดยมีตัวเลือก 4 ตัวเลือก และข้อสอบแบบอัตนัย (อธิบายรูปสัญลักษณ์ 1 รูป) จำนวน 1 ข้อ โดยให้เลือกรูปอธิบายสัญลักษณ์ตามโจทย์ที่ให้มาจำนวน 1 รูปสัญลักษณ์

- ศึกษาแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1 ใน เรื่อง Symbols แล้วนำรูปสัญลักษณ์มาประยุกต์ให้เข้ากับรูปแบบของสัญลักษณ์ที่เป็นปัจจุบัน

- จัดทำแบบทดสอบ ปรนัยจำนวน 30 ข้อ และอัตนัย 1 ข้อ

- นำแบบทดสอบไปทดสอบและเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint ชุดที่ 1 (การจับคู่รูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ), แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint ชุดที่ 2 (การเขียนข้อความกำกับรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ), และแบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint ชุดที่ 3 (การแปลความหมายรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ)

- ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือ โดยการค้นหารูปสัญลักษณ์ที่เป็นที่นิยมใช้และเป็นสัญลักษณ์แบบปัจจุบันพร้อมคำอธิบาย วิธีการใช้สัญลักษณ์จาก Internet และนำรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ นั้นไปจัดการทำ Slide ด้วยโปรแกรม PowerPoint 2007 จำนวน 30 รูปสัญลักษณ์

- ศึกษาแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1 ใน เรื่อง Symbols แล้วนำรูปสัญลักษณ์มาประยุกต์ให้เข้ากับรูปแบบของสัญลักษณ์ที่เป็นปัจจุบัน

- จัดทำแบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint ชุดที่ 1 เป็นแบบฝึกในการจับคู่รูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยใช้แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint จำนวน 30 รูป, แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint ชุดที่ 2 เป็นแบบฝึกในการเขียนข้อความกำกับรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยใช้แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint จำนวน 30 รูป, แบบฝึกด้วยสื่อ

PowerPoint ชุดที่ 3 เป็นแบบฝึกในการแปลความหมายรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยใช้แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint จำนวน 30 รูป

3. นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและนำแบบทดสอบมาแก้ไข และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

4. นำไปฝึกกับนักศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ห้อง ข.1105 จำนวน 54 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน โดยอธิบายคำสั่งให้นักศึกษาฟัง 1 ครั้ง ในเนื้อหาารายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1 เรื่อง Symbol คะแนนเต็ม 40 คะแนน เป็นปรนัย 30 ข้อ คะแนน 30 คะแนน แบบตัวเลือก 4 ตัวเลือก และข้อเขียน 1 ข้อ คะแนน 10 คะแนน และให้นักศึกษาทำการทดสอบและเก็บข้อมูล
3. นำแบบทดสอบก่อนเรียนแบบปรนัยมาตรวจให้คะแนน ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน ส่วนข้อเขียนให้คะแนนตามคำสั่งกำหนด รวมคะแนนเก็บเป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน
4. นำนักศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 54 คน เรียนเสริมโดยให้นักศึกษาฝึกแบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint ในช่วงเวลาเรียนทำการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ชั่วโมงละ 50 นาที จำนวน 8 ชั่วโมง จนจบเนื้อหา
5. เมื่อนักศึกษาเรียนเสริมจบแล้วทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบชุดเดิม ในเนื้อหาารายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1 เรื่อง Symbol คะแนนเต็ม 40 คะแนน เป็นปรนัย 30 ข้อ คะแนน 30 คะแนน แบบตัวเลือก 4 ตัวเลือก และข้อเขียน 1 ข้อ คะแนน 10 คะแนน และให้นักศึกษาทำการทดสอบและเก็บรวบรวมข้อมูล
6. นำแบบทดสอบหลังเรียนแบบปรนัยมาตรวจให้คะแนน ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน ส่วนข้อเขียนให้คะแนนตามคำสั่งกำหนด รวมคะแนนเก็บเป็นคะแนนทดสอบหลังเรียน
7. นำคะแนนการทดสอบก่อนเรียน และคะแนนการทดสอบหลังเรียนไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป และประเมินผล

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1 เรื่องรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยใช้แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ แสดงผล ดังนี้

ตารางที่ 1: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การประเมินผล	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนการทดลอง	54	21.01	7.24	24.06
หลังการทดลอง	54	34.51	4.41	56.57**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจำนวน 54 คน โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนการทดลองมีผลเท่ากับ 21.01 และหลังการทดลองมีผลเท่ากับ 34.51 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนการทดลองมีผลเท่ากับ 7.24 และหลังการทดลองมีผลเท่ากับ 4.41 และเมื่อเปรียบเทียบค่าที (t-test) ของคะแนนก่อนการทดลองเท่ากับ 24.06 และหลังการทดลองเท่ากับ 56.57 ของนักศึกษาที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint แล้วนั้น นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาทุกคนมีคะแนนการทดสอบหลังเรียนในวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1 เรื่องรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยใช้แบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint สูงกว่าก่อนเรียน โดยนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 21.01 และนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงขึ้นเท่ากับ 34.51 นั้น เนื่องจากนักศึกษาได้รับการเรียนเสริมและฝึกทำแบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint จำนวน 3 ชุดอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนดไว้ และการฝึกด้วยสื่อแบบฝึก PowerPoint ยังช่วยให้นักศึกษาจำและรู้จักสังเกตรูปสัญลักษณ์ที่มีปรากฏอยู่ตามที่สาธารณะได้แม่นยำ นอกจากนี้นักศึกษายังได้รับความรู้ ความเข้าใจในการใช้รูปสัญลักษณ์มากขึ้น และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้โดยการดู และอ่านข้อความรูปสัญลักษณ์อื่น ๆ ที่มีปรากฏในชีวิตจริงได้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบงกช บุญเจริญ เรื่อง การศึกษาผลการใช้สื่อการสอนชุด Amazing Word ในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของโรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา Word” พบว่าความสามารถในการจำคำศัพท์นั้นมีแนวโน้มที่จะสามารถพัฒนาได้โดยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ ผ่านทางกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องมีการฝึกฝนผู้วิจัยได้ศึกษาเป็นแนวทางในการทำวิจัยด้วย เพราะการเรียนที่มีการฝึกฝนซ้ำ ๆ อยู่ตลอดจะช่วยให้นักศึกษาจำรูปสัญลักษณ์นี้ได้ และงานวิจัยของฉวีวรรณ วงศ์แพทย์ เรื่องการแก้ปัญหาการไม่รู้คำศัพท์พื้นฐานของนักศึกษาชั้นปวส.1 รายวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ1โดยใช้บทเรียน CAI ชุด Picture Dictionary พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าทดสอบก่อนการเรียนด้วยตนเองทุกหมวดตามลำดับ และจากการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป Picture Dictionary จากการประเมินตนเองของผู้เรียนหลังจากได้ศึกษาด้วยตนเองแล้วพบว่าส่วนใหญ่สามารถสะกดคำและบอกความหมายได้มากขึ้นและรู้สึกพอใจมากที่สามารถเรียนรู้ได้มากขึ้น ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาในด้านการเรียนตนเองและยังมีสื่อที่น่าสนใจในการเรียนการสอนอีกด้วย ซึ่งแบบฝึกด้วยสื่อ PowerPoint เป็นสื่อที่น่าสนใจสำหรับนักศึกษาเพราะนักศึกษาสามารถโต้ตอบ หรือเลือกคำตอบได้หลายครั้ง และทำซ้ำ ๆ จนทำให้นักศึกษาจำรูปสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง ส่วนงานวิจัยเรื่องสุดท้ายที่นำมาศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน คืองานวิจัยของรัชดา ขำครุฑ เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย ของนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ขั้นต้นปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการสอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ซึ่งงานวิจัยเรื่องนี้ได้มีการเปรียบเทียบให้เห็นผลสัมฤทธิ์ของวิธีการสอนทั้งสองวิธีผู้วิจัยนำงานวิจัยเรื่องนี้มาศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักศึกษาด้วย

สรุป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1 เรื่องรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยใช้แบบฝึกหัด PowerPoint ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า คะแนนเฉลี่ย (X) ก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 21.01 และคะแนนเฉลี่ย (X) หลังเรียนมีค่าเท่ากับ 34.51 แสดงว่านักศึกษาที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดด้วยสื่อ PowerPoint เรื่องรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์การทดสอบหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดด้วยสื่อ PowerPoint เรื่องรูปสัญลักษณ์ต่าง ๆ มากกว่าผลสัมฤทธิ์การทดสอบก่อนเรียนของนักศึกษาหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร. (2550). *ประเภทของสื่อ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2554, จากเว็บไซต์:
http://kanok-orn.blogspot.com/2007/09/blog-post_11.htm/
- ฉวีวรรณ วงศ์แพทย์. (2547). *การแก้ปัญหาการไม่รู้คำศัพท์พื้นฐานของนักศึกษาชั้น ปวส. 1 รายวิชา ทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 1โดยใช้บทเรียน CAI ชุด Picture Dictionary*.
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่.
- ดวงพร เกียงคำ. (2552). *คู่มือ PowerPoint 2007 ฉบับสมบูรณ์*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โปรวิชั่น.
- เตือนใจ ตรีเนตร. (2544). *ความหมายของแบบฝึก*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2554, จากเว็บไซต์:
<http://edu.nu.ac.th/selfaccess/researches/admi...>
- (2544). *ลักษณะแบบฝึกที่ดี*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2554, จากเว็บไซต์:
<http://edu.nu.ac.th/selfaccess/researches/admi...>
- บงกช บุญเจริญ. (2553). *การศึกษาผลการใช้สื่อการสอนชุด Amazing Word ในการจำคำศัพท์ ภาษาอังกฤษ*. โรงเรียนเซนต์หลุยส์ ฉะเชิงเทรา.
- พิมพ์พร เครือแก้ว. (2552). *สื่อการเรียนการสอน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2554, จากเว็บไซต์:
<http://hunsu.com> และ <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=732590>
- แพตตี. (2544). *ประโยชน์ของแบบฝึก*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2554, จากเว็บไซต์
<http://edu.nu.ac.th/selfaccess/researches/admi...>
- เพียงจิต อึ้งโพธิ์. (2529). *แนวทางการสร้างแบบฝึก*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2554, จากเว็บไซต์
<http://edu.nu.ac.th/selfaccess/researches/admi...>
- รัชดา ขำครุฑ. (2540). *วิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของ นักเรียน*. วิทยาลัยนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กทม.
- Good. (1973). *การเลือกสื่อการเรียนการสอน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2554, จากเว็บไซต์:
<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=732590>

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ

Integrated Learning Management to Improve English Communicative Skills for 2nd Vocational Students of Wimol Business Administration Technological College

เบญญาดา วิริไฟ

วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ
E-mail: benyadada@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 สุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มด้วยการ จับสลากจาก 10 ห้องเรียน มา 1 ห้องเรียนเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง คือห้อง ชคธ.212 นักศึกษา 44 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัด ทักษะ การสื่อสาร การทดลองใช้เวลา 10 คาบ คาบละ 50 นาที สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป ผลการวิจัย พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.74/80.83 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดย การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 40.71 ก่อนเรียนเท่ากับ 22.45 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.41 ค่าที่ เท่ากับ 21.863 และการประเมินทักษะการพูดคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองร้อยละ 75 คะแนน และก่อนการทดลองร้อยละ 38.64

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ, ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ABSTRACT

The purpose of this study were (1) to construct the integrated lesson plan with the standard of efficiency at 80/80 (2) to compare the students' achievement before and after the experiment. The sample selected by cluster random sampling composed 10 classes. The experimental group 44 students of Wimol Business Administration Technological College in the second semester of the 2011 academic year. The instruments used in this study were lesson plans, pre-post tests, and the communicative skills form. The experiment was carried out for 10 hours in the second semester of the 2011 academic year. The research design was one-group pre-test-posttest. The data were statistically analyzed by mean scores, percentage, standard deviation and t-test for dependent samples. The results of the research were 1) The integrated lesson plan efficiently was at 81.74/80.83 2) The Achievement though Integrated Learning Management was significantly higher than that of the pre-test

ones at .05 level. And 3) the mean scores of communicative skills are 75.

Keywords: Integrated Learning English, Communicative Skills

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญและใช้ติดต่อสื่อสารในฐานะเป็นภาษาที่สองของหลายประเทศที่นำมาใช้มากที่สุดเป็นที่นิยมในโรงเรียนทั้งในระบบและนอกระบบ กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญและได้บรรจุวิชาภาษาอังกฤษไว้ในหลักสูตรจนถึงปัจจุบัน ภาษาอังกฤษได้รับการยอมรับว่าเป็นภาษาสากลเป็นสื่อกลางที่ใช้ในการติดต่อต่าง ๆ แพร่หลายทั่วโลก บทบาท ความสำคัญของภาษาอังกฤษจึงเป็นแรงผลักดันให้ต้องเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยีต่าง ๆ กับประเทศอื่น ตลอดจนทำความเข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและวิถีความเป็นอยู่ของต่างประเทศ ซึ่งจะต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่างกันและกันทั้งสิ้น (สมิตรา อังวัฒนกุล, 2540: 163) ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทมากในสังคมไทย และเป็นภาษาสากลที่มีผู้นิยมใช้ติดต่อระหว่างประเทศ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา ตลอดจนภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการศึกษาต่อในระดับสูง (วรวรรณ เปลี่ยนบุญเลิศ, 2540: 74) การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพราะภาษาอังกฤษมิใช่เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่ต้องการและเพื่อการประกอบอาชีพเท่านั้น ภาษาอังกฤษยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร การเจรจาต่อรองเพื่อการแข่งขันและความร่วมมือทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาษาอังกฤษยังช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคล เพราะเมื่อบุคคลมีความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละเชื้อชาติ ศาสนาทำให้สามารถปฏิบัติตนต่อกันได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม (กรมวิชาการ, 2544: 1)

จากการศึกษาของผู้วิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้ตามเป้าหมายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 23 บัญญัติว่า การศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และการบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา (ออนไลน์, 2553: 1) และจากการศึกษาค้นคว้างานวิจัย ถึงผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีต่อผู้เรียน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงานและมีความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียน (อนันต์ โพธิกุล, 2543: 49) ผู้เรียนมีความพอใจ เนื่องจากได้บูรณาการความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษกับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ (ไพลิน กาญจนพานิช, 2545: 184-186) นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบอีกว่าการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการยังมีส่วนช่วยในการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อีกด้วย (วันเพ็ญ บุญเสนนท์, 2550: 57-58) จากผลการวิจัยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงคุณประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ที่มีต่อการพัฒนาผู้เรียนอันจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ที่มีต่อการดำเนินชีวิต มีนิสัยในการคิดเชื่อมโยงเห็นความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับธรรมชาติ ชุมชนท้องถิ่น สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ประเทศชาติ รู้จักการปรับตัว พัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ แก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยรักการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ เลือกใช้ข้อมูลได้เหมาะสมกับสถานการณ์สอดคล้องกับตนเองและสังคมไทย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัยในตนเอง มีน้ำใจ มีความรับผิดชอบ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีเห็นคุณค่าของตนเองและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ผู้วิจัย เป็นผู้สอนนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งเป็นชั้นที่ควรเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันในสถานการณ์ที่เป็นจริงได้เห็นความสำคัญและมีความสนใจในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ ในวิชาการสนทนาภาษาอังกฤษ 1 การเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นการเรียนรู้ที่สำคัญ ที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ตามที่สังคมต้องการ ซึ่งกรมวิชาการ (2545: 36) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบบูรณาการทำให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความคิด ประสบการณ์ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ สอดคล้องกับสภาพจริงตามธรรมชาติ และสัมพันธ์กับชีวิตจริง ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ลักษณะรอบรู้หลายด้าน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย อันจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยง ถ่ายโอนการเรียนรู้ ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ สามารถลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาและส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายช่วยให้สามารถคิดวิเคราะห์เชื่อมโยง และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ยิ่งกว่านั้นกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการยังสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้โดยผู้เรียน (Constructivism) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้และสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในโลกของการเรียนรู้ ยุคข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัย จึงได้พิจารณาเลือกการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่คาดว่าจะสามารถช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ให้สามารถนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ รวมทั้งใช้ภาษาที่เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองเพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดในเรื่อง การกำหนดประชากร การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 10 ห้องเรียน จำนวน 446 คน

2. วิธีการสุ่มตัวอย่างและขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มด้วยการจับสลากจาก 10 ห้องเรียน มา 1 ห้องเรียนเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง คือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1 ห้องเรียน ห้อง ชคธ.212 นักศึกษา 44 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จำนวน 5 แผน ได้แก่ 1) Countries and nationalities 2) Jobs and occupations 3) In a restaurant 4) Offering a drink และ 5) What should I do?

3.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

แบบเติมคำ 5 ข้อ แบบเขียนตอบจำนวน 5 ข้อ อ่านเนื้อเรื่องและตอบคำถาม 5 ข้อ นำไปหาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และได้แบบทดสอบข้อที่มีค่าความยากอยู่ระหว่าง .56-.76 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .20-.36 และได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

3.3 แบบวัดทักษะการสื่อสาร ใช้เพื่อวัดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทักษะการอ่านและการพูด โดยศึกษาและดัดแปลงจากเกณฑ์การให้คะแนนของสำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และสุภัทรา อักษรานุเคราะห์ และได้กำหนดคุณลักษณะและเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อวัดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

4. วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จำนวน 5 เรื่อง ขอบเขตเนื้อหาได้แก่ 1) Countries and nationalities 2) Jobs and occupations 3) In a restaurant 4) Offering a drink และ 5) What should I do? โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎี หลักการและแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

2) วิเคราะห์เนื้อหาวิชาการศึกษาภาษาอังกฤษ 1 ตามหลักสูตรกรมอาชีวศึกษา และคัดเลือกเนื้อหาที่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นการสื่อสารและกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้

3) ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาคือเห็นว่าย่สอดคล้อง ให้คะแนน +1 ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0 เห็นว่าไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

4) นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์วัชรินทร์ ผ่องภักดี รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และอาจารย์สมคิด อภิวัฒน์ธีระกุล ที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมและความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ชุดที่ 1,2,3,5 มีค่าดัชนีเท่ากับ 1.0 ส่วนชุดที่ 4 มีค่าดัชนีเท่ากับ 0.67 รวมทั้ง 5 แผน มีค่าดัชนีเท่ากับ 0.67-1.0

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ได้ปรับปรุงแก้ไขฉบับสมบูรณ์ไปทดลองสอนเพื่อหาประสิทธิภาพได้ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 81.74/80.83

4.2 หาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่เน้น 1) ความรู้ความจำ 2) ความเข้าใจ และ 3) การนำไปใช้ เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ (ปรนัย) 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ แบบเติมคำ 5 ข้อ แบบเขียนตอบจำนวน 5 ข้อ อ่านเนื้อเรื่องและตอบคำถามจำนวน 5 ข้อ ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ สำหรับใช้ทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามลำดับ ดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ คู่มือการวัดผลและประเมินผล วิธีการสร้างแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบและข้อสอบแบบเติมความ วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา เพื่อสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต้องการวัด โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 แผน

2) สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ (ปรนัย) 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ แบบเติมคำ 5 ข้อ แบบเขียนตอบจำนวน 5 ข้อ อ่านเนื้อเรื่องและตอบคำถามจำนวน 5 ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ และนำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอต่ออาจารย์ธัชชา

ทองมิตร หัวหน้าสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ และ Mr. Joseph Oldham หัวหน้าศูนย์ภาษาอังกฤษ พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) การใช้ภาษาความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ความเหมาะสมของคำถามตัวเลือก และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา คือ เห็นว่าสอดคล้อง ให้คะแนน +1 ไม่น่าใจ ให้คะแนน 0 เห็นว่าไม่สอดคล้องให้คะแนน -1 (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. 2545: 145)

3) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการตรวจสอบ มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของคำถามและตัวเลือกที่มีค่าเท่ากับ 1 ทุกข้อ

4) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงและหาค่าดัชนีความสอดคล้องแล้วไปทดสอบนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักศึกษากลุ่มทดลองไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและนักศึกษาผ่านการเรียนรู้ตามเนื้อหาของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อหาคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนน ถ้าตอบถูก ให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน

5) นำผลการสอบของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาความยาก (Difficulty = p) และค่าอำนาจจำแนก (Power of discrimination = r) และเลือกแบบทดสอบเฉพาะข้อที่มีค่าระดับความยาก (p) อยู่ระหว่าง .56 - .76 ค่าอำนาจจำแนก (r) .20 - .36 จำนวน 40 ข้อ แบบเติมคำจำนวน 5 ข้อ แบบเขียนตอบจำนวน 5 ข้อ อ่านเนื้อเรื่องและตอบคำถามจำนวน 5 ข้อ และวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งหมดโดยใช้วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) KR₂₀ คือแบบทดสอบให้ข้อถูก ได้ 1 คะแนน และข้อผิดให้ 0 คะแนน ผลการหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538: 197-198) และนำแบบทดสอบไปใช้ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

4.3 แบบวัดทักษะการสื่อสาร โดยผู้วิจัยสร้างแบบประเมินเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการวัดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1) ศึกษาการวัดผลและการประเมินทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของสำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2539: 82) และ สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532: 64-65) เพื่อกำหนดคุณลักษณะและเกณฑ์การให้คะแนนจากแบบวัดทักษะการสื่อสารของผู้เรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินเป็น 2 ทักษะ 3 ระดับ โดยวัดด้านการอ่าน ในด้านความเข้าใจการจับใจความสำคัญและการรู้ความหมายศัพท์ การพูดในด้านความถูกต้อง ความคล่องแคล่วและการแสดงท่าทาง/น้ำเสียงประกอบการพูด

2) สร้างแบบวัดทักษะการสื่อสารโดยศึกษาและดัดแปลงจากเกณฑ์การให้คะแนนของสำนักทดสอบทางการศึกษา และ สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ และแบบวัดทักษะการสื่อสาร เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงและแก้ไข จากนั้นนำไปวัดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยปฏิบัติ ดังนี้

5.1 ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้และให้คำอธิบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในวิชาการสนทนาภาษาอังกฤษ 1

5.2 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง แล้วผู้ศึกษาตรวจบันทึกคะแนนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการทดสอบ เป็นคะแนนทดสอบก่อนการทดลอง

5.3 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมงในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2554 – มกราคม 2555

5.4 เมื่อดำเนินการทดลองครบ 10 ชั่วโมงแล้ว จึงทำการทดสอบด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยแบบทดสอบชุดเดิมของกลุ่มทดลองอีกครั้ง และบันทึกผลการทดสอบให้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

5.5 วัดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบวัดทักษะการสื่อสาร

5.6 รวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

5.7 สรุปผลการทดลอง

6. การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการทดลองการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกำหนดระยะเวลาแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่จัดเก็บและรวบรวม และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ดังนี้

6.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัด แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 5 เรื่องมาคำนวณเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ของประสิทธิภาพในงานวิจัยนี้เท่ากับ 80/80 โดยที่ค่า E_1/E_2 ที่คำนวณได้จะนำไปเทียบกับเกณฑ์ (พิสุทธา อารีราษฎร์, 2551: 158)

6.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยนำคะแนนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาทั้ง 44 คน มาคำนวณด้วยสถิติ t-test (dependent) โดยได้ตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ค่าความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test) วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ สรุปผลดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.74/80.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตาราง

N	$\frac{\sum X}{N}$	E_1	$\frac{\sum X}{N}$	E_2
44	40.87	81.74	40.42	80.83

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D. ($\bar{D}$)	t	Sig.
ก่อนเรียน	50	22.45	4.36	18.21	4.41	21.863*	0.000
หลังเรียน	50	40.71	2.51				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ในการวิจัย เรื่องการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ ผู้วิจัยได้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น 2 ลักษณะคือใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดทักษะการสื่อสาร ผู้วิจัย ได้ข้อค้นพบจากการทดลองสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทุกประเด็น โดยพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้วัดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาเพิ่มเติมในขณะทำการทดลอง สิ่งที่ผู้วิจัยสังเกตได้ขณะทำการทดลองคือนักศึกษากลุ่มที่เรียนดีจะช่วยเหลือนักศึกษากลุ่มที่เรียนปานกลางและเรียนอ่อน การแบ่งกลุ่มหรือการจับคู่ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างรู้จักจัดสรรคนเก่ง ไม่เก่ง เรียนอ่อนของแต่ละกลุ่มกันเอง โดยที่ผู้วิจัยไม่ต้องคอยแนะนำเวลาในการจัดการเรียนรู้ไม่พอเนื่องจากกิจกรรมหลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำผลการศึกษามาอภิปรายในประเด็นต่อไป

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 81.74/80.83 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1 เนื่องจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาออกเป็น 5 เรื่องย่อย และในแต่ละหัวข้อย่อยจะความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ผู้เรียนไม่เกิดความรู้สึกลำบากในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะในแต่ละหน่วยจะจัดกิจกรรมไว้หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพลิน กาญจนพานิช (2545 : 184-186) ที่ทำการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเนื้อหาการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนมัธยม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนส่วนมากมีความพอใจวิธีการเรียนการสอนแนว CBI เนื่องจากได้บูรณาการความรู้ ความสามารถทางภาษาอังกฤษกับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง อีกทั้งได้ร่วมกิจกรรมอย่างหลากหลายนักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การวัดประเมินผลที่กำหนด โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีและยังสอดคล้องกับผลการวิจัย ของสิริพัชร เจษฎาวิโรจน์ (2546 : 87) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสำหรับใช้ในชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอยู่ในระดับดีและดีมาก คณะครูและผู้ปกครองมีความเห็นที่ดีต่อหลักสูตรบูรณาการ นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนการสอนมากที่สุด แต่ละขั้นตอนของหน่วยการเรียนรู้ มีกระบวนการพัฒนาเป็นระบบถูกต้องตามหลักการสร้างการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้

2. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ในเรื่อง 1) Countries and nationalities 2) Jobs and occupations 3) In a restaurant 4) Offering a drink และ 5) What should I do? ของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลที่เป็นเช่นนี้สาเหตุมาจาก

2.1 ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกกลุ่มในการปฏิบัติกิจกรรม ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ทำให้มีโอกาสช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และผู้เรียนได้รับการเอาใจใส่จากครูผู้สอนอย่างทั่วถึง

2.2 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้นผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัว เช่น Countries and nationalities, In a restaurant, What should I do? ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถและทำให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่มีอยู่แล้วมาประยุกต์ใช้ในเนื้อหาและการเรียนรู้ของตน

3. จากการสังเกตระหว่างการทดลองด้านทักษะการอ่าน-การพูดโดยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 พบว่า ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะการอ่าน-การพูดเพิ่มขึ้นและถูกต้อง กล้าที่จะแสดงออก กระตือรือร้น ที่จะฝึกและร่วมกันทำงานกับกลุ่ม นอกจากนี้ ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้อยู่ในเกณฑ์ดีโดยผู้เรียนรู้ว่าจะกำลังฝึกทักษะอะไร ส่วนผู้เรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง จะคอยช่วยฝึกผู้เรียนที่เรียนอ่อนได้ฝึกอ่าน-พูดจนคล่องและคอยให้คำแนะนำเมื่ออ่านและใช้สำนวนพูดไม่ถูกต้อง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น

สรุป

จากผลการวิจัยและสาเหตุดังกล่าวทำให้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัว ผู้เรียนไม่เกิดความรู้สึกยุ่งยากในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพราะในแต่ละหน่วยแบ่งเป็นหัวข้อย่อย มีกิจกรรมหลากหลาย ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกกลุ่มในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและมีโอกาสช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2553). สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2554, จากเว็บไซต์:
http://www.sobkroo.com/img_news/file/A24973701.pdf
- พิสุทธา อาริราษฎร์. (2551). *การพัฒนาซอฟต์แวร์ทางการศึกษา*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ไพลิน กาญจนภานุพันธ์. (2545). *การจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการเนื้อหา: การพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ปริญญาเอก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วรวรรณ เปลี่ยนบุญเลิศ. (2540). *แนวคิดและเทคนิควิธีสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันเพ็ญ บุญเสนินท์. (2550). *การจัดการการเรียนรู้แบบบูรณาการกับวิถีชีวิตในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการจัดการการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). *แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเสมียนนารี กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพมหานคร: ปรินญาศึกษาศาสตร์ดุขภูิบัญญัติสาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อนันต์ โพธิกุล. (2543). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบอุปนัย วิธีสอนแบบนิรนัย และวิธีสอนตามคู่มือครู*. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์ ETHICAL BEHAVIOR OF STUDENTS BACHELOR IN RATCHAPHRUEK COLLEGE

ศิณภรณ์ หู่เต็ม

วิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: sina913@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์ จังหวัดนนทบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี และอาชีพของผู้ปกครอง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบที (t –test) และทดสอบเอฟ (F –test)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ระดับปริญญาตรี จังหวัดนนทบุรี มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อความเสียสละ อยู่ในระดับมาก
 - 2) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ระดับปริญญาตรี จังหวัดนนทบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
 - 3) ระดับปีการศึกษาที่ต่างกัน มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
 - 4) นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ระดับปริญญาตรี จังหวัดนนทบุรี อาชีพผู้ปกครองต่างกัน มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
- ข้อเสนอแนะในการปลูกฝังพฤติกรรมของนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ จังหวัดนนทบุรี ได้เสนอแนะไว้ดังนี้ ควรจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษา เช่น จัดกิจกรรมทำบุญตักบาตรในตอนเช้าทุกวันพระ สนับสนุนให้ทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อเป็นการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และ นักศึกษาควรประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบของทางวิทยาลัย

คำสำคัญ: พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม

ABSTRACT

This studied purposes 1) Ethical behavior of students Bachelor Ratchaphruek College. Nonthaburi. 2) Compared to ethic behavior according to the variables of sex ,educational level and parents' occupation. The research sample subjects were 302 students Bachelor Ratchaphruek College. The data collection instrument was a 30 item rating – scale questionnaire with open-ended questions. The statistics employed in the

analysis of the data were percentage, mean, and standard deviation. The t-test and f-test were used to test the hypotheses.

The results indicated the following:

1. The levels of ethical behavior of the students Bachelor Ratchaphruek College as whole and in the individual components were moderate except in the component sacrifice. At a high level.

2. There were no significant differences between the male and female students in their ethical behavior as a whole and in the individual components. In which there was no significant difference at the .05 level.

3. There were no significant differences between the students studying in different educational levels regarding their ethical behavior either as a whole or in the individual components. In which there was no significant difference at the .05 level.

4. There were no significant differences between the students studying in different parents' occupation regarding their ethical behavior either as a whole or in the individual components. In which there was no significant difference at the .05 level.

Suggestions regarding the appropriate methods that should be Activities for students to inculcate ethical such as give alms to a Buddhist monk, Encouraged to work together as a team to accept the opinions of others and students should behave according to the rules and regulations of the college.

Keywords: Moral and ethical behavior

บทนำ

สถานการณ์บ้านเมืองของประเทศไทยเราในปัจจุบันนี้ ดูน่าเป็นห่วงอย่างยิ่งจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ผลักดันให้สังคมไทยมุ่งความสำเร็จทางวัตถุคนในสังคมแสวงหาความสำเร็จในชีวิตทางด้านเศรษฐกิจ บ้างก็แสวงหาอำนาจ บ้างก็แสวงหาผลประโยชน์จนหลายคนมองเห็นตรงกันว่าปัจจุบันสังคมไทยเริ่มอ่อนแอลงเรื่อยๆและกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤติหลายด้าน ทั้งด้านการเมือง การศึกษา ศาสนา เศรษฐกิจสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่พึงวิตกกังวลคือปัญหาความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนในประเทศ ทั้งในระดับนักการเมือง ข้าราชการ หรือคนในแวดวงอาชีพอื่นๆ ภาพที่เห็นชัดเจนและเป็นข่าวอยู่ทุกวันนี้คือการทุจริตคอร์รัปชัน การก่ออาชญากรรม การเสพและค้ายาเสพติด และยังแพร่ระบาดไปยังกลุ่มเยาวชนนักเรียน นักศึกษาตั้งแต่ระดับประถม จนถึงอุดมศึกษา การพฤติกรรมตนที่ไม่พึงประสงค์ อาทิ การแต่งกายผิดระเบียบ แต่งกายล่อแหลมซึ่งเป็นมูลเหตุก่อให้เกิดอาชญากรรมทางเพศ การที่นักเรียนนักศึกษาขายบริการทางเพศ เพียงเพื่อหาเงินมาใช้จ่ายฟุ่มเฟือย การอยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยา การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาทั้งภายในสถาบันเดียวกันและต่างสถาบัน เหล่านี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มของเยาวชนดังกล่าว ทุกคนต่างลงความเห็นตรงกันว่าเยาวชนไทยของเราขาดการปลูกฝังในด้านคุณธรรมจริยธรรม ในขณะที่สังคมไทยต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไทยไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรมจริยธรรม และไม่เสื่อมวัฒนธรรมของชาติ ทุกครั้งที่กล่าวถึงปัญหาคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทยหลายคนมักจะมองไปที่กระบวนการจัดการศึกษา และตอกย้ำเสมอว่าเป็นความล้มเหลวของระบบการศึกษา แต่หากทุกฝ่ายเปิดใจยอมรับว่าปัญหาเรื่องคุณธรรมจริยธรรมนั้นเป็นปัญหาใหญ่ระดับชาติ

การแก้ไขปัญหาจะต้องเริ่มต้นจากครอบครัว สถานศึกษา และที่สำคัญที่สุดคือผู้ใหญ่ทุกคนในสังคมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน เนื่องจากการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้ประสบผลสำเร็จสูงสุดนั้นต้องปฏิบัติให้เป็นแบบอย่าง ถ้าพิจารณาพื้นฐานปัญหาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนไทย ส่วนหนึ่งนั้นเริ่มจาก “ปัญหาด้านครอบครัว” ซึ่งเกิดจากการที่ครอบครัวแตกแยก พ่อแม่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน พ่อแม่ไม่มีเวลาให้บุตรหลาน การใช้ความรุนแรงในครอบครัว และอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งประเด็นปัญหาของสังคมที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนไทยลำดับต้น ๆ เช่น ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว ซึ่งจะนำไปสู่การมีความรัก การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร รวมถึงภัยจากสื่อเทคโนโลยี โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต และการเข้าถึงอบายมุขทั้งหลายบุหรี่ยาเสพติดได้อย่างง่ายดายและที่สำคัญคือ “การขาดแบบอย่างที่ดี” นั้นเอง สังคมอยากเห็นภาพเด็กและเยาวชนเป็นเช่นไร ทุกคนในสังคมทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูผู้สอนผู้บริหารนักการเมือง ผู้นำสังคม ผู้นำประเทศต้องประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีเพราะการเป็นแบบอย่างที่ดีนั้นถือเป็นวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดีที่สุด

ดังนั้น คุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นกลไกของสังคมที่ทำหน้าที่เป็นบรรทัดฐานของความประพฤติเป็นสิ่งที่กำหนดว่าอะไรควรประพฤติปฏิบัติและจะต้องปลูกฝังให้กับคนในสังคม เพราะถ้าคนในสังคมนั้นเป็นคนดีแล้วสังคมก็จะมีความสุขแต่ถ้าคนในสังคมนั้นไม่ดี ก็จะมีแต่ความวุ่นวาย เตือนร้อน ซึ่งสอดคล้องจากรายงานการศึกษา เรื่องคุณสมบัติของลูกจ้างที่นายจ้างต้องการ ศึกษาเฉพาะกรณีนายจ้างที่เข้าร่วมงานนัดพบแรงงานบริเวณกระทรวงแรงงาน เดือนกุมภาพันธ์และ มีนาคม 2552 จากกรมการจัดหางาน (กรมการจัดหางาน.[ออนไลน์].2552) ได้สำรวจความคิดเห็นของนายจ้างเกี่ยวกับคุณสมบัติของลูกจ้างที่นายจ้างต้องการรับเข้าทำงาน แบ่งออกเป็น 4 ด้านหลัก คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้พื้นฐาน ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการตามลักษณะงาน และด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพจากการศึกษาพบว่านายจ้างให้ความสำคัญกับคุณสมบัติ ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพมากที่สุด 4.46 คะแนน รองลงมา ด้านคุณธรรมจริยธรรม 4.45 คะแนน ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐาน 4.05 คะแนน และน้อยที่สุด คือด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการตามลักษณะงาน 4.02 คะแนน

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. [ออนไลน์] 2545 – 2549) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ซึ่งรอบทิศทางการพัฒนาประเทศระยะกลางที่ดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ในด้านแนวคิดที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม และให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล ทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการภายในที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกระดับ อันจะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนโดยมี “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาได้อย่างแท้จริงประกอบกับเจตนารมณ์ความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญาความรู้และคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 คุณธรรมจริยธรรม เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเป็นปัจจัยสำคัญของคุณภาพบัณฑิตตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาตรวมทั้งความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิต และสังคมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเป็นบัณฑิตที่เก่งและดี ดังนั้น การวิจัยนี้ จึงศึกษาพฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ เพื่อให้ทราบพฤติกรรมดังกล่าวและได้ใช้เป็นแนวทางในการสร้างคนดี และพัฒนาบัณฑิตให้เป็นคนเก่งมีความรู้ มีคุณธรรม เป็นผู้มีส่วนทำให้สังคมสงบสุข อันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์ จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีวิทยาลัยราชพฤกษ์ ตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี อาชีพของผู้ปกครอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 คณะบริหารธุรกิจ คณะบัญชี คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ทั้งหมด 1,220 คน

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน โดยใช้วิธีการสุ่มของทาร์โรว์ ยามาเน่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามเชิงพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ประพฤติปฏิบัติประจำ (สม่ำเสมอ) ประพฤติปฏิบัติบ่อยครั้ง ประพฤติปฏิบัติบางครั้ง ประพฤติปฏิบัตินานๆ ครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ โดยแบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล มีลักษณะแบบเลือกตอบ (Check-List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามมาทำการบันทึกรหัสข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยการกำหนดคะแนนจากแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานเพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่มใช้ t -test และทดสอบความแตกต่างระหว่าง 3 กลุ่มขึ้นไปใช้ F -test

3. กำหนดเกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ยที่มีช่วงคะแนนในแต่ละชั้นเท่า ๆ กัน ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง มาก

2.50 - 3.49 หมายถึง ปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง น้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์ นนทบุรี จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 302 คน พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมที่มากเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านความเสียสละ ค่าเฉลี่ย 3.97 รองลงมาคือ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ลำดับที่น้อยที่สุด คือด้านความอดทน ค่าเฉลี่ย 2.88

2. ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์ โดยภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

สรุป

สรุปผลการศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์ นครบุรี ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน ทั้งชายและหญิง พบว่าเป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.9 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 35.1 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 25.2 ปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 25.2 ปีที่ 2 และปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 24.8 อาชีพผู้ปกครองที่มากที่สุด คืออาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 43.7 รองลงมาทำธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 15.6 อาชีพอื่นๆ ร้อยละ 14.2 ค่าขาย คิดเป็นร้อยละ 13.6 น้อยที่สุดคือรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 12.9

2. ภาพรวมพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านความเสียสละอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.97 ผลการศึกษาจำแนกตามรายด้าน ได้ดังนี้

ด้านความมีระเบียบวินัย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.35 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อเข้าเรียนตรงต่อเวลา ค่าเฉลี่ย 4.02 อยู่ในระดับมาก และข้อทิ้งเศษกระดาษหรือขยะไว้บนเก้าอี้หรือบนพื้นห้องอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ค่าเฉลี่ย 1.85

ด้านความรับผิดชอบ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.00 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อเข้าเรียนทุกครั้งไม่เคยขาด ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.77 และข้อ เมื่อต้นสายจึงตัดสินใจไม่มาเรียน น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 2.17

ด้านความซื่อสัตย์ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.59 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ระดับมากที่สุด คือข้อเมื่อเก็บของได้พยายามคืนเจ้าของ ค่าเฉลี่ย 4.18 และข้อลอกการบ้านเพื่อนส่งอาจารย์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.13

ด้านความเสียสละ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.97 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนด้วยความเต็มใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 4.37 และน้อยที่สุด คือ ข้อบริจาคสิ่งของให้ผู้ประสบทุกข์ภัย 3.59

ด้านความอดทน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.88 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จลุล่วง อยู่ในระดับมากที่สุด คือ 4.10 และระดับน้อยที่สุด คือข้อใช้กำลังตัดสินปัญหา ค่าเฉลี่ย 1.82

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม

ผลการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามเพศ ผลการทดสอบพบว่า มีระดับพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามชั้นปี พบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง ผลการทดสอบ พบว่า มีระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การอภิปรายผล

ภาพรวมพบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

1. เมื่อพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ ที่แตกต่างกัน ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความแตกต่างในระดับคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ ศีลารัตน์ (2554 : 55) ที่ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความแตกต่างกันในระดับคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2524 : 55) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาหาเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรมและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อระดับพัฒนาการทางจริยธรรม พบว่า นักเรียนชั้น ป.4 ป.6 และ ม.ศ.5 และประชาชนส่วนใหญ่ มีคุณลักษณะทางจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง และอาชีพผู้ปกครองที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างในระดับคุณธรรมจริยธรรม มีพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรณีย์ จุติดำรงพันธ์ (2522 : 70-77) พบว่า สภาพเศรษฐกิจและสังคมต่างกันไม่มีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันทำให้ผู้ปกครองของนักศึกษา ใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนสั่งสอนและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่บุตรหลาน ตามบทบาทหน้าที่มากนัก ดังที่ อารมณ สุตมี (2537 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเป็นกระบวนการทางการศึกษา สร้างขึ้นได้ในครอบครัว โรงเรียน สถาบันศาสนา และสื่อมวลชนต่าง ๆ เพราะคุณธรรมจริยธรรมมิได้เกิดขึ้นในตัวบุคคลโดยธรรมชาติ แต่เกิดจากการอบรมสั่งสอน และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่บุตรหลานของตนเอง ตามบทบาทหน้าที่ที่ควรจะเป็นมากนัก

2. เมื่อพิจารณาภาพรวมพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลวิจัยของ กัลยา ศรีปาน (2542 : 80) ที่ศึกษาเรื่อง ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนบุญเลิศอนุสรณ์ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา พบว่า นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อารมณ สุตมี (2537 : 2) ซึ่ง เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2540 : 13) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า มาตรฐานด้านคุณธรรมของคนในสังคมตกต่ำลง สะท้อนได้จากพฤติกรรมของคนในสังคม ได้เริ่มมีสำนึกในเรื่องของความถูกต้อง ความดี ความเลว คุณธรรมประจำใจ กฎเกณฑ์ทางศีลธรรมและสิทธิหน้าที่ในฐานะมนุษย์ ลดต่ำกว่าที่ควรจะเป็นวิกฤตด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ตกต่ำนั้นเกิดขึ้นหลาย ๆ ด้าน อาทิ ความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นในสังคม ปัญหาความไม่ซื่อสัตย์ การขาดจรรยาบรรณ การขาดความรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะ

1. วิทยาลัยควรจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษา เช่นจัดกิจกรรมทำบุญตักบาตรในตอนเช้าทุกวันพระ
2. สนับสนุนให้ทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อเป็นการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
3. นักศึกษาควรประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎระเบียบของทางวิทยาลัยเพื่อจะได้เป็นคนดี ของสังคม ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เป็นผู้เสียสละ ช่วยเหลือผู้อื่น ทุกๆ ด้าน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในด้านอื่น ๆ
2. ควรมีการวิจัยพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาที่มีตัวแปรต้นแตกต่างจากการวิจัยนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรมการจัดหางาน. (2552). *คุณสมบัติลูกจ้าง ที่นายจ้างต้องการ*. สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2552, จากเว็บไซต์: <http://ftijob.off.fti.or.th/news/detail.aspx?id=332>
- กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์. (2552). *คุณธรรมจริยธรรม*. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2552, จากเว็บไซต์: <http://www.dmsc.moph.go.th/cleangov/knowledge/Ethics.stm>
- กัลยา ศรีปาน. (2542). *ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนบุญเลิศอนุสรณ์ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา*. ปริญญาโท กศ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ณรงค์ ศิลรัตน์. (2542). *ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อารมณ สุทธิ. (2537). *พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7*. ปริญญาโท กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุรณีย์ จุติดำรงพันธ์. (2522). *พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9*. สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2552, จากเว็บไซต์: <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=91>,

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการประยุกต์คอมพิวเตอร์กับงานสถิติ เรื่อง การวัด
แนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางด้วยบทเรียนออนไลน์ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นปีที่ 3 สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

The Study of Achievement in Measures of Central Tendency of Computer
Application to Statistical Work by E-learning for the 3 rd year Vocational
Students in Business Computer Program

เจตวัฒน์ สมเจริญเกียรติ
Chadtawat Somcharoenkiat

วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมลบริหารธุรกิจ
Wimol Business and Technology College
E-mail: wbac2554@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ เรื่องการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง
วิชาการประยุกต์คอมพิวเตอร์กับงานสถิติ ของนักศึกษา ก่อนและหลังจากใช้บทเรียนออนไลน์ และ 2) ศึกษา
ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษา
อยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554
วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมลบริหารธุรกิจ ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีจับฉลาก เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง
คือ ห้อง ชคร.311 นักศึกษาจำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็น แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บทเรียนออนไลน์ การทดลองใช้เวลา 12 คาบ ๆ ละ 50 นาที สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม
ประมวลผลสำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ เรื่องการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง
วิชาการประยุกต์คอมพิวเตอร์กับงานสถิติ ของนักศึกษา ก่อนใช้บทเรียนออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42
คะแนน หลังใช้บทเรียนออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.75 และคะแนนพัฒนาการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33
ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ผลลัพธ์ที่ได้
แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น เมื่อใช้บทเรียนออนไลน์

คำสำคัญ: ศึกษาและการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บทเรียนออนไลน์ การวัดแนวโน้มเข้าสู่
ส่วนกลางประกาศนียบัตรวิชาชีพ

Abstract

This research Objectives were 1) to compare the results a measure of central
tendency. Applied Computer Science and Statistics of the students before and after the
E-learning and 2) to examine the students' satisfaction with the online learning group. The
sample group was 48 business computer program students at Wimol Business Administration
Technological College in the second semester of the 2012 academic year. The instruments
included Lesson plans, achievement tests and E-learning. The experiment lasted twelve

periods and the research design was one group protest-posted. The data was analyzed using a package computer program.

Keywords: Achievement E-learning Central Tendency Vocational Students

บทนำ

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มีความปรารถนาจะปฏิรูปการศึกษาและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาสูงขึ้น โดยให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี สื่อความหมายให้เห็นถึงความต้องการที่จะยกระดับความรู้ความสามารถ และทักษะของคนไทยให้สู่ระดับสากล และมาตรการวัดผลระบุไว้ว่า การประเมินผลการจัดการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญที่ทำหน้าที่การประเมินผลเพื่อพัฒนาและการประเมินผลเพื่อตัดสินใจสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษา ทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ กำหนดหลักการและแนวทางเพื่อการพัฒนาผู้เรียนทุกคนสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนาาร่วมกัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ในกระบวนการจัดการศึกษา” กระทรวงศึกษาธิการ (2545:12) ซึ่งการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นหมายถึง การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีการกำหนดจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระกิจกรรมการเรียนการสอน แหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน และประเมินผลที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ตามศักยภาพ สอดคล้องกับความสามารถความถนัด ความสนใจ และ ความต้องการเรียน เพื่อให้ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ให้โอกาสผู้เรียนได้ค้นพบหรือมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ที่มีความหมาย ให้แก่ตนเอง พร้อมทั้งคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อารมณ์ ความรู้สึกจิตใจของผู้เรียน และพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ส่วนมาตราที่ 23 การจัดการศึกษาต้อง เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม ในมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีการฝึกทักษะกระบวนการ การคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา ซึ่งหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง 2546) ของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหลักสูตร ที่ได้พัฒนาขึ้น ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยมุ่งเน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สัมพันธ์กับสภาพความเปลี่ยนแปลง และ ความต้องการทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพ นำไปปฏิบัติงานอาชีพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้มีความรู้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีทักษะในการจัดการและพัฒนางานอาชีพ มีบุคลิกภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีความสามารถในการจัดการ การตัดสินใจและ การแก้ปัญหาผู้เรียน ต้องรู้จักแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเองและพัฒนาให้ตรงกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน ทนต่อการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาการ และเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนรู้ได้ ตามความถนัด ความสามารถและสนใจ เปิดโอกาสให้สถานศึกษาชุมชน ท้องถิ่น มีส่วนช่วยพัฒนาหลักสูตร และการจัดการศึกษาเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพชุมชน และท้องถิ่นนั้น ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545: 2)

ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ประจำสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจและเป็นผู้สอนนักศึกษาปวช.ชั้นปีที่ 3 ห้อง ชคอ.311 ชคอ.312 และชคอ.313 สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ได้สังเกตพบว่า เนื้อหาในวิชา การประยุกต์ คอมพิวเตอร์กับงานสถิติ สำหรับนักศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ สาขางาน

คอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีการคำนวณหลายขั้นตอน และซับซ้อน ดังนั้น จึงได้หาวิธีการ ที่จะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ให้สูงขึ้น โดยได้พัฒนาบทเรียนออนไลน์ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเรียนซ้ำได้ตลอดเวลา และพัฒนาทักษะให้เชี่ยวชาญมากยิ่งขึ้น ตามอรรถาธิบาย ของนักศึกษา เป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ เรื่องการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง วิชาการประยุกต์คอมพิวเตอร์กับงานสถิติ ของนักศึกษา ก่อนและหลังจากใช้บทเรียนออนไลน์
2. ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิชาการประยุกต์คอมพิวเตอร์กับงานสถิติ เรื่องการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางด้วยบทเรียนออนไลน์ สำหรับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 131 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีจับฉลาก เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง คือ ห้อง ชคร.311 นักศึกษาจำนวน 48 คน

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น : บทเรียนออนไลน์

3.2 ตัวแปรตาม : 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ความพึงพอใจต่อการใช้บทเรียนออนไลน์

4. ระยะเวลา ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2554 - มีนาคม 2555

5. เนื้อหา การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง (Measures of Central Tendency) ประกอบด้วย

5.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean)

5.2 ค่ามัธยฐาน (Median)

5.3 ค่าฐานนิยม (Mode)

กลุ่มทดลอง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช) ชั้นปีที่ 3 สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 3 ห้อง ชคร.311, ชคร.312, ชคร.313 จำนวน 131 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร

กลุ่มทดลอง เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1 ห้องเรียน ห้อง ชคร.311 จำนวน 48 คน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขางานคอมพิวเตอร์

ธุรกิจ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554.วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมลบริหารธุรกิจ ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีจับฉลาก เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง คือ ห้อง ชคธ.311 นักศึกษาจำนวน 48 คน

เครื่องมือการวิจัยและการควบคุมปัจจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาการประยุกต์คอมพิวเตอร์กับงานสถิติ เรื่องการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการปฏิบัติ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ทักษะการคิดจากมาตรฐานการเรียนรู้รายวิชาการประยุกต์คอมพิวเตอร์กับงานสถิติ เรื่องการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง

1.2 นำผลการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้มาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเพิ่มเติมทักษะการคิดสร้างสรรค์ในชิ้นงานและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน ศึกษาเนื้อหา ชิ้นทำเอง และแบบทดสอบหลังเรียน

2. บทเรียนออนไลน์ ราย วิชาการประยุกต์คอมพิวเตอร์กับงานสถิติ เรื่องการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเนื้อหาสาระละเอียด วิชาการประยุกต์คอมพิวเตอร์กับงานสถิติ เรื่อง การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง

2.2 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.3 ศึกษาวิธีการออกแบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับบทเรียนออนไลน์ เพื่อให้การออกแบบบทเรียนตรงตามหลักวิชาการ

2.4 ศึกษาโปรแกรมที่ใช้สร้างบทเรียนออนไลน์ โดยใช้โปรแกรม Modulo

2.5 เขียนโครงเรื่อง (Out line) และแผ่นเรื่องราว (Story board) ของบทเรียน

2.6 สร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามแผ่นเรื่องราวที่เขียนไว้

2.7 หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้ได้ประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2.8 นำบทเรียนออนไลน์ ที่ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบทดสอบ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเนื้อหาวิชาการประยุกต์คอมพิวเตอร์กับงานสถิติ เรื่องการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง

3.2 สร้างแบบทดสอบเป็นแบบปรนัยจำนวน 10 ข้อ แบบ 4 ตัวเลือก

3.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา เพื่อวัดความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาเสนอแนะ และนำไปใช้

4. แบบประเมินความพึงพอใจ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษาเนื้อหาวิชาการประยุกต์คอมพิวเตอร์กับงานสถิติ เรื่องการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง

4.2 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจจำนวน 20 ข้อ

4.3 นำแบบประเมินความพึงพอใจที่สร้างขึ้นไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ

4.4 นำแบบประเมินความพึงพอใจมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับข้อมูลด้านเนื้อหาเสนอแนะและนำไปใช้

การรวบรวมข้อมูลและการควบคุมปัจจัย

1. ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้และให้คำอธิบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์
2. ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน (Pre-test) แล้วนำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน เก็บเป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน
3. นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง เรียนด้วยตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์ ในห้องเรียน เป็นเวลา 3 สัปดาห์ ฤๅละ 4 ชั่วโมง รวมเป็น 12 ชั่วโมง จนจบเนื้อหา
4. ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (Post-test) แล้วนำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน เก็บเป็นคะแนนทดสอบหลังเรียน
5. นำแบบประเมินความพึงพอใจให้นักศึกษาประเมิน
6. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสถิติ
 - 6.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 3 เรื่อง มาคำนวณเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ของประสิทธิภาพในงานวิจัยนี้เท่ากับ 80/80 โดยที่ค่า E_1/E_2 ที่คำนวณได้จะนำไปเทียบกับเกณฑ์ (พิสุทธา อารีราษฎร์, 2551 : 158)
 - 6.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยนำคะแนนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาทั้ง 48 คน มาคำนวณด้วยสถิติ t-test (dependent) โดยตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.5
 - 6.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 3 เรื่อง โดยใช้ นักศึกษาคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.31/82.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสุทธา อารีราษฎร์ (2551 : 158) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาซอฟต์แวร์ทางการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 48 คน มีคะแนนทดสอบก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 คะแนนทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.75 และคะแนนพัฒนาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ในระดับไม่เกิน 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงจันทร์ ธนิกกุล (2551) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างและพัฒนาบทเรียน e-Learning ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาการติดตั้งไฟฟ้านอกอาคาร

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการประยุกต์คอมพิวเตอร์กับงานสถิติ เรื่องการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง สำหรับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยการทดสอบค่าที (t-test) ใช้คะแนนผลต่างก่อนเรียนและหลังเรียน (Different score) ได้ค่าการ Sig อยู่ในระดับ .004 ไม่เกิน 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริชัย นามบุรี (2552) เรื่อง ความพร้อมของนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่มีต่อการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง

ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 48 คน ที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542) เรื่อง พลังการเรียนรู้ : ในกระบวนการเรียนรู้ใหม่

สรุป

จากผลการวิจัยส่งผลให้ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคโนโลยีวมลบริหารธุรกิจ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1 ห้องเรียน ห้อง ชคธ.311 จำนวน 48 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์อยู่ในระดับมาก และประสิทธิภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ เรื่องการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง วิชาการประยุกต์คอมพิวเตอร์ กับงานสถิติ ของนักศึกษา ก่อนใช้บทเรียนออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 คะแนน หลังใช้บทเรียนออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.75 และคะแนนพัฒนาการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33
2. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25
3. ประสิทธิภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 3 เรื่อง โดยใช้ นักศึกษาคนละกลุ่ม กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.31/82.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545* (ปรับปรุง พ.ศ. 2546).

ถ่ายเอกสาร.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*

พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟิก จำกัด.

คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545,

ดวงจันทร์ ธนิกกุล. (2551). *การสร้างและพัฒนาบทเรียน e-Learning ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาการติดตั้งไฟฟ้านอกอาคาร*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 9 ตุลาคม 2554, จากเว็บไซต์:

<http://www.gotoknow.org/posts/341383?>

พิสุทธา อารีราษฎร์. (2551). *การพัฒนาซอฟต์แวร์ทางการศึกษา*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). *พลังการเรียนรู้ : ในกระบวนการค้นคว้าใหม่*. นนทบุรี: เอสอาร์ พรินติ้ง.

ศิริชัย นามบุรี. *ความพร้อมของนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่มีการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง*, 2552

สุรสิทธิ์ วรรณไกรโรจน์. (Online). สืบค้นเมื่อ วันที่ 9 ตุลาคม 2555 จากเว็บไซต์:

http://www.uplus-solution.com/content.php?ct_id=33

สุวิมล ว่องวานิช และคณะ. (2545). *การวิเคราะห์ความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ใช้ในระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2543-2545*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

A Study of Usage Status in Information Technology for Learning and Teaching of Kindergarten under Bangkok Metropolis

ผศ.สายสุตา ปันตระกูล¹, กาญจนา เพ็ญภักดิ์²
Saisuda Puntrakul¹, Kanjana Phuakkhong²
ผศ.ปริศนา มัชฌิมา³
Prisana Mutchima, Ph.D.³

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
¹Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Dusit Rajabhat University.
²คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานี
²Faculty of Science and Technology, Surat Thani Rajabhat University
³คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
³Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Dusit Rajabhat University.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และเพื่อประเมินสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2,652 คน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane ที่ระดับ ความเชื่อมั่น 95 % ได้จำนวน 335 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบจัดชั้นตามสัดส่วนของประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่มีคำถามแบบปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบปลายเปิด และมีการจัดสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่าหลักในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่เลือกตามเนื้อหาของหน่วยการเรียนการสอน ครูจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงระยะเวลาที่เหมาะสมกับวัยและสามารถยืดหยุ่นได้ตามความสนใจของเด็ก จัดเตรียมและคัดเลือกสื่อและอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีในโรงเรียน โดยเลือกใช้สื่อจากเครื่องเล่นซีดีหรือดีวีดีมากที่สุด การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก และการสร้างสื่อการเรียนการสอน การประเมินสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ, การศึกษาปฐมวัย, การเรียนการสอนระดับอนุบาล

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and evaluate the information technology using status for learning and teaching of kindergarten under Bangkok Metropolis. The population of this research was 2,652 of pre-school teachers. 335 samples of this

research were determined by Taro Yamane's sample size table at 95 % of confidence level and also stratified sampling. Research tools were 1) questionnaires which contained closed-ended, rating scale and open-ended questions and 2) focus group. The percentage (%), mean () and standard deviation (SD) are statistics for this research. The study shown that the using of information technology for learning and teaching are followed the units of teaching. The activities which involved the using of information technology are concerned about the appropriate of time and being flexibility by selecting devices and media from school. Most of teacher used compact disc and digital video disc of media dissemination. The application of information technology for learning and teaching are in more level for development enhancing and media production. The evaluation of using information technology and problems of status are in medium level.

Keywords: Information Technology Using Status, Pre-school Education, Learning and Teaching at Kindergarten.

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทต่อการจัดการศึกษาในทุกๆระดับ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารและการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่กว้างไกลสามารถนำโลกภายนอกมาสู่ชั้นเรียน เปิดโอกาสให้เข้าถึงข้อมูลมากมาย สถาบันการศึกษาจัดให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการ และพัฒนาการเรียนการสอนให้ทันสมัย รวมทั้งมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โรงเรียนหลายแห่งมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กับเด็กปฐมวัยในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นการฝึกทักษะให้กับเด็ก เช่น การสร้างสัมพันธภาพ การเรียนทางพุทธิปัญญา การฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ ฝึกความคิดสร้างสรรค์ การฝึกใช้สายตาและมือให้สัมพันธ์กัน เมื่อเด็กได้ฝึกแล้วยังได้พัฒนาทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และพัฒนาความคิดและทักษะต่างๆ มากกว่าการให้เด็กใช้คอมพิวเตอร์แบบผู้ใหญ่ (ชนทอง พะชะ, 2551)

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนระดับอนุบาลจะมีคุณค่าและเกิดประโยชน์มากที่สุด ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนที่จะประยุกต์ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนา ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและเรียกว่าช่วงแห่งพลังการเจริญเติบโตของงานสำหรับชีวิต (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, 2539) ดังนั้นการพัฒนาเด็กให้สมบูรณ์ครบคลุม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพราะทั้ง 4 ด้านนี้ เป็นพื้นฐานขั้นต้นที่จะพัฒนาให้เกิดความพร้อม การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัย จัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือหรือสื่อที่กระตุ้นความสนใจของเด็กช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการที่เด็กจะสามารถใช้งานหรือเรียนรู้เรื่องราวผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศได้ก็ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนที่สามารถถ่ายทอดความรู้ผ่านสื่อชนิดนี้ได้มากน้อยเพียงไร จึงนับได้ว่าครูเป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้พัฒนาตามขีดศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยครูต้องยึดพัฒนาการของเด็กเป็นหลักสำคัญ คำนึงถึง วัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541) ครูปฐมวัยนับว่าเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาลเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นผู้ที่มีบทบาทในการจัดประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กซึ่งเด็กจะเลียนแบบบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมต่างๆ ดังนั้นในการสอนหรือการจัด

ประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย ถือเป็นหน้าที่หลักของครูในการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ซึ่งได้แก่ การเตรียมเนื้อหาหรือมวลประสบการณ์ที่สอน การเตรียมสภาพ หรือบรรยากาศของห้องเรียน ในระหว่างดำเนินการสอน ครูปฐมวัยจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ให้เด็กได้แสดงออก ได้ใช้ความคิด การตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้บทเรียนด้วยความสนุกสนาน และสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ (กรมวิชาการ, 2550) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในระบบการศึกษานั้น ครูปฐมวัยต้องสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม มีความมั่นใจในการสอน สนับสนุนและให้คำแนะนำนักเรียนได้ และต้องสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยประโยชน์ในการสอนของตน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้กับตนเองมากยิ่งขึ้น

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กับเด็กปฐมวัย จะเกิดประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับครูปฐมวัย เพราะครูปฐมวัยเป็นผู้มีบทบาทในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก รวมทั้งเป็นผู้ที่ทำหน้าที่เตรียมความพร้อม และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดและเข้าใจในพัฒนาการของเด็ก ครูเท่านั้นที่จะเป็นผู้วิเคราะห์และเลือกสรร พร้อมชี้แนะให้นักเรียนได้รับความรู้ที่ควรได้รับเพราะครูที่ทำการสอนเด็กปฐมวัยเป็นผู้ที่เข้าใจ และอยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด สามารถเข้าใจถึงความต้องการ ลักษณะเฉพาะและพัฒนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ทางคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการวางแผนและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูปฐมวัย ซึ่งจะส่งผลให้ครูและนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้ที่ทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อประเมินสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2,652 คน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 1,745 คน โรงเรียนขนาดกลาง 665 คน และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 242 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 335 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบจัดชั้น (Stratified Random Sampling)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และการจัดสนทนากลุ่ม

 - 2.1 แบบสอบถาม มีจำนวน 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตอนที่

3 การประเมินสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน ระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

หาคุณภาพของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสนอให้ที่ปรึกษางานวิจัย ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องและความชัดเจนของข้อคำถาม ความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำและความถูกต้องของเนื้อหา (content validity) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข นำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะไปทดลองใช้ (try out) กับครูปฐมวัย จำนวน 30 คน เพื่อทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient : α) ตามวิธีของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

3.2 การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับการประเมินสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบบันทึกประเด็นการสนทนาเพื่อจัดเก็บสาระสำคัญของการจัดกลุ่มสนทนา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 คณะผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามถึงครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างเดือน เมษายน-กรกฎาคม 2555 โดยได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 282 ฉบับ จาก 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.17

1.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 282 ฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์และสรุปผล

1.4 จัดสนทนากลุ่ม โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน จากสาขาปฐมวัย สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ผู้บริหารโรงเรียน บุคลากรจากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยสรุปประเด็นหลักที่ได้มาจากขั้นตอนของการใช้แบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตารางรายการ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ตอนที่ 3 การประเมินสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม อ่านและสรุปใจความจัดเข้าประเด็น ใช้การจัดลำดับตามเนื้อหาความถี่

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลการจัดสนทนากลุ่ม โดยสรุปประเด็นหลักที่ได้มาจากขั้นตอนของการใช้แบบสอบถาม และจัดกลุ่มสนทนาโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญจากสาขาปฐมวัย สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการ

สื่อสาร ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรจากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูส่วนใหญ่มีหลักในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนโดยเลือกตามเนื้อหาของหน่วยการเรียนการสอน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ อาจเนื่องมาจากเนื้อหาสาระของบทเรียนในระดับอนุบาลมุ่งเน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของช่วงวัย โดยเฉพาะเด็กในยุคปัจจุบันเติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีสารสนเทศ การดูแลเด็กให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม รู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ ครูควรให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็กไปพร้อมกัน เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงสัมผัสรู้จักอุปกรณ์ต่างๆ และมีการทดลองใช้โปรแกรมสื่อการสอนที่บรรจุเนื้อหาบทเรียนที่มีภาพและสีสันสวยงามจะช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ พรพิมล ตั้งชัยสิน (2554) ที่เห็นว่าเด็กในยุคไอทีจะเติบโตได้อย่างมีคุณภาพและสามารถใช้อุปกรณ์แบบใหม่ได้อย่างปลอดภัยนั้น ครูต้องเป็นผู้มีวิจรรณญาณในการเลือกสื่อที่เหมาะสม เช่น เนื้อหาของหน่วยการเรียนการสอน โปรแกรมสื่อการสอนที่เหมาะสมกับวัย การจัดสภาพแวดล้อมให้พร้อม สังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้เหมาะสม ถ้าพบเด็กที่เรียนรู้ช้าครูสามารถแนะนำให้เด็กใช้เวลาเพิ่มเติมกับบทเรียนผ่านสื่อซีดีรอม (ชันทอง พะชะ, 2551) เป็นการฝึกทักษะให้กับเด็ก เช่น การสร้างสัมพันธ์ภาพ การเรียนทางพุทธิปัญญา การฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ ฝึกความคิดสร้างสรรค์ ฝึกใช้สายตาและมือให้สัมพันธ์กัน

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาล พบว่า ครูส่วนใหญ่มีการใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ใช้ในการสร้างสื่อการเรียนการสอนและสืบค้นตำราเอกสารบทความทางวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนนั้น ต้องเริ่มจากความสนใจของเด็กจึงจะเป็นการเรียนรู้ที่มีศักยภาพ การส่งเสริมให้เด็กใช้เทคโนโลยีตั้งแต่เล็กนั้นเป็นการฝึกฝน พัฒนาเด็กให้มีความรู้และสามารถปรับใช้ในชีวิตรประจำวันได้ เมื่อได้เห็นตัวอย่าง ฝึกใช้ หรือเกิดปัญหาในกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เด็กสามารถเป็นผู้แก้ปัญหาได้ด้วยตัวเอง จะทำให้เด็กเข้าใจได้ง่าย รวดเร็ว รวมทั้งได้เรียนรู้ด้วยความสนุกเพลิดเพลินไปกับการเรียนรู้ เพราะเป็นการค้นพบด้วยตนเอง นับว่าสอดคล้องกับวัยที่มีการพัฒนาการเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสในวัยเด็กเล็กเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเยาวพา เตชะคุปต์ (2542) ที่กล่าวว่า สื่อ อุปกรณ์ที่จัดให้เด็กมีหลายแบบ เด็กสามารถเลือกได้ตามความชอบ โดยครูเป็นผู้เลือกให้เหมาะสมกับวิธีการ ความสนใจ วัยของเด็ก เพราะสามารถทำให้เด็กเรียนรู้ผ่านสื่อได้ดีที่สุดผ่านประสบการณ์ตรง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตราที่ 24 ที่กำหนดให้จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. การประเมินสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนครูสามารถใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อการสอนได้ทุกวิชา เด็กมีโอกาสได้ใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสื่อการเรียนรู้ อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันการเรียนการสอนได้มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นสื่อการสอนที่สามารถนำเสนอข้อมูลที่มัลติมีเดีย เด็กสามารถเรียนรู้ได้จากเสียงและภาพ ประกอบทั้งที่เป็นภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวในลักษณะของสื่อประสม ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับวัย พัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กในระดับนี้ที่เป็นวัยของการเรียนรู้โดยใช้ประสาท

สัมผัสขณะที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับคอมพิวเตอร์เป็นโอกาสให้เด็กได้สำรวจและเรียนรู้ด้วยตนเอง (เพ็ญศิริ วัฒนเสรี, 2549) ทั้งนี้รวมถึงการที่ครูจัดเตรียมข้อมูล หรือเนื้อหาสาระในรูปของสื่อประสมประกอบการเรียน ซึ่งเป็นการจัดข้อมูลที่สามารถเปิดเข้าสู่โดยไม่ต้องเป็นไปตามลำดับขั้น เด็กจะสามารถเลือกเปิดดูข้อมูลที่ตนสนใจเป็นพิเศษโดยไม่ต้องเรียงตามลำดับ หากย้อนกลับมาสู่ข้อมูลพื้นฐานในกรณีที่ต้องการเข้ามาทบทวนให้เข้าใจยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถนำเสนอรูปแบบที่น่าสนใจโดย เพิ่มความสามารถในการบรรจุข้อมูลในลักษณะของภาพเคลื่อนไหว ภาพกราฟฟิกที่เป็นภาพนิ่ง ภาพสามมิติ ภาพถ่าย เสียงพูดและเสียงดนตรี โดยที่ข้อมูลดังกล่าวสามารถออกแบบให้มีความสอดคล้องกับธรรมชาติ ความอยากรู้อยากเห็นของเด็กและตอบสนองต่อวิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่จะเรียนรู้ได้ดีหากมีการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สัมพันธ์กับผลการศึกษาของ มนัสวีร์ ทวีกิจการ (2548) พบว่า สภาพการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับเด็กวัยอนุบาล พฤติกรรมของเด็กมีความกระตือรือร้นในการเรียนสามารถเปิด-ปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ได้และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนและครูในการใช้สื่ออุปกรณ์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์มีความเหมาะสมกับเด็กวัยอนุบาล

ด้านปัญหาในการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดหาสื่อ/ซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ/ฮาร์ดแวร์ไม่เพียงพอ เนื่องจากโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครได้รับงบประมาณจากต้นสังกัด ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อความต้องการในการจัดหาสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ วิธีการแก้ไขอาจขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครอง ชุมชนหรือจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อนำมาจัดหาสื่อ/ซอฟต์แวร์ได้อย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 ในมาตรา 58 ข้อ 2 ที่กล่าวว่า บุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพยากรและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

3. ผลจากการสนทนากลุ่มย่อยเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถจำแนกตามประเด็นหลักๆ ได้ดังนี้

3.1 เข้าใจสถานการณ์ พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของครูผู้สอน และประสบการณ์ของเด็กเป็นสำคัญ ครูต้องเรียนรู้ธรรมชาติของเด็กในแต่ละช่วงอายุเข้าใจถึงความต้องการของเด็กเพื่อการจัดนำสื่อมาใช้สอดคล้องกับด้านเนื้อหาการเรียน มีการสร้างเด็กให้มีแนวคิดในการเตรียมความพร้อมไปสู่การเรียนรู้ระดับประถมศึกษาที่มีการใช้คอมพิวเตอร์แทบแล้ว

3.2 คิดค้นวิธีการพัฒนา พบว่า การเตรียมเด็กให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ ควรมีแผนการเรียนการสอนให้เด็กสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เพราะในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีจำนวนมาก การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนควรสอดคล้องกับการนำมาใช้กับเด็กจริงๆ ควรหาแนวทางในการเตรียมความพร้อมให้ผู้ปกครองและครูให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 กำหนดแผนปฏิบัติ พบว่า ศึกษานิเทศก์และ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแผนการปฏิบัติในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ใช้วิธีการสอบถามกับผู้ที่เกี่ยวข้องเบื้องต้น เพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการให้ครูสามารถปฏิบัติได้จริงส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันน้อยที่สุด

3.4 นำแผนปฏิบัติไปใช้ พบว่า ควรเริ่มต้นกำหนดแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนร่วม ควบคุมกำกับ ดูแลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนด้วย ครูตระหนักถึงทฤษฎีการเรียนรู้ของเด็ก ที่ส่งผลต่อ

ความพร้อมในการเรียนรู้นโยบายของโรงเรียน ความพร้อมของฮาร์ดแวร์ ความพร้อมซอฟต์แวร์และความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอน

3.5 เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง พบว่า ควรมีการกำหนดเป้าหมาย การเรียนรู้ของเด็กก่อนที่จะกำหนดเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนในเชิงนโยบาย

3.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า ควรมีการนำแผนการสอนมาประกอบผลการวิจัยร่วมกับแบบสอบถามที่เก็บ จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ ทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกขึ้น

ตารางที่ 1: การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาล

ข้อ	การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาล	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	ใช้ในการสร้างสื่อการเรียนการสอน	3.92	0.99	มาก
2	ใช้จัดตารางเวลากิจกรรมของเด็กเป็นรายบุคคล	3.47	0.82	ปานกลาง
3	ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก	3.93	0.70	มาก
4	ใช้ในการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ของครู	3.86	0.72	มาก
5	สามารถจัดกิจกรรมที่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เมื่อมีเวลาเหลือหลังจากสอนเนื้อหาจบแล้ว	3.63	0.68	มาก
6	ใช้ทำกิจกรรมกลุ่มแก่เด็ก	3.63	0.70	มาก
7	ใช้สืบค้นไฟล์ข้อมูล รูปภาพเสียง ภาพเคลื่อนไหว เกี่ยวกับการเรียนการสอน	3.87	0.78	มาก
8	ใช้พัฒนาสื่อ/บทเรียนสำหรับสอนเสริมผ่านอินเทอร์เน็ต	3.51	0.91	มาก
9	สืบค้นตำราเอกสารบทความทางวิชาการ	3.89	0.82	มาก
10	ใช้ดาวน์โหลดซอฟต์แวร์เพื่อการเรียนการสอน	3.56	0.89	มาก
11	ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการบริหารจัดการในโรงเรียน	3.66	0.84	มาก
12	ใช้มอบหมายการบ้านให้นักเรียนทำ	2.79	1.20	ปานกลาง
13	ใช้เพื่อการสอนปรับพื้นฐาน	3.10	1.03	ปานกลาง
14	ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีให้แก่เด็กเช่นการมีวินัยการรู้จักแบ่งปัน	3.39	0.96	ปานกลาง
รวม		3.55	0.57	มาก

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อประเมินสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ ครูปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2,652 คน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane ที่ระดับ ความเชื่อมั่น 95 % ได้จำนวน 335 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบจัดชั้นตามสัดส่วนของประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่มีคำถามแบบปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบปลายเปิด และมีการจัดสนทนากลุ่ม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอนและหน่วยงานด้านการศึกษาด้านๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ควรมีการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับความต้องการของเด็กอนุบาลเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก สอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมของการค้นหาข้อมูลเพื่อนำไปสู่ทักษะการรู้สารสนเทศ เป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็กเรียนรู้ถึงผลกระทบเชิงลบจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนของครูในระดับอนุบาลระหว่างโรงเรียนสังกัดรัฐบาลและเอกชน เพื่อทราบถึงสภาพและปัญหาที่กว้างขวางมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาถึงความสามารถของเด็กอนุบาลในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบของการเรียนรู้ การค้นคว้า และการสร้างสรรค์ผลงาน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2550). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ชั้นทอง พะชะ. (2551). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กระดับก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พรพิมล ตั้งชัยสิน. (2554). ปฐมวัยกับไอที. *นิตยสาร สสวท*, 40, (174), 30-31.
- เพ็ญศิริ วัฒนเสวี. (2549). *ศึกษาลักษณะการใช้คอมพิวเตอร์ของครูปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มนัสวีร์ ทวีกิจการ. (2548). *สภาพและปัญหาการดำเนินการใช้โปรแกรมการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กวัยอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน*. ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอพี กราฟิกส์ดีไซน์.
- สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. (2539). *แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ :แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล.

การจัดการศึกษาผู้สูงอายุไทย : สภาพปัจจุบันและปัญหา

Educational Management for Senior Citizen: Current Situation and Problem.

ยุวดี ไวทยะโชติ

คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
Email: yuwadeevai@pim.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาของการจัดการศึกษาของผู้สูงอายุไทย ใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากเอกสาร (Documentary Research) ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการศึกษาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุจากหน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งภาครัฐและเอกชน กรณีศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และชมรมผู้สูงอายุจังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า มีปัญหาที่ไม่สามารถดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุให้บรรลุตามเป้าหมายได้ เนื่องจาก การขาดความเชื่อมโยงของนโยบายส่งผลต่อความไม่ต่อเนื่องในการปฏิบัติ ตลอดจนขาดการสนับสนุนทางกฎหมาย งบประมาณ งบประมาณ และระบบข้อมูลสำหรับการใช้ในการวางแผน

คำสำคัญ: การจัดการศึกษา, ผู้สูงอายุ

ABSTRACT

The purpose of this research is the study of the current situation and problems in educational management for senior citizens. The methodology employed to this research in "qualitative research". By analytical and mythical document in eluding the study of the policy and modus operandi of education management for senior citizen and a case study on education management for senior citizen in the concerned sectors both government and private in order to gain background data of the current situation and operational problems is educational management for senior citizens. The governmental sector studies is the office of Non-formal Education , Department of Non - formal Education Lampung province. The private sector studies is Lampung Senior Citizens Club. According to the study , the current situation and problems is educational management for senior citizen , it was found that the difficulties is complying with the policy and due to lack of common direction is policy which has research is discontinuity of practice. In addition, there is on support whether in terms of law, budget, co-ordination on data for planning purposes.

Keywords: Educational Management, Senior Citizen

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 นานาประเทศรวมทั้งประเทศไทยต่างเข้าสู่ **วิกฤตการณ์ประชากรสูงอายุ** ดัชนีบ่งชี้ภาวะวิกฤตนี้ คือ **ภาวะประชากรสูงอายุ** หรือการมีสัดส่วนประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป เกินร้อยละ 7 ของประชากรทั้งหมด และ**ความเร็วหรือเวลาที่ใช้ในการเพิ่มประชากรสูงอายุเป็นสองเท่าตัว** (จากร้อยละ 7 เป็นร้อยละ 14) สำหรับประเทศไทยคาดว่าจะเข้าสู่ภาวะวิกฤตนี้ ในปี พ.ศ. 2563 โดยประเทศไทยจะมีประชากรสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) เพิ่มจากร้อยละ 7 ในปีพ.ศ. 2530 เป็นร้อยละ 14 ราวปี 2563 หรือใช้เวลา 33 ปี ในการเพิ่มเป็น 2 เท่า เมื่อเทียบระยะเวลาในการเพิ่มประชากรสูงอายุของประเทศไทยกับประเทศอังกฤษที่ใช้ฐานข้อมูลประชากร 60 ปีขึ้นไป วิกฤตการณ์ผู้สูงอายุไทย ดูจะหนักขึ้นอีก เมื่อการเพิ่มสัดส่วนประชากรสูงอายุเป็นสองเท่าอย่างประเทศไทยเผชิญอยู่นี้ ประเทศอังกฤษใช้เวลานานถึง 100 ปี หรือนานกว่าประเทศไทยถึง 3 เท่า ดังที่องค์การสหประชาชาติ (วันที่ 9 ก.ค. 55) พบว่าการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุของประเทศไทยมีระยะเวลาดังกล่าวจะเข้าสู่ภาวะประชากรสูงอายุค่อนข้างสั้นเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วหลายๆ ประเทศเนื่องจากใช้เวลาประมาณ 20 ปี ในการเพิ่มสัดส่วนประชากรสูงอายุเป็นเท่าตัว ในขณะที่ประเทศพัฒนาแล้วส่วนใหญ่ใช้เวลาประมาณ 70 ปีถึงกว่า 100 ปี

การที่จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีลักษณะความเป็นเมือง ความทันสมัย และความสัมพันธ์แบบทุนนิยม ทำให้ผู้สูงอายุต้องเผชิญกับปัญหาหลายๆ ด้าน เช่น ขนาดครอบครัวเล็กลงผู้สูงอายุต้องอยู่ตามลำพัง หรือสังคมให้ความสำคัญต่อผู้สูงอายุรวมทั้งคนหนุ่มสาวแสดงความเคารพนับถือผู้สูงอายุลดน้อยลง ประกอบกับผู้สูงอายุต้องประสบปัญหาสุขภาพ ทำให้ผู้สูงอายุที่มีความเปราะบางอยู่แล้วได้รับผลกระทบมากขึ้นในทางตรงกันข้ามถ้าผู้สูงอายุได้มีการเตรียมความพร้อม เตรียมตัวเตรียมใจไว้ก่อนปัญหาดังกล่าวอาจไม่เกิดขึ้น ผู้สูงอายุจะดำเนินชีวิตในบั้นปลายได้อย่างมีความสุข

เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุได้ ถูกกำหนดไว้ในแผนพัฒนาผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2525-2545) และปัจจุบันกำหนดเป็นยุทธศาสตร์แห่งชาติในแผนพัฒนาผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ที่ต้องส่งเสริมให้ผู้สูงอายุรู้จักการพึ่งพาตัวเอง โดยการ จัดกิจกรรมให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในวัยสูงอายุ เพราะการให้ความรู้หรือการให้การศึกษาสำหรับผู้สูงอายุนั้นมีความสำคัญเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุมาก จะช่วยเตรียมให้สามารถจัดการกับชีวิตบั้นปลายของตนเองได้อย่างมีความสุขและสงบ ช่วยให้ผู้สูงอายุมีความรู้ที่ทันสมัย รู้ข่าวสารสภาพของสังคมสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และที่ผ่านมารัฐบาลได้ตระหนักถึงสภาพปัญหา ความจำเป็นและความสำคัญที่จะต้องให้บริการช่วยเหลือผู้สูงอายุในด้านต่างๆ รวมทั้งด้านการให้ความรู้ให้การศึกษา รัฐบาลจึงได้มีการแต่งตั้ง “คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ” ขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2525 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดนโยบายวางแผนและดำเนินกิจกรรมระดับชาติเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และคณะกรรมการชุดนี้ก็ได้จัดทำแผนระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุขึ้นเป็นแผน 20 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2544 เพื่อพัฒนาผู้สูงอายุใน 5 ด้านหลักและ 1 ใน 5 ด้านหลักนั้นคือ ด้านการศึกษา ซึ่งแนวทางในการวางแผนระยะยาวนี้ ส่วนใหญ่ได้มาจากมติที่ประชุมสมัชชาโลกว่าด้วยผู้สูงอายุ นั้นแสดงว่าประเทศต่างๆ ทั่วโลกต่างเห็นความสำคัญที่จะต้องให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุในด้านต่างๆ รวมทั้งด้านการศึกษาด้วยตามแผนพัฒนาผู้สูงอายุระยะยาวนี้ มีหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรท้องถิ่นร่วมรับผิดชอบในการจัดบริการและสวัสดิการต่างๆ ให้แก่ผู้สูงอายุโดยใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย รวมทั้งการเผยแพร่ความรู้ทางสื่อประเภทต่างๆ

จากประเด็นความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุดังกล่าว และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาผู้สูงอายุ และตอบสนองเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบัน และ

ปัญหาของการจัดการศึกษาของผู้สูงอายุเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการศึกษาของผู้สูงอายุไทย

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ในเชิงวิชาการ ได้หลักการและวิธีการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุซึ่งเป็นส่วนสำคัญของนักรการศึกษา อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในการวิจัยทางการบริหารการศึกษา เพื่อจะได้เป็นพื้นฐานและแนวทางในการศึกษาวิจัยให้กว้างขวางต่อไป

2. ในเชิงการนำไปประยุกต์ใช้ จะได้ประโยชน์ดังนี้

2.1 ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ เกี่ยวกับสภาพของการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ

2.2 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด Educational Gerontology หรือ วิทยาการผู้สูงอายุเชิงการศึกษา เป็นวิทยาการว่าด้วยการจัดการศึกษาให้แก่คนในวัยสูงอายุที่เกิดขึ้นหลังสุดนอกเหนือจากวิทยาการผู้สูงอายุเชิงการแพทย์ (Geriatrics) ซึ่งเป็นวิทยาการว่าด้วยการศึกษาค้นคว้าและวิธีรักษาโรคที่เกิดใน วัยสูงอายุ และวิทยาการผู้สูงอายุเชิงสังคม (Social Gerontology) ที่มุ่งศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น ในบุคคลในวัยสูงอายุเชิงสังคมและจิตใจ Educational Gerontology มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว มีความสำคัญเป็นที่นิยมในปัจจุบัน และใช้เป็นหลักฐานในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้สูงอายุ โดยอาศัยความรู้จากวิทยาการผู้สูงอายุรวมกับความรู้เกี่ยวกับการสอนผู้ใหญ่ร่วมกัน จัดเป็นการศึกษา ทั้งในระบบ และนอกระบบให้กับผู้ใหญ่ ในวัยที่สามหรือวัยปลายของชีวิต โดยถือว่าผู้สูงอายุเป็นผู้ใหญ่กลุ่มหนึ่งที่จำเป็นต้องได้รับการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมโดยวิทยาการสาขานี้มีความเชื่อและการมองกระบวนการสูงอายุเป็นเชิงบวกมิได้เป็นเชิงลบ ดังเช่น วิทยาการสาขาอื่นๆ และเชื่อว่าการศึกษาคจะพัฒนาผู้สูงอายุไปสู่ความเจริญงอกงามได้ ดังเช่น แมคคลัสกี (Mc Cluly, 1976) (อ้างใน เพ็ญแข ประจันปัจฉิก: 2545) นักวิชาการในแขนงนี้ ได้ให้ความเห็นว่า “ในบั้นปลายชีวิตของมนุษย์มีสิ่งที่ดีกว่าปัญญา และการเสื่อมถอยเป็นช่วงชีวิตที่มีความหมาย และการมีส่วนร่วมในสังคมการศึกษาจะช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถปรับตัวได้กับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และแก้ไขปัญหได้อย่างมีประสิทธิภาพ” ซึ่งความเชื่อและแนวคิดนี้ได้เป็นรากฐานสำคัญ ของการจัดการศึกษาให้แก่ผู้สูงอายุที่ยึดถือหลักการที่ว่าวัยสูงอายุเป็นวัยผู้ใหญ่วัยหนึ่งที่ต่อเนื่องจากวัยกลางคน ผู้สูงอายุสามารถเรียนรู้ได้เช่นเดียวกับผู้ใหญ่กลุ่มอื่นๆ การศึกษาสามารถพัฒนาศักยภาพของคนส่งผลไปสู่ความเจริญงอกงาม และการศึกษาเป็นกิจกรรมเชิงบวกที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลได้อย่างยืนยงถาวรตลอดไปจากแนวความคิด หลักการ และความเชื่อดังกล่าวนี้จึงทำให้มีการจัดการศึกษาให้แก่ผู้สูงอายุอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ และการดำเนินการจัดการศึกษาให้แก่ผู้สูงอายุตามแนวคิดของ Educational Gerontology นั้นได้รับการยอมรับมีการจัดอย่างแพร่หลายในประเทศต่างๆ และถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องจัดให้แก่ผู้สูงอายุทุกคน อย่างไรก็ตาม เพ็ญแข ประจันปัจฉิก (2545) ได้กล่าวถึงหลักการและเป้าหมายของการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ ตามแนวคิด Educational Gerontology พร้อมได้ยกตัวอย่างโครงการการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ ในประเทศต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย ดังนี้

หลักการสำคัญของการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุอยู่ที่แนวคิดที่ว่า การศึกษาเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญที่สุดในชีวิตบุคคลทุกวัยมีใช้กลุ่มอายุตอนต้นเท่านั้น ถือเป็นความจำเป็น และเป็นสิทธิที่จะต้องได้รับในบุคคลทุกคน และทุกวัย การศึกษาสำหรับผู้สูงอายุจำเป็นต้องจัดใน 3 ด้านพร้อมๆ กันคือ **ด้านแรก** เป็นการให้การศึกษาแก่ตัวผู้สูงอายุเอง เพื่อให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ **ด้านที่สอง** เป็นการให้ความรู้เพื่อเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับผู้สูงอายุให้แก่คนในสังคม และ**ด้านที่สาม** เป็นการจัดเตรียมบุคลากรที่จะทำงานด้านผู้สูงอายุ จากหลักการดังกล่าว การศึกษาสำหรับผู้สูงอายุจึงมีเป้าหมายที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยตัวผู้สูงอายุเอง จากการเรียนรู้ที่ได้รับการศึกษาที่จัดให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ขณะเดียวกันมีเป้าหมายที่จะให้ความรู้ความเข้าใจแก่สังคมเพื่อแก้ไขทัศนคติ และความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของผู้สูงอายุ (Stereo Type) ที่ไม่ถูกต้องและทดแทนด้วยความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และในเวลาเดียวกันนี้ มีเป้าหมายที่จะให้สังคมสามารถให้การบริการแก่ผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตามการพัฒนาผู้สูงอายุโดยการให้การศึกษาและการเรียนรู้แก่ตัวผู้สูงอายุเองเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดของการจัดการศึกษาให้แก่ผู้สูงอายุ ในปัจจุบันการจัดการศึกษาให้แก่ผู้สูงอายุมักจัดเป็นสองประเภทคือ ประเภทแรกเรียกว่าการเตรียมตัวก่อนเกษียณ (Preretirement Education) เป็นการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลในวัยกลางคน เพื่อให้สามารถปรับตัวได้กับชีวิตในวัยสูงอายุ เป้าหมายการศึกษาชนิดนี้มุ่งอยู่ที่การเตรียมตัว โดยจัดให้ความรู้ทางด้านสุขภาพจิต การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย รายได้ และการใช้เวลาว่าง เป็นต้น รูปแบบการจัดจะมีอย่างหลากหลายในประเทศต่างๆ บางแห่งจัดเป็นการฝึกอบรมอย่างเข้มข้นระยะสั้น สำหรับประเภทที่สองนั้น เรียกว่า การศึกษาหลังเกษียณอายุ (Postretirement Education) จัดให้กับบุคคลในวัยเกษียณหรือวัยสูงอายุ มุ่งให้ความรู้อย่างกว้างขวางในด้านต่างๆ แก่ผู้สูงอายุรวมถึง การพัฒนาตนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วยโดยถือว่าผู้สูงอายุยังคงมีความต้องการการศึกษา (Educational Needs) อยู่อย่างน้อย 5 ด้านด้วยกัน เพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยดี อาทิเช่น ความรู้เพื่อสามารถดำรงตนอยู่ในสังคม ได้แก่ 1) ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย 2) การปรับตัว และข้อมูลต่างๆ ที่ช่วยในการดำรงชีวิตที่ดี 3) ทักษะความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ 4) การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และที่สำคัญที่สุดก็คือ ผู้สูงอายุต้องการความรู้ และ 5) การศึกษาที่จัดขึ้นในรูปแบบต่างๆ ที่ทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น และเกิดความพึงพอใจกับชีวิตหลังเกษียณ เป็นต้น

การจัดการศึกษาให้แก่ผู้สูงอายุที่เรียกว่า การศึกษาหลังเกษียณอายุดังกล่าวมักจัดในรูปของการศึกษานอกระบบ ที่จัดอยู่ในแหล่งการเรียนรู้ประเภทต่างๆ เช่น ศูนย์ผู้สูงอายุ ศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ รวมทั้งสถาบันศึกษาทั้งในระดับมัธยมศึกษา วิทยาลัยชุมชน และมหาวิทยาลัย เป็นต้น การศึกษาหลังเกษียณอายุซึ่งมีเป้าหมายอยู่ที่ผู้มีอายุเกิน 60 ปี หรือ 65 ปี ไปแล้วนั้น ถือเป็นการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุที่สำคัญที่ประเทศต่างๆ พยายามจัด และดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ และมีรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุมากที่สุด อย่างไรก็ตามในประเทศต่างๆ มีโปรแกรม และกิจกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุในลักษณะที่คล้ายกัน ดังนี้

มหาวิทยาลัยที่สาม (University for the Third Age) เป็นแนวคิดที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุได้พัฒนาตนเองและเพื่อขจัดความเบื่อหน่าย ท้อแท้สิ้นหวัง และช่วยยกระดับและสภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ จัดอยู่ในประเทศพัฒนาโดยทั่วไปในยุโรป สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และประเทศในเอเชียบางประเทศ โดยพัฒนาขึ้นมาจากมหาวิทยาลัยในประเทศฝรั่งเศสเป็นประเทศแรก โครงการนี้จัดอยู่ในมหาวิทยาลัยโดยมหาวิทยาลัยจัดโครงการชั้นเรียนให้แก่ผู้สูงอายุ เน้นหนักด้านสุขภาพอนามัยรวมทั้งวิชาที่พัฒนาศติปัญญา ศิลปวัฒนธรรม และความสามารถด้านต่างๆ ใช้วิธีการเรียนการสอนหลายรูปแบบ โดยมี

คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยแห่งนั้นๆ เป็นผู้สอน ชั้นเรียนเหล่านี้อาจจัดเป็นชั้นเรียนแบบให้เปล่า หรืออาจเก็บค่าเล่าเรียนบ้างในราคาถูก แต่ไม่มีการบังคับให้จ่าย ปัจจุบันนี้มีมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศพัฒนาแล้ว ดำเนินการโครงการนี้มากกว่า 400 แห่ง

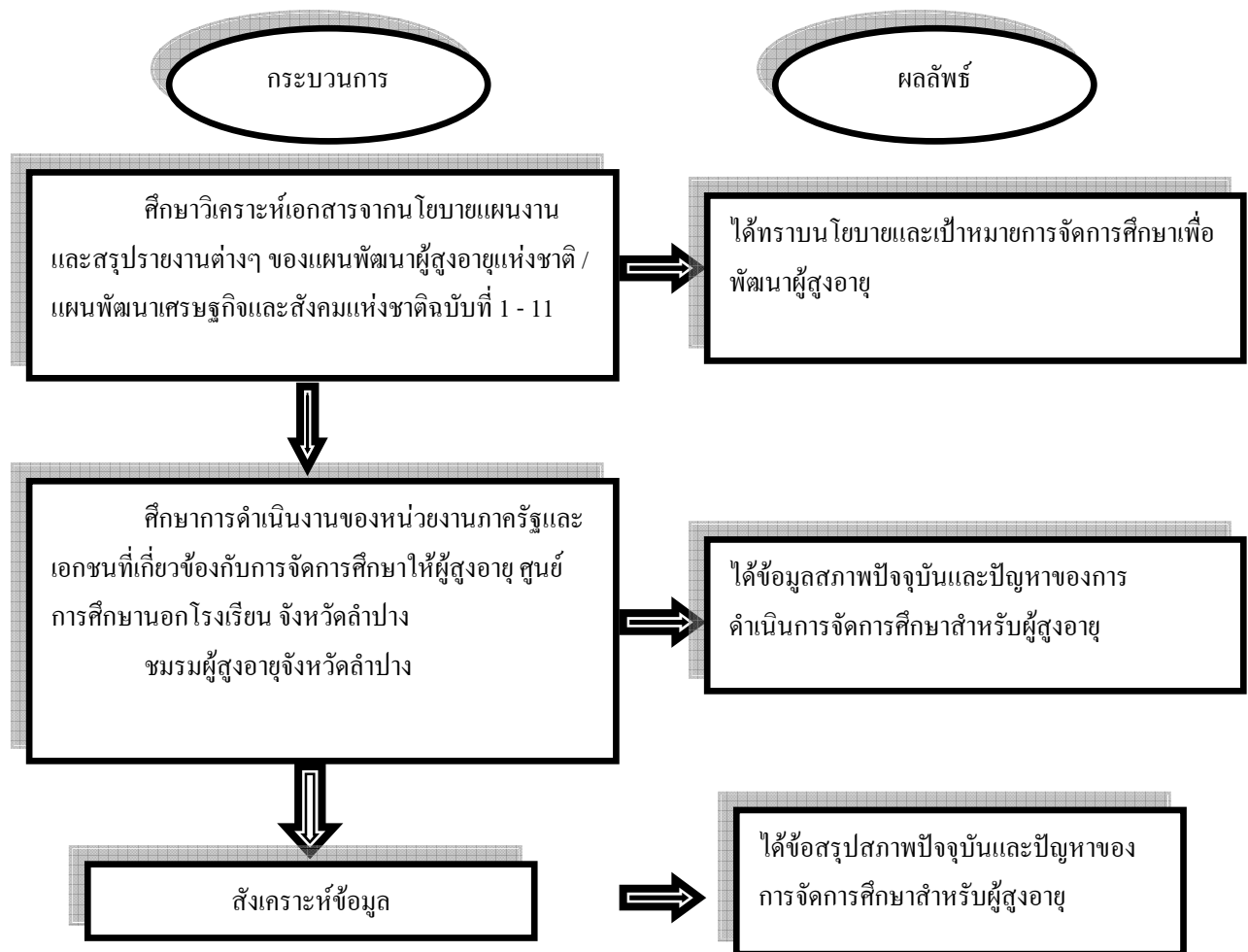
บ้านพักผู้สูงอายุในมหาวิทยาลัย (Elderhostel) เป็นโครงการการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุที่จัดในสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรก และขยายไปยังประเทศอื่นๆ ตามโครงการที่ผู้สูงอายุที่อายุ 60 ปี ขึ้นไปจะเข้ารับฟังการสนทนาต่างๆ วันละประมาณ 2 ชั่วโมง ในช่วงปิดภาคฤดูร้อนและพักอาศัยอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย ประมาณ 1 – 2 สัปดาห์ โดยจ่ายเงินบ้างเล็กน้อย ราคาถูก ในสหรัฐอเมริกามีผู้สูงอายุเข้าร่วมโครงการนี้ ในมหาวิทยาลัยมากกว่า 200 แห่ง ปัจจุบันได้มีการปรับหลักสูตรการเรียนนี้ให้เข้มข้นขึ้น เป็นการเปิดสอนระยะยาวราว 4 – 6 สัปดาห์ เปิดสอนวิชาต่างๆ ตั้งแต่ ภาษา วัฒนธรรม ศิลปะ การท่องเที่ยว และอื่นๆ โดยไม่กำหนดพื้นฐานทางการศึกษาของผู้เรียน

การฝึกอบรมด้านอาชีพแก่ผู้สูงอายุ

เป็นโครงการและกิจกรรมที่จัดอยู่ในประเทศต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เข้ารับการฝึกอบรมในโครงการต่างๆ ซึ่งจัดขึ้นโดยรัฐบาล เช่น โครงการฝึกอาชีพธุรกิจ โครงการเกษตรกรรมผู้สูงอายุ โครงการอาสาสมัครเพื่อสังคม เป็นโครงการอบรมเพื่อช่วยผู้สูงอายุหางานใหม่โดยการจัดฝึกทักษะอาชีพใหม่ๆ ให้ เพื่อให้สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อีกครั้งหนึ่ง

สำหรับการจัดการศึกษาให้แก่ผู้สูงอายุของประเทศไทยนั้น ได้กำหนดอยู่ในนโยบายของแผนระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุในด้านการศึกษา โดยให้มีการจัดในแนวทางการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต จัดอยู่ในรูปของการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นโครงการและกิจกรรมต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น การอบรมด้านวิชาชีพ การอบรมก่อนเกษียณอายุ การจัดกิจกรรมนันทนาการแบบต่างๆ รวมไปถึงการจัดโครงการการศึกษาสามัญ การอภิปรายและบรรยายความรู้ ในเรื่องต่างๆ และการจัดชมรมผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กิจกรรม ให้ความรู้และการศึกษาแก่ผู้สูงอายุดังกล่าวยังไม่มี การดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร และยังไม่ลงไปสู่ผู้สูงอายุจำนวนมากในท้องถิ่นต่างๆ ขณะเดียวกัน ดังผลการศึกษาวิจัยของพิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ (2535) ที่ได้สรุปปัญหาการจัดการศึกษาผู้ใหญ่หรือ การศึกษานอกระบบโรงเรียนของหน่วยงานต่างๆ ทั้งของรัฐบาลและเอกชนว่ามักประสบปัญหาต่างๆ มากมายอันเกิดจากความบกพร่องของการดำเนินงานของหน่วยงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการศึกษาผู้สูงอายุไทย ใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ที่มุ่งเน้นทำความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทยและปัญหาในการดำเนินการโดยใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากเอกสาร (Documentary research) ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับนโยบาย และมาตรการ การจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ และสรุปรายงานต่างๆ จากแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 1 และ 2 ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย และ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 - 11

2. ศึกษาการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ กรณีศึกษาหน่วยงานภาครัฐคือ กรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ จังหวัดลำปาง และหน่วยงานภาคเอกชน คือชมรมผู้สูงอายุจังหวัดลำปาง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- 2.1 ผู้วิจัยเก็บข้อมูล โดยขออนุญาตจากผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ จังหวัดลำปาง และประธานชมรมผู้สูงอายุจังหวัดลำปางในการศึกษาข้อมูลการดำเนินงานของหน่วยงานจากเอกสารต่างๆ และขอสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับเจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้าและกรรมการชมรมฯ บางท่าน

เพื่อทำความเข้าใจกับข้อมูลในเอกสารและขอข้อมูลเพิ่มเติมด้วย ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ

2.2 นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดของแต่ละหน่วยงานมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์สรุปประเด็น (Thematic Analysis) โดยดำเนินการตามกระบวนการวิเคราะห์ ทั้งนี้ยึดหลักเกณฑ์ความสอดคล้องของข้อมูลเป็นสำคัญ

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากทุกหน่วยงานมาสังเคราะห์เนื้อหา ทำให้ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และปัญหาของการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ

ผลการวิจัย

สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย เริ่มจากคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้กระทรวงมหาดไทยมีคำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับผู้สูงอายุแห่งชาติ โดยมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2525 มีฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน ทำหน้าที่วางแผนระดับชาติเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ซึ่งแผนที่จัดทำเป็นแผนระยะยาว 20 ปี (พ.ศ.2525- 2544) ประเด็นที่เป็นสาระสำคัญในการพัฒนาผู้สูงอายุที่ปรากฏในแผนระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. 2525 – 2544 เป็นประเด็นสำคัญเกี่ยวกับผู้สูงอายุในด้านมนุษยธรรม ด้านการพัฒนา และด้านการศึกษา เป็นหลัก โดยเฉพาะด้านการศึกษา มีนโยบาย และมาตรการที่สำคัญ คือ การเร่งรัดจัดการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยเฉพาะการศึกษานอกระบบที่มีรูปแบบ และเนื้อหาสาระที่ผู้สูงอายุจะมาร่วมกิจกรรม และได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง นอกจากนี้ได้เน้นความสำคัญด้านการศึกษาเพื่อชีวิตในครอบครัว (Family life Education) ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบเพื่อเตรียมตัวรับการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงชีวิต ด้วยการยกระดับความร่วมมือจากภาคเอกชน โดยเฉพาะจากสื่อมวลชนทุกรูปแบบ รวมทั้งมีการสนับสนุนให้มีระบบ และวิธีการถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์จากผู้สูงอายุ โดยเฉพาะจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ เพื่อส่งเสริมบทบาท ของผู้สูงอายุให้เป็นที่ยอมรับจากสังคมมากขึ้น โดยมีเป้าหมายหลักคือ ผู้สูงอายุได้รับข่าวสาร ข้อมูล และความรู้เกี่ยวกับการเตรียมตัวใช้ชีวิต อย่างมีคุณค่า และได้รับการยอมรับทั้งในระดับครอบครัว และสังคม อย่างไรก็ตามนโยบาย และมาตรการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุปัจจุบันได้ถูกกำหนดไว้ใน “ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ” ในแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564) โดยมีมาตรการสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ คือ มาตรการการให้การศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งมีสาระสำคัญคือ การส่งเสริม และจัดบริการ การศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อความเข้าใจชีวิต และพัฒนาการในแต่ละวัย และเพื่อการเตรียมตัวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุที่เหมาะสม ตลอดจนการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมการสำหรับผู้ที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุให้มีความรู้ที่ถูกต้องในทุกเรื่องที่จำเป็น ทั้งนี้ ได้กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบคือ

- 1.กระทรวงศึกษาธิการ
- 2.กระทรวงสาธารณสุข
- 3.กระทรวงมหาดไทย
- 4.กระทรวงกลาโหม
- 5.กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 6.องค์การศาสนา
- 7.องค์กรเอกชน

- 8.ภาคประชาชน
- 9.องค์กรธุรกิจเอกชน
10. สภาการศึกษา
11. สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย
12. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

โดยมีดัชนีชี้วัดและเป้าหมาย ดังนี้

ดัชนีชี้วัด	เป้าหมาย			
	5 ปี (2549)	10 ปี (2554)	15 ปี (2559)	20 ปี (2564)
1.กำหนดเวลาที่ต้องมีการบรรจุในหลักสูตรชั้นประถมและมัธยมศึกษาตอนต้น	ภายใน 5 ปี			
2.สัดส่วนประชากรอายุ 30 – 59 ปีที่มีความรู้ด้านวงจรชีวิตกระบวนการชราและความรู้ด้านการเตรียมตัว(ที่กำหนด)	30%	50%	70%	100%
3.สัดส่วนประชากรอายุ 30 – 59 ปีที่ได้ปฏิบัติในการเตรียมตัวด้านต่างๆ (รายได้, สุขภาพ, ที่อยู่อาศัย)	50%	70%	90%	100%

อย่างไรก็ตาม เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุที่ผ่านมามีการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นหลัก โดยมีศูนย์ภาคดูแลจังหวัดในภาคนั้นๆ ภาคละ 16 จังหวัด เพื่อที่จะได้จัดกิจกรรมเรื่องการศึกษาออกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยให้แก่ผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดกิจกรรมบริการการศึกษาแก่ผู้สูงอายุได้ยึดหลักใหญ่ 3 ประการ คือ

- 1.การให้ความรู้พื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิต
- 2.การเพิ่มพูนทักษะเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน และ
- 3.การให้ความรู้ ข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ โดยผ่านสื่อต่างๆ

ที่ผ่านมามีการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จากการศึกษาก่อนศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดลำปาง พบว่าการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุมีลักษณะการจัดการศึกษาเป็นโครงการและกิจกรรมต่างๆ อย่างหลากหลาย ดังตัวอย่างโครงการ และกิจกรรมที่ได้ดำเนินการผ่านมา เช่น

- โครงการสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุในภาคเหนือโครงการจัดฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นแก่ผู้สูงอายุ
- โครงการจัดทำข้อมูลข่าวสารด้านอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ
- โครงการเตรียมตัวข้าราชการก่อนการเกษียณอายุ
- โครงการจัดงานวันสัปดาห์ผู้สูงอายุ
- โครงการประกวดสุขภาพผู้สูงอายุ
- โครงการอาหารกายใจ

- โครงการเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ
- โครงการคัดเลือกผู้สูงอายุดีเด่นที่ทำประโยชน์ต่อสังคม

ตลอดจนการจัดกิจกรรมนันทนาการแบบต่างๆ รวมไปถึงการจัดโครงการการศึกษาสามัญ

ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า การจัดบริการให้การศึกษาแก่ผู้สูงอายุยังไม่ได้มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ดังที่ ผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนท่านหนึ่งได้ให้สัมภาษณ์ถึงปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุของศูนย์ฯ ว่าอยู่ที่วิธีการจัดการ กล่าวคือ การกำหนดนโยบายไม่ได้นำแนวคิด แบบองค์รวมที่มีความเชื่อมโยงกันของยุทธศาสตร์การพัฒนามาพัฒนาเป็นแผนปฏิบัติการระดับต่างๆ ในรูปแบบของแผนแม่บทแผนปฏิบัติการ โครงการ และกิจกรรม ในขณะเดียวกันก็ไม่ได้เตรียมระบบการรองรับและระบบสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ เช่น สื่อประเภทต่างๆ การพัฒนาสื่อทั้งที่เป็นคน เอกสาร หรือสิ่งพิมพ์ ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสามารถสรุปเป็นปัญหาการดำเนินงานได้ดังนี้

1. ปัญหาเชิงนโยบาย

1.1 ปัญหาด้านนโยบายและการนำไปปฏิบัติ การกำหนดนโยบายและแผนงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนขาดการเชื่อมโยงกับบริบทด้านนโยบายของรัฐ บริบทด้านสังคม และชุมชนตามความจำเป็น ตลอดจนระบบการบริหารจัดการและระบบสนับสนุนไม่ได้รับการมองในเชิงการบริหารจัดการแบบองค์รวม (Holistic) แต่เป็นการบริหารจัดการแบบแยกส่วน ทั้งภายในองค์กรของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และระหว่างองค์กรภายในหน่วยงานของรัฐด้วยกัน ฉะนั้นจึงมีปัญหาด้านการขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน ทั้งปริมาณ คุณภาพ และความทันสมัยที่ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสภาวะวิกฤตต่างๆ ตลอดจนการขาดกำลังคนที่มีคุณภาพและเข้าใจในปรัชญาการศึกษานอกโรงเรียน และการศึกษาตลอดชีวิต

1.2 ปัญหาระบบสนับสนุนทางกฎหมาย ทั้งนี้เพราะประเทศไทยยังไม่มีพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หรือการศึกษา ตลอดชีวิตโดยตรงเพียงแต่มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาวางแผน และวางโครงการจัดการศึกษา ในขณะที่หลายๆ ประเทศ มีกฎหมาย เป็นการเฉพาะของการศึกษาตลอดชีวิต และการศึกษานอกโรงเรียน และที่ผ่านมารัฐบาลมีนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่ยังไม่ชัดเจน การศึกษานอกโรงเรียน และการศึกษาตลอดชีวิต จึงยังไม่ได้รับการสนับสนุนทั้งทางนิติบัญญัติ การบริหารจัดการ การงบประมาณ และวิชาการได้อย่างเหมาะสม ทำให้ระบบการสนับสนุนมีจุดอ่อนและการดำเนินการไม่สามารถบรรลุถึงจุดหมายอย่างมีคุณภาพได้

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนงาน การวางแผนไม่ต่อเนื่อง เพราะการขาดความต่อเนื่องของนโยบายการศึกษานอกโรงเรียน ดังจะเห็นได้จากนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนหลายฉบับที่ขาดความต่อเนื่องด้านแนวปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น

1.3.1 นโยบายในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 – 2529) ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการการศึกษานอกโรงเรียนแห่งชาติและภารกิจแต่ก็ขาดความชัดเจนในรูปธรรม

1.3.2 นโยบายในแผนพัฒนาการศึกษา นอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 – 2534) เน้นการส่งเสริมการรู้หนังสือ การศึกษาต่อเนื่อง การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาเฉพาะและการประกอบอาชีพ

1.3.3 นโยบายในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) เน้นการเสริมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ และส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.3.4 นโยบายในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) เน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากลุ่มประชากรผู้ด้อยโอกาสโดยทั่วไป

1.3.5 นโยบายในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) เน้นการจัดการศึกษาเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา และศูนย์การเรียนรู้

1.3.6 นโยบายในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) เน้นการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้

1.3.7 นโยบายในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) หรือฉบับที่กำลังจะใช้ในปัจจุบัน เน้นการส่งเสริมให้องค์กรต่างๆ และคนไทยเห็นความสำคัญและตระหนักถึงคุณค่าของการใฝ่รู้ใฝ่เรียน

1.4 ปัญหาการประสานงาน การประสานงานเป็นองค์ประกอบสำคัญในโครงสร้างองค์กร เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรต่างๆ ขององค์กรอันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้ แต่โดยทั่วไปบุคคลยังมีความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ลักษณะและสภาพงานการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาต่อเนื่องน้อยเกินกว่าที่จะหาแนวทางสนับสนุนอย่างเหมาะสมทั้งด้านเอกชนและการเมืองจึงเกิดการขาดแรงผลักดันในการพัฒนาองค์กรและระบบการดำเนินงาน

2. ปัญหาเชิงปฏิบัติ

ในแนวทางปฏิบัติงานระดับจังหวัดประสบปัญหาในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุหลายประการเช่นกัน กล่าวคือ

1. ระบบข้อมูล พบว่าระบบข้อมูล และสารสนเทศที่นำมาใช้ในการวางแผน และการตัดสินใจยังขาดความชัดเจน ลำช้า และขาดความเชื่อมั่นยังผลให้มีการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์เพื่อการวางแผนค่อนข้างน้อย

2. ระบบการประสานงานและการจัดองค์กร การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะจัดในพื้นที่เขตชนบทมีปริมาณสูงถึงร้อยละ 80 ของกิจกรรมทั้งหมด แต่สภาพที่ผ่านมาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ยังไม่มีบุคลากรในระดับอำเภอ เพื่อทำหน้าที่ในการประสานงานการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้การดำเนินงานบางส่วนต้องประสบกับความล้มเหลว

3. ระบบการบริหารงบประมาณ เนื่องจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดไม่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบพื้นที่อำเภอ ตำบลและหมู่บ้านโดยตรง จึงต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากในการเดินทางไปทำงานในพื้นที่หมู่บ้าน ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณค่าใช้จ่ายและเสียเวลาในการทำงานอย่างมาก

4. ระบบการนิเทศและติดตามผล เนื่องจากรูปแบบการดำเนินงานที่ผ่านมาศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จำเป็นจะต้องดูแลรับผิดชอบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของทั้งจังหวัด จึงเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่จังหวัดไม่สามารถนิเทศ และติดตามผลการจัดกิจกรรมได้อย่างทั่วถึง จึงเกิดปัญหาในการบริหารโครงการโดยเฉพาะในด้านการไม่บรรลุเป้าหมายของการดำเนินงานจากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ เป็นการจัดกิจกรรมที่สอดแทรกอยู่ในการจัดสวัสดิการต่างๆ ให้แก่ผู้สูงอายุ ซึ่งการให้บริการด้านการศึกษาแก่ผู้สูงอายุยังไม่แพร่หลาย และตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง ทั้งนี้เป็นผลมาจากนโยบายและแผนงานที่ขาดความชัดเจนทั้งเป้าหมายและวิธีการการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุภาคเอกชน

ในส่วนของภาคเอกชน หน่วยงานที่จัดหรือให้บริการการศึกษาแก่ผู้สูงอายุ มีทั้งในรูปขององค์กร มูลนิธิ กลุ่มหรือชมรมต่างๆ ตลอดจนองค์กรธุรกิจ ซึ่งจัดในรูปแบบ และวัตถุประสงค์ ที่แตกต่างกันออกไป

และลักษณะการดำเนินงานมักเป็นการร่วมมือกับรัฐ จนกลายเป็นกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ, สมาคมผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย, สมาคมคลังปัญญาอาวุโส, สภาผู้สูงอายุ และศูนย์ต่างๆ ซึ่งอยู่ในส่วนของการบริการทางสังคมในชุมชนด้วย เช่น ศูนย์บริการทางสังคมเพื่อผู้สูงอายุ, ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประชาชน ประจำหมู่บ้าน ตลอดจนการรวมกลุ่มในองค์กรเอกชนต่างๆ เช่น องค์กร Help Age และ Age Net เป็นต้น

ในการศึกษากรณีศึกษาหน่วยงานภาคเอกชนที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกกรณีศึกษาชมรมผู้สูงอายุจังหวัดลำปางเป็นกรณีศึกษาด้วยเหตุผล เพราะชมรมผู้สูงอายุเป็นการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาตนเองและชุมชน โดยมีสถาบันครอบครัว และชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงาน ชมรมผู้สูงอายุจังหวัดลำปาง ก่อตั้งขึ้นมาจากการสนับสนุนการดำเนินการตั้งชมรมผู้สูงอายุของสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2535 ปัจจุบันมีสมาชิกชมรมจำนวน 257 คน และสมาชิกส่วนใหญ่เป็นข้าราชการบำนาญ ชมรมผู้สูงอายุจังหวัดลำปาง มีเป้าหมายให้สมาชิกของชมรมได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ ตลอดจนได้รับการตรวจสุขภาพที่จำเป็น และดำเนินกิจกรรมนันทนาการพบปะสังสรรค์ กิจกรรมที่ชมรมผู้สูงอายุจังหวัดลำปางดำเนินการผ่านมาสรุปลดดังนี้

1. การประชุมกรรมการและสมาชิก เดือนละ 1 ครั้ง ในวันพฤหัสบดี ทั้งนี้โดยการประชุมกรรมการชมรมจะประชุมทุกวันพฤหัสบดีที่ 2 ของเดือน และการประชุมสมาชิกชมรม ทุกวันพฤหัสบดีที่ 3 ของเดือน ในการประชุมสมาชิกชมรมช่วงเช้าจะมีบริการให้การตรวจสุขภาพทั่วไปแก่สมาชิกด้วย

2. การเลี้ยงอาหารกันเอง ในวันประชุมสมาชิกชมรม ซึ่งงบประมาณที่ใช้ในการเลี้ยงอาหารเป็นงบประมาณที่สมาชิกร่วมกันจ่ายคนละ 50 บาท และหากเดือนใดมีสมาชิกรับรอบวันคล้ายวันเกิดก็จะมีกิจกรรมพิเศษ คือ การเป่าเค้กวันเกิดให้กับสมาชิกทุกคนที่เกิดในเดือนนั้นด้วย

3. การจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น การฟังบรรยายความรู้เรื่องต่างๆ จากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ และการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง วิทยากรที่มาให้ความรู้เป็นวิทยากรจากโรงพยาบาล นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอื่นๆ ที่ร่วมกันทำ เช่น การทำบุญเนื่องในโอกาสวันสำคัญๆ ทางศาสนา เป็นต้น

กลไกการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุจังหวัดลำปาง ดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งของสมาชิกชมรม โดยคณะกรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปีงบประมาณในการบริหารจัดการ เป็นงบประมาณที่ได้มาจากการบริจาคของสมาชิกชมรมเป็นส่วนใหญ่และได้รับการสนับสนุนการทำกิจกรรมจากสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย โดยผ่านกระบวนการเสนอขออนุมัติงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆของงบประมาณประจำปี ผลจากการศึกษากรณีศึกษาชมรมผู้สูงอายุจังหวัดลำปางเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุพบว่า มีจุดแข็ง คือ เป็นแหล่งที่ผู้สูงอายุได้ใช้ศักยภาพของตนเองในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้พบปะพูดคุยกับคนวัยเดียวกันเป็นการส่งเสริมสุขภาพจิตและได้แลกเปลี่ยนข่าวสารและความรู้ ในขณะเดียวกันก็มีจุดอ่อน คือ ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการวางแผน และทำกิจกรรมของชมรมน้อย การสนับสนุนทางการเงิน และสิ่งของจากกลุ่มไม่เพียงพอ การจัดกิจกรรมของชมรมพบว่า ส่วนมากเป็นเรื่องทางศาสนา กิจกรรมทางสุขภาพ และการออกกำลังกาย กิจกรรมเชิงพัฒนาองค์กรให้เข้มแข็งมีน้อย และยังมีลักษณะการพึ่งพาโดยเฉพาะจากหน่วยงานที่ร่วมก่อตั้ง รวมถึงสมาชิกยังไม่เข้าใจจุดประสงค์ที่แท้จริงของการมีชมรม ดังที่ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวข้องกับชมรมผู้สูงอายุ และยังคงทำงานด้านผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายดังนี้ (จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประเด็นสัมภาษณ์ครอบคลุมเรื่องนโยบายแผนงาน การเชื่อมต่อแผนงานโดยภาครัฐ และเอกชนรวมถึงการลงสู่ปฏิบัติ)

“งานผู้สูงอายุแฝงอยู่ในหลายกระทรวง เป็นงานหลายอย่างไม่ผสมผสานกัน ต่างกระทรวง ต่างกรม ต่างคนต่างทำ”

“วงจรการดำเนินงาน ความต่อเนื่องทั้งระดับบริหารนโยบายและการปฏิบัติมีช่องโหว่ ทำให้ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติมีอุปสรรค”

“แม้มีแผนระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 แผนต่างๆ โดยเฉพาะ action plan ไม่ได้ถูกนำไปปฏิบัติ รัฐมนตรีไม่สามารถสั่งการได้”

“ในการทำงานบ้านเรา ทางราชการหรือรัฐบาลมักเริ่มด้วยการก่อตั้งองค์กรก่อน ซึ่งไม่ได้ผลเท่าไร มั่นคงตั้งของมันอยู่เฉยๆไม่ได้ทำอะไร”

“แม้มีแผนระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ ก็พบว่า บางหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมาก็เน้นด้านการสงเคราะห์เป็นการตั้งรับ และเป็นการให้บริการ ที่อยู่ในสถาบันมากกว่า (Institutional Care)”

“การนำแผนสู่การปฏิบัติ --- ไม่มี Authority ในการสั่งงาน อันจะเห็นได้ว่ากระทรวงใดเป็นงานท้าทายของกระทรวงนั้นมักจะไม่ได้เกิดการ Implement”

จากข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านี้ สามารถสรุปเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องหรือมีผลต่อการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุจังหวัดลำปางต่อ การจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ ดังนี้

1. การขาดเอกภาพและความต่อเนื่อง ทั้งในระดับนโยบายและแผนงาน
2. กลไกไม่ขับเคลื่อน เนื่องจากรัฐไม่ให้ความสำคัญแม้มีแผนแต่ก็ไม่เกิดการนำไปปฏิบัติ
3. เน้นเชิงรับมากกว่าเชิงรุก การจัดบริการเน้นให้ที่สถาบันมากกว่าชุมชน
4. การสนับสนุนด้านงบประมาณ และบุคลากรไม่เพียงพอในการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของชมรม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุไทย

การจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุปัจจุบัน เป็นกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน โดยกลุ่มเป้าหมายของผู้รับบริการเป็นกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทั่วไป ไม่ได้เฉพาะเจาะจง กลุ่มผู้สูงอายุ ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติตลอดจนโครงการพัฒนาทางการศึกษาต่างๆ เมื่อพิจารณาแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุแล้ว จะพบว่ามีอยู่น้อยมากเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ และที่ปรากฏอยู่ก็ยังไม่มีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ซึ่งความสำคัญเกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุนี้ยังถูกมองข้ามความสำคัญไป ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานล้วนแต่ได้รับผลกระทบมาจากนโยบายและแผนงาน ซึ่งเป็นเสมือนกรอบในการปฏิบัติงานที่องค์กร และหน่วยงานต่างๆ จะยึดถือและนำไปวางแผนงาน ในการปฏิบัติ เพราะที่ผ่านมารัฐบาลมิได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับผู้สูงอายุมากนัก เนื่องจากขณะนั้นสภาพครอบครัวไทยยังเป็นครอบครัวที่มีความอบอุ่น อยู่อาศัยกันเป็นครอบครัวใหญ่ จนกระทั่งเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งในระดับโลก และระดับประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการเข้าสู่ภาวะประชากรผู้สูงอายุ และผลพวงของการเข้าร่วมประชุมสมัชชาว่าด้วยผู้สูงอายุโลก ในปี พ.ศ. 2525 ทำให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติขึ้น มีหน้าที่จัดทำแผนระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ 20 ปี (พ.ศ. 2525 – 2544) เพื่อกำหนดนโยบาย และมาตรการต่างๆ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายুরวมทั้งการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุด้วย แต่ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาส่วนใหญ่ออกเป็นนโยบาย และไม่สามารถผลักดันให้เกิดเป็นรูปธรรม ปัจจุบันการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุถูกกำหนดไว้ในแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ.

2545 – 2564) ในยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ โดยในยุทธศาสตร์นี้ได้กำหนดมาตรการที่จะต้องมีการจัดการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ผู้สูงอายุทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

ส่วนปัญหาในการดำเนินงาน กรณีศึกษาหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ พบว่ามีปัญหาในการดำเนินงานที่อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าเกี่ยวข้องกับกลไกการดำเนินงาน 3 ประการดังนี้คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับกลไกการเมือง
2. ปัญหาเกี่ยวกับกลไกความรู้ และ
3. ปัญหาเกี่ยวกับกลไกสังคม

1. ปัญหาเกี่ยวกับกลไกการเมืองถึงแม้ว่าการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุจะถูกกำหนดไว้ในนโยบายและกฎหมายต่างๆ ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือทางการเมือง เพื่อชี้นำยุทธศาสตร์ และมาตรการการปฏิบัติ แต่การขับเคลื่อนกระบวนการทางกฎหมายมีความเชื่องช้ามาก ตัวอย่างเช่น ร่าง พ.ร.บ. ผู้สูงอายุแห่งชาติ ซึ่งร่างมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 จนผ่านไป 10 ปีแล้วรัฐบาลจึงได้มีมติผ่านร่างกฎหมายดังกล่าวและกำหนดให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2537 ทำให้ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาไม่มีกฎหมายรวบรวมการปฏิบัติและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ ที่ครอบคลุมคุณภาพชีวิตทุกด้านในฉบับเดียวกันรวมทั้งสิทธิในการศึกษาของผู้สูงอายุด้วยเช่นกัน

2. ปัญหาเกี่ยวกับกลไกความรู้ อาจกล่าวได้ว่าการขับเคลื่อนกลไกความรู้ด้านผู้สูงอายุในระยะแรกเป็นรูปแบบการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาวิธีการรักษาโรค รวมทั้งการให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุและบุคคลทั่วไป โดยยังขาดความรู้และข้อมูลด้านประชากรผู้สูงอายุ และองค์ความรู้ในการจัดทำแผน ดังจะเห็นได้จากการจัดทำแผนระยะยาว ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564) ได้กำหนดให้การประมวลและพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุ และการติดตามประเมินผล การดำเนินงานตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ เป็นยุทธศาสตร์สำคัญ 1 ใน 5 ยุทธศาสตร์ของแผนฉบับที่สองด้วย แม้แผนนี้จะมีการกำหนด หน่วยงาน และผู้รับผิดชอบตลอดจนระยะเวลาการประเมินการบรรลุเป้าหมายทุก 5 ปี แต่ก็ไม่พบว่ามีกลไกที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ด้านงบประมาณ การบริหารจัดการให้เกิดการวิจัยครบวงจร การจัดทำแผนการวิจัยทั้งระบบและเป็นภาพรวมทั้งประเทศที่มีเอกภาพ นอกจากนี้ยังไม่มีองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางทั้งในระดับรวมของประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น ในการประมวลข้อมูล ประเด็นสำคัญเพื่อการเผยแพร่และการนำไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนางานด้านการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ

3. ปัญหาเกี่ยวกับกลไกสังคม บทบาทขององค์กรภาครัฐและเอกชน นับได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมการศึกษาของผู้สูงอายุที่ผ่านมา แต่ประสบการณ์ที่ผ่านมาได้ชี้ให้เห็นว่ามีกลไกขับเคลื่อนงานการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุที่ขาดเอกภาพและไม่มีประสิทธิภาพ โดยจะเห็นได้จากการโยกย้ายกรมประชาสงเคราะห์ที่มีการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุไปสังกัดกระทรวงต่างๆ ถึง 4 ครั้ง ได้แก่ สังกัดกระทรวงมหาดไทย สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์) ทำให้งานด้านผู้สูงอายุกลายเป็นงานฝากหรืองานแฝงหรือเป็นงานหลัก ก็ได้ นอกจากนี้ อาจกล่าวได้ว่างานเกี่ยวกับผู้สูงอายุในภาครัฐ ไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบเบ็ดเสร็จ กล่าวคือ งานทางการแพทย์มีสถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขรับผิดชอบ ส่วนงานด้านสวัสดิการสังคมมีกองสวัสดิการกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รับผิดชอบ ในขณะที่ กระทรวงศึกษาธิการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ การทำงานแต่ละด้านแยกส่วนรับผิดชอบในแต่ละ

กระทรวง ทำให้การประสานการทำงานไม่สะดวก นำไปสู่การขาดเอกภาพในการทำงาน อันเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานและนำไปสู่ความล้มเหลวในงานด้านการจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุที่ผ่านมา

อภิปรายผล

ในการดำเนินงานเพื่อจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ นอกเหนือจากจะต้องมีนโยบาย และมาตรการ ตลอดจนแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนแล้ว จำเป็นต้องมีกลไกเพื่อการขับเคลื่อนที่สำคัญทั้ง 3 กลไกดังกล่าวข้างต้น ได้แก่ 1) กลไกการเมือง 2) กลไกความรู้ และ 3) กลไกสังคม กล่าวคือกลไกการเมืองมีความสำคัญด้านการกำหนดนโยบายและแผนของผู้สูงอายุตลอดจนยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นผู้กำหนดระบบการเงิน การคลังในการดำเนินงานด้านการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ แต่การกำหนดนโยบายจำเป็นต้องอาศัยกลไกความรู้เพื่อการป้อนข้อมูลผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ กลไกความรู้หรือด้านวิชาการเองต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากทุกฝ่ายทุกวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เพื่อร่วมศึกษาวิจัยค้นหาภาพผู้สูงอายุอย่างครบด้านครบองค์รวม และเป็นกลไกสำคัญที่จะศึกษา ค้นหาทดลองหา วิธีการเพื่อให้การบริการการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ เกิดประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบทของสังคมมากที่สุด แต่ทั้งสองกลไก จะขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพไม่ได้ หากไม่มีกลไกทางด้านสังคมที่เป็นการร่วมประสานของภาครัฐ เอกชน และประชาชน โดยเฉพาะตัวผู้สูงอายุเอง

เอกสารอ้างอิง

พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ .2535. *การศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษาต่อเนื่อง*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เพ็ญแข ประจณปัจจนิก . 2545 . *สูงอายุวิทยาศึกษา* . กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร

วิโรฒ. http://www.cps.chula.ac.th/research_division/article_agcing/agcing_001.html

(9 ก.ค.2545)

ประสิทธิผลของการเรียนวิชามนุษย์กับเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

Effectiveness of Learning Man with Technology and Environment Course of Undergraduate Students by Peer-assisted Learning

พูนทรัพย์ ศรีคชินทร์

คณะวิทยาการจัดการ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
Faculty of Management Science, Panyapiwat Institute of Management
E-mail: poonsubsri@pim.ac.th

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลของการเรียนวิชามนุษย์กับเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีแบบเพื่อนช่วยเพื่อน” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชามนุษย์กับเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ชั้นปีที่ 1 กลุ่มเรียน 3B,4B และ 3A, 4A ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2554 สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนก่อนเรียนและหลังเรียนและเพื่อศึกษาความพึงพอใจการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในวิชามนุษย์กับเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการวิจัยพบว่าผลจากการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาใช้ในการเรียนการสอนวิชามนุษย์กับเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมปรากฏว่านักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ชั้นปีที่ 1 กลุ่มเรียน 3B,4B และ 3A, 4A มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกคน สรุปผลการศึกษากิจกรรมกลุ่มได้ดังนี้ 1) นักศึกษามีพฤติกรรมที่ดีขึ้น 2) ช่วยให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นสนใจ ตั้งใจ และมีความรับผิดชอบมากขึ้น 3) รู้จักการแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 4) การปรับตัวเข้าหากลุ่มเพื่อนการเรียนรู้นิสัยเพื่อน 5) การอยู่ร่วมกันและการทำงานเป็นทีม 6) ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา 7) ช่วยสร้างความสามัคคี 8) รู้จักแก้ปัญหาาร่วมกัน และ 9) ได้เทคนิคการเรียนและการใช้ภาษาเดียวกันทำให้เข้าใจง่าย

คำสำคัญ: ประสิทธิผลของการเรียน, วิชามนุษย์กับเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ABSTRACT

This research is “Effectiveness of learning man with technology and environment of Undergraduate students by Peer-assisted learning..” There are three objectives. To study the development of learning man with technology and environment Effectiveness of the undergraduate students class 3B, 4B and 3A, 4A Year 1 in Faculty of Business Administration Field Retail Business Management at Panyapiwat Institution Management in year 2011. To compare with performance before and after Peer learning and A study to compare students' satisfaction with the peer learning. This research is used quantitative research.

With research to the results of the peer education model used in the course of man with technology and environment. It appears that all undergraduate students class 3B, 4B and 3A, 4A Year 1 in Faculty of Business Administration Field Retail Business Management have Effectiveness through the criteria examination. The summary of the study by Peer-assisted learning are concern. 1) The students are behaving better learn. 2) The provide students with enthusiasm and determination to be more responsible. 3) The students know to share and Munificent. 4) The students adapt to the group. And study the friends of behavior 5) living together and working with a team. 6) The encourage students to be active anytime. 7) To create harmony. 8) The student solved the problems together. And 9) The special learning techniques, and use the same language simplification.

Keywords: Effectiveness of Learning, Man with Technology and Environment Course

บทนำ

วิชามนุษย์กับเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม รหัสวิชา GE 4003 เป็นรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ มีเนื้อหารายวิชาค่อนข้างยาก ต้องใช้ความเข้าใจและการวิเคราะห์เนื้อหาของบทเรียนจากผลการสอบช่วงกลางภาคเรียนและจากการสอบถามความเข้าใจของผู้เรียนในขณะเรียน นักศึกษาหลายคนได้ให้ข้อเสนอแนะว่า นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาแต่เนื้อหาค่อนข้างยากต้องใช้ความเข้าใจและการวิเคราะห์เนื้อหาจากบทเรียน ผู้วิจัยจึงศึกษาผู้เรียน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเรียนก่อนได้แก่กลุ่มเรียน 3B, 4B และกลุ่มปฏิบัติงานก่อนได้แก่กลุ่มเรียน 3A, 4A จากกลุ่มเรียนได้แบ่งผู้เรียนจากผลการสอบช่วงกลางภาคเรียน เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเรียนก่อน 3B และ 4B กลุ่มที่คะแนนผ่านเกณฑ์การสอบกลางภาคเรียนมีจำนวน ร้อยละ 56 และกลุ่มที่คะแนนไม่ผ่านเกณฑ์การสอบกลางภาคเรียนมีจำนวน ร้อยละ 44 กลุ่มเรียน 3A และ 4A กลุ่มที่คะแนนผ่านเกณฑ์การสอบกลางภาคเรียนมีจำนวน ร้อยละ 39.29 และกลุ่มที่คะแนนไม่ผ่านเกณฑ์การสอบกลางภาคเรียนมีจำนวน ร้อยละ 60.71 โดยให้นักศึกษากลุ่มที่คะแนนผ่านเกณฑ์การสอบกลางภาคเรียนจับคู่ 2 หรือ 3 คนกับนักศึกษากลุ่มที่คะแนนไม่ผ่านเกณฑ์การสอบกลางภาคเรียน และติดตามนักศึกษากลุ่มที่คะแนนไม่ผ่านเกณฑ์การสอบกลางภาคเรียนมีคะแนนการสอบหลังการเรียนครบทุกครั้ง จนถึงช่วงสอบปลายภาค พบว่านักศึกษากลุ่มที่คะแนนไม่ผ่านเกณฑ์การสอบกลางภาคเรียนมีคะแนนที่ดีขึ้น กลุ่มเรียนก่อน กลุ่มเรียน 3B, 4B ร้อยละ 69.57 และกลุ่มปฏิบัติงานก่อน กลุ่มเรียน 3A, 4A ร้อยละ 50 ผู้วิจัยสังเกตการณ์เรียนพบว่า ในขณะบรรยายสาธิตตามเนื้อหาประกอบการเรียนการสอนอยู่ นั้น นักศึกษามักคุยกัน เมื่อมีการถามคำถามระหว่างการบรรยายนักศึกษาไม่กล้าแสดงออกในการตอบคำถาม ผู้วิจัยและไม่มั่นใจในคำตอบที่ได้ว่าถูกหรือผิด จากปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้ผู้วิจัยหาแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อปรับวิธีเรียน โดยกำหนดให้กลุ่มที่คะแนนผ่านเกณฑ์เลือกจับคู่กับกลุ่มที่คะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ ให้ช่วยเหลือการเรียนในขณะเรียน และติดตามการเข้าเรียนในชั้นเรียนหรือเรียกการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เนื่องจากผู้เรียนซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น เพื่อนคือสิ่งที่มีอิทธิพลอย่างมากและนักศึกษามักใช้เวลาอยู่กับเพื่อนมากกว่าผู้ปกครองหรือครู อาจารย์ จึงนับเป็นการดีหากเพื่อนจะช่วยพัฒนาเพื่อนให้ไปทางที่ดี อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาจริยธรรมให้กับนักศึกษา ในเรื่องการมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นอีกด้วยจากทฤษฎีของโคลเบอร์ก (Kohlberg's Theory) Kohlberg (1976 : 32-34) อาศัยทฤษฎีของ Piaget เป็นพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีของ Kohlberg เป็นทฤษฎีตามแนวคิดพัฒนาการทางสติปัญญาของการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรม

วิธีดังกล่าวจะทำให้ให้นักศึกษาดูด้วยกันช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ ทบทวนบทเรียน แนะนำวิธีการจำ และการสรุปผลการเรียน แลกเปลี่ยนระหว่างเพื่อนกับเพื่อน เพื่อให้นักศึกษาเหล่านี้จะได้มีความพึงพอใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษย์กับเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น อีกทั้งเป็นแนวปฏิบัติในรายวิชาอื่นๆ ที่เทียบเคียงได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชามนุษย์กับเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ชั้นปีที่ 1 กลุ่มเรียน 3B, 4B และ 3A, 4A ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2554 สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ในวิชามนุษย์กับเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมด้านการจัดการเรียนการสอนเรียงลำดับ 3 ลำดับ ดังนี้ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านพฤติกรรม และด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ด้วยกัน 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย จากคะแนนสอบกลางภาคนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ ทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สอน ได้แก่กลุ่ม 3B, 4B และ 3A, 4A เป็นกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยคัดเลือกนักศึกษาในกลุ่ม 3B, 4B และ 3A, 4A ที่มีคะแนนสอบเฉลี่ยกลางภาคไม่ผ่านเกณฑ์กำหนดการสอบผ่านเกณฑ์ที่ 15.5 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มเป้าหมายนักศึกษาในกลุ่ม 3B, 4B และ 3A, 4A ที่มีคะแนนสอบเฉลี่ยกลางภาคผ่านเกณฑ์ที่ 15.5 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน โดยให้นักศึกษาทำกิจกรรมต่างๆ มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้เรียนนักศึกษาในกลุ่ม 3B, 4B และ 3A, 4A ที่มีคะแนนสอบเฉลี่ยกลางภาคผ่านเกณฑ์ ที่ 15.5 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ช่วยเหลือเพื่อนที่คะแนนสอบเฉลี่ยกลางภาคไม่ผ่านเกณฑ์ โดยให้นักศึกษาเลือกเพื่อนเพื่อดูแลและช่วยเหลือ จำนวน 1 หรือ 2 คน

2. ให้นักศึกษาแต่ละคนที่เลือกเพื่อนเพื่อดูแลและช่วยเหลือ จำนวน 1 หรือ 2 คนนั่งเรียนในห้องเรียนด้วยกัน จัดให้นั่งติดกัน เมื่อเรียนจบแต่ละบท พร้อมสรุปบทเรียนแต่ละครั้ง และติดตามการเข้าเรียน

ขั้นตอนที่ 4 ผู้วิจัยติดตามกลุ่มเป้าหมายนักศึกษาในกลุ่ม 3B, 4B และ 3A, 4A ที่มีคะแนนสอบเฉลี่ยปลายภาคผ่านเกณฑ์ที่ 20.5 คะแนน จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน จากการให้นักศึกษาทำกิจกรรมหลังสอบกลางภาค

ขั้นตอนที่ 5 ผู้วิจัยจัดทำเครื่องมือแบบสำรวจแบบประเมินประสิทธิผลของการเรียนวิชามนุษย์กับเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และประมวลผลความพึงพอใจในการเรียนวิชา มนุษย์กับเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนที่ 6 ผู้วิจัยสรุปผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษย์กับเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมโดย

1. การคำนวณค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนกลางภาคเรียนและคะแนนปลายภาคเรียน เปรียบเทียบสัดส่วนความแตกต่างของคะแนนเมื่อมีการกลุ่มแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ของกลุ่มเป้าหมายนักศึกษา กลุ่ม 3B, 4B และ 3A, 4A

2. ศึกษาประสิทธิภาพของการเรียนวิชามนุษย์กับเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และความพึงพอใจในการดำเนินการสอน จากวิธีการเรียนการสอนของอาจารย์ ของนักศึกษาโดยวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ร้อยละส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ t-test ของกลุ่มเป้าหมายนักศึกษากลุ่ม 3B, 4B และ 3A, 4A

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การเปรียบเทียบการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ของนักศึกษากลุ่มเรียน 3B, 4B และ 3A, 4A กลุ่มเรียน 3B, 4B พบว่าเมื่อมีการจับกลุ่มแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จากคะแนนสอบกลางภาคทำให้คะแนนสอบกลางภาคแตกต่างจากคะแนนสอบปลายภาค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 3.46 และเมื่อทำการทดสอบกลุ่ม 3A, 4A พบว่าเมื่อมีการจับกลุ่มแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จากคะแนนสอบกลางภาคทำให้คะแนนสอบกลางภาคแตกต่างจากคะแนนสอบปลายภาค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 4.10

ด้านความคิดเห็นของผู้ดูแล

จากการวิจัยและศึกษาระดับความคิดเห็นจากนักศึกษากลุ่มผู้ดูแลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน นักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากในเรื่องใดบ้างต่อการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 3 ด้าน เรียงลำดับ 3 ลำดับ ดังนี้

(1) ด้านอาจารย์ผู้สอน คือ การเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาผู้เรียนอย่างทั่วถึง การใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อดูแลกัน และการสอนเทคนิคการเรียน

(2) ด้านพฤติกรรม คือ ปรึกษาเรื่องงานที่อาจารย์มอบหมาย การเตือนคู่เพื่อนเรื่องการบ้านและช่วยกันทำการบ้าน และ การเตือนคู่เพื่อนเรื่องการบ้านและช่วยกันทำการบ้าน

(3) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน คือ การเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น และท่านคิดว่าการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีรูปแบบสอดคล้อง และเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้พฤติกรรมทางการเรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดี

ด้านความคิดเห็นผู้ได้รับการดูแล

จากการวิจัยและศึกษาระดับความคิดเห็นจากนักศึกษากลุ่มผู้ได้รับการดูแลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน นักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากในเรื่องใดบ้างต่อการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 3 ด้าน เรียงลำดับ 3 ลำดับ ดังนี้

(1) ด้านอาจารย์ผู้สอนโดย คือ การใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การติดตามการส่งงานแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนของ การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การติดตาม การส่งงานที่ได้รับมอบหมายจากการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และการเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาผู้เรียนอย่างทั่วถึง

(2) ด้านพฤติกรรม คือ ปรึกษาเรื่องงานที่อาจารย์มอบหมาย ภาษาหรือการสรุปการเรียนรู้ใช้ภาษาเดียวกัน ทำให้เข้าใจง่าย และการเตือนคู่เพื่อนเรื่องการบ้านและช่วยกันทำการบ้าน

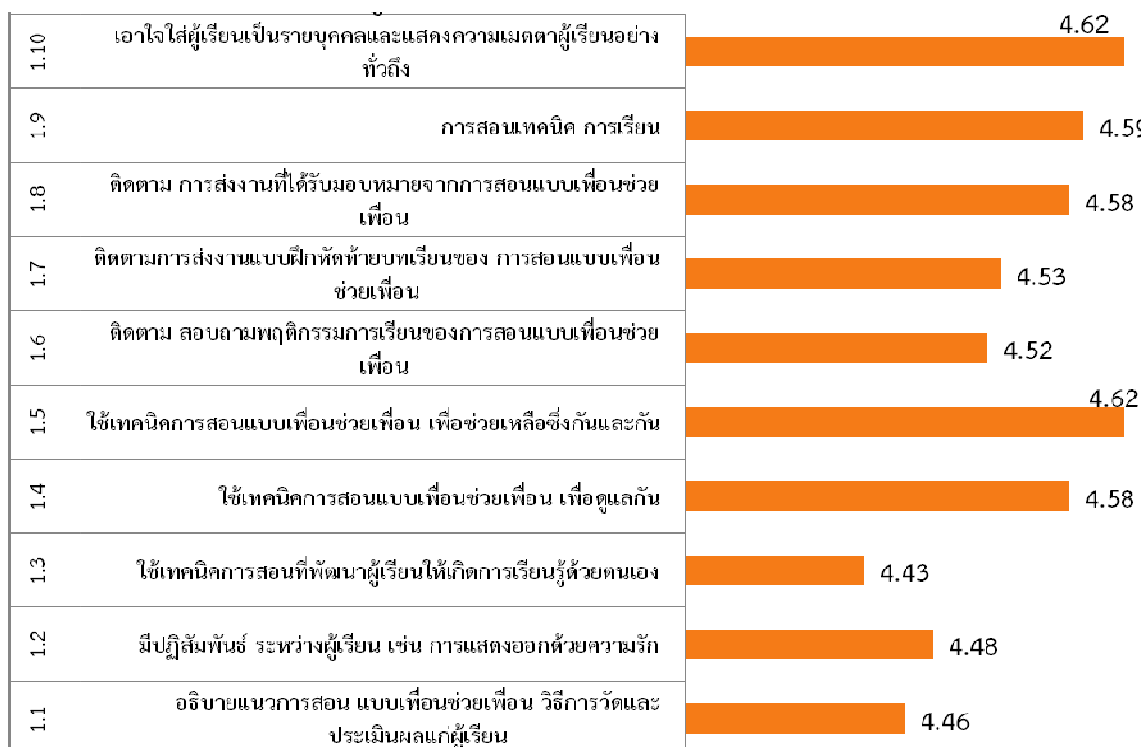
(3) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน คือ การเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น การเรียนการสอนแบบเพื่อนดูแลเพื่อนมีรูปแบบสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้พฤติกรรมทางการเรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดี

ด้านความคิดเห็นเรื่องการใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ความคิดเห็นจากประสิทธิผลการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนพบว่ากลุ่มผู้ดูแลมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันกับกลุ่มผู้ได้รับการดูแล ($t = 0.929$, $Sig = 0.436$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจึงพบว่า ทั้ง 3 ด้านประกอบด้วย ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านพฤติกรรมการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนด้วยการเรียนการสอนแบบเพื่อนดูแลเพื่อนของกลุ่มผู้ดูแลและกลุ่มผู้ได้รับการดูแล มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (0.05)

ตารางที่ 1: แสดงข้อมูลร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษา
ด้านอาจารย์ผู้สอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

หัวข้อการประเมิน	ร้อยละของระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง			
1.1 การอธิบายแนวการสอน แบบเพื่อนช่วยเพื่อน วิธีการวัดและประเมินผลแก่ผู้เรียน	47.80	50.00	2.20	0.00	0.00	4.46	0.543	ดี
1.2 การมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียน เช่น การแสดงออก ด้วยความรัก	48.90	50.00	1.10	0.00	0.00	4.48	0.524	ดี
1.3 การใช้เทคนิคการสอนที่พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการ เรียนรู้ด้วยตนเอง	47.80	47.80	4.30	0.00	0.00	4.43	0.580	ดี
1.4 การใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อดูแลกัน	60.90	35.90	3.30	0.00	0.00	4.58	0.559	ดีมาก
1.5 การใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	63.00	35.90	1.10	0.00	0.00	4.62	0.510	ดีมาก
1.6 การติดตาม สอบถามพฤติกรรมการเรียนของการสอน แบบเพื่อนช่วยเพื่อน	54.30	43.50	2.20	0.00	0.00	4.52	0.544	ดีมาก
1.7 การติดตามการส่งงานแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนของ การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน	58.70	37.00	3.30	1.10	0.00	4.53	0.619	ดีมาก
1.8 การติดตาม การส่งงานที่ได้รับมอบหมายจากการสอน แบบเพื่อนช่วยเพื่อน	59.80	38.00	2.20	0.00	0.00	4.58	0.539	ดีมาก
1.9 การสอนเทคนิค การเรียน	62.00	34.80	3.30	0.00	0.00	4.59	0.558	ดีมาก
1.10 การเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความ เมตตาผู้เรียนอย่างทั่วถึง	64.10	33.70	2.20	0.00	0.00	4.62	0.531	ดีมาก
รวม						4.54	0.391	ดีมาก

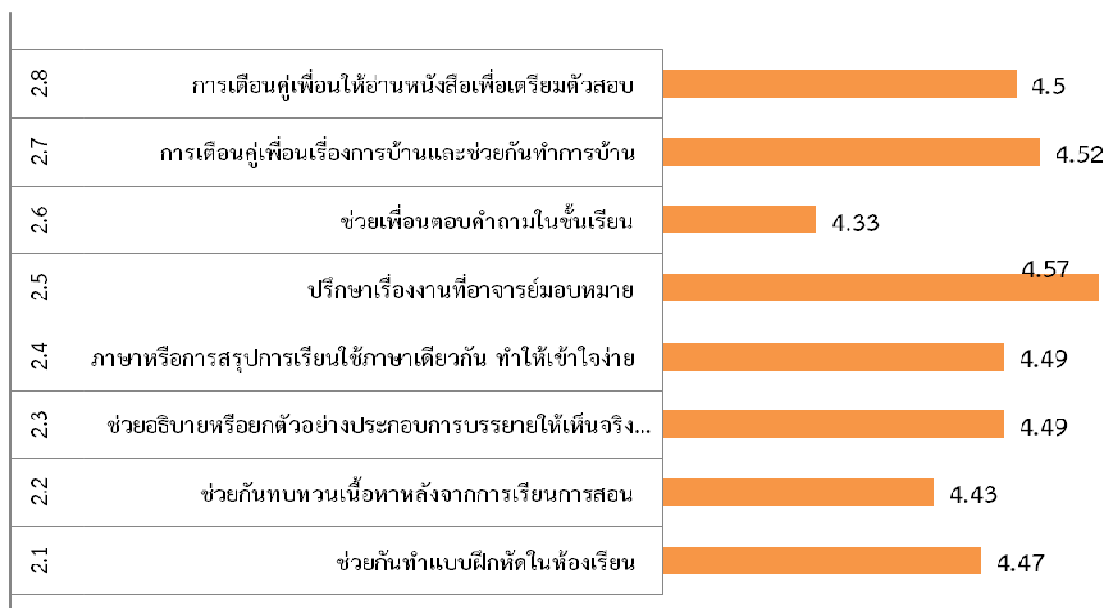

แผนภูมิที่ 1: แสดงข้อมูลความคิดเห็นด้านอาจารย์ผู้สอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

จากตารางที่ 1 และแผนภูมิที่ 1 แสดงข้อมูลสรุปความคิดเห็นพบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีความคิดเห็นมากที่สุดคือ การใช้เทคนิคการสอนที่พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.62$; S.D. = 0.519) รองลงมาคือการเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาผู้เรียนอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 4.62$; S.D. = 0.531) และการสอนเทคนิค การเรียน ($\bar{X} = 4.59$; S.D. = 0.56)

ตารางที่ 2: แสดงข้อมูลร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษา
ด้านพฤติกรรมการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

หัวข้อการประเมิน	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง			
2.1 ช่วยกันทำแบบฝึกหัดในห้องเรียน	51.1	44.6	4.3	0.00	0.00	4.47	0.583	ดี
2.2 ช่วยกันทบทวนเนื้อหาหลังจากการเรียนการสอน	51.1	41.3	7.6	0.00	0.00	4.43	0.634	ดี
2.3 ช่วยอธิบายหรือยกตัวอย่างประกอบการบรรยายให้เห็นจริงและชัดเจน	54.3	40.2	5.4	0.00	0.00	4.49	0.602	ดี
2.4 ภาษาหรือการสรุปการเรียนรู้ใช้ภาษาเดียวกัน ทำให้เข้าใจง่าย	56.5	35.9	7.6	0.00	0.00	4.49	0.638	ดี
2.5 ปรึกษาเรื่องงานที่อาจารย์มอบหมาย	59.3	38.5	2.2	0.00	0.00	4.57	0.540	ดีมาก
2.6 ช่วยเพื่อนตอบคำถามในชั้นเรียน	39.1	54.3	6.5	0.00	0.00	4.33	0.595	ดี
2.7 การเตือนคู่เพื่อนเรื่องการบ้านและช่วยกันทำการบ้าน	54.3	43.5	2.2	0.00	0.00	4.52	0.544	ดีมาก
2.8 การเตือนคู่เพื่อนให้อ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ	50.0	50.0		0.00	0.00	4.50	0.503	ดีมาก
รวม						4.48	0.443	ดี

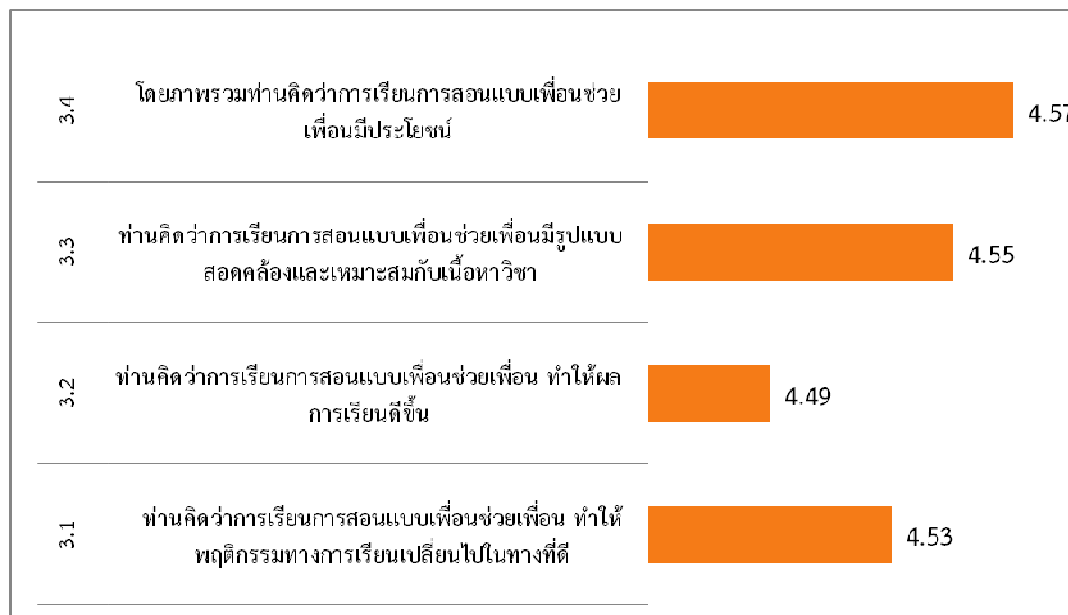

แผนภูมิที่ 2: แสดงข้อมูลความคิดเห็นด้านพฤติกรรมการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

จากตารางที่ 2 และแผนภูมิที่ 2 สรุปความคิดเห็นพบว่า ด้านพฤติกรรมการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีความคิดเห็นมากที่สุดคือ ปรึกษาเรื่องงานที่อาจารย์มอบหมาย ($\bar{X} = 4.57$; S.D. = 0.540) รองลงมาคือ การเตือนคู่เพื่อนเรื่องการบ้านและช่วยกันทำการบ้าน ($\bar{X} = 4.52$; S.D. = 0.544) และการเตือนคู่เพื่อนให้อ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ ($\bar{X} = 4.50$; S.D. = 0.503)

ตารางที่ 3: แสดงข้อมูลร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนด้วยการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

หัวข้อการประเมิน	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ควรปรับปรุง			
3.1 ท่านคิดว่าการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้พฤติกรรมทางการเรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดี	55.4	42.4	2.2	0.00	0.00	4.53	0.546	ดีมาก
3.2 ท่านคิดว่าการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น	54.3	40.2	5.4	0.00	0.00	4.49	0.602	ดี
3.3 ท่านคิดว่าการเรียนการสอนแบบเพื่อนดูแลเพื่อน มีรูปแบบสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	57.6	40.2	2.2	0.00	0.00	4.55	0.540	ดีมาก
3.4 โดยภาพรวมท่านคิดว่าการเรียนการสอนแบบเพื่อนดูแลเพื่อนมีประโยชน์	58.7	39.1	2.2	0.00	0.00	4.57	0.540	ดีมาก
รวม						4.52	0.403	ดีมาก

แผนภูมิที่ 3: แสดงข้อมูลความคิดเห็นด้านการวัดและประเมินผลการเรียนด้วยการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

จากตาราง 2 และแผนภูมิ 2 สรุปความคิดเห็นพบว่า ด้านพฤติกรรมการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีความคิดเห็นมากที่สุดคือ ปรึกษาเรื่องงานที่อาจารย์มอบหมาย ($\bar{X} = 4.57$; SD = 0.540) รองลงมาคือ การเตือนคู่เพื่อนเรื่องการบ้านและช่วยกันทำการบ้าน ($\bar{X} = 4.52$; SD = 0.544) และการเตือนคู่เพื่อนให้อ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ ($\bar{X} = 4.50$; SD = 0.503)

สรุป

การเปรียบเทียบการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ของนักศึกษาในกลุ่มเรียน 3B, 4B และ 3A, 4A กลุ่มเรียน 3B, 4B พบว่าเมื่อมีการจับกลุ่มแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จากคะแนนสอบกลางภาคทำให้คะแนนสอบกลางภาคแตกต่างจากคะแนนสอบปลายภาค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 3.46 และเมื่อทำการทดสอบกลุ่ม 3A, 4A พบว่าเมื่อมีการจับกลุ่มแบบเพื่อนช่วยเพื่อน จากคะแนนสอบกลางภาคทำให้คะแนนสอบกลางภาคแตกต่างจากคะแนนสอบปลายภาค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 4.10

ด้านความคิดเห็นของผู้ดูแล

จากการวิจัยและศึกษาระดับความคิดเห็นจากนักศึกษากลุ่มผู้ดูแลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน นักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากในเรื่องใดบ้างต่อการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 3 ด้าน เรียงลำดับ 3 ลำดับ ดังนี้

- (1) ด้านอาจารย์ผู้สอน คือ การเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาผู้เรียนอย่างทั่วถึง การใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อดูแลกัน และการสอนเทคนิคการเรียนรู้
- (2) ด้านพฤติกรรม คือ ปรึกษาเรื่องงานที่อาจารย์มอบหมาย การเตือนคู่เพื่อนเรื่องการบ้านและช่วยกันทำการบ้าน และ การเตือนคู่เพื่อนเรื่องการบ้านและช่วยกันทำการบ้าน
- (3) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน คือ การเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น และท่านคิดว่าการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีรูปแบบสอดคล้อง และเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้พฤติกรรมทางการเรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดี

ด้านความคิดเห็นผู้ได้รับการดูแล

จากการวิจัยและศึกษาระดับความคิดเห็นจากนักศึกษากลุ่มผู้ได้รับการดูแลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน นักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากในเรื่องใดบ้างต่อการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 3 ด้าน เรียงลำดับ 3 ลำดับ ดังนี้

- (1) ด้านอาจารย์ผู้สอนโดย คือ การใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การติดตามการส่งงานแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนของ การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การติดตาม การส่งงานที่ได้รับมอบหมายจากการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และการเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาผู้เรียนอย่างทั่วถึง
- (2) ด้านพฤติกรรม คือ ปรึกษาเรื่องงานที่อาจารย์มอบหมาย ภาษาหรือการสรุปการเรียนรู้ใช้ภาษาเดียวกัน ทำให้เข้าใจง่าย และการเตือนคู่เพื่อนเรื่องการบ้านและช่วยกันทำการบ้าน
- (3) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน คือ การเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น การเรียนการสอนแบบเพื่อนดูแลเพื่อนมีรูปแบบสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ทำให้พฤติกรรมทางการเรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดี

ด้านความคิดเห็นเรื่องการใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ความคิดเห็นจากประสิทธิผลการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนพบว่ากลุ่มผู้ดูแลมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันกับกลุ่มผู้ได้รับการดูแล ($t = 0.929$, $Sig = 0.436$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจึงพบว่า ทั้ง 3 ด้านประกอบด้วย ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านพฤติกรรมการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนด้วยการเรียนการสอนแบบเพื่อนดูแลเพื่อนของกลุ่มผู้ดูแลและกลุ่มผู้ได้รับการดูแล มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (0.05)

เอกสารอ้างอิง

- วัฒนพร ระบุบุทุกข์. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ, 2542
- วรลักษณ์ ไชยทัพและคณะ. การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory learning process). สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มูลนิธิพัฒนาภาคเหนือ. เชียงใหม่, 2544
- กรมวิชาการ. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง 2546). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2547.
- กานดา กิจจาวีเศษ. ความพึงพอใจและการปฏิบัติตามคำประกาศสิทธิผู้ป่วย 10 ประการของโรงพยาบาลสุววรรณภูมิ อำเภอสุววรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.
- กาญจนา บุญส่ง. หลักการสอน โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ. เพชรบุรี : สถาบันราชภัฏเพชรบุรี, 2542.
- กันทร กากแก้ว. ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อห้องสมุดประชาชนอำเภอ สังกัดศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- กองส่งเสริมวิทยฐานะครู. การฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษาสำหรับครูทางวิทยุไปรษณีย์, 2530.จุลพงษ์ พันอินากุล. พฤติกรรมการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษา. อุตรธานี :สถาบันราชภัฏอุตรธานี, 2542.
- จิตอารีย์ ปัญญาแจ้งสกุล. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางคณิตศาสตร์ สมรรถภาพทางจำนวนสมรรถภาพทางภาษา เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์กับความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- ดวงมณี หล้าคำคง. การสร้างแบบทดสอบเอ็ม อี คิว กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องพลังงานและสารเคมี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- ไทรรงค์ เจนการ. การศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบเอ็ม อี คิว เพื่อวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ทิตนา แหมมณี. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- ทิตนา แหมมณี. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

- ทิตยบงอร ใจบุญ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความถนัดทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่มีแบบการเรียนรู้แตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2543.
- ทองอินทร์ ภูมิประสาธ. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่อง รูปและรูปทรงเรขาคณิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมแบบกลุ่ม TAI และการจัดกิจกรรมตามแนว สสวท. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.
- ชนาธิป พรกุล. รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- นคร พันธุ์ณรงค์ .(2550). เอกสารชุดปฏิบัติการเรียนการสอน หมายเลข 3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการเรียนรู้อย่างมีความสุข. เชียงใหม่:
- นงครัก ไทธานี. การสร้างแบบทดสอบเอ็ม อี คิว ที่ดำเนินการสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์เพื่อวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- นรารัตน์ กิจเจริญ. (2547). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการรับรู้ความสามารถแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยมิชชั่น วิทยาเขตมวกเหล็ก อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นุชนาฏ เทพพิทักษ์ศักดิ์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบค้นพบโดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- นุชนาฏ เทพพิทักษ์ศักดิ์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเร็ว วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อช่วยเพื่อนและวิธีสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- นิตยา ประพฤติกิจ. คณิตศาสตร์สำหรับเด็กประถมวัย (Mathematics for Young Children). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2541.
- นิตยา เตโช. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างวิธีสอนแบบกลุ่มจิ๊กซอว์กับวิธีสอนแบบหมวกหกใบ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547 .
- หนึ่งฤทัย เทียงแท้. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาระคน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบค้นพบโดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, 2540.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2540. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. มหาสารคาม : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- บุญชม ศรีสะอาด. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2547.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. การศึกษาที่เน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลางการพัฒนา. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์, 2545.
- ปิยดา ปัญญาศรี. การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนที่มีแบบการเรียนการสอนแบบเล็งดูและระดับเขาวนปัญญาแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.

- ปทีป เมธาคณวุฒิ. การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ประสาธ อิศรปรีดา. สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. มหาสารคาม: โครงการตำราคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: แฮาส์ ออฟ เคอร์มัส, 2545.
- พินิจ ศรีจันทร์ดี. การสอนคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2530.
- พิสมัย วีรยาพร. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและความพึงพอใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์ 1 เรื่องสมการและการแปรผัน ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่เรียนแบบร่วมมือ (LT) กับที่เรียนแบบปกติ. ปริญญานิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553
- พวงทิพย์ โพธิ์วอ. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ตามเทคนิค เอ็ม อี คิว. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2535.
- พวง รัตน์ ทวีรัตน์. การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2530.
- เพลินพิศ ธรรมรัตน์. การประเมินผลการเรียน. สกลนคร: สถาบันราชภัฏสกลนคร, 2542.
- เพ็ญจันทร์ เจียบประเสริฐ. คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย. ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต, 2542.
- ยุพา มานะจิตต์. เอกสารการอบรมปฏิบัติการท้าววิจัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- รัตนา รัตวิวัฒนาพงศ์. พฤติกรรมการสอนคณิตศาสตร์ 1 (Teaching Behavior in Mathematics I). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2527.
- ลดาดือน ศรีซันชัย. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาระคนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยวิธีแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (STAD) และนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครูของ สสวท. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2540.
- วรลักษณ์ ไชยทัพและคณะ. การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory learning process). สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มูลนิธิพัฒนาภาคเหนือ. เชียงใหม่, 2544.
- วัชร บวรณสิงห์. พฤติกรรมการสอนคณิตศาสตร์ 1 (Teaching Behavior in Mathematics). กรุงเทพฯ: ม.ป.พ., 2525.
- วัฒนพร ระงับทุกข์. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ, 2542.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค, 2548.
- วินัย ธรรมศิลป์ และ คณะ. เทคนิคการวัดผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ม.ป.ป.
- วีรสิทธิ์ วงศ์วรรณ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่มีแบบการเรียนรู้แตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม :มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (CLASSICAL TEST THEORY). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

สนอง อินละคร. เทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง.

อุบลราชธานี: อุบลกิจอพอเพทการพิมพ์, 2544.

สายหมอก ขุนศักดิ์. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เรื่องฟังก์ชันตรีโกณมิติ และกำหนดการเชิงเส้น ตามเทคนิคเอ็ม อี คิว ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2543.

สิริพร ทิพย์คง. หลักสูตรและการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด, 2545.

สุดาทิพย์ บุชมงคล. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนิสิตระดับปริญญาตรี โดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยการเรียน วิชา 0503311 การถ่ายภาพเบื้องต้นระหว่างการเรียนรู้เป็นรายบุคคลกับการเรียนเป็นกลุ่มย่อย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

สุชาติ ผุดผ่อง. การวัดและประเมินผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์. จันทบุรี: สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี, 2542.

สุรัชย์ ขวัญเมือง. วิธีสอนและการวัดผลวิชาคณิตศาสตร์ในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: เทพนิมิตการพิมพ์, 2522.

สุนทร คำโดนด. การสร้างแบบทดสอบ. อุตรธานี: สถาบันราชภัฏอุดรธานี, 2531.

สุภารัตน์ คุ่มบำรุง. การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์และอัลกอริทึม โดยใช้กิจกรรมจับคู่เพื่อนดูแลกัน. วิทยานิพนธ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2552.

สมชาติ ทิบุญมา. ปัจจัยทางการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

สมนึก ภัททิยธนี. การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม : ประสานการพิมพ์, 2546 ก.

สมนึก ภัททิยธนี. เทคนิคการสอนและรูปแบบการเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบ วิชาคณิตศาสตร์เบื้องต้น.

กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์, 2546 ข.

สมบัติ ท้ายเรือคำ. การวิจัยการศึกษาเบื้องต้น. มหาสารคาม : ภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. นโยบายยกระดับผลสัมฤทธิ์-ทางการเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2550.

อดุลย์ เอี่ยมแจ้งพันธ์. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เรื่อง สมการและอสมการ อัตราส่วนและร้อยละ ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนางเลิง อำเภอมืองหนองบัวลำภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.

อารีย์ วชิรวรการ. การวัดและประเมินผลการเรียน. ธนบุรี: สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2542.

อาภา จันทรสกุล. ทฤษฎีและวิธีการให้คำปรึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535.

Andrea, V. J., & Salovey, P. Peer counseling skill and perspectives. Palo Alto, CA: Science and Behavior Books, 1983

Baron, R. A., & Greenberg, J. Behavior in organizations: Understanding and managing the human side of work (3rd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1990.

- Bostik, K. E., & Everall, R. D. In my mind I was alone: Suicide adolescents perceptions of attachment relationships. *International Journal for the Advancement of Counseling*, 28 (30), 269-285 , 2006
- Brammer, L. M. *The helping relationship: Process and skill* (5th ed.). Needham Heights, MA: Simon & Schuster, 1993.
- Bray, M. J. Behavioral influence in the context of adolescent best friendships: Friendship quality and characteristics of the best friend. Retrieved May 1, 2007, from... <http://digitalcommons.wayne.edu/dissertations/AAl1423650>, 2004.
- Corey, G. *Theory and practice of group counseling* (7th ed.). Belmont, CA: Brooks/Cole, 2008.
- Corey, G., & Corey, M. S.. *Groups process and practice* (7th ed.). Belmont, CA: Thomson Brooks/Cole, 2006.
- Cunningham, G. B. The influence of group diversity on intergroup bias following recategorization. *The Journal of Social Psychology*, 146(5), 533-547, 2006.
- Darmody, M., Smyth, E., & McCoy, S. Acting up or opting out?: Truancy in Irish secondary schools. *Educational Review*, 60(11), 359-373, 2008.
- Feletti, G.I. and A.H.B. Gillies. "Developing Oral and Written Formats for Evaluating Clinical Problem – Solving by Medical Undergraduates," *Journal of Medical Education*. 57 : 874 – 876 ; November, 1982.
- George, Strauss and Leonard R. Sayles. *Personnel : the Human Problems of Management*. 4th ed. USA : George, Strauss and Leonard R. Sayles, 1980.
- Gestsdottir, S., & Lerner, R. M.. Intentional self-regulation and positive youth development in early adolescence: Finding from the 4-h study of positive youth development. *Developmental Psychology*, 47(2), 508-521, 2007.
- Gronlund, N.E. *Measurement and Bralustion in Teaching*. 4th ed. New York : Macmillan, 1981.
- Malmgren, Kimber W. "Cooperative Learning as an Academic Intervention for StudentsWith Behavioral Disorders," *Dissertation Abstracts International*. 58(8) : 3086-A ; February, 1998.
- Maslow, Abraham H. *Motivation and Personality*. New York : Addison Wesley Longman, 1987.
- Morgan, Judy Christin. "Individual Accountability in Cooperative Learning Group : ItsImpact on Achievement and on Attitude with Grade three Students," *Masters Abstracts International*. 36(3) : 665 ; June, 1998.
- Suyanto, Wardan. "The Effects of Student Team-Achievement Divisions on MathematicsAchievement in Yogyakarta Rural Primary Schools," *Dissertation Abstracts International*. 59(10) : 3766-A ; April, 1999.
- Throndike, Edward L. *Educational Psychology*. London : Portledge, 1999.
- Waite, Robert Dale. "A Study of the Effects of Everyday Mathematics on StudentAchievement of Third-, Four-, and Fifth – Grade Students in a Large North

- TexasUrban School District,” Dissertation Abstracts International. 61(10) : 3933 – A ;April, 2001.
- Webb, L., & Brigman, G. A. Student success skills: A structured group intervention for school counselors. The Journal for Specialists in Group Work, 32(2), 190-201, 2007.
- White, N. J., & Rayle, A. D. (). Strong teens: A school-based small group experience for African American males. The Journal for Specialists in Group Work, 32(2), 178-189, 2007.
- Whicker, Kristina Marie. “Cooperative Learning in High School Advanced MathematicsCourses,” Dissertation Abstracts International. 60(6) : 1951-A ; December, 2001.
- Williams, M. W. The relationship between principle response to adversity and student achievement. Unpublished doctoral dissertation, Cardinal Stretchy University, Wisconsin, 2003.

องค์ประกอบที่มีผลต่อระบบการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนรู้จากการทำงาน Components affecting the learning and teaching in the form of work-based learning

ธีรวิทย์ วรารชไพบูลย์, กิตติพงษ์ คงธนทรัพย์
Mr.Theerawee Wartornpaibul, Mr.Kittipong Kongtanasub

อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
E-mail: theeraweewar@pim.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อระบบการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนรู้จากการทำงาน ได้แก่ องค์ประกอบเรื่อง หลักสูตร นโยบาย วิธีการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอน คุณสมบัติผู้เรียน คุณสมบัติผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต และเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขและพัฒนาการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากการทำงาน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 332 คน และนำตัวแปรที่มีสหสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นอย่างมีนัยสำคัญไปสกัดองค์ประกอบ ซึ่งผู้วิจัยได้ทดลองสกัดด้วยวิธีองค์ประกอบหลัก และหมุนแกนปัจจัยแบบมูมฉากด้วยวิธีวาริแมกซ์ ผู้วิจัยพิจารณาองค์ประกอบตามเกณฑ์ดังนี้ คือ องค์ประกอบที่สำคัญนั้นต้องมีค่าไอแกนมากกว่าหรือเท่ากับ 1.0 และมีตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบนั้นๆ ตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป และตัวแปรแต่ละตัวต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป ผลงานวิจัยพบว่า

องค์ประกอบที่ 1 เป็นองค์ประกอบด้านคุณสมบัติตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและคุณสมบัติผู้เรียน ตัวแปรที่มีความสำคัญ 3 ลำดับแรกคือ (1) หน่วยงานทั่วไปมีความต้องการพนักงานที่จบหลักสูตรการศึกษาระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน (2) การเรียนในระบบการเรียนรู้อาจการทำงานสามารถทำให้ผู้เรียนออกไปทำงานได้อย่างคล่องแคล่ว (3) ผู้เรียนสามารถที่จะทำงานได้ทันทีเมื่อจบการศึกษาในระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน องค์ประกอบนี้เป็นแหล่งความแปรปรวนร่วม 7.956 หรือคิดเป็นร้อยละ 15.912 ของความแปรปรวนทั้งหมด

องค์ประกอบที่ 2 เป็นองค์ประกอบด้านวิธีการสอนและคุณสมบัติผู้สอน ตัวแปรที่มีความสำคัญ 3 ลำดับแรกคือ (1) ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ผู้สอนต้องใช้เทคโนโลยีหลากหลายรูปแบบเพื่อจูงใจผู้เรียน (2) ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ต้องใช้เทคโนโลยีช่วยสอนควบคู่กับการเรียนในรูปแบบปกติ (3) ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ควรใช้สื่อที่นอกเหนือจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ องค์ประกอบนี้เป็นแหล่งความแปรปรวนร่วม 6.302 หรือคิดเป็นร้อยละ 12.604 ของความแปรปรวนทั้งหมด

องค์ประกอบที่ 3 เป็นองค์ประกอบด้านนโยบายและหลักสูตร ตัวแปรที่มีความสำคัญ 3 ลำดับแรกคือ (1) ควรพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนในระบบการเรียนรู้อาจการทำงาน ให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานต่างๆ (2) ควรมีการจัดการอบรมหลักสูตรต่างๆ และมีการรับรองคุณภาพ (Certificate) ในระบบการเรียนรู้อาจการทำงาน (3) การดำเนินการจัดการเรียนในระบบการเรียนรู้อาจการทำงาน ควรมีโครงการความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ องค์ประกอบนี้เป็นแหล่งความแปรปรวนร่วม 6.254 หรือคิดเป็นร้อยละ 12.508 ของความแปรปรวนทั้งหมด

คำสำคัญ: การเรียนรู้จากการทำงาน, องค์ประกอบ, การจัดการเรียนการสอน

ABSTRACT

This research studies some elements affecting work-based learning in higher-education, which included curriculum, policy, educational approach, teaching pedagogy, student qualification, lecturer qualification and employer of the graduates. Consequently, some effectively ways to improve and develop the educational system can be realized. There are 332 samples responding to our survey questionnaires. We analyze the data with coefficient correlation other variables to extract elements. Which was extracted with experimental elements. And an orthogonal factor rotation by method Varimax. Researchers consider the following criteria in the following key elements that must be an axis greater than or equal to 1.0, and the parameters that describe the elements of the 3 or more variables, and each variable must be a factor ranging from 0.40 to performance. research found.

First element relates to graduate qualifications as the employers prefer and the student qualifications. These are among the top three ranking variables as: (1) the employing organizations need the entry-level from work-based learning curriculum, (2) the work-based learning education enables the graduate to work efficiently, and (3) the graduates from the work-based learning curriculum are ready to work. The group of variables has variance of 7.956 or 15.912 percent of overall variance.

Second elements are derived from teaching pedagogy and lecturer qualification variables, which includes, in ranking, (1) the work-based learning education requires teachers use variety of technologies to motivate the students, (2) the work-based learning education requires both technological and traditional teaching approaches, and (3) the work-based learning education needs more than electronic teaching mediums. The group of variables has variance of 6.302 or 12.604 percent of overall variance.

Third element comprises policy and curriculum variables. The three most significant variables in order are: (1) the work-based learning curriculum should be developed in accordance with the institute's operating plan, (2) appropriate trainings and accredited certification should be developed for the work-based learning curriculum, and (3) well-structured co-operations should be in place for the work-based learning education. The group of variables has variance of 6.254 or 12.508 percent of overall variance.

Keywords: work-based leaning, Factors, Instructional System

บทนำ

การเรียนรู้แบบบูรณาการ คือการเรียนรู้ที่มีการสัมพันธ์เชื่อมโยงเนื้อหา ความรู้ ทักษะ ความรู้สึก ประสบการณ์ที่มีความหมายหลากหลายและสัมพันธ์กันเป็นองค์รวม เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ชัดเจนในเรื่องที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงในชีวิตมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์ สิ่งเหล่านี้เป็นที่มาของระบบการศึกษาที่จะต้องมีการจัดรูปแบบการเรียนการสอน โครงสร้างองค์ประกอบกระบวนกรดำเนินการสอนที่ได้รับ

การจัดเป็นระบบสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือและได้รับการพิสูจน์ว่ามีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ โดยทั่วไปแบบแผนการดำเนินการสอนดังกล่าวมักประกอบด้วยทฤษฎีหลักการที่รูปแบบนั้นยึดถือและกระบวนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะ อันจะนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายเฉพาะรูปแบบ ซึ่งผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแบบแผนหรือแบบอย่างในการจัดและดำเนินการสอนอื่นๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเช่นเดียวกันได้ และในเรื่องปรัชญาการศึกษา ความคิดหรือระบบของความคิดที่เกี่ยวกับการศึกษาที่ตั้งอยู่บนรากฐานของปรัชญาใดปรัชญาหนึ่ง ปรัชญาการศึกษาเป็นความเชื่อ ความศรัทธา การเห็นคุณค่าในความคิดทางการศึกษาใด ๆ ซึ่งผลักดันให้บุคคลคิดและกระทำการต่าง ๆ ในด้านการจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความเชื่อนั้น ๆ เช่น การเรียนรู้เกิดจากการสร้างความรู้ของผู้เรียน ปรัชญาปฏิบัตินิยมเน้นปฏิรูปนิยมเห็นว่าการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาสังคม ด้วยปรัชญาต่างๆทางการศึกษามีแนวทางการจัดการเรียนการสอนในสภาวะหรือบริบททางการเรียนการสอน ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ซึ่งมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการสอนใกล้ชิดผู้เรียนผู้สอนมากที่สุดไปจนถึงระดับที่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด เช่น สภาพทางจิตใจและความรู้ทางวิชาการของผู้สอน สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตัวผู้เรียน สภาพของห้องเรียน บรรยากาศผู้บริหาร การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน สภาพของโรงเรียน สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ผู้ปกครอง บุคคลในชุมชน สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของชุมชน สภาพของชาติ โลกที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน

การเรียนรู้จากการทำงาน (Work-Based Learning) เป็นการผสมผสานระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเข้าด้วยกัน นั่นคือความรู้บวกกับประสบการณ์ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ วิเคราะห์และแลกเปลี่ยนร่วมกันจนสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำงานได้ ซึ่งแตกต่างจากรูปแบบการเรียนรู้ที่ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ถ่ายทอดและอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้รับการถ่ายทอด รวมถึงรูปแบบการฝึกอบรมในห้องเรียนที่พยายามแยกภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติออกจากกัน ทำให้ความรู้ที่ได้รับนั้น ไม่สัมพันธ์กับงานและไม่สามารถนำไปใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ควรเป็นไปโดยธรรมชาติและมีความสนุกสนาน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นสิ่งจำเป็นที่องค์กรจะต้องคำนึงถึง หากต้องการเพิ่มองค์ความรู้อันนำไปสู่การเพิ่มสินทรัพย์และความได้เปรียบในการแข่งขันเชิงธุรกิจขององค์กรในที่สุด

จากที่กล่าวมาการเรียนรู้ในรูปแบบการเรียนรู้จากการทำงานที่อยู่ภายใต้องค์กรธุรกิจเป็นการเรียนรู้เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานมีความรู้ถึงองค์ประกอบที่สำคัญและพัฒนาความรู้ให้เกิดองค์ความรู้ที่จะนำไปใช้ในหน่วยงาน และยังเป็นการริเริ่มการร่วมมือดำเนินการเพื่อให้องค์กรได้เรียนรู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จากการมีส่วนร่วมจากภายในและภายนอกองค์กร การรับผิดชอบต่อโปรแกรมการศึกษาหรือหลักสูตร และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่ได้รับจึงนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสถาบัน ทั้งนี้เพื่อให้สถาบันเกิดประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะศึกษารูปแบบและองค์ประกอบที่มีผลต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งศึกษาองค์ประกอบที่จะมีส่วนเกี่ยวข้องที่จะทำให้สถาบันนำไปปรับปรุงหลักสูตรวิธีการจัดการเรียนการสอน ที่จะส่งผลต่อคุณภาพ ประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อระบบการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนรู้จากการทำงาน ได้แก่ องค์ประกอบเรื่อง หลักสูตร นโยบาย วิธีการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอน คุณสมบัติผู้เรียน คุณสมบัติผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต

2. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขและพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากการทำงาน ได้แก่องค์ประกอบเรื่อง หลักสูตร นโยบาย วิธีการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอน คุณสมบัติผู้เรียน คุณสมบัติผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทั้ง 7 องค์ประกอบและทำการคัดตัวแปรที่สนใจมาสรุปเป็นความหมายของแต่ละองค์ประกอบเพื่อให้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาโดยมีความหมายในเชิงภาพรวมดังต่อไปนี้

1. หลักสูตร คือ เนื้อหาที่ถูกกลั่นกรองจากแหล่งความรู้ต่างๆ อันประกอบด้วย ตำรา บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ นำมาปรับให้ตรงกับวัตถุประสงค์การใช้งาน และนำไปเพื่อใช้วางแผนจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาที่สอดคล้องกับโปรแกรมการเรียนการสอนของแต่ละระบบของการจัดการเรียนการสอนในแต่ละสถาบันการศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ให้กับนักศึกษาและผู้ศึกษาทั่วไป

2. นโยบาย คือ ข้อเสนอที่ผ่านกระบวนการการดำเนินงานที่สอดคล้องและพึงกระทำได้ โดยเป็นทั้งแนวทางการดำเนินงานของบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรในสภาพแวดล้อมอย่างหนึ่ง เพื่อนำไปสู่เป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งขององค์กร

3. การจัดการเรียนการสอน คือการใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลายจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการปฏิบัติจริง เรียนรู้คุณธรรม การวิจัย ทำโครงการ การเรียนรู้ในลักษณะองค์รวมแบบบูรณาการ

4. วิธีการสอน คือเทคนิควิธีการสอนแนวใหม่ วิธีการสอนโดยการลงมือปฏิบัติ วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองวิธีสอนแบบสาธิต (Demonstration Method) ที่มีการใช้ตามสถานการณ์แตกต่างกันออกไปตามแต่ละสถาบันการศึกษา

5. สมรรถนะผู้สอน คือคุณลักษณะที่บุคลากร เช่นอาจารย์ พนักงานทุกคนในองค์กรจำเป็นต้องมี ทั้งนี้เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมายขององค์กร อาทิ ความรอบรู้เกี่ยวกับองค์การ ความซื่อสัตย์ ความใฝ่รู้ และความรับผิดชอบ

6. สมรรถภาพผู้เรียน คือเป็นความสามารถของบุคคลแต่ละบุคคลที่สามารถทำให้บุคคลมีความสนใจพร้อมที่จะร่วมทำกิจกรรมหรือปฏิบัติการร่วมกันโดยมองถึงเป้าหมายและโอกาสความสำเร็จที่จะมีร่วมกันในอนาคต รวมทั้งการได้ผลประโยชน์ร่วมกันในอนาคตต่อไป

7. ผู้ใช้บัณฑิต คือผู้ที่มีความสามารถในการที่จะมองเห็นเหตุการณ์ สถานการณ์ หรือปัญหาได้กว้างไกลกว่าปกติเสมือนหนึ่งมองลงมาจากที่สูง ได้แก่ นายจ้าง ผู้ประกอบการ หัวหน้าส่วนงาน เจ้าของสถานประกอบการฝ่ายบุคคล/ตัวแทนในระดับผู้บริหารของสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีอำนาจในการบริหาร ให้คำ แนะนำตักเตือนผู้ใต้บังคับบัญชาได้ หรือเป็นผู้ที่บัณฑิตทำงานเกี่ยวข้องด้วย

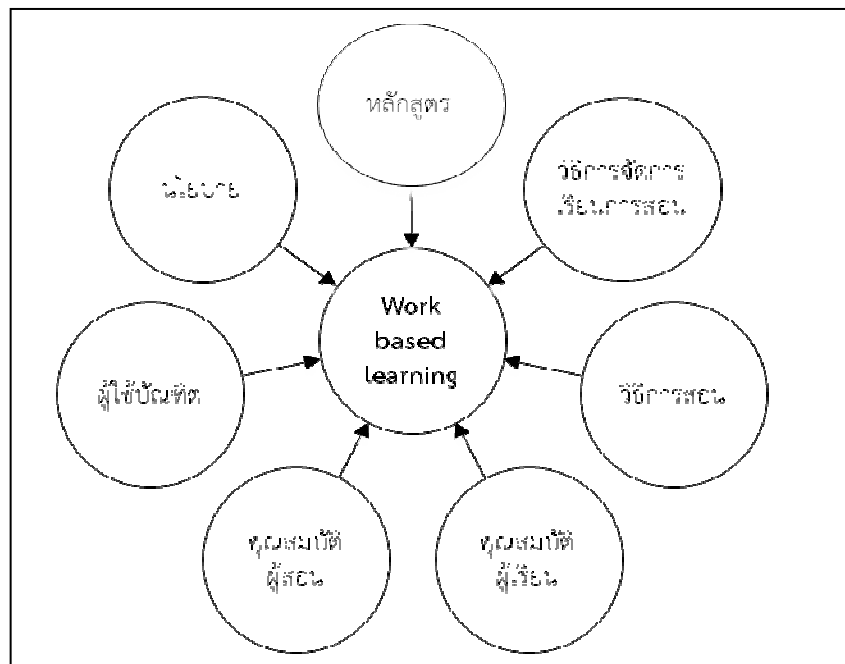
2. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ควบคู่การทำงาน

ความหมายการเรียนรู้จากการทำงาน (work-based learning) คือ การเรียนการสอนที่เกิดขึ้นทั้งในชั้นเรียน และสถานที่ทำงานจริงโดยหลักสูตรที่เปิดสอนภายใต้สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) และใช้องค์กรธุรกิจเป็นสถานปฏิบัติงานโดยการเรียนรู้เน้นปฏิบัติงานจริงเป็นหลัก

3. กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีและนำแนวคิดมาสร้างเป็นกรอบที่จะศึกษาโดยศึกษาองค์ประกอบทั้งหมด 7 องค์ประกอบ

ประกอบด้วยหลักสูตร นโยบาย วิธีการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอน คุณสมบัติผู้เรียน คุณสมบัติผู้สอน และผู้ใช้บัณฑิต กำหนดเป็นแผนภาพดังนี้

รูปที่ 1: กรอบแนวคิดในการศึกษา

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 กระบวนการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อการเรียนการสอนทั้งหมดและนำมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา โดยตัวแปรทั้งหมดมาจากนักวิชาการทางด้านการศึกษาซึ่งได้เขียนไว้ในงานวิจัยและบทความต่างๆ ผู้วิจัยนำมาประยุกต์และศึกษาว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยจึงได้สร้างเป็นแบบสอบถามและให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความสมบูรณ์พร้อมทั้งวัดความเที่ยงของตัวแปร ได้ค่าอัลฟ่า ครอนบาคเท่ากับ 0.8945

4.2 สถิติที่ใช้ในข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลเชิงการคำนวณ สามารถนำเสนอข้อมูลที่รวบรวมได้จากผู้ให้ข้อมูลมาหาค่าทางสถิติ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) และใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 332 คน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ที่เรียนในระบบการเรียนรู้ควบคู่การทำงาน ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

(1) คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของตัวแปรแต่ละตัว ซึ่งคิดเป็นรายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาตัดสินตามเกณฑ์การประเมินค่า

(2) นำตัวแปรที่มีสหสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นอย่างมีนัยสำคัญไปสกัดองค์ประกอบ Factor Extraction) ซึ่งผู้วิจัยได้ทดลองสกัดด้วยวิธีองค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis: PCA) และวิธีความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood Method: MLM) เพื่อเทียบดูผลทั้งสองวิธีเพื่อดูว่าวิธีใดที่อธิบายความผันแปรของตัวแปรได้มากที่สุด ก็จะเลือกเอาวิธีนั้นมาใช้ในการสกัดปัจจัยในครั้งนี้

(3) หมุนแกนปัจจัย (Factor Rotation) แบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีวาริแมกซ์ (Varimax Method) ผู้วิจัยพิจารณาองค์ประกอบตามเกณฑ์ดังนี้ คือองค์ประกอบที่สำคัญนั้นต้องมีค่าไอแกน

(Eigenvalues) มากกว่าหรือเท่ากับ 1.0 และมีตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบนั้นๆ ตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป และตัวแปรแต่ละตัวต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป

สรุปผลวิจัยและอภิปรายผล

การสำรวจกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคิดเห็นระบบการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากการทำงาน (work-based learning) ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. สรุปผลวิจัย การวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่มีผลต่อระบบการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนรู้จากการทำงาน สามารถอธิบายกลุ่มตัวแปรต่างๆ ได้ดังรายละเอียดในตัวแปร (factor Meaning) โดยผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกตัวแปรย่อยจากทั้งหมด 84 ตัวแปร และให้ความหมายของกลุ่มตัวแปรย่อยเพื่อกำหนดตัวแปรให้มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบ ได้ 3 องค์ประกอบดังตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1: แสดงองค์ประกอบที่ 1 ด้านคุณสมบัติตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและคุณสมบัติผู้เรียน

ตัวแปร	องค์ประกอบ	น้ำหนัก องค์ประกอบ	สปส.คะแนน องค์ประกอบ
Sat71	หน่วยงานทั่วไปมีความต้องการพนักงานที่จบหลักสูตรการศึกษาระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน	.727	.232
Sat76	การเรียนในระบบการเรียนรู้อาจการทำงาน สามารถทำให้ผู้เรียนออกไปทำงานได้อย่างคล่องแคล่ว	.694	.201
Sat70	ผู้เรียนสามารถที่จะทำงานได้ทันทีเมื่อจบการศึกษาในระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน	.652	.174
Sat78	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน เมื่อจบแล้วท่านคิดว่านักศึกษาที่เรียนจะมีความเป็นผู้ใหญ่ทั้งในการใช้ชีวิตและการทำงาน	.631	.159
Sat63	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน นักศึกษาที่เข้าศึกษาจะมีความรัก และมีความผูกพันแน่นแฟ้นกับสถาบันการศึกษา	.628	.165
Sat67	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ผู้สอนควรมีความรู้ระดับสูง	.597	.156
Sat74	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ควรสอนเนื้อหาเชิงปฏิบัติ	.590	.117
Sat68	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ผู้สอนควรมีประสบการณ์ในการทำงานสูง	.589	.145
Sat61	ท่านคิดว่าผู้ใช้บัณฑิตจะรู้สึกยินดีถ้าได้บัณฑิตที่เรียนในระบบการเรียนรู้อาจการทำงาน เข้ามาปฏิบัติงาน	.587	.139
Sat72	การจัดการเรียนการสอนระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน มีความสอดคล้องกับการจ้างงานปัจจุบัน	.565	.118
Sat62	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน นักศึกษาที่จบควรมีงานทำ 100%	.542	.111
Sat75	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ควรปฏิบัติงานในสถานที่จริง	.537	.092
Sat80	การเรียนในระบบการเรียนรู้อาจการทำงาน ท่านคิดว่าถ้าเรียนจบ ผู้เรียนสามารถเข้าทำงานในหน่วยงานได้ทันที	.508	.102

ตัวแปร	องค์ประกอบ	น้ำหนัก องค์ประกอบ	สปส.คะแนน องค์ประกอบ
Sat64	สถาบันการศึกษาที่สอนระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ควรเป็นสถาบันที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรธุรกิจ	.479	.059
Sat66	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ผู้สอนคือผู้ทำธุรกิจหรือผู้ที่มีประสบการณ์ทำธุรกิจ	.471	.040
Sat57	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน เป็นระบบการแลกเปลี่ยนความรู้ในงาน และยังเกิดการปฏิสัมพันธ์กันของคนในองค์กร	.460	.061
Sat59	องค์กรที่เปิดระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ควรเป็นองค์กรร่วมมือในต่างประเทศ	.442	.030
ค่าความแปรปรวนร่วม (Eigenvalues) = 7.956 หรือคิดเป็นร้อยละ 15.912			

ตารางที่ 1 องค์ประกอบที่ 1 เป็นองค์ประกอบด้านคุณสมบัติตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและคุณสมบัติผู้เรียนสามารถบรรยายได้ด้วยตัวแปร 17 ตัว ตัวแปรที่มีน้ำหนักตั้งแต่ 0.442-0.727 ตัวแปรที่มีความสำคัญ 3 ลำดับแรกคือ (1) หน่วยงานทั่วไปมีความต้องการพนักงานที่จบหลักสูตรการศึกษาระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน (2) การเรียนในระบบการเรียนรู้อาจการทำงาน สามารถทำให้ผู้เรียนออกไปทำงานได้อย่างคล่องแคล่ว (3) ผู้เรียนสามารถที่จะทำงานได้ทันทีเมื่อจบการศึกษาในระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน องค์ประกอบนี้เป็นแหล่งความแปรปรวนร่วม 7.956 หรือคิดเป็นร้อยละ 15.912 ของความแปรปรวนทั้งหมด

ตารางที่ 2: แสดงองค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอนและคุณสมบัติผู้สอน

ตัวแปร	องค์ประกอบ	น้ำหนัก องค์ประกอบ	สปส.คะแนน องค์ประกอบ
Sat51	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ผู้สอนต้องใช้เทคโนโลยีหลากหลายรูปแบบเพื่อจูงใจผู้เรียน	.670	.253
Sat53	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ต้องใช้เทคโนโลยีช่วยสอนควบคู่กับการเรียนในรูปแบบปกติ	.659	.242
Sat56	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ควรใช้สื่อที่นอกเหนือจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์	.656	.252
Sat54	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ควรใช้ทั้งสื่อและตำราสำหรับการสอน	.645	.240
Sat55	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ควรเป็นการแนะนำและอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ต่างๆ	.645	.225
Sat50	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน คณาจารย์ และวิทยากร ต้องมีความทันสมัย รอบรู้ และสามารถถ่ายทอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ	.608	.205
Sat52	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ผู้เรียนควรเป็นผู้มีความรับผิดชอบและประสานงานที่ดี	.570	.170
Sat58	องค์กรที่เปิดระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ควรเป็นองค์กรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญหรือองค์กรในด้านวิชาชีพ	.464	.100
Sat49	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ผู้สอนคือบุคลากรในองค์กรที่มีประสบการณ์จริงในเรื่องดังกล่าวและเคยผ่านการปฏิบัติงาน	.462	.099

ตัวแปร	องค์ประกอบ	น้ำหนัก องค์ประกอบ	สปส.คะแนน องค์ประกอบ
Sat30	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ควรจัดทำหลักสูตรที่ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศอาทิ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย – เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และอื่นๆ	.433	.104
Sat27	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ควรมีหลักสูตรที่เปิดให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ	.408	.071
Sat28	ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ควรมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะ (Competency) ตามยุทธศาสตร์และเป้าหมายของสถาบัน	.406	.061
ค่าความแปรปรวนร่วม (Eigenvalues) = 6.302 หรือคิดเป็นร้อยละ 12.604			

ตารางที่ 2 องค์ประกอบที่ 2 เป็นองค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอนและคุณสมบัติผู้สอนสามารถบรรยายได้ด้วยตัวแปร 12 ตัว ตัวแปรที่มีน้ำหนักตั้งแต่ 0.406-0.670 ตัวแปรที่มีความสำคัญ 3 ลำดับแรกคือ (1) ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ผู้สอนต้องใช้เทคโนโลยีหลากหลายรูปแบบเพื่อจูงใจผู้เรียน (2) ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ต้องใช้เทคโนโลยีช่วยสอนควบคู่กับการเรียนในรูปแบบปกติ (3) ระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน ควรใช้สื่อที่นอกเหนือจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ องค์ประกอบนี้เป็นแหล่งความแปรปรวนร่วม 6.302 หรือคิดเป็นร้อยละ 12.604 ของความแปรปรวนทั้งหมด

ตารางที่ 3: แสดงองค์ประกอบที่ 3 ด้านนโยบายและหลักสูตร

ตัวแปร	องค์ประกอบ	น้ำหนัก องค์ประกอบ	สปส.คะแนน องค์ประกอบ
Sat14	ควรพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนในระบบการเรียนรู้อจากการทำงาน ให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานต่างๆ	.678	.189
Sat17	ควรมีการจัดการอบรมหลักสูตรต่างๆ และมีการรับรองคุณภาพ (Certificate) ในระบบการเรียนรู้อจากการทำงาน	.667	.210
Sat13	การดำเนินการจัดการเรียนระบบการเรียนรู้อจากการทำงาน ควรมีโครงการความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ	.660	.213
Sat12	ควรมีหลักสูตรการเรียนรู้จากการทำงาน รองรับในระดับสากลสำหรับผู้เข้าอบรมจากต่างประเทศ อาทิ ในประเทศญี่ปุ่น ประเทศจีน และประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	.622	.187
Sat15	ควรพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนในระบบการเรียนรู้อจากการทำงาน ทุกระดับชั้นการศึกษา	.620	.155
Sat16	ควรพัฒนาวิธีการสอน ให้เกิดการปฏิบัติและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	.602	.163
Sat6	ควรมีใบประกาศนียบัตรหรือวุฒิการศึกษาเชี่ยวชาญเฉพาะของผู้เรียนในระบบการเรียนรู้อจากการทำงาน	.594	.172
Sat7	การเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากการทำงานสามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในด้านธุรกิจ	.580	.161
Sat10	ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะหรือคุณสมบัติสอดคล้องกับทิศทางการเรียนการสอนในระบบการเรียนรู้อจากการทำงาน	.520	.111

ตัวแปร	องค์ประกอบ	น้ำหนัก องค์ประกอบ	สปส.คะแนน องค์ประกอบ
Sat19	ตรวจสอบแบบการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย เพื่อสอดคล้องกับความรู้ ความสามารถของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน	.489	.101
ค่าความแปรปรวนร่วม (Eigenvalues) = 6.254 หรือคิดเป็นร้อยละ 12.508			

ตารางที่ 3 องค์ประกอบที่ 3 เป็นองค์ประกอบด้านนโยบายและหลักสูตรสามารถบรรยายได้ด้วยตัวแปร 10 ตัว ตัวแปรที่มีน้ำหนักตั้งแต่ 0.487-0.678 ตัวแปรที่มีความสำคัญ 3 ลำดับแรกคือ (1) ควรพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนในระบบการเรียนรู้จากการทำงาน ให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานต่างๆ (2) ควรมีการจัดการอบรมหลักสูตรต่างๆ และมีการรับรองคุณภาพ (Certificate) ในระบบการเรียนรู้จากการทำงาน (3) การดำเนินการจัดการเรียนในระบบการเรียนรู้จากการทำงาน ควรมีโครงการความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ องค์ประกอบนี้เป็นแหล่งความแปรปรวนร่วม 6.254 หรือคิดเป็นร้อยละ 12.508 ของความแปรปรวนทั้งหมด

2. อภิปรายผล

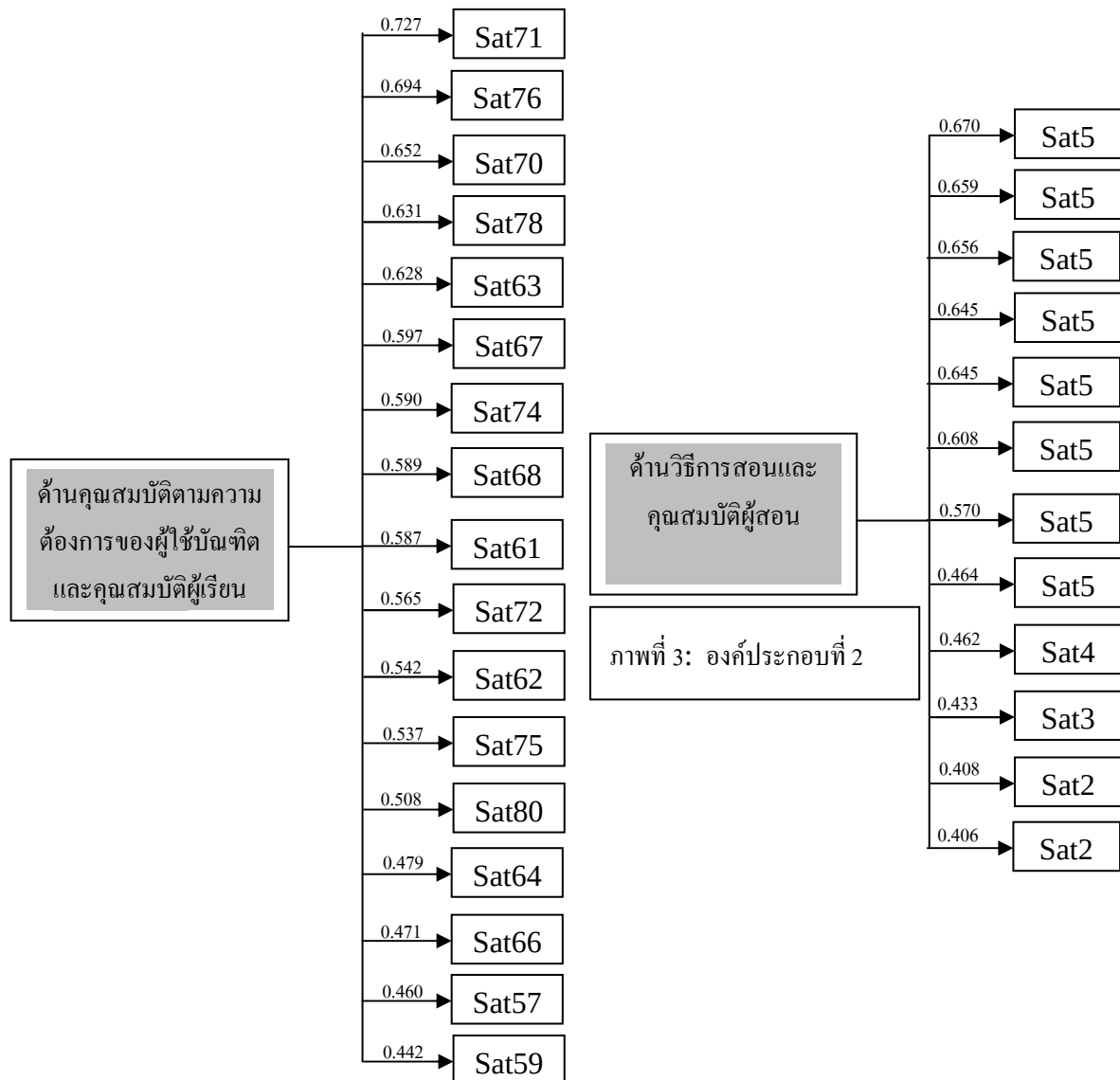
องค์ประกอบด้านคุณสมบัติตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและคุณสมบัติผู้เรียนที่อธิบายถึงการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนรู้จากการทำงานนั้นผู้วิจัยค้นพบว่า หน่วยงานทั่วไปหรือสถานประกอบการทั้งในรูปหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนจะต้องมีความต้องการพนักงานที่จบหลักสูตรการศึกษาระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน เพราะการเรียนในระบบการเรียนรู้จากการทำงานสามารถทำให้ผู้เรียนออกไปทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนยังสามารถที่จะทำงานได้ทันทีเมื่อจบการศึกษาในระบบการเรียนการสอนการเรียนรู้จากการทำงาน โดยสรุปความว่าถ้าสถาบันวางแผนองค์ประกอบเรื่องคุณสมบัติผู้เรียน และสร้างผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ตามแผนดังกล่าว ได้แก่การสร้าง ความเข้าใจกับองค์กรว่าผู้เรียนจบในระบบนี้มีความสามารถและช่วยเหลือองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรประชาสัมพันธ์ความพร้อมในการทำงานของผู้เรียนจบในระบบนี้มากขึ้นเพราะองค์ประกอบดังกล่าวเหล่านี้มีผลต่อระบบการเรียนรู้จากการทำงาน

องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอนและคุณสมบัติผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่มีความสอดคล้องร่วมกันทั้ง 3 องค์ประกอบ ควรที่จะจัดการเรียนการสอนในระบบนี้โดยให้ความสนใจเกี่ยวกับวิธีการสอนของผู้สอนในเรื่องการใช้เทคโนโลยีหลากหลายรูปแบบ ควบคู่กับการเรียนการสอนในรูปแบบปกติ และใช้สื่อที่นอกเหนือจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

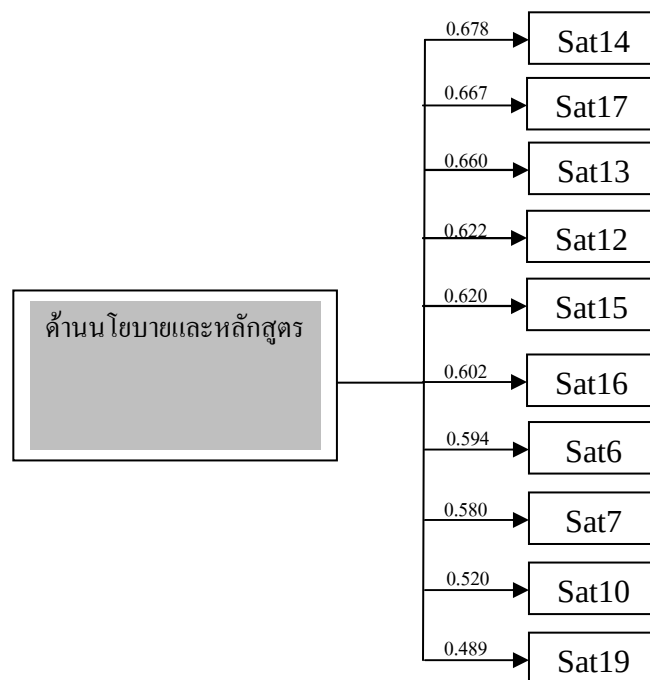
องค์ประกอบด้านนโยบายและหลักสูตร พบว่าตัวแปรที่มีความสำคัญคือควรพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานต่างๆ ควรมีการจัดการอบรมหลักสูตรต่างๆ และมีการรับรองคุณภาพ (Certificate) ในระบบการเรียนรู้จากการทำงาน และการดำเนินการจัดการเรียนในระบบการเรียนรู้จากการทำงาน ควรมีโครงการความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ

สรุปโมเดลขององค์ประกอบที่มีผลต่อระบบการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนรู้จากการทำงาน

จากการคัดเลือกแต่ละองค์ประกอบย่อยได้องค์ประกอบ 3 ด้านคือ ด้านคุณสมบัติตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและคุณสมบัติผู้เรียน ด้านวิธีการสอนและคุณสมบัติผู้สอน และด้านนโยบายและหลักสูตร ซึ่งสามารถนำมากำหนดเป็นโมเดลรวม โดยกำหนดตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบย่อยที่มีความสำคัญ 3 ลำดับได้โมเดล 3 โมเดลดังนี้

รูปที่ 2: องค์ประกอบที่ 1

รูปที่ 3: องค์ประกอบที่ 3

ข้อเสนอแนะงานวิจัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยและวิเคราะห์ข้อเสนอแนะที่จะนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการทำวิจัยโดยทำการจำแนกข้อเสนอแนะเป็น 3 ด้าน โดยแต่ละด้านบอกถึงวิธีการที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และแนวทางที่จะทำให้สถาบันการศึกษาที่เปิดหลักสูตรการเรียนรู้ควบคู่การทำงาน และสถาบันการศึกษาอื่นๆ ที่สนใจ นำแนวทางไปใช้วางแผนการดำเนินการต่อไป โดยมีการเสนอแนะดังนี้

ด้านคุณสมบัติตามความต้องการผู้ใช้บัณฑิตและคุณสมบัติผู้เรียน

1. ควรกระตุ้นและทำให้เกิดการรับรู้ในหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน รวมทั้งผู้จ้างงานทั่วไป ให้รับทราบข้อมูลถึงสถาบันที่มีการผลิตนักศึกษาในหลักสูตรการศึกษาที่มีทั้งเนื้อหาทางวิชาการและการลงมือปฏิบัติทำงานจริง โดยทำให้มีความเข้าใจและมีความต้องการพนักงานที่เรียนจบในระบบนี้ ก็จะทำให้สถาบันที่เปิดหลักสูตรลักษณะนี้มีความน่าสนใจและทำให้ผู้มาเรียนอยากเรียนมากขึ้น ทำให้สถาบันการศึกษาที่เปิดหลักสูตรลักษณะนี้เป็นที่ต้องการของผู้เรียนต่อไปในอนาคต

2. สถาบันควรสร้างผู้เรียนให้ทำงานได้คล่องแคล่วอย่างแท้จริง เมื่อส่งบุคลากรไปทำงานในหน่วยงานต่างๆ แล้วทำให้เกิดความพึงพอใจในระดับสูงกลับมา และมีความพร้อมที่จะพัฒนาตนเองตลอดเวลา

3. ผู้เรียนต้องทำงานได้ทันทีโดยไม่ต้องมีการอบรมเพิ่มเติมหรือเรียนเพิ่มเติมหลังจากเรียนจบการศึกษา

ด้านการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอนและคุณสมบัติผู้สอน

1. ผู้สอนต้องมีคุณสมบัติโดยมีความโดดเด่นในเรื่องการใช้เทคโนโลยีที่หลากหลาย และมีรูปแบบการจูงใจผู้เรียน

2. วิธีการสอนนั้นผู้สอนต้องสอนในลักษณะหลายรูปแบบจากแบบปกติที่สอนใช้สอนทั่วไปคือการบรรยายเนื้อหา ควรปรับเปลี่ยนใหม่ให้มีความหลากหลายตามผลการวิจัย ตัวอย่างเช่น การสอนแบบบรรยายเนื้อหา สลับกับเปิดวิดีโอตัวอย่างหรือสอนโดยสื่อดิจิทัล การจับกลุ่มระดมความคิดเพื่อเสนอแนวคิด การดูภาพ

เพื่อสรุปเนื้อหา การสอนโดยเหตุการณ์จำลอง และการใช้เหตุการณ์จริงในปัจจุบันมาวิเคราะห์ตามทฤษฎี (สมยศ ต่ายแก้ว.2548) เป็นต้น

ด้านนโยบายและหลักสูตร

1. ควรกำหนดแผนการดำเนินงานให้ชัดเจน เพื่อพัฒนาความรู้ของผู้เรียนตามแผนการดำเนินงาน
2. ควรสร้างมาตรฐานการศึกษาในแต่ละหลักสูตร และมีระบบมาตรฐานรองรับคุณภาพนอกเหนือจากมาตรฐานทั่วไปที่มีอยู่ เพื่อสร้างความแตกต่างในหลักสูตร
3. ควรสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สถาบันที่เปิดหลักสูตรการเรียนรู้อบรมผู้ปฏิบัติงานต้องสำรวจคุณลักษณะที่ผู้จ้างงานหรือหน่วยงานที่ต้องจ้างพนักงานว่าต้องการคุณสมบัติแบบไหนและวุฒิการศึกษาประเภทใด มีความพร้อมต่อการทำงานหรือประสบการณ์ทำงานมากน้อยเพียงใดในการทำงาน และหน่วยงานต้องพัฒนาบุคลากรเข้าใหม่ทุกครั้งหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงาน. (2554). *สหกิจศึกษา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17-4-2554
จากเว็บไซต์: <http://www.obec.go.th>.
- จิระประภา อัครบวร. (2549). *สร้างคนสร้างผลงาน*. กรุงเทพฯ: ก.พลพิมพ์.
- ชูชัย สมितिไกร. (2550). *การสรรหา การคัดเลือก และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2545). *รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ทิพย์รัตน์ สีเพชรเหลือง. (2545). *รูปแบบและกลยุทธ์การจัดตั้งมหาวิทยาลัยในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2543). *ทฤษฎีแนวความคิด ปัญหาสำคัญและแนวทางการศึกษาวิเคราะห์การเมือง*. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ: โครงการเอกสารและตำรา. สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประชิด ทิณบุตร. (2551). *การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการนำเสนอผลงานการสร้างสรรค์ผลงานออกแบบบรรจุภัณฑ์*. สาขาวิชาศิลปกรรม (ออกแบบประยุกต์ศิลป์). งานวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏ จันทระเกษม.
- ปทีป เมธาคุณวุฒิ. (2544). *หลักสูตรอุดมศึกษา: การประเมินและการพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: นิชิน แอตเวอร์ไทซิง กรุ๊ป.
- ปราวีณา สุวรรณรัฐโชติ. (2549). *การบริหารและการใช้ ICT ในโรงเรียน: ประสบการณ์จาก Best practices ของไทย*. บทความวิชาการ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ 2539
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.

- วัฒนา ก้อนเชื้อรัตน์. (2549). *การปฏิรูปการเรียนการสอน*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1, นครราชสีมา.
- วัฒนา ก้อนเชื้อรัตน์. (2549). *รูปแบบการเรียนการสอน*. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2549, จากเว็บไซต์: <http://gotoknow.org/blog/wattana44>.
- วัฒนา พัฒนพงศ์. (2547). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวัดการเพิ่มผลผลิตภาคบริการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: บริษัทเซนเตอร์ ดีสคัฟเวอร์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สถาบันวิชาการ ทศท. (2546). *การจัดตั้ง TOT Academy, เอกสารประกอบการวิเคราะห์องค์กร, บริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)*.
- สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2548). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency*. กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนา อินเตอร์พรีนท์ จำกัด (มหาชน).
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร*. เชียงใหม่: พิมพ์ลักษณ์.
- สุพรรณ ทำจะดี. (2548). *การเรียนรู้ควบคู่การทำงาน*. สืบค้นเมื่อ 20 ก.ย. 2554, จากเว็บไซต์: <http://www.wing1.rtaf.mi.th/wing1/.../Workbase.pdf>)
- สดใส คุณวิเศษ. (2546). *การวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการฝึกอบรมของมหาวิทยาลัย*. บรรณาธิการ: ภาควิชาสถาบันวิชาการ ทีไอที. ปรินซ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- สมภาพ มานะรังสรรค์. (2554). *การบรรยายพิเศษ การจัดการเรียนการสอนแบบ การเรียนรู้ควบคู่การทำงาน, เอกสารประกอบการบรรยายประจำเดือน มิถุนายน 2554. สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์*.
- สมยศ ต่ายแก้ว. (2548). *โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม*. ตาก: มปป. อัดสำเนา.
- Allen, Mark. (1999). *Assessing effectiveness in four Corporate Universities :Doctorate's Thesis*, Graduate School, University of Souther California.
- Barley, Karen L. (1998). *Adult learning in the workplace: a conceptualization and model of corporate university*. Master's Thesis, Faculty of Virginia Polytechnic Institute and State University.
- Boyatzis, R.E. (1982). *The Competent Manager*. New York: McGraw-Hill.
- Building the Corporate University , (2000). [online], Available: <http://www.tregistry.com/SO12cou.htm>., 28/01/2547.
- Crowther, J., Kavanagh, k. & Ashby, M. (1995). *Oxford advanced learners dictionary of current English (5 th edu)*. New York: Oxford University Press
- Dales, M and Hes, K. (1995). *Creating Training miracles*. Sydney: Prentice Hall.
- Friedrich, Carl J. (1963). *Public policy*. Cambridge, Mass : Graduate School of Public Administration.
- Hawthorne, E.M., Libby, P.A., and Nash, N.S. (2000). *The Journal of Higher Education, Journal of Continuing Higher Education*.

- Hayes, R. H. (1983). Managing our way to economic decline. Harvard Business Review, 58(4), 67-77.
- Meister C. Jeanne. (1998). Corporate Universities Lesson in building a World-Class Workforce, New York, McGraw-Hill, Inc.

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจในระดับปริญญาตรีของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

Factors Influencing of Grade 12 Students to Continue Their Studying in Business Chinese Program

สุพิชญา ชัยโชติรณันท์, เกวรินทร์ ฉันทนะสุขศิลป์, โอฟาร สุมานานุสรณ์
Supichaya Chaichotiranant, Kelvarin Chantanasuksilpa, Olan Sumananusorn

สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
Department of Business Chinese, Faculty of Arts, Panyapiwat Institute of Management
E-mail: supichayacha@pim.ac.th, kelvarinchan@pim.ac.th, olansum@pim.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจในระดับปริญญาตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ประเภทของโรงเรียน เพศ เกรดเฉลี่ย ระยะเวลาเรียนภาษาจีน รายได้และอาชีพของผู้ปกครอง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนกศิลป์-ภาษาจีนที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2555 ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 488 คน ทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านต่างๆ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านหลักสูตร/ค่าใช้จ่าย ด้านสถานที่เรียน และด้านความถนัด/ความสนใจเป็นลำดับสุดท้าย โดยปัจจัยด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพมีความสัมพันธ์กับเพศ เกรดเฉลี่ย ระยะเวลาการเรียนภาษาจีน และรายได้ของผู้ปกครอง ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับเกรดเฉลี่ย และระยะเวลาการเรียนภาษาจีน ปัจจัยด้านหลักสูตร/ค่าใช้จ่ายมีความสัมพันธ์กับเกรดเฉลี่ย ในขณะที่ปัจจัยด้านสถานที่เรียนมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาเรียน และปัจจัยด้านความถนัด/ความสนใจมีความสัมพันธ์กับเกรดเฉลี่ย

คำสำคัญ: การตัดสินใจ, การศึกษาต่อระดับปริญญาตรี, สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ

ABSTRACT

The purpose of this research is to study grade 12 students' influencing factors and the relationship between those factors and their personal information; type of school, gender, GPA, Chinese background and income/occupation of parents to persuade these students to continue their study in Business Chinese Program. The research population is 488 students of Year 2012 grade 12 student, majoring in Chinese program in Bangkok and suburb area. We collected data by using questionnaire which will be analyzed in term of Percentage, Mean, Standard Deviation and One Way Analysis of Variance. In summary, we found that the most to least influencing factors are as following; the career expectation, personnel involved, university and course PR, the course curriculum/tuition fees, the facilities/location and students' aptitude and interest. In addition, some correlations are

found between the career expectation with gender, GPA, Chinese background and parent's income, while the course PR is related with GPA and their Chinese background. There are more connections between the course curriculum/tuition fees and GPA, as well as, the facilities/location and students' aptitude and interest with GPA.

Keywords: Decision, Continue studying in Bachelor Degree, Business Chinese Program

บทนำ

ในปัจจุบัน เราปฏิเสธไม่ได้ถึงบทบาทอันสำคัญของประเทศจีนต่อภูมิภาคเอเชีย ไม่ว่าจะเป็นด้านการค้า การลงทุน ตลอดจนสังคมและวัฒนธรรม ประกอบกับประเทศไทยกำลังก้าวไปสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ในปี พ.ศ. 2558 จะเกิดการไหลเวียนอย่างเสรีของสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน รวมถึงแรงงานฝีมือ ด้วยเหตุผลนี้ ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศที่สองหรือที่สาม ซึ่งภาษาจีนจะเป็นภาษาสากลที่สำคัญภาษาหนึ่งในการติดต่อธุรกิจในภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะในภาคเศรษฐกิจ การค้า และการบริการจะมีความต้องการกำลังคนที่มีความรู้ด้านภาษาจีนค่อนข้างมาก

รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญและมีนโยบายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างเป็นระบบและรูปธรรมมากขึ้น โดยมีความร่วมมือทางวิชาการกับสำนักส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (The Office of Chinese Language Council International: Hanban) ในการจัดตั้งสถาบันขงจื่อในสถาบันอุดมศึกษา 12 แห่งและจัดกิจกรรมในลักษณะพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนด้วย นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้น เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในสังคมเศรษฐกิจ - ความรู้ รองรับการดำเนินงาน ซึ่งตามแผนมีเป้าหมายให้ประชาชนไทยอย่างน้อย 500,000 คน มีความรู้ภาษาจีน สามารถสื่อสาร แสวงหาความรู้และใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพได้ มีสถานศึกษาเปิดสอนภาษาจีนมากขึ้นทุกระดับ และภายในปี 2555 สถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานทุกแห่งจะเปิดโปรแกรมสอนภาษาจีน ในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 (อุทัยวรรณ เณลิ้มชัย, 2553)

อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลของสำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่ได้สำรวจและศึกษาข้อมูลการสอนภาษาจีนของสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า ในปีการศึกษา 2552 จำนวนผู้เรียนภาษาจีนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีจำนวนมากถึง 532,795 คน ขณะที่จำนวนผู้เรียนภาษาจีนในระดับปริญญาตรีมีจำนวนเพียง 25,233 คนเท่านั้น (สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ, 2553: 2-4) จะเห็นได้ว่า จำนวนผู้ที่สนใจศึกษาต่อสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนในระดับอุดมศึกษามีจำนวนน้อยลงอย่างมาก เพียง 4.73% ของจำนวนผู้เรียนทั้งหมดในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้น ขณะเดียวกัน ในมหาวิทยาลัยทั่วประเทศจำนวน 100 แห่งที่เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนจำนวนรวม 92 หลักสูตร มีเพียง 14 หลักสูตรเท่านั้นที่เป็นหลักสูตรด้านภาษาจีนธุรกิจ (สกอ. สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ, 2553: 41-50) ดังนั้น การผลิตบัณฑิตด้านภาษาจีนธุรกิจที่มีความพร้อมทั้งความสามารถด้านการสื่อสารด้วยภาษาจีนและความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจนั้น ดูเหมือนจะยังไม่พอเพียงที่จะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของประเทศและภูมิภาคในด้านเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ และย่อมส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมของไทยก่อนที่จะก้าวสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอีกด้วย

ทางคณะวิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหานี้ โดยจะสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนกศิลป์-ภาษาจีนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ที่มีต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจในระดับปริญญาตรี และจะนำมาเป็นข้อมูลสำคัญในการจูงใจให้นักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนอยู่แล้ว สนใจศึกษาต่อด้านภาษาจีนธุรกิจในระดับปริญญาตรีมากขึ้น อีกทั้งนำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรเชิงรุกที่มุ่งเน้นผลิตบุคลากรด้านภาษาจีนที่มีความสามารถด้านการสื่อสารด้วยภาษาจีนควบคู่ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนที่ยังมีความขาดแคลนอยู่อีกมากทั้งในภาครัฐและเอกชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจในระดับปริญญาตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ประเภทของโรงเรียน เพศ เกรดเฉลี่ย ระยะเวลาเรียนภาษาจีน รายได้และอาชีพของผู้ปกครอง เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ รวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและวางแผนรับนักศึกษาใหม่สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ ได้อย่างเหมาะสม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนกศิลป์-ภาษาจีนที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2555 ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวม 6 จังหวัด (กรุงเทพฯ ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม สมุทรสาคร และสมุทรปราการ) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 488 คน ซึ่งได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมรับความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน 5%

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม โดยแบ่งคำถามเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ โดยแบ่งปัจจัยเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประชาสัมพันธ์ 2) ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง 3) ด้านความถนัด/ความสนใจ 4) ด้านสถานที่เรียน 5) ด้านหลักสูตร/ค่าใช้จ่าย และ 6) ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามประมาณค่าระดับความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ข้อมูลส่วนบุคคลวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับค่าระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจทั้ง 6 ด้าน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Analysis) ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจทั้ง 6 ด้านกับข้อมูลส่วนบุคคล โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 รูปแบบ

3.2.1 สถิติวิเคราะห์ค่าที (Independent t-test) ใช้วิเคราะห์ระหว่างประชากร 2 กลุ่ม ได้แก่ ประเภทโรงเรียน และเพศ

3.2.2 สถิติวิเคราะห์ค่าเอฟ (F-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ใช้วิเคราะห์กรณีประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ เกรดเฉลี่ย ระยะเวลาการเรียน ภาษาจีน รายได้ของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง

3.2.3 กรณีผลทดสอบพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้การเปรียบเทียบรายคู่ต่อไป เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของกลุ่มตัวอย่างว่ามีคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน โดยใช้ค่าสถิติ LSD (Least Significant Difference) ของ ฟิชเชอร์ (Fisher)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 488 คน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 61.5 ศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลร้อยละ 91.4 เกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.01-3.00 มีจำนวนร้อยละ 46.7 ระยะเวลาในการเรียนภาษาจีน 2-3 ปีร้อยละ 46.7 รายได้รวมต่อเดือนของผู้ปกครอง ระหว่าง 15,001-30,000 บาทร้อยละ 38.52 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอิสระ/รับจ้างทั่วไปร้อยละ 28.7

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านต่างๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ ผลการวิเคราะห์สรุปในรูปตารางได้ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1: ตารางแสดงระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ

อันดับ	ปัจจัย	ระดับความสำคัญ		
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
1	ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพ	4.03	0.90	มาก
2	ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.74	0.78	มาก
3	ด้านการประชาสัมพันธ์	3.70	0.66	มาก
4	ด้านหลักสูตร/ค่าใช้จ่าย	3.67	0.75	มาก
5	ด้านสถานที่เรียน	3.66	0.70	มาก
6	ด้านความถนัด/ความสนใจ	3.39	0.67	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.03) โดยให้ความสำคัญอันดับหนึ่งในเรื่องจบแล้วสามารถใช้ความรู้ช่วยกิจการของครอบครัวและ/หรือตนเองได้ (ค่าเฉลี่ย 4.09) รองลงมาคือจบแล้วมีโอกาสทำงานที่มีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 4.06) และจบแล้วหางานง่าย (ค่าเฉลี่ย 4.03)

อันดับที่สอง คือ ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ย 3.74) โดยให้ความสำคัญกับคำแนะนำจากอาจารย์แนะแนวมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.91) รองลงมาคือคำแนะนำจากผู้ปกครอง (ค่าเฉลี่ย 3.78) และเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.53) รองลงมาตามลำดับ

อันดับที่สาม คือ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 3.70) โดยให้ความสำคัญกับการแนะนำหลักสูตรโดยมหาวิทยาลัยเป็นอันดับหนึ่ง (ค่าเฉลี่ย 3.90) รองลงมาคือการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก (ค่าเฉลี่ย 3.75) และการเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดยมหาวิทยาลัย (ค่าเฉลี่ย 3.70)

อันดับที่สี่ คือ ปัจจัยด้านหลักสูตร/ค่าใช้จ่าย (ค่าเฉลี่ย 3.67) โดยให้ความสำคัญกับการมีทุนการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่เรียนดีมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.90) รองลงมาคือ เน้นการเรียนทฤษฎีในชั้นเรียนควบคู่กับการฝึกปฏิบัติงานจริง (ค่าเฉลี่ย 3.86) และค่าเล่าเรียนมีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.77)

อันดับที่ห้า คือ ปัจจัยด้านสถานที่เรียน (ค่าเฉลี่ย 3.66) โดยให้ความสำคัญกับการดูแลให้คำปรึกษาของอาจารย์เป็นกันเองใกล้ชิดเป็นอันดับแรก (ค่าเฉลี่ย 3.93) รองลงมาคือบรรยากาศภายในมหาวิทยาลัยร่มรื่น สะอาด สวยงาม (ค่าเฉลี่ย 3.81) และการให้บริการของบุคลากรและเจ้าหน้าที่รวดเร็ว ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 3.79) ตามลำดับ

และสุดท้าย คือ ปัจจัยด้านความถนัด/ความสนใจ (ค่าเฉลี่ย 3.39) โดยให้ความสำคัญอันดับหนึ่งในเรื่องที่เป็นสาขาวิชาที่ท้าทาย (ค่าเฉลี่ย 3.80) รองลงมาคือความชอบภาษาจีน (ค่าเฉลี่ย 3.76) และการได้คะแนนดีในวิชาภาษาจีน (ค่าเฉลี่ย 3.34)

ตอนที่ 3 การทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจทั้ง 6 ด้าน กับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ประเภทโรงเรียน เพศ เกรดเฉลี่ย ระยะเวลาการเรียนภาษาจีน รายได้ของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ผลการทดสอบสรุปในรูปตารางได้ตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2: ตารางแสดงค่าสถิติของการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจทั้ง 6 ด้าน กับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ประเภทโรงเรียน เพศ เกรดเฉลี่ย ระยะเวลาการเรียนภาษาจีน รายได้ของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง

อันดับ	ปัจจัย	ประเภทโรงเรียน		เพศ		เกรดเฉลี่ย		ระยะเวลาการเรียนภาษาจีน		รายได้ของผู้ปกครอง		อาชีพของผู้ปกครอง	
		F	Sig.	F	Sig.	F	Sig.	F	Sig.	F	Sig.	F	Sig.
1	ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพ	-1.258	.218	-2.241	.025*	3.127	.046*	3.355	.037*	3.651	.013*	1.364	.230
2	ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	-.033	.973	.123	.901	2.947	.054	2.815	.062	.743	.527	.339	.916
3	ด้านการประชาสัมพันธ์	.914	.369	.009	.992	3.728	.025*	4.822	.009*	.617	.604	.351	.909
4	ด้านหลักสูตร/ค่าใช้จ่าย	-.681	.501	-1.259	.209	4.841	.009*	.800	.451	1.620	.185	.546	.773
5	ด้านสถานที่เรียน	1.151	.141	-1.382	.184	.663	.516	3.414	.035*	.140	.936	.549	.770
6	ด้านความถนัด/ความสนใจ	-.138	.891	-.789	.430	3.351	.037*	1.415	.245	1.566	.198	.664	.678

จากผลการทดสอบในตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจจำแนกตามประเภทของโรงเรียนทั้งโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นประเภทของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจจำแนกตามเพศ พบว่าด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านความถนัด/ความสนใจ ด้านสถานที่เรียน และด้านหลักสูตร/ค่าใช้จ่าย ทั้ง 5 ด้านแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพที่เพศชายแตกต่างจากเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญ โดยเพศหญิงให้ความสำคัญต่อความคาดหวัง

ในการประกอบอาชีพ **มากกว่า** เพศชาย

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจจำแนกตามเกรดเฉลี่ย พบว่าผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันจะให้ความสำคัญในการประชาสัมพันธ์ ด้านความถนัด/ความสนใจ ด้านหลักสูตร/ค่าใช้จ่าย และด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 ให้ความสำคัญด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านหลักสูตร/ค่าใช้จ่าย และด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพ **น้อยกว่า** กลุ่มเกรดเฉลี่ย 2.01-3.00 และกลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.01-4.00 ส่วนกลุ่มเกรดเฉลี่ย 2.01-3.00 ให้ความสำคัญด้านความถนัด/ความสนใจ **น้อยกว่า** กลุ่มเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 กลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.01-4.00

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจจำแนกตามระยะเวลาการเรียนภาษาจีน พบว่าผู้ที่มีระยะเวลาการเรียนภาษาจีนต่างกันจะให้ความสำคัญด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านสถานที่เรียน และด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านการประชาสัมพันธ์ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่เรียนภาษาจีนน้อยกว่า 2 ปี และกลุ่มที่เรียนภาษาจีน 2-3 ปี ให้ความสำคัญด้านการประชาสัมพันธ์ **มากกว่า** กลุ่มที่เรียนภาษาจีนมากกว่า 3 ปีขึ้นไป

ด้านสถานที่เรียน เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มที่เรียนภาษาจีนน้อยกว่า 2 ปี ให้ความสำคัญด้านสถานที่เรียน **มากกว่า** กลุ่มที่เรียนภาษาจีน 2-3 ปี และกลุ่มที่เรียนภาษาจีน 3 ปีขึ้นไป

ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพ พบว่า กลุ่มที่เรียนภาษาจีนน้อยกว่า 2 ปี ให้ความสำคัญด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพ **น้อยกว่า** กลุ่มที่เรียนภาษาจีน 2-3 ปี

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจจำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง พบว่าด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านความถนัด/ความสนใจ ด้านสถานที่เรียน และด้านหลักสูตร/ค่าใช้จ่าย ทั้ง 5 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพที่กลุ่มที่ผู้ปกครองมีรายได้ไม่น้อยกว่า 15,000 บาท แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มที่ผู้ปกครองมีรายได้ไม่น้อยกว่า 15,000 บาท ให้ความสำคัญด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพ **น้อยกว่า** กลุ่มที่ผู้ปกครองมีรายได้ระหว่าง 15,001-30,000 บาท กลุ่มที่ผู้ปกครองมีรายได้ระหว่าง 30,001-45,000 บาท และกลุ่มที่ผู้ปกครองมีรายได้มากกว่า 45,000 บาท

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นอาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจในระดับปริญญาตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพ สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านหลักสูตร/ค่าใช้จ่าย ด้านสถานที่เรียน และ ด้านความถนัด/ความสนใจเป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรพี สิทธิไชยากุล และคณะ (2551) เรื่องความต้องการศึกษาต่อสาขาวิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นตัวแปรสำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ซึ่งครอบคลุมถึง รายได้ที่คาดหวังของผู้เรียน ความคาดหวังในอาชีพของผู้เรียน และรายได้ของผู้ปกครอง แตกต่างจากผลการวิจัยของพล เหลืองรังษี (2546) เรื่องปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับ

ปริญญาตรี ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ที่พบว่า ประเด็นสำคัญในการเลือกศึกษาต่ออันดับหนึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว (เช่น เพื่อเพิ่มพูนความสามารถ เป็นพื้นฐานของการศึกษาระดับสูง เพื่อให้มีความรู้) รองลงมาคือด้านเศรษฐกิจ (เช่น ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ความก้าวหน้าในอาชีพ) ด้านสังคม (เช่น การเป็นที่ยอมรับในสังคม สามารถช่วยเหลือสังคมได้) ด้านลักษณะของสถาบัน (เช่น ชื่อเสียง บุคลากร หลักสูตร ค่าใช้จ่าย สถานที่ตั้ง) และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง (เช่น บิดามารดา เพื่อน ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของสถาบันเป็นผู้แนะนำ) ตามลำดับ

ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพ นักเรียนให้ความสำคัญอันดับหนึ่งในเรื่องจบแล้วสามารถใช้ความรู้ช่วยกิจการของครอบครัวและ/หรือตนเองได้ (ค่าเฉลี่ย 4.09) รองลงมาคือจบแล้วมีโอกาสทำงานที่มีรายได้สูง (ค่าเฉลี่ย 4.06) และจบแล้วหางานง่าย (ค่าเฉลี่ย 4.03) ตามลำดับ เนื่องจากการศึกษาปริญญาตรีเป็นระดับการศึกษาที่สามารถทำให้นักศึกษาจะได้ใช้ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวในอนาคต การเลือกสาขาวิชาเรียนในระดับปริญญาตรีจึงมีความสำคัญมากสอดคล้องกับผลการวิจัยของรพี สิทธิไชยากุล และคณะ (2551) ศึกษาความต้องการศึกษาต่อสาขาวิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นตัวแปรสำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ และอภิชัย พันธเสน (อ้างถึงใน รพี สิทธิไชยากุล และคณะ, 2551: 53) กล่าวว่า การศึกษาจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มพูนความรู้ เพิ่มขีดความสามารถในการผลิตและรายได้ อีกทั้งเพิ่มพูนทุนมนุษย์ให้สูงขึ้น สำหรับผู้ที่ได้รับการศึกษาก็จะเป็นหนทางในการเพิ่มรายได้ให้ตนเอง ปฐม นิคมานนท์ (อ้างถึงใน กิจวัฒน์ ธนวิศาล, 2547: 20) กล่าวว่า แรงจูงใจในการเรียนของผู้ใหญ่เหตุหนึ่งคือ แรงจูงใจด้านอาชีพ เป็นเหตุผลที่สำคัญและชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่วัยต้นและวัยหนุ่มสาวเข้าเรียนเพราะต้องการพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพและด้านความรู้ เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งหรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ปัจจัยด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพ เมื่อจำแนกตามลักษณะประชากร พบว่า นักเรียนหญิงให้ความสำคัญด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพมากกว่านักเรียนชาย เนื่องจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ชายและหญิงมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ประกอบกับแนวโน้มที่เพศหญิงจะพึ่งพาตนเองมากยิ่งขึ้น ทำให้เพศหญิงต้องให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพเพื่อเป็นแหล่งรายได้และสร้างความมั่นคงในอนาคตมากขึ้น กลุ่มที่มีเกรดเฉลี่ยมากกว่า 2.01 จนถึง 4.00 ซึ่งจัดเป็นกลุ่มผลการเรียนปานกลางถึงดีมากให้ความสำคัญด้านการประกอบอาชีพเช่นกัน เนื่องจากนักเรียนที่เรียนดีย่อมคาดหวังว่าจะได้ประกอบอาชีพที่ดีมีรายได้สูง เช่นเดียวกันกลุ่มที่เรียนภาษาจีน 2-3 ปี ย่อมมีโอกาสได้ศึกษาและมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพที่ได้ใช้ภาษาจีนที่สามารถสร้างรายได้และมีความก้าวหน้ามากกว่ากลุ่มที่เรียนภาษาจีนมาระยะเวลาสั้นๆ

ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง นักเรียนให้ความสำคัญกับคำแนะนำจากอาจารย์แนะแนวมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.91) และคำแนะนำจากผู้ปกครอง (ค่าเฉลี่ย 3.78) และเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.53) รองลงมาตามลำดับ ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องเมื่อจำแนกตามลักษณะประชากรที่ศึกษา ไม่มีความแตกต่างทั้งในด้านประเภทของโรงเรียน เพศ เกรดเฉลี่ย ระยะเวลาการเรียนภาษาจีน รายได้และอาชีพของผู้ปกครอง ผลการวิจัยดังกล่าวตรงข้ามกับผลการวิจัยของวันชัย แก้วนาคแนว (2550) เรื่องการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า นักเรียนใช้คำแนะนำของพ่อแม่/ผู้ปกครองมาประกอบการตัดสินใจเรื่องการศึกษาต่อมาที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.5 รองลงมาคือครูแนะแนว คิดเป็นร้อยละ 19.5

ด้านการประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ที่นักเรียนให้ความสำคัญมากที่สุดคือ การแนะนำหลักสูตร โดยมหาวิทยาลัย (ค่าเฉลี่ย 3.90) รองลงมาคือการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก (ค่าเฉลี่ย 3.75) และการเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดยมหาวิทยาลัย (ค่าเฉลี่ย 3.70) โดยกลุ่มที่ให้ความสำคัญด้านการประชาสัมพันธ์มากได้แก่ กลุ่มเกรดเฉลี่ย 2.01 ขึ้นไป และกลุ่มที่เรียน ภาษาจีนน้อยกว่า 3 ปี ทั้งนี้ การแนะนำหลักสูตรโดยมหาวิทยาลัยทำให้นักเรียนได้รับข้อมูลโดยตรงที่ครบถ้วน และถูกต้อง และนักเรียนยังสามารถค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์ เฟสบุ๊ก ในโลกออนไลน์ซึ่งมีการ แบ่งปันความคิดเห็นอย่างอิสระ เพื่อตรวจสอบความคิดเห็นของผู้อื่นประกอบการตัดสินใจ ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของวันชัย แก้วนาคแนว (2550) เรื่องการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจ ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า นักเรียนนำข้อมูล จากสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทบุคคล (เช่น อาจารย์ เจ้าหน้าที่จากสถาบันอุดมศึกษา รุ่นพี่ ครูแนะแนว) มา ประกอบการตัดสินใจเรื่องการศึกษาต่อมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.5 รองลงมาคือสื่อประชาสัมพันธ์ประเภท อินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 13.9

ด้านหลักสูตร/ค่าใช้จ่าย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนให้ความสำคัญกับการมีทุนการศึกษาสำหรับผู้ ที่เรียนดีมากเป็นอันดับหนึ่ง (ค่าเฉลี่ย 3.90) อันดับสองคือ เน้นการเรียนทฤษฎีในชั้นเรียนควบคู่กับการฝึก ปฏิบัติงานจริง (ค่าเฉลี่ย 3.86) อันดับสามคือ ค่าเล่าเรียนมีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.77) โดยกลุ่มที่ ให้ความสำคัญด้านหลักสูตร/ค่าใช้จ่ายมากได้แก่กลุ่มเกรดเฉลี่ย 2.01 ขึ้นไป ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ งานวิจัยของวันชัย แก้วนาคแนว (2550) เรื่องการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อ ระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า สวัสดิการด้านทุนการศึกษา เป็นสวัสดิการที่จำเป็นต่อนักเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.5 และงานวิจัยของสมานการณ บัญเรือง (2551) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 พบว่า ในการเลือกศึกษาต่อนักเรียนให้ความสำคัญกับวิธีการจัดการเรียนการสอน เน้นการปฏิบัติและสามารถนำไปใช้ได้จริง

ด้านสถานที่เรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนให้ความสำคัญกับการดูแลให้คำปรึกษาของอาจารย์เป็น กันเองใกล้ชิดเป็นอันดับแรก (ค่าเฉลี่ย 3.93) รองลงมาคือบรรยากาศภายในมหาวิทยาลัยร่มรื่น สะอาด สวยงาม (ค่าเฉลี่ย 3.81) และการให้บริการของบุคลากรและเจ้าหน้าที่รวดเร็ว ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 3.79) ตามลำดับ โดยนักเรียนในความสัมพันธ์ด้านความพร้อมของห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 3.79) ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย (ค่าเฉลี่ย 3.56) และสถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ใกล้ที่พัก สะดวกในการ เดินทาง (ค่าเฉลี่ย 3.45) เป็นอันดับที่ 4, 5 และ 6 ตามลำดับ โดยกลุ่มที่ให้ความสำคัญด้านสถานที่เรียนมาก ได้แก่ กลุ่มที่เรียนภาษาจีนน้อยกว่า 2 ปี ผลการวิจัยดังกล่าวตรงข้ามกับผลการวิจัยของพัศนีย์ บุญงาม (2548) เรื่องปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดและปัจจัยอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญา ตรีของนักเรียน นักศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านสถานที่ตั้งมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ เลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนักเรียน นักศึกษา และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นๆ โดยสถานที่ตั้งที่มีการ คมนาคมที่สะดวก/อยู่ใกล้ที่พัก ได้รับความสำคัญระดับมากที่สุด และผลงานวิจัยของกรินทร์ กาญจนานนท์ และคณะ (2554) เรื่องการศึกษาความต้องการและปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรของคณะ เทคโนโลยีอุตสาหกรรม ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาต่อ คือ ค่าใช้จ่ายต่อเทอม ความมีชื่อเสียงของ อาจารย์ประจำหลักสูตร ชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา และความสะดวกของสถานที่เรียน

ด้านความถนัด/ความสนใจ เป็นปัจจัยที่นักเรียนให้ความสำคัญน้อยกว่าปัจจัยด้านอื่นๆ ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญอันดับหนึ่งในความเป็นสาขาวิชาที่ทำนาย (ค่าเฉลี่ย 3.80) รองลงมาคือ

ความชอบภาษาจีน (ค่าเฉลี่ย 3.76) และการได้คะแนนดีในวิชาภาษาจีน (ค่าเฉลี่ย 3.34) โดยกลุ่มที่ให้ความสำคัญด้านความถนัด/ความสนใจมากได้แก่ กลุ่มเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 และกลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.01-4.00 ปัจจัยด้านความถนัดและความสนใจเป็นปัจจัยที่เกิดจากแรงผลักดันภายในที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใดมากกว่าสิ่งอื่นๆ อัมพร วิจิตรพันธ์ และอัญชลี ค้อคงคง (2525: 34-37) กล่าวถึงอุปสงค์ทางการศึกษาว่าเกิดจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ ความต้องการศึกษาในสิ่งที่ตนสนใจใคร่รู้หรือยังหาคำตอบไม่ได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของวันชัย แก้วนาคนวน (2550) เรื่องการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า เหตุผลในการเลือกเรียนสาขาวิชาที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับที่ 1 มากที่สุด คือ ตรงกับความรู้อยู่คลิกลและความถนัดของตนเอง

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากงานวิจัยนี้สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจในระดับปริญญาตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านต่างๆ เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านหลักสูตร/ค่าใช้จ่าย ด้านสถานที่เรียน และด้านความถนัด/ความสนใจ ดังนั้นเพื่อดึงดูดให้นักเรียนสนใจศึกษาต่อในสาขาวิชาจีนธุรกิจมากยิ่งขึ้น กลายเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญของประเทศในการติดต่อค้าขายที่จะเกิดขึ้นอีกมากในอนาคตหลังจากที่ประเทศไทยก้าวสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากผลการวิจัยคณะผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันและสาขาวิชา

1.1 สาขาวิชาควรปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบสนองต่อความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักศึกษามากยิ่งขึ้น ได้แก่ การจัดรายวิชาหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นให้องค์ความรู้ด้านการประกอบธุรกิจแก่นักศึกษา เมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถนำความรู้ไปช่วยกิจการของครอบครัวหรือประกอบธุรกิจส่วนตัวของตนเองได้ เน้นรายวิชาหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่พัฒนาทักษะให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ตามที่ผู้ใช้บัณฑิตต้องการ รวมถึงเน้นการปฏิบัติจริงประกอบการเรียนภาคทฤษฎีเพื่อให้นักศึกษาเกิดความเชี่ยวชาญในศาสตร์นั้นๆ

1.2 สถาบันอุดมศึกษาควรมีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่เน้นการให้การดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด และมีระบบการให้บริการทางการศึกษาโดยบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ที่รวดเร็ว ชัดเจนและถูกต้อง ซึ่งนักศึกษาปัจจุบันจะเป็นสื่อที่ดีในการประชาสัมพันธ์จุดเด่นของสถาบันอุดมศึกษาในด้านนี้ไปยังรุ่นน้องในโรงเรียนมัธยม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการประชาสัมพันธ์

2.1 ประชาสัมพันธ์หลักสูตรผ่านช่องทางต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่ การให้ข้อมูลโดยสถาบันอุดมศึกษาผ่านทางเว็บไซต์หรือการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วม การสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น เว็บไซต์ที่นักเรียนให้ความสนใจ เฟสบุ๊ก แพนเพจ เป็นต้น

2.2 เน้นการสื่อสารข้อมูลที่กลุ่มเป้าหมายให้ความสำคัญ เช่น แนวทางการประกอบอาชีพในอนาคต ทุนการศึกษา รูปแบบการเรียนการสอน สถานที่เรียน เป็นต้น และตอบสนองความต้องการรับรู้ข้อมูลของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายอย่างฉับไว ถูกต้อง และเป็นกันเอง โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มที่ผลการเรียนดีและมีพื้นฐานภาษาจีนมาก่อนจะกระตือรือร้นในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อมากกว่ากลุ่มอื่น

2.3 จัดกิจกรรมให้อาจารย์แนะแนวและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม เพื่อรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรและสถาบันอุดมศึกษาที่ถูกต้อง เพราะทั้งอาจารย์แนะแนวและผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจกับกลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคอื่นๆ เนื่องจากความคิดเห็นของนักเรียนในแต่ละภูมิภาคอาจแตกต่างกัน เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นจริงมากขึ้น

3.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจในระดับปริญญาตรีเป็นระยะๆ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการบริหารงานให้ทันสมัยและเหมาะสมอยู่เสมอ

3.3 ควรศึกษาความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและจูงใจผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรินทร์ กาญจนานนท์ และคณะ. (2554). *การศึกษาความต้องการและปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม*. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- กิจวัฒน์ ธนวิศาล. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนภาษาจีนกลางของผู้เรียนในสถาบันวิทยสถานแห่งวัฒนธรรมตะวันออก เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. (2525). *ความต้องการทางการศึกษา โอกาสและการเลือก*. วารสารการศึกษาแห่งชาติ, 16 (2), 11-17.
- พล เหลืองรังษี. (2546). *ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546*. สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พัศนีย์ บุญงาม. (2548). *ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดและปัจจัยอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักเรียนนักศึกษาในจังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- รพี สิทธิไชยากุล และคณะ. (2551). *การศึกษาความต้องการศึกษาต่อสาขาวิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วันชัย แก้วนาคนว. (2550). *การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตจังหวัดอุดรดิษฐ์*. ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์.
- สันนาการณ์ บุญเรือง. (2551). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3*. ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุภัททา ปินทะแพทย์. (2542). *พฤติกรรมมนุษย์และการพัฒนาตน*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ. (2553). *ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกบล็อก.
- อัมพร วิจิตรพันธ์ และ อัญชลี ค้อคงคา. (2525). *เศรษฐศาสตร์การศึกษาและการวางแผนกำลังคน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- อุทัยวรรณ เฉลิ้มชัย. (2553). การส่งเสริมการเรียนรู้การสอนภาษาจีน, สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2555, จาก
กระทรวงศึกษาธิการ เว็บไซต์: <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=14859&Key=hotnews>
- อุษณีย์ แจ่มใส. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต.
วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การตลาด). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องฟังก์ชันเอกซ์โพเนนเชียล และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดทรงธรรม จังหวัดสมุทรปราการ ที่เรียนรู้โดยใช้
ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt และการเรียนตามปกติ
Mathematics Learning Achievement on Solving Exponential Equations and
Attitude towards Mathematics of Matayomsuksa 5 Students of Watsonghtham
School, Samutprakarn learning by using Gerlach-Ely Model, Gestalt Learning
Theory and Conventional Method

ว่าที่ร้อยตรีอานนท์ สกุลสัจชาติไทย, ผศ.ดร.ดิเรก สุขสุนัย, ดร.พัชรี ปิยภณห์
Acting Sub Lieutenant Anon Sakulsanchartthai¹, Asst. Prof. Dr. Direk Suksunai,
Dr. Patcharee Piyapan

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
Department of Master of Education, Faculty of Curriculum and Instruction, Dhonburi Rajabhat University
E-mail: anon_sakulsanchartthai@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt และการเรียนตามปกติ 2) เปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt และการเรียนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนวัดทรงธรรม จำนวน 3 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 45 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และแบบวัดเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และ เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ที่เรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt สูงกว่าการเรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และ เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt สูงกว่า ใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 2) เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของผู้เรียน ที่เรียนโดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของผู้เรียน ที่เรียนโดยใช้การเรียนตามปกติ หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely, ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt, เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์

ABSTRACT

This research aims as follows. 1) To compare the mathematics learning achievement and the attitude towards mathematics of Matthayomsuksa 5 students learning in compliance with Gerlach-Ely model, Gestalt learning theory, and conventional method. 2) To compare Matthayomsuksa 5 students' attitude towards mathematics before and after learning using Gerlach-Ely model, Gestalt learning theory, and conventional method. The samples in the research are Matthayomsuksa 5 students, second semester of academic year 2555BE, Watsongham School. Students are from 3 classrooms, 45 persons each. Samples are collected with the simple random sampling. Instruments used in the research are lesson plans, mathematics learning achievement evaluation form, and attitude towards mathematics evaluation form. Data analysis is conducted with the T-Test and the analysis of variance.

The study suggests as follows. 1) The mathematics learning achievements and the attitudes towards mathematics using Gerlach-Ely model and Gestalt learning theory are higher than the conventional method by statistically significant level of 0.05. The mathematics learning achievements and the attitudes towards mathematics using Gestalt learning theory is statistically insignificant higher than those using Gerlach-Ely model. 2) Attitudes towards mathematics of the students learning using Gerlach-Ely model and Gestalt theory, post-learning, are higher than pre-learning by statistically significant level of 0.05. The attitudes towards mathematics of the students learning with conventional method are statistically insignificant higher.

Keywords: Gerlach-Ely Model, Gestalt Learning Theory, Attitude towards Mathematics.

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศโดยกำหนดจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย และกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551: 1) คณิตศาสตร์ถือเป็นวิชาที่มีความสำคัญมากในการพัฒนาประเทศ เพราะคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีบทบาทอย่างยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ ระเบียบ สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้ถูกต้องและเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544: 1)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า วิชาคณิตศาสตร์มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน แต่สภาพการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันยังไม่บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เนื่องจากวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ใช้ทักษะ เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับนามธรรม ยากแก่การอธิบายและยกตัวอย่างให้เห็นอย่างชัดเจน ครูส่วนใหญ่มักประสบปัญหาว่าคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ผู้เรียนเข้าใจยาก น่าเบื่อและไม่ชอบเรียน เป็นผลให้ผู้เรียนมีผลการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ต่ำ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2546: 8) ดังนั้นจากความสำคัญที่ว่า

คณิตศาสตร์ เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับนามธรรม ซึ่งนามธรรมส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการแก้สมการคณิตศาสตร์นั่นเอง โดยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้มีการเรียนฟังก์ชันเอกซ์โพเนนเชียล ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งมีเนื้อหาที่สำคัญส่วนใหญ่เกี่ยวกับการแก้สมการคณิตศาสตร์อันจะส่งผลต่อการเรียนคณิตศาสตร์ที่เป็นนามธรรมในหลายเรื่อง เช่น ฟังก์ชันตรีโกณมิติ ระบบจำนวนจริง จำนวนเชิงซ้อน เป็นต้น

รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) สรุปผลการจัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดีประจำปีการศึกษา 2553 ทั้งการจัดสอบแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ยคณิตศาสตร์ 36.08 คะแนน ปีการศึกษา 2552 คณิตศาสตร์ 28.56 คะแนน ปีการศึกษา 2553 คณิตศาสตร์ 14.99 คะแนน (<http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9540000043925>, วันที่ 10 ตุลาคม 2553) และจากการสรุปผลการจัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดีประจำปีการศึกษา 2554 ได้มีการวิเคราะห์ว่าสาระการเรียนรู้ที่โรงเรียนควรเร่งพัฒนาเนื่องจากคะแนนเฉลี่ยทั้งประเทศมีเกณฑ์ต่ำลง ได้แก่ สาระจำนวนและการดำเนินการ มีคะแนนเฉลี่ย 26.79 และสาระพีชคณิต มีคะแนนเฉลี่ย 20.59 ดังสาเหตุที่กล่าวมาจะเห็นได้ชัดว่า สิ่งที่ต้องเร่งแก้ไข คือ สาระจำนวนและการดำเนินการ และสาระพีชคณิต ซึ่งทั้งสองสาระนี้ เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่องฟังก์ชันเอกซ์โพเนนเชียล

สาเหตุที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดี คือ (1) เกี่ยวกับผู้เรียน ได้แก่ ผู้เรียนไม่ชอบคิดไม่ชอบแก้ปัญหา ขาดการฝึกฝนและ ทบทวนด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (2) เกี่ยวกับครู ได้แก่ ครูให้ผู้เรียนอ่านเองสรุปเอง แล้วมาสอบ ครูไม่เปิดใจกว้างให้ผู้เรียนตอบอย่างอิสระ ครูมีภาระงานที่รับผิดชอบในโรงเรียนมากเกินไป ครูขาดแรงจูงใจ ครูเองจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน อดทนที่จะอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจ ใช้สื่อการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ วิธีสอนของครูควรน่าสนใจ มีความรู้ มีความมั่นใจในตนเอง สอนโดยเน้นการคิดการแก้ปัญหาและเน้นการนำไปใช้ เชื่อมโยงในการทำการบ้านและตรวจสม่ำเสมอ สรุปคือ สาเหตุที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดีขึ้นอยู่กับวิธีการสอนของครูเป็นหลัก ดังนั้นครูควรเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดีขึ้น (สมวงศ์ แปลงประสพโชค, สมเดช บุญประจักษ์ และจรรยา ภูอุดม, 2551: 21-22)

สาเหตุที่เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ไม่ดี คือ ครูดู กิจกรรมการสอนของครูไม่น่าสนใจ ครูขาดความเป็นกันเองกับศิษย์ ครูขาดความโอปออ่อนอารี ครูไม่เข้าใจจิตใจของผู้เรียน ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ ครูต้องคำนึงถึงทฤษฎีการเรียนรู้และหลักจิตวิทยาของเด็กแต่ละวัยที่เหมาะสม การสอนควรเริ่มสอนเมื่อผู้เรียนมีความพร้อม ให้ผู้เรียน เรียนรู้จากอุปสรรคไปสู่นามธรรม และใช้การเสริมแรงเพื่อสร้างเจตคติที่ดีและทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนคณิตศาสตร์ ทำให้ผู้เรียน เรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นไปตามความสามารถของตนเอง (ปราณี จินฤทธิ์, 2552: 47-48)

วิธีการสอนที่น่าจะเหมาะสมและ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ คือ ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely เนื่องจาก เป็นระบบการสอนที่ เน้นในส่วนของการประเมินผลพฤติกรรมเบื้องต้น เพื่อให้ทราบถึงความรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนมี และทำการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม ตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคล ทำการจัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อให้เรียนรู้ร่วมกันอย่างเหมาะสม ผู้เรียนได้ช่วยกันคิดและมองเห็นแนวทางแก้ปัญหา กล้าซักถามเพื่อนร่วมกลุ่มเพื่อทำการแก้ปัญหาต่างๆ เลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนการสอนนั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น เป็นการเสริมการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเมื่อดำเนินการเรียนการสอนเสร็จสิ้น จะมีการวัดผลสัมฤทธิ์หลัง

การเรียนรู้เพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพและ ปริมาณของผลลัพธ์ของระบบการเรียนการสอน เพื่อส่งผลย้อนกลับของปริมาณของผลลัพธ์ในส่วนที่มีคุณภาพไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน เป็นข้อมูลย้อนกลับสู่กระบวนการหรือปัจจัยนำเข้าระบบต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีระเบียบแบบแผนตลอดจนถึงมีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนเกิดความราบรื่นและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อไป (ศักดิ์สถาพร ไชยชาญ, 2550: 6-8) จากงานวิจัยของ จตุพร น้อยบุญสุข (2544:43) ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของการออกแบบการสอนวิชาไฟฟ้า เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไฟฟ้า ด้วยวิธีระบบของ Gerlach-Ely อยู่ในระดับดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนภายหลังการเรียนด้วยระบบนี้สูงกว่าก่อนเรียน ศักดิ์สถาพร ไชยชาญ (2550:41) ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบการสอนแบบนี้ในระดับมาก สัมพันธ์ นันทขว้าง (2553:46) ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าร้อยละ 75 ขึ้นไปในทุกการปฏิบัติการ และนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนครั้งนี้ในภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน

วิธีการสอนอีกวิธีที่น่าจะเหมาะสมและ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt เนื่องจากการเรียนรู้ที่เห็นส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อยจะต้องเกิด จากประสบการณ์เดิม และการเรียนรู้ย่อมเกิดขึ้น 2 ลักษณะคือ (1) การรับรู้ (perception) จะเน้น "การรับรู้เป็นส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อย" (2) การหยั่งเห็น (insight) เกิดแนวความคิดในการเรียนรู้ ขึ้นอย่างฉับพลันทันทีทันใด โดยวิธีนี้จะเป็นการเรียนรู้จากรูปธรรมไปสู่นามธรรม เป็นผลทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายขึ้น มีความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น และสนใจในบทเรียนมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งเดียวกัน ที่คล้ายคลึงกันในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน ว่าเป็นเหตุและผลกัน และสามารถจัดส่วนของสถานการณ์นั้นให้เป็นระเบียบมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถแก้ปัญหาได้ครั้งหนึ่ง คราวต่อไปเมื่อเกิดปัญหานั้นอีกผู้เรียนก็จะสามารถนำวิธีการนั้นมาใช้ในทันทีโดยไม่ต้องเสียเวลาคิดพิจารณาใหม่ รู้จักการมองปัญหา เป็นส่วนเป็นตอนและเรียนรู้ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ได้ เป็นผลทำให้ผู้เรียนรู้สึกดีต่อการเรียนรู้นั้นว่า ไม่ยากจนเกินความสามารถที่จะเข้าใจได้ และเมื่อสามารถแก้ปัญหาได้ครั้งหนึ่ง ก็มีความรู้สึกระตือรือร้น ดีใจ อยากที่จะเรียนรู้สิ่งต่อไป (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2545:5) จากงานวิจัยของ ปรีศนา ชาววิชัย (2546:48) ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมและผู้เรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์มีวิธีการเผชิญความโกรธดีขึ้นไม่แตกต่างกัน คือมีวิธีการเผชิญความโกรธดีขึ้น จินตนา สนธิวงศ์เวช (2547:50) ผลการวิจัย ผู้เรียนที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์มีความสุขในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุม ธนิตา จุลวนิชย์พงษ์ (2547:46) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้รับโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์มีคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตนในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผลแต่ไม่แตกต่างกันในระยะหลังการทดลอง ทิพาพร รักกลาง (2552:51) ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังเรียนมีค่ามากกว่าคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อนเรียน ขวัญทิพย์ ปทุมธนรักษ์ (2553:48) ผู้เรียนที่มีความก้าวร้าว ที่ได้รับคำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ กับกลุ่มควบคุมมีคะแนนความก้าวร้าวในระยะหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely กับ ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt แสดงให้เห็นว่าการนำแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely กับ ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ส่งผลทางด้านบวกต่อการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นจึงทำให้

ผู้วิจัยสนใจที่จะนำทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely กับ ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt มาใช้ในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ฟังก์ชันเอกซ์โพเนนเชียล และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดทรงธรรม จังหวัดสมุทรปราการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt และการเรียนตามปกติ
2. เปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt และการเรียนตามปกติ
3. เปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt และการเรียนตามปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนวัดทรงธรรม จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 6 ห้องเรียน รวม 270 คน

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากตัวอย่างผู้เรียน 3 ห้องเรียน จากจำนวนผู้เรียนทั้งหมด 6 ห้องเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ใช้ห้องที่มีคะแนนเฉลี่ยของผลการสอบปลายภาคเรียนที่ 1 วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติม ค32201 ที่ใกล้เคียงกัน เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้นักเรียน ชั้น ม.5/4 จำนวน 45 คน ชั้น ม.5/5 จำนวน 45 คน และ ชั้น ม.5/6 จำนวน 45 คน รวม 135 คน โดยใช้การจับฉลาก เลือกกลุ่มทดลองที่ 1 เรียนโดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt และกลุ่มทดลองที่ 3 เรียนโดยใช้การเรียนตามปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือ แบ่งเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 คือ เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับวัดตัวแปรต้น ซึ่งงานวิจัยนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เรียนโดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely, แผนการจัดการเรียนรู้ที่เรียนโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt และแผนการจัดการเรียนรู้ที่เรียนตามปกติ ชุดที่ 2 คือ เป็นเครื่องมือใช้สำหรับวัดตัวแปรตาม ซึ่งงานวิจัยนี้ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าระหว่าง 0.8-1.0 ค่าความยากง่าย (p) มีค่าระหว่าง 0.24-0.78 ค่าอำนาจจำแนก(r) มีค่าระหว่าง 0.28-0.76 ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) เท่ากับ 0.92

แบบวัดเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าระหว่าง 0.8-1.0 ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach) เท่ากับ 0.79

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ฟังก์ชันเอกซ์โพเนนเชียล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดทรงธรรม จังหวัดสมุทรปราการ ที่เรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach – Ely ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt และการเรียนตามปกติ

ตารางที่ 1: วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	299.61	2	149.81	33.87	.00
Within Groups	583.82	132	4.42		
Total	883.44	134			

Levene Statistic = 1.74; df 2/132; Sig. = 1.80

พบว่า ผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยวิธีสอนต่างกัน มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ามีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบรายคู่โดยวิธี Scheffe

ตารางที่ 2: การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายคู่

วิธีสอน	ค่าเฉลี่ย	Gerlach-Ely	Gestalt	การเรียนตามปกติ
		21.22	22.29	18.73
Gerlach-Ely	21.22	-	1.07	2.49*
Gestalt	22.29	-	-	3.56*
ตามปกติ	18.73	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่เรียนรู้ โดยใช้ วิธีการสอนทั้ง 3 วิธี พบว่าผู้เรียนที่เรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ผู้เรียนที่เรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely โดยผู้เรียนที่เรียนรู้โดยใช้การเรียนตามปกติมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt สูงกว่า การเรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt สูงกว่า โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt ช่วยทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ดีกว่า การเรียนตามปกติ แต่วิธีสอนโดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะ การเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt ต่างก็เป็นวิธีการสอนที่มุ่งใส่ใจผู้เรียนเป็นหลัก อีกทั้งมีการนำวิธีการสอนไปประยุกต์กับ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้

ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน วรธนพงศ์ สิทธิโชค (2530:14-15) เน้นให้ผู้เรียน เข้าใจเนื้อหาจริงๆ อีกทั้งคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ได้ฝึกอย่างเป็นระบบมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

2. เปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดทรงธรรม จังหวัดสมุทรปราการ ที่เรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach - Ely ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt และการเรียนตามปกติ

ตารางที่ 3: วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	98.50	2	49.25	837.25	.00
Within Groups	7.77	132	0.06		
Total	106.27	134			

Levene Statistic = 0.31; df 2/132; Sig. = .74

พบว่า ผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยวิธีสอนต่างกัน มีค่าเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ามีค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบรายคู่ โดยวิธี Scheffe

ตารางที่ 4: การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายคู่

วิธีสอน	ค่าเฉลี่ย			
	Gerlach-Ely	Gestalt	การเรียนตามปกติ	
ค่าเฉลี่ย	4.37	4.40	2.57	
Gerlach-Ely	-	0.03	1.80*	
Gestalt	-	-	1.83*	
ตามปกติ	-	-	-	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พบว่า เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ที่เรียนรู้ โดยใช้ วิธีการสอน 3 วิธี พบว่าผู้เรียนที่เรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ผู้เรียนที่เรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely โดยผู้เรียนที่เรียนรู้โดยใช้การเรียนตามปกติมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ค่าเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt สูงกว่า การเรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt สูงกว่าที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt ช่วยทำให้ผู้เรียนมีเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ที่ดีกว่า การเรียนตามปกติ แต่ที่วิธีสอนโดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะ การเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt ต่างก็เป็นวิธีการสอนที่สนใจความแตกต่างระหว่างบุคคล สอนตามความสามารถของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งที่ยากๆ เพื่อเป็นการสร้างกำลังใจ สอนให้ผู้เรียนรู้จักการ

มองปัญหาเป็นส่วนเป็นตอน และเรียนรู้ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ได้ เป็นผลทำให้ผู้เรียนรู้สีกต่อการเรียนรู้ นั้นว่า ไม่ยากจนเกินความสามารถที่จะเข้าใจได้ และเมื่อสามารถแก้ปัญหาได้ครั้งหนึ่ง ก็มีความรู้สึก กระตือรือร้น ดีใจ อยากที่จะเรียนรู้สิ่งต่อไป อีกทั้งมีการนำวิธีการสอนไปประยุกต์กับ หลักการสร้างเจตคติในการเรียนการสอน ปราณี จินฤทธิ์ (2552:47-48)

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt และการเรียนตามปกติ

ตารางที่ 5: แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely

เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์	N	$\bar{X}$	S.D.	t-test		
				t	df	Sig.
ก่อนเรียน	45	2.59	0.48			
หลังเรียน	45	4.37	0.29	-28.33	44	.00

ตารางที่ 6: แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt

เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์	N	$\bar{X}$	S.D.	t-test		
				t	df	Sig.
ก่อนเรียน	45	2.51	0.39			
หลังเรียน	45	4.40	0.21	-53.69	44	.00

ตารางที่ 7: แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนรู้ โดยใช้การเรียนตามปกติ

เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์	N	$\bar{X}$	S.D.	t-test		
				t	df	Sig.
ก่อนเรียน	45	2.55	0.26			
หลังเรียน	45	2.57	0.22	-1.49	44	.14

ค่าเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ก่อนและ หลังเรียนรู้โดยใช้ วิธีการสอนทั้ง 3 วิธี พบว่า การเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และ การเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt มีค่าเฉลี่ยหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่การเรียนรู้โดยใช้การเรียนตามปกติ ค่าเฉลี่ยหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะ การเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt ต่างก็เป็นวิธีการสอนที่ใส่ใจในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเปิดใจ กล้าถาม และตอบคำถามของผู้สอน อันจะมีผลทำให้ผู้สอนทราบถึงความก้าวหน้า

ของผู้เรียนได้ และสามารถที่จะวางแผนในการสอนความแตกต่างระหว่างบุคคล สอนตามความสามารถของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งต่างๆ สอนให้ผู้เรียนรู้จักการมองปัญหา เป็นส่วนเป็นตอนและเรียนรู้ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ได้ และเมื่อผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาได้ครั้งหนึ่ง ก็มีความรู้สึกดีใจ กระตือรือร้นอยากที่จะเรียนรู้สิ่งต่อไป อีกทั้งมีการนำวิธีการสอนไปประยุกต์กับ หลักการสร้างเจตคติในการเรียนการสอน ปรานิ จินฤทธิ์ (2552:47-48) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์

สรุป

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt สูงกว่า การเรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt สูงกว่าที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจพิจารณาได้ว่า น่าจะมีเหตุผล สรุปได้ดังนี้

1.1 การสอนโดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely เป็นการจัดองค์ประกอบต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอนรวมเข้าไว้ด้วยกันอย่างเป็นระบบประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 4 ประการคือ ปัจจัยนำเข้า เนื้อหาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และ การประเมินผลย้อนกลับ โดยครูจะเลือกใช้ยุทธศาสตร์การสอนซึ่งอาจจะเป็นวิธีการสอนวิธีเดียวหรือผสมผสานวิธีการสอน เพื่อพัฒนาการดำเนินการสอนให้เหมาะสมทั้งเนื้อหา เวลาเรียนได้ และเมื่อดำเนินการเรียนการสอนเสร็จสิ้น จะมีการวัดผลลัพธ์หลังการเรียน เพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพและ ปริมาณของผลลัพธ์ของระบบการเรียนการสอน เพื่อส่งผลย้อนกลับของปริมาณของผลลัพธ์ในส่วนที่มีคุณภาพไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน เป็นข้อมูลย้อนกลับสู่กระบวนการหรือปัจจัยนำเข้าระบบต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีระเบียบแบบแผนตลอดจนถึงมีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนเกิดความราบรื่นและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อไป (ศักดิ์สถาพร ไชยชาญ, 2550, หน้า 6-8)

1.2 การสอนโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt เป็นการเรียนรู้ที่เห็นส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อย จะต้องเกิด จากประสบการณ์เดิม และการเรียนรู้ย่อมเกิดขึ้น 2 ลักษณะคือ (1) การรับรู้ (Perception) จะเน้น "การรับรู้เป็นส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อย" (2) การหยั่งเห็น (Insight) เกิดแนวความคิดในการ เรียนรู้ หรือการแก้ปัญหา ขึ้นอย่างฉับพลันทันทีทันใด โดยวิธีนี้จะเป็นการเรียนรู้จากรูปธรรมไปสู่นามธรรม เป็นผลทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายขึ้น มีความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น และสนใจในบทเรียนมากขึ้น อันจะส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, การรับรู้และจิตภาพ, 2544)

1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่เรียนรู้ โดยใช้ วิธีการสอนทั้ง 3 วิธี พบว่าค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt สูงกว่า การเรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt สูงกว่าที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt ช่วยทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ดีกว่า การเรียนรู้โดยใช้การเรียนตามปกติ แต่วิธีสอนโดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะ การเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt ต่างก็เป็นวิธีการสอนที่มุ่งใส่ใจผู้เรียนเป็นหลัก อีกทั้งมีการนำวิธีการสอนไปประยุกต์กับ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน วรธนพงศ์ สิทธิโชค (2530, หน้า 14-15) เน้นให้ผู้เรียน เข้าใจเนื้อหาจริงๆ อีกทั้งคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ได้ฝึก

อย่างเป็นระบบมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพร น้อยบุญสุข (2544, หน้า 43) พบว่า คุณภาพของการออกแบบการสอนวิชาไฟฟ้า เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไฟฟ้า ด้วยวิธีระบบของ Gerlach-Ely อยู่ในระดับดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนภายหลังจากเรียนด้วยระบบนี้สูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับ ศักดิ์สถาพร ไชยชาญ (2550, หน้า 41) ศึกษาการนำระบบการสอนของเกอร์ลาชและอีลี มาใช้สอนในรายวิชาการพัฒนางานด้วยระบบคุณภาพและเพิ่มผลผลิต ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนประสบผลสำเร็จในทุกหน่วยการเรียนรู้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมของแต่ละหน่วยการเรียนรู้เกินร้อยละ 80 สอดคล้องกับ สัมพันธ์ นันทขว้าง (2553, หน้า 46) ที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน กระบวนวิชาปฏิบัติการวิศวกรรมอุตสาหการ 1 โดยใช้ระบบการสอนของเกอร์ลาชและอีลี พบว่า นักศึกษาทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าร้อยละ 75 และสอดคล้องกับทิวาพร รักกลาง (2552, หน้า 51) ที่ศึกษาการผลิตสื่อประสมตามแนวคิดของเกสตัลท์ เรื่องกล้วยไม้ โดยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ตามแนวคิดของเกสตัลท์ คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังเรียนมีค่ามากกว่าคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อนเรียน

2. เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt สูงกว่า การเรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt สูงกว่าที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจพิจารณาได้ว่า น่าจะมีเหตุผล สรุปได้ดังนี้

2.1 กระบวนการที่สำคัญในการสร้างเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ด้วยวิธีการเรียนการสอนของ Gerlach-Ely เน้นในส่วนของการประเมินผลพฤติกรรมเบื้องต้น เพื่อให้ทราบถึงความรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนมี และทำการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม ตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคล ทำการจัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อให้เรียนรู้ร่วมกันอย่างเหมาะสม ผู้เรียนได้ช่วยกันคิดและมองเห็นแนวทางแก้ปัญหา กล้าซักถามเพื่อนร่วมกลุ่มเพื่อทำการแก้ปัญหานั้นๆ เลือกสื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนการสอนนั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น ที่สำคัญมีการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อให้ทราบว่าผลที่เกิดขึ้นนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด ถ้าผลที่เกิดขึ้นนั้นไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ก็ต้องการวิเคราะห์ผลหรือย้อนกลับมาพิจารณาว่า ในการดำเนินงานตั้งแต่ต้นนั้นมีข้อบกพร่องอะไรบ้างในระบบ เป็นการเสริมการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะมีผลทำให้เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ดีขึ้น (ศักดิ์สถาพร ไชยชาญ, 2550, หน้า 6-8)

2.2 วิธีการเรียนการสอนของ Gestalt จะช่วยสร้างเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ คือ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งเดียวกัน ที่คล้ายคลึงกันในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน ว่าเป็นเหตุและผลกัน หรือสิ่งเร้าใดๆ ที่อยู่ใกล้ชิดกัน ผู้เรียนจะมีแนวโน้มที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ไวขึ้น แม้ว่าสถานการณ์หรือปัญหานั้นๆ ยังไม่สมบูรณ์ก็จะสามารถเกิดการเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ต่อสถานการณ์หรือปัญหานั้นๆ อีกทั้งการเรียนรู้จะขึ้นอยู่กับการจัดสภาพที่เป็นปัญหาที่ได้จากประสบการณ์เดิม และสามารถจัดส่วนของสถานการณ์นั้นให้เป็นระเบียบมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น เมื่อสามารถแก้ปัญหาได้ครั้งหนึ่ง คราวต่อไปเมื่อเกิดปัญหาขึ้นอีกผู้เรียนก็จะสามารถนำวิธีการนั้นมาใช้ในทันทีโดยไม่ต้องเสียเวลาคิดพิจารณาใหม่ เมื่อค้นพบเส้นทางในการแก้ปัญหาครั้งก่อนแล้วก็อาจนำมาดัดแปลงใช้กับสถานการณ์ใหม่ และรู้จักการมองปัญหา เป็นส่วนเป็นตอนและเรียนรู้ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ได้ เป็นผลทำให้ผู้เรียนรู้สึกดีต่อการเรียนรู้เห็นว่า ไม่ยากจนเกินความสามารถที่จะเข้าใจได้ และเมื่อสามารถแก้ปัญหาได้ครั้งหนึ่ง ก็มีความรู้สึกกระตือรือร้น ดีใจ อยากที่จะเรียนรู้สิ่งต่อไป เพื่อจะนำไปใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นผลโดยตรงต่อการสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, การรับรู้และจิตภาพ, 2544)

2.3 เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ที่เรียนรู้ โดยใช้ วิธีการสอน 3 วิธี พบว่าค่าเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt สูงกว่าการเรียนรู้ตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ค่าเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt สูงกว่าที่เรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt ช่วยทำให้ผู้เรียนมีเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ที่ดีกว่า การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้ตามปกติ แต่วิธีสอนโดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีศนา ขาววิชัย (2546, หน้า 48) ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมและผู้เรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์มีวิธีการเผชิญความโกรธดีขึ้นไม่แตกต่างกัน คือมีวิธีการเผชิญความโกรธดีขึ้น จินตนา สนธิวงศ์ เวช (2547, หน้า 50) ผลการวิจัย ผู้เรียนที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์มีความสุขในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุม ธนิตา จุลวนิชย์พงษ์ (2547, หน้า 46) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้รับโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์มีคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตนในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผลแต่ไม่แตกต่างกันในระยะหลังการ ขวัญทิพย์ ปทุมธนรักษ์ (2553, หน้า 48) ผู้เรียนที่มีความก้าวร้าว ที่ได้รับคำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ กับกลุ่มควบคุมมีคะแนนความก้าวร้าวในระยะหลังการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของผู้เรียน ที่เรียนโดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และที่เรียนโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ที่เรียนโดยใช้การเรียนรู้ตามปกติ หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจพิจารณาได้ว่า น่าจะมีเหตุผล สรุปได้ดังนี้

3.1 การเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt ต่างก็เป็นวิธีการสอนที่สนใจความแตกต่างระหว่างบุคคล สอนตามความสามารถของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างกำลังใจ สอนให้ผู้เรียนรู้จักการมองปัญหา เป็นส่วนเป็นตอนและเรียนรู้ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ได้ เป็นผลทำให้ผู้เรียนรู้สึกดีต่อการเรียนรู้เห็นว่า ไม่ยากจนเกินความสามารถที่จะเข้าใจได้ และเมื่อสามารถแก้ปัญหาได้ครั้งหนึ่ง ก็มีความรู้สึกกระตือรือร้น ดีใจ อยากที่จะเรียนรู้สิ่งต่อไป อีกทั้งมีการนำวิธีการสอนไปประยุกต์กับ หลักการสร้างเจตคติในการเรียนการสอน ปราณี จินฤทธิ์ (2552, หน้า 47-48) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ เป็นผลทำให้ค่าเฉลี่ยเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ก่อนและ หลังเรียนรู้โดยใช้ วิธีการสอนทั้ง 3 เป็นดังนี้ การเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely และ การเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt มีค่าเฉลี่ยหลังการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่การเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้ตามปกติ ค่าเฉลี่ยหลังการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ขวัญทิพย์ ปทุมธนรักษ์. (2553). *ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลต์ต่อความก้าวร้าวของนักเรียนช่วงชั้น ที่ 3*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จตุพร น้อยบุญสุข. (2545). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาไฟฟ้าจากการสอน ด้วยวิธีระบบของ เกอร์ลาซ-ฮิลี โรงเรียนบางเสด็จวิทยา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- จินตนา สนธิวงศ์เวช. (2547). *ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลต์ต่อความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ทิวาพร รักกลาง. (2552). *การผลิตสื่อประสมตามแนวความคิดของเกสตัลต์ เรื่อง กล้วยไม้*. รายงานการศึกษา อิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธิดา จุลวนิชย์พงษ์. (2547). *ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้ทฤษฎีเกสตัลต์ต่อคุณค่าแห่งตนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปราณี จินนฤทธิ์. (2552). *ผลการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียน คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเคหะประชาสามัคคี จังหวัดนครราชสีมา*. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปริศนา ชาลวนิชย์. (2546). *การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลต์ ที่มีต่อ วิธีการเผชิญความโกรธของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณพงศ์ สิทธิโชค. (2530). *สาเหตุความด้อยสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2545). *การรับรู้และจินตภาพ*. กรุงเทพมหานคร: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศักดิ์สถาพร ไชยชาญ. (2550). *การนำระบบการสอนของเกอร์ลาซและฮิลีมาใช้สอนในรายวิชาการพัฒนางาน ด้วยระบบคุณภาพและเพิ่มผลผลิต*. ค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2546). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สมวงษ์ แปลงประสพโชค, สมเดช บุญประจักษ์ และจรรยา ภูอุดม. (2552). *ผลสำรวจสาเหตุนักเรียนไทยอ่อน คณิตศาสตร์และแนวทางแก้ไข*. *วารสารคณิตศาสตร์*, 52(599-601), 20-28.
- สัมพันธ์ นันทขว้าง. (2553). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนกระบวนการวิชาปฏิบัติการวิศวกรรม อุตสาหการ 1 โดยใช้ระบบการสอนของเกอร์ลาซและฮิลี*. ค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สัมพันธ์ พันธุ์พลกุล. (2553). *สรุปผลการจัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน ประจำปี การศึกษา 2553*. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2553, จากเว็บไซต์ <http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9540000043925>

ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

The Administrative Skills of Administrators in Bangkok Metropolitan
schools in the Eastern Bangkok area.

อลิศรา มั่นคง
ALISARA MANKONG

คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
Faculty of Education Administration, Phranakhon Rajabhat University
E-mail: KP_1215@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในกลุ่มกรุงเทพตะวันออก ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1,195 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 300 คน ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบสัดส่วนจำนวนประชากร และขนาดกลุ่มตัวอย่างลงในแต่ละเขต และทำการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น .97 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการ เชฟเฟ (Scheffe' Method)

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามตัวแปรเพศ และประสบการณ์ในการบริหาร พบว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามตัวแปรระดับการศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะการบริหารงานผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.

Abstract

The purposes of this study was to investigate and compare the levels of the administrative skills of the administrators in Bangkok Metropolitan schools in the Eastern Bangkok area. Sample were 300 administrators. They were directors, deputy directors, and department head teachers. The instrument used was the 5 rating scales questionnaire with 0.97 reliability. The statistical analyses employed were percentage, Mean, Standard Deviation, t-test, One-Way Analysis of Variance, and Scheffle's Method.

The research results showed that: The overall degree of the administrative skills of the administrators in Bangkok Metropolitan schools in the Eastern Bangkok area as a whole was at most level. Administrative skills of the administrators who were male and female and who had differences working Experiences were statistical different. However, Administrators who had difference in educational levels were statistical significant difference at .05 level.

Keywords: The Administrative Skills of the administrators in Bangkok Metropolitan schools.

บทนำ

การศึกษา เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งกว่าทรัพยากรใดๆ คุณภาพของคนเป็นสิ่งสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ แม้ประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติอันจำกัด หากคนของประเทศนั้นมีความรู้ ประเทศก็ย่อมจะพัฒนาและเจริญก้าวหน้าได้เป็นอย่างดี แต่คนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 หมวด 5 ที่ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษานั้น ได้ระบุถึงการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไว้ในหลายมาตรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ การบริหารทั่วไป ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาจึงจำเป็นที่จะต้องใช้นโยบายเป็นหลักในการดำเนินงานในส่วนที่รับผิดชอบ เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ปัจจุบันสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทยได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งใน พ.ศ.2554 นี้จะเริ่มประเมินสถานศึกษารอบที่สามเพื่อประกันคุณภาพสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานสำหรับการประเมินรอบที่สามนั้นจะประเมินโดยการอิงเกณฑ์และอิงสถานศึกษาซึ่งสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินร้อยละ 75 ขึ้นไปจึงจะผ่านเกณฑ์ ดี และได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งจากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีผลการประเมินในระดับคุณภาพดี แต่หากพิจารณาค่าเฉลี่ยในรายมาตรฐานของแต่ละด้านยังคงมีมาตรฐานที่ต้องเร่งดำเนินการในการพัฒนา คือ มาตรฐานด้านผู้เรียนในมาตรฐานที่ 4 มาตรฐานที่ 5 และมาตรฐานที่ 6 มาตรฐานด้านครูในมาตรฐานที่ 9 และมาตรฐานด้านผู้บริหารในมาตรฐานที่ 12 และมาตรฐานที่ 13 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2553: 22) ซึ่งการที่จะพัฒนาในแต่ละด้านให้ได้มาตรฐานนั้นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นบุคคลสำคัญในการที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายตามนโยบายการศึกษาชาติ นอกจากนี้ผู้บริหารยังเป็นผู้ดำเนินการปฏิบัติงาน และเป็นผู้พัฒนาทรัพยากรของสถานศึกษาอีกด้วย

การจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครรับนโยบายจากสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทย ผู้บริหารเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะพัฒนาการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพ และมาตรฐานตามนโยบายเพราะผู้บริหารเป็นปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ซึ่งมีงานวิจัยสนับสนุนที่ตรงกันว่าความสำเร็จของหน่วยงานขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารร้อยละ 70 (แก้วตา ชัยงาม. 2545: 56) ผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำในการใช้ศักยภาพของบุคลากรให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะการบริหารงานซึ่งอาจกล่าวได้ว่าทักษะ

การบริหารถือเป็นการแสดงออกถึงความสามารถในการบริหารงานอย่างชำนาญสามารถบริหารงานในหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการบริหารงานจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับผู้บริหารการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพนั้นเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นพื้นฐานในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับต่างๆ คือ ผู้บริหารระดับสูง ระดับกลางและระดับต้น ซึ่งต้องใช้ทักษะที่จำเป็นสำหรับการบริหารงาน 3 ด้าน ตามภารกิจหน้าที่การบริหารงานภายในสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบ ซึ่งโรเบิร์ต แอล. แคทซ์ (Robert L. Katz.) เรียกหลักการนี้ว่า “ทฤษฎีสามทักษะ” (Three- Skills Method) วิเคราะห์ความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ผู้บริหารจะทำหน้าที่ของตนได้ดีเพียงใดประสบความสำเร็จมากน้อยกว่ากันหรือไม่อย่างไรขึ้นอยู่กับทักษะ 3 ด้าน คือ ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) ทักษะด้านมนุษย (Human Skills) และทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) (วิจิตร ศรีสอาน. 2523: 37) ดังนั้น การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องใช้ทักษะการบริหารงานด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ผู้ศึกษาวิจัยจึงมีความสนใจและต้องการทราบว่าทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำเป็นต้องใช้ทักษะการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานในสถานศึกษาแตกต่างกันหรือไม่ และใช้ทักษะด้านใดมากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการวางแผน การพัฒนาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การบริหาร และระดับการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในกลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำนวนทั้งหมด 1,195 คน โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 300 คน ซึ่งได้มาโดยการเทียบสัดส่วนจำนวนประชากร และขนาดกลุ่มตัวอย่างลงในแต่ละเขต และทำการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก เริ่มจากศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จากนั้นทำการกำหนดแนวคิดจากทฤษฎีต่างๆ ศึกษาการสร้างข้อคำถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา มาสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try – Out) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค

(Cronbach's Appha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .97 แล้วจึงจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

วิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการบริหาร 5-10 ปี รองลงมาคือ มีประสบการณ์ในการบริหาร มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป และน้อยกว่า 5 ปี ตามลำดับ มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มากกว่าการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 1: ผลการวิเคราะห์ระดับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารการศึกษา ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

ทักษะการบริหารงาน	n = 300		ระดับทักษะ	อันดับที่
	$\bar{x}$	S.D.		
1. ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.46	.53	มาก	2
2. ทักษะด้านมนุษย	4.47	.53	มาก	1
3. ทักษะด้านเทคนิค	4.44	.51	มาก	3
รวม	4.46	.50	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ทักษะด้านมนุษย ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิค

ตารางที่ 2: ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำแนกตามเพศ

ทักษะการบริหาร		เพศชาย		เพศหญิง		t	p
		n = 142		n = 158			
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1	ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.44	.55	4.47	.50	-.53	.60
2	ทักษะด้านมนุษย	4.43	.59	4.50	.48	-1.12	.26
3	ทักษะด้านเทคนิค	4.40	.56	4.48	.46	-1.34	.18
รวม		4.42	.54	4.48	.46	-1.05	.30

จากตารางที่ 2 พบว่าทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก เพศชาย และเพศหญิง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3: ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำแนกตามระดับการศึกษา

ทักษะการบริหาร	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p
	n = 156		n = 144			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1 ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.35	.52	4.57	.51	-3.65	.00*
2 ทักษะด้านมนุษย	4.35	.52	4.59	.52	-3.95	.00*
3 ทักษะด้านเทคนิค	4.34	.52	4.56	.47	-3.94	.00*
รวม	4.35	.50	4.57	.47	-4.08	.00*

จากตารางที่ 3 พบว่าทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำแนกตามระดับการศึกษา มีทักษะการบริหารงานแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4: ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร

ทักษะการบริหาร	แหล่งความแปรปรวน	df	S.S.	M.S.	F	p
1 ทักษะด้านความคิดรวบยอด	ระหว่างกลุ่ม	2	.41	.20	.74	.48
	ภายในกลุ่ม	297	82.45	.28		
	รวม	299	82.86	.20		
2 ทักษะด้านมนุษย	ระหว่างกลุ่ม	2	1.56	.20	2.76	.07
	ภายในกลุ่ม	297	83.86	.28		
	รวม	299	85.42			
3 ทักษะด้านเทคนิค	ระหว่างกลุ่ม	2	.45	.23	.87	.42
	ภายในกลุ่ม	297	77.76	.26		
	รวม	299	78.22			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.70	.35	1.41	.24
	ภายในกลุ่ม	297	.70	.25		
	รวม	299	73.72			

จากตารางที่ 4 พบว่าทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำแนกตามประสบการณ์การบริหาร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ด้านความคิดรวบยอด ด้านมนุษย และด้านเทคนิค อยู่ในระดับมากทุกด้านทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้เล็งเห็นและตระหนักถึงความสำคัญของทักษะในการบริหารงานที่ส่งผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล นอกจากนี้ความต้องการความสำเร็จในชีวิตน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร เพราะธรรมชาติของคนย่อมต้องการความสำเร็จในชีวิต ผู้บริหารสถานศึกษาก็เป็นบุคคลหนึ่งที่ต้องการความสำเร็จในชีวิต จึงต้องบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จเพื่อเป็นเครื่องยืนยันว่าเป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพในการบริหารงาน ซึ่งส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่และความสำเร็จในชีวิต สาเหตุดังกล่าวอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารมีทักษะอยู่ในระดับมาก และจากการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารทั้งเพศชาย และเพศหญิง สามารถเรียนรู้ และรับรู้ได้เท่าเทียมกันซึ่งสอดคล้องกับ บทความของธนสาร บัลลังก์ปัทมา (ออนไลน์. 2552) รวมทั้งการจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นให้สถานศึกษาต้องมีนโยบาย หรือโครงการที่ให้บริการชุมชนและทำประโยชน์ให้กับสังคมตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง องค์กรหน่วยงานต่างๆ ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา และพัฒนาทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นทำให้สังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา มีการประสานความร่วมมือ

กับผู้ปกครอง ชุมชนทุกๆ ฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ จึงทำให้ผู้บริหาร ที่มีเพศต่างกันมีความเห็นไม่แตกต่างกัน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547: 16) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีทักษะการบริหารงานไม่แตกต่างกัน ทั้ง 3 ด้าน คือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษย์ และทักษะด้านเทคนิค ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพปัจจุบันผู้บริหารที่มีประสบการณ์การบริหารน้อยอาจมีการศึกษาในระดับสูงสามารถปฏิบัติงานได้ไม่แตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารมาก ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน และจากการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีทักษะการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีทักษะการบริหารงานสูงกว่าผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งนี้ เพราะระดับวุฒิการศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร เพราะผู้บริหารที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี จะมีประสบการณ์และมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากกว่าผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการบริหาร 5-10 ปี รองลงมาคือ มีประสบการณ์ในการบริหาร มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป และน้อยกว่า 5 ปี ตามลำดับ มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มากกว่าการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ทักษะด้านมนุษย์ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามเพศ และประสบการณ์การบริหาร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก มีทักษะการบริหารงานไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก มีทักษะการบริหารงานแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้นผู้บริหารควรจัดทำ และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่น จัดให้มีการนิเทศ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษา และควรมีการเข้ารับการอบรม เสริมความรู้ใหม่ๆ ศึกษาดูงานการศึกษาต่อ มีการแจ้งข่าวสารใหม่ๆ ให้ได้ทราบโดยทั่วถึง เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงาน เรียนรู้ในการปฏิบัติงาน และหาทางแก้ไขเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา ให้คำแนะนำ ชี้แจงกับผู้ร่วมงานได้ตลอดเวลา และควรติดตามการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ของทั้งระดับชาติ ระดับท้องถิ่น อยู่ตลอดเวลา ทำตนเป็นแบบอย่างในการแสวงหาความรู้ มีความรู้ในทุกๆ ด้าน ศึกษาหาความรู้ และนำเสนอแนวคิดใหม่ๆ อยู่เสมอ มีการส่งเสริมให้บุคลากรร่วมแสดงความคิดเห็นในการทำงานทุกขั้นตอนได้อย่างอิสระเพื่อหาข้อยุติทางความคิด ยอมรับความคิดเห็นขัดแย้งและความผิดพลาดของบุคลากร สร้างความตระหนักให้บุคลากรร่วมรับผิดชอบในการแก้ปัญหา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษาให้มากขึ้น

เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษย และทักษะด้านเทคนิค ซึ่งจะส่งผลให้การ
บริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- แก้วตา ชัยงาม. (2545). *ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับกลาง เล่มที่ 7 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. *แนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.moe.go.th/wijai/principle%20edu.htm>. 7 มกราคม 2555.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2523). *หลักและการบริหารการศึกษา*. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบบริหารการศึกษา เล่ม 1 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). *มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่สอง (2549 - 2553)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2552). (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.kroobannok.com/blog/13688>. 7 มกราคม 2555.
- Katz, Robert L. (1955). "Skill of an Effective Administrator" *Harvard Business Review*. 33 (January- February).
- Cronbach Lee Joseph. (1974). *Essentials of Psychological Testing*. New York : Harper and Row.

การพัฒนาความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม

Yenka Science

Development Understanding about Nature of Science in Stoichiometry for
Grade 11 Students by Inquiry Approach and Yenka Science

ศักราช ขาดิขานาญ¹, สริน ศรีปรังค์²
Sakrat Chardchamnan¹, Sarin Sriprang²

¹นิสิตปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹Student of Master Degree, Faculty of Education, Naresuan University

²ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

²Department of Chemistry, Faculty of Science, Naresuan University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science ที่มีผลต่อความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์เรื่อง ปริมาณสารสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิทยานุกูลนารี อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 1 ห้องเรียน เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ 1. แผนจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ 2. คู่มือปฏิบัติการทดลองด้วยโปรแกรม Yenka Science เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ 3. แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน 4. แบบสัมภาษณ์ความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์แบบกึ่งโครงสร้าง 5. การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และ 6. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา และการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ในระดับเข้าใจเป็นอย่างดีเพิ่มขึ้น ระดับเข้าใจไม่ชัดและระดับเข้าใจคลาดเคลื่อนลดลง และนักเรียนกลุ่มที่มีความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ในระดับเข้าใจเป็นอย่างดี มีความเข้าใจว่า 1) ทฤษฎีที่เกี่ยวกับปริมาณสารสัมพันธ์เป็นการอธิบายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของสารเคมี 2) กฎที่เกี่ยวกับปริมาณสารสัมพันธ์เป็นความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถนำไปพยากรณ์ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของสารเคมี 3) การสืบเสาะหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปริมาณสารสัมพันธ์มีวิธีการที่หลากหลาย 4) การสืบเสาะหาความรู้จากการทดลองด้วยโปรแกรม Yenka Science สามารถนำไปใช้ในการพยากรณ์พฤติกรรมของสารเคมีในชีวิตประจำวันได้ 5) การทำงานทางวิทยาศาสตร์ต้องมีจรรยาบรรณ 6) การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นส่วนหนึ่งของกิจการทางวิทยาศาสตร์

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science, ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์, ปริมาณสารสัมพันธ์

ABSTRACT

This is qualitative research. The purposes of this research was to develop the Understanding about Nature of Science in Stoichiometry for Grade 11 Students by Inquiry Approach and Yenka Science. The sample group was 1 class, grade 11 of Wittayanukulnaree school Muang district Phetchabun province. The instrument used in the study was 1. Lesson plan by Inquiry Approach and Yenka Science 2. Laboratory Manual by Yenka Science 3. Record of student learning 4. An understanding of the nature of science, semi-structured 5. Observing 6. Achievement test in Stoichiometry. Data analysis using descriptive analysis and the average percentage

The results showed that The learning by Inquiry Approach and Yenka Science can made students had understanding the nature of science about stoichiometry in informed level to progressive, ambiguous level and alternative level to lessen. The students informed level group. They are understanding the nature of science about stoichiometry is 1. Theories of the stoichiometry are explain the chemical nature of the phenomenon. 2. Rules of the stoichiometry are scientific knowledge and it' s can used to predict natural phenomena of the chemical. 3. The inquiry about the stoichiometry are a variety of methods. 4. The experiments with known inquiry Yenka Science program can be used to predict the behaviors of chemicals in everyday life. 5. Scientific work must be precluded. And 6. To accept the opinions of others as part of the scientific enterprise.

Keywords: Inquiry Approach and Yenka Science Program, Nature of Science, stoichiometry

บทนำ

จากการสังเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในประเทศไทย ทำให้ทราบว่าสาเหตุหลักที่ทำให้การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของไทยด้อยคุณภาพนั้น เกิดจากการจัดการเรียนรู้ บรรยายภาคการจัดการเรียนรู้ และการเรียนรู้ ที่ขัดขวางต่อความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ของผู้เรียน กล่าวคือ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ขาดการบูรณาการเชื่อมโยงวิทยาศาสตร์ให้สัมพันธ์กับวิถีชีวิต เน้นที่เนื้อหา หลักการ และทฤษฎีเป็นหลัก ไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์อันเกิดจากการเรียนรู้ ความสนใจและความถนัด เน้นการจัดการเรียนรู้แบบบรรยายมากกว่าการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เป็นผลให้ผู้เรียนขาดความสามารถในการแก้ปัญหา ขาดความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ไม่ได้กระตุ้นให้เยาวชนสนใจด้านวิทยาศาสตร์ และบทบาทของครูผู้สอนวิทยาศาสตร์เป็นเพียงการถ่ายทอดข้อมูลมากกว่าการเป็นผู้ชี้แนะสิ่งเหล่านี้จึงส่งผลให้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศอยู่ในระดับต่ำ และส่งผลให้นักเรียนไทยขาดความพร้อมในการแข่งขันภายใต้ยุคโลกาภิวัตน์ และเมื่อทำการศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำขาดความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของความซับซ้อนของงานทางวิทยาศาสตร์ที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างนักวิทยาศาสตร์กับบุคคลในสังคมเพื่อพัฒนาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเมื่อศึกษาความเข้าใจและการจัดการเรียนรู้ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ของครูผู้สอนในระดับโรงเรียนพบว่าครูมีความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์เป็นอย่างดี แต่ในส่วนการจัดการเรียนรู้นั้นครูยังไม่มี

การจัดการเรียนรู้ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์อย่างชัดเจน ไม่เพียงพอที่จะทำให้นักเรียนพัฒนาความเข้าใจในธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ หรืออาจจะสอนโดยคลาดเคลื่อนไปจากลักษณะหรือหลักการธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ที่เป็นที่ยอมรับหรือเห็นสอดคล้องจากนักวิทยาศาสตร์ และจากการศึกษาการสอนธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ของครูผู้สอนในระดับโรงเรียนพบว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาวิธีการเรียนการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ทั้งเนื้อหาและธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ในเวลาเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

การศึกษาข้างต้นแสดงให้เห็นได้ว่าสาเหตุของปัญหาที่ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตกต่ำเกิดจากนักเรียนขาดความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนในชั้นที่ขัดขวางหรือไม่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ จึงเป็นแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้น เพราะความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการสืบเสาะหาความรู้วิทยาศาสตร์และความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการทางวิทยาศาสตร์ อาจช่วยให้นักเรียนซาบซึ้งและตระหนักเห็นคุณค่าของการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กระทั่งนำมาซึ่งความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และพัฒนาความรู้วิทยาศาสตร์ของตนเองต่อไป แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้ผู้เรียนศึกษาวิทยาศาสตร์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ บรรจุไว้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระที่ 8 ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนรู้ที่นำมาใช้ได้ผลในวิชาวิทยาศาสตร์ ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ และมีความรู้ในคำศัพท์ทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ คำนึงกับกระบวนการหาความรู้ของนักวิทยาศาสตร์ เข้าใจว่านักวิทยาศาสตร์ค้นพบความรู้ทางวิทยาศาสตร์ได้อย่างไร และประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์สู่ประเด็นทางสังคมและประเด็นเกี่ยวกับบุคคลได้

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้น

ปัจจุบันการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในระดับโรงเรียนเพื่อให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพนั้นเป็นไปได้ยาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนบางแห่งขาดแคลนอุปกรณ์วิทยาศาสตร์และสารเคมี หรือการทดลองบางการทดลองอันตรายเกินไปสำหรับนักเรียนและอาจเป็นการก่อกำเนิดของเสียทางเคมีซึ่งอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมจึงไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้เท่าที่ควร การจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งแก้ปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์วิทยาศาสตร์และสารเคมี รวมทั้งป้องกันอันตรายจากการทดลอง สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มอบโปรแกรม Yenka Science ให้กับโรงเรียนต่างๆ ใช้ในการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นโปรแกรมการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองการทดลองเสมือนจริง ซึ่งมีอุปกรณ์ต่างๆ ในการสร้างการทดลองที่หลากหลาย มีสารเคมีและอุปกรณ์ที่จำเป็นในห้องปฏิบัติการเคมี โปรแกรมใช้งานง่าย นักเรียนสามารถทำการทดลองได้อย่างอิสระและกว้างไกล ไม่เป็นอันตราย มีด้านความปลอดภัยสูง เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เห็นผลการทดลองได้อย่างชัดเจนทำให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้ผู้เรียนศึกษาปริมาณสารสัมพันธ์ ทั้งนี้จัดเป็นส่วนหนึ่งในสาระสารและสมบัติของสาร (รายวิชาเคมี) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยสาระสำคัญของปริมาณสารสัมพันธ์เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการเกิดปฏิกิริยาเคมีเกี่ยวข้องกับ

ปริมาณของสารตั้งต้น ปริมาณของผลิตภัณฑ์ ที่เปลี่ยนแปลงในปฏิกิริยาเคมี ทั้งนี้เนื่องจากความรู้จากการศึกษาเกี่ยวกับปริมาณสารสัมพันธ์มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะสามารถใช้คาดคะเนปริมาณของสารที่จะต้องใส่สารตั้งต้นเพื่อที่จะได้ผลิตภัณฑ์ที่มีปริมาณตามต้องการ สามารถนำไปตีความหรืออธิบายผลจากเคมีวิเคราะห์ สามารถนำไปใช้ประกอบการเลือกปฏิกิริยาที่ประหยัดที่สุดในทางอุตสาหกรรมและทางการค้า และสามารถคำนวณให้ทราบว่าตัวทำปฏิกิริยาใดทำปฏิกิริยาหมดหรือตัวทำปฏิกิริยาใดจะเหลือ การจัดการเรียนรู้ปริมาณสารสัมพันธ์เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีการนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการทดลองที่ใช้อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์และสารเคมีจำนวนมากในการทดลอง เพื่อการสังเกตและวิเคราะห์หาเหตุผล ในหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับปริมาณสารสัมพันธ์

จากความสำคัญและปัญหาการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย ที่มีสาเหตุมาจากการจัดการเรียนรู้ที่ขัดขวางต่อความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และการขาดแคลนอุปกรณ์และสารเคมี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ สารเคมีเรียนรู้อัตโนมัติ เพื่อพัฒนาความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ของผู้เรียน และมีความคาดหวังว่าการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science ต่อความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. เลือกนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ห้องเรียน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานในการสุ่ม
2. ดำเนินการทดลองจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์พร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ จากรายงานผลการทดลอง บันทึกการเรียนรู้และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
3. สัปดาห์สุดท้ายของการจัดการเรียนรู้ของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ โดยการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 นัดสัมภาษณ์นักเรียนเป็นรายบุคคล (individual interview) คนละ 10 – 15 นาที ในห้องพักครูวิทยาศาสตร์

3.2 ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ ขณะสัมภาษณ์มีการบันทึกเสียงโดยให้นักเรียนเป็นผู้ถือไมโครโฟน ซึ่งเมื่อใดที่นักเรียนรู้สึกตื่นเต้น แสดงอาการวิตกกังวล ผู้วิจัยจะหยุดพักการสัมภาษณ์ชั่วคราว และหลังจากที่นักเรียนรู้สึกดีขึ้นแล้วจึงดำเนินการสัมภาษณ์ต่อไป

3.3 เริ่มสัมภาษณ์จากสถานการณ์ที่ 1 “ทฤษฎีเกี่ยวกับปริมาณสารสัมพันธ์เป็นการ

อธิบายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของสารเคมี” โดยให้นักเรียนใช้เวลาประมาณ 2 – 3 นาที พิจารณาและทำความเข้าใจกับสถานการณ์ที่กำหนดให้ ต่อมาให้นักเรียนอธิบายสิ่งที่ตนเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์นั้นๆ จากนั้นผู้วิจัยจึงเริ่มถามคำถามนำ ตามด้วยการโต้ตอบซักถามระหว่างนักเรียนกับผู้วิจัย ทั้งนี้เพื่อช่วยให้สามารถเข้าใจแนวคิดของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น เมื่อเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์จากสถานการณ์ที่ 1 จะดำเนินการสัมภาษณ์สถานการณ์ที่ 2 “กฎที่เกี่ยวกับปริมาณสารสัมพันธ์เป็นความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถนำไปพยากรณ์ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของสารเคมี” กระทั่งถึงสถานการณ์ที่ 6 “การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นส่วนหนึ่งของกิจการทางวิทยาศาสตร์”

การวิเคราะห์ข้อมูลความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ของนักเรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการถอดข้อความเสียงที่บันทึกจากเทปบันทึกเสียง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ถอดเทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ
2. อ่านคำให้สัมภาษณ์ของนักเรียน จากนั้นทำการย่อความเพื่อลดทอนข้อมูล (data reduction) ให้คงไว้เฉพาะส่วนที่สำคัญ จากนั้นผู้วิจัยอ่านข้อความที่ย่อแล้วอีกครั้งเพื่อตีความหมายและสรุปแนวคิดของนักเรียนเกี่ยวกับความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์
3. จำแนกแนวคิดของนักเรียนเกี่ยวกับความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ของนักเรียนแต่ละคนในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งงานวิจัยนี้จะจำแนกความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ของนักเรียนออกเป็น 3 ระดับคือ เข้าใจเป็นอย่างดี เข้าใจไม่ชัดเจน และเข้าใจคลาดเคลื่อน
4. ผู้วิจัยเสนอผลการเก็บรวบรวมข้อมูลและอภิปรายต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการสรุปผลและการตีความหมายของข้อมูล
5. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ยืนยันผลการสรุปความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ จากการทำแบบสอบถามวัดความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์แบบบันทึกการเรียนรู้ และแบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ทำเก็บรวบรวมข้อมูลความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์โดยการสัมภาษณ์ก่อนเรียนและหลังเรียนซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ทำการเปรียบเทียบความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1: ผลเปรียบเทียบความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์	ช่วงเวลาการสัมภาษณ์	จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์		
		เข้าใจเป็นอย่างดี	เข้าใจไม่ชัดเจน	เข้าใจคลาดเคลื่อน
ด้านความรู้	ก่อนเรียน	7	14	9
	หลังเรียน	27	2	1
ผลการเปรียบเทียบ		เพิ่มขึ้น	ลดลง	ลดลง
ร้อยละของผลการเปรียบเทียบ		66.67	40	26.67
ด้านการสืบเสาะหาความรู้	ก่อนเรียน	5	15	10
	หลังเรียน	24	4	2
ผลการเปรียบเทียบ		เพิ่มขึ้น	ลดลง	ลดลง
ร้อยละของผลการเปรียบเทียบ		63.33	30	26.67
ด้านกิจการทางวิทยาศาสตร์	ก่อนเรียน	2	18	10
	หลังเรียน	22	6	2
ผลการเปรียบเทียบ		เพิ่มขึ้น	ลดลง	ลดลง
ร้อยละของผลการเปรียบเทียบ		66.67	40	26.67

จากตาราง 1 แสดงผลการเปรียบเทียบความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คนพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science มีความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ด้านความรู้ ระดับเข้าใจอย่างดีเพิ่มขึ้นร้อยละ 66.67 ระดับเข้าใจไม่ชัดเจนลดลงร้อยละ 40.00 และเข้าใจคลาดเคลื่อนลดลงร้อยละ 26.67 มีความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ด้านการสืบเสาะหาความรู้ระดับเข้าใจอย่างดีเพิ่มขึ้นร้อยละ 63.33 ระดับเข้าใจไม่ชัดเจนลดลงร้อยละ 30 และเข้าใจคลาดเคลื่อนลดลงร้อยละ 26.67 และมีความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ด้านกิจการทางวิทยาศาสตร์ระดับเข้าใจอย่างดีเพิ่มขึ้นร้อยละ 66.67 ระดับเข้าใจไม่ชัดเจนลดลงร้อยละ 40.00 และเข้าใจคลาดเคลื่อนลดลงร้อยละ 26.67

ตารางที่ 2: คะแนนแบบฝึกหัดของนักเรียนหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

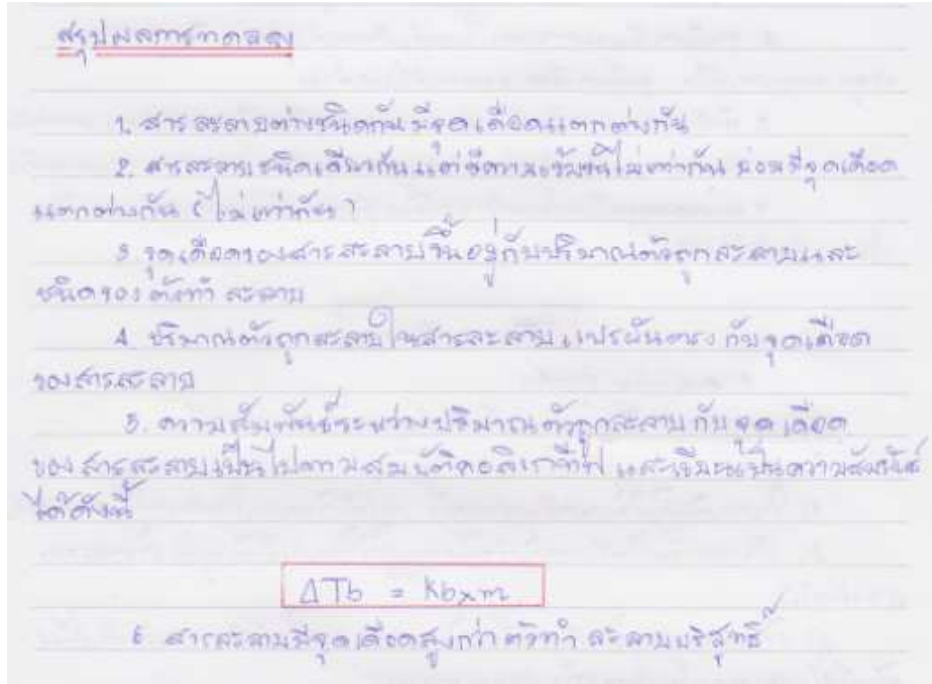
ช่วงคะแนนร้อยละ	ร้อยละของจำนวนนักเรียน		
	จุดเดือดของสารละลาย	จุดเยือกแข็งของสารละลาย	ความสัมพันธ์ของสารในสมการเคมี
ต่ำกว่า 70	0	0	0
71 - 80	73.33	60.00	43.33
81 -90	20.00	26.67	33.33
91 -100	6.67	13.33	23.34

จากตาราง 2 พบว่าคะแนนแบบฝึกหัดเรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science ช่วงคะแนนร้อยละ 71 – 80 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันคะแนนในช่วง 81 – 90 และ 91 -100 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

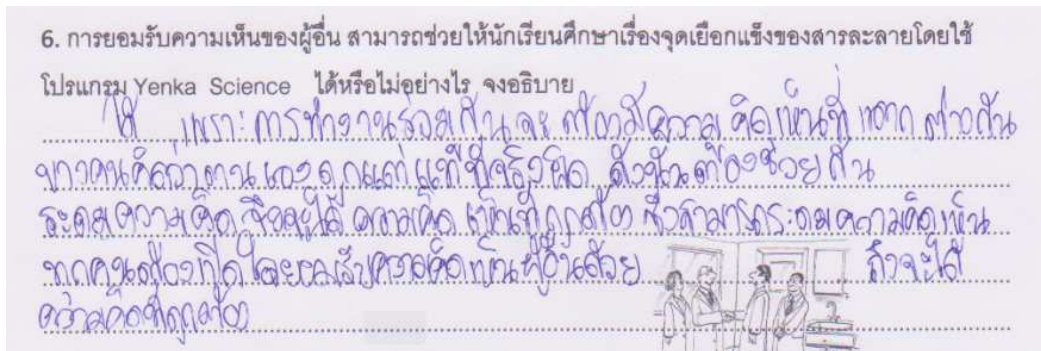
ตารางที่ 3: ผลเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเฉลี่ย
คะแนนก่อนเรียน	30	11.45
คะแนนหลังเรียน	30	17.89
คะแนนเพิ่มขึ้น		6.44
คะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ		32.20

จากตาราง 3 พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science มีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเพิ่มขึ้น 6.44 คิดเป็นร้อยละ 32.20

รูปที่ 1: ตัวอย่างรายงานผลการทดลองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

รูปที่ 2: บันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างการสนทนาระหว่างนักเรียนกลุ่มตัวอย่างระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการสังเกต

...เราก็เห็นด้วยกับเพื่อนนะทุกอย่างที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับเคมี โปรแกรม Yenka Science สามารถหาคำตอบได้สมอนะ..เราไม่รู้อะไร อยากรู้อะไร ทำอย่างไร โปรแกรม Yenka Science ก็ให้คำตอบเราได้ทุกครั้งเสมอไปนะ...

...ไม่เสมอไปหรอก.....เราว่า...พูดเกินไปโปรแกรม Yenka Science ไม่ได้มีความสามารถขนาดนั้น ..แต่ถ้าเปลี่ยนเป็นว่าส่วนใหญ่แล้วเราก็เห็นด้วยกะเพื่อนนะ

...แต่เราว่าเพื่อนทั้งสองคนถูกต้อง เพราะความคิดของแต่ละคนที่ว่า โปรแกรม Yenka Science ก็ถูกต้องแล้วทั้งส่วนใหญ่และบางส่วน ที่เพื่อน...พูดว่าส่วนใหญ่จะหมายถึง โปรแกรม Yenka Science ที่เกี่ยวข้องกับปริมาณสารสัมพันธ์ แต่ที่...พูดว่าบางส่วนน่าจะหมายถึงเคมีทั้งหมด ซึ่งโปรแกรม Yenka Science ก็มีข้อจำกัดอยู่ตรงนี้แหละ แต่เราว่าดีที่มีให้เราได้เรียนรู้....

รูปที่ 3: บรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้
ประเด็นที่ 1 พฤติกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปริมาณสารสัมพันธ์ของสารเคมีได้จากการทดลองโดยใช้โปรแกรม Yenka Science เช่น อธิบายการเพิ่มขึ้นของจุดเดือดของสารละลาย อธิบายการลดลงของจุดเยือกแข็งของสารละลาย และอธิบายความสัมพันธ์ของสารจากสมการเคมีที่เป็นไปตามกฎทรงมวลและกฎสัดส่วนคงที่ของสารเคมีที่เกิดขึ้นและพบเห็นได้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสืบเสาะหาความรู้ในขั้นตอนกระตุ้นความสนใจได้นำเสนอประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับปริมาณสารสัมพันธ์ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน แก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนทำการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ หรือคำตอบของปัญหาจากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมทดลองผ่านโปรแกรม Yenka Science ซึ่งเป็นการทดลองเสมือนจริงจากสถานการณ์จำลองในขั้นตอนสำรวจและค้นหาของการสืบเสาะหาความรู้ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปเป็นผลการทดลอง ตลอดจนนำเสนอความรู้ที่ได้จากการทดลองนั้นๆ ให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจกับปรากฏการณ์ของสารเคมีที่เกิดขึ้นและพบเห็นจากประเด็นปัญหาในขั้นตอนตอนอธิบายและลงข้อสรุปของการสืบเสาะหาความรู้ ทั้งนี้เนื่องจากการสืบเสาะหาความรู้ โดยใช้สถานการณ์จำลอง

ประเด็นที่ 2 กฎต่างๆ ที่เกี่ยวกับปริมาณสารสัมพันธ์อันได้แก่ กฎสมบัติคอลลิเกทีฟ กฎทรงมวล และกฎสัดส่วนคงที่ ที่ได้จากการทดลองโดยใช้โปรแกรม Yenka Science ไปใช้พยากรณ์ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของสารเคมีที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ตลอดจนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้แก้ไขปัญหาต่างๆ ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นตอนตอนขยายความรู้และขั้นตอนประเมินผลของการสืบเสาะหา

ความรู้ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำเอาองค์ความรู้ที่ได้รับจากการทำการทดลองโดยใช้โปรแกรม Yenka Science ไปใช้แก้ไขปัญหาจากสถานการณ์อื่นๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้องค์ความรู้ที่ได้รับมาใช้อย่างเต็มที่

ประเด็นที่ 3 การสืบเสาะหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปริมาณสารสัมพันธ์สามารถสืบเสาะหาความรู้ได้โดยใช้โปรแกรม Yenka Science สามารถทดแทนการทดลองในห้องปฏิบัติการ ทำการทดลองในห้องปฏิบัติการเสมอไป ทั้งนี้การทดลองด้วยโปรแกรม Yenka Science ทำให้นักเรียนสามารถสืบเสาะหาความรู้ได้ด้วยวิธีที่หลากหลายซึ่งแปลกใหม่จากวิธีการเดิมอันทำให้นักเรียนมีความเข้าใจที่เกี่ยวกับปริมาณสารสัมพันธ์ที่มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ให้นักเรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาคำตอบในการแก้ไขปัญหาก่อนลงมือปฏิบัติการจริงในห้องปฏิบัติการเคมี ซึ่งนักเรียนได้ทำการสืบเสาะหาความรู้โดยใช้โปรแกรม Yenka Science ซึ่งเป็นโปรแกรมการทดลองเสมือนจริงที่จำลองสถานการณ์มาจากการทำปฏิกิริยาของสารเคมีที่ถูกพัฒนามาใช้ในการจัดการเรียนรู้และโปรแกรมหดงกล่าวได้นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ณ ประเทศสหราชอาณาจักรเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาทุกประเด็นปัญหาในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ และนอกจากนี้แล้วการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสอย่างอิสระเพื่อให้นักเรียนหาแนวทางในการแก้ปัญหาจากประเด็นที่กำหนดขึ้นโดยใช้โปรแกรม Yenka Science ก็ยังเป็นการทำให้นักเรียนสามารถสืบเสาะหาความรู้ได้ด้วยวิธีที่หลากหลายซึ่งแปลกใหม่จากวิธีการเดิม

ประเด็นที่ 4 การสืบเสาะหาความรู้จากการทดลองด้วยโปรแกรม Yenka Science สามารถนำมาใช้ร่วมแก้ปัญหาหรือช่วยหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณและมีความน่าเชื่อถือและพิสูจน์ได้ ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้กำหนดให้นักเรียนหาแนวทางแก้ปัญหาจากประเด็นที่กำหนดขึ้นจากชีวิตประจำวันโดยครูผู้สอนแนะนำให้นักเรียนใช้โปรแกรม Yenka Science เป็นตัวช่วยในการคิดหรือตัดสินใจหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจว่าปัญหาที่เกิดขึ้นโปรแกรม Yenka Science สามารถช่วยให้นักเรียนสามารถแก้ไขได้เป็นอย่างดี

ประเด็นที่ 5 การทดลองด้วยโปรแกรม Yenka Science เป็นเพียงแคโปรแกรมสถานการณ์จำลอง อย่างไรก็ตามผู้ทำการทดลองจะต้องมีจรรยาบรรณอยู่เสมอและประเด็นที่ 6 การทดลองด้วยโปรแกรม Yenka Science เป็นเพียงแคโปรแกรมสถานการณ์จำลองก็ตาม การยอมรับรับความคิดเห็นของผู้อื่นก็มีผลต่อกิจการทางวิทยาศาสตร์ด้วย ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่าทุกคนในสังคมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างในการพัฒนาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในอนาคตทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้จัดให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นต่อกรณีศึกษาที่เกิดจากการทำงานที่ไม่มีคุณธรรมและจริยธรรมของนักวิทยาศาสตร์ ในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ อันทำให้นักเรียนมีความเข้าใจและตระหนักดีว่าการทำงานของนักวิทยาศาสตร์จำเป็นต้องอาศัยการทำงานที่มีคุณธรรมหรือจริยธรรมสูง

จากผลการอภิปรายผลการพัฒนาความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ของนักเรียนที่ได้จากการวิจัย พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science สามารถทำให้นักเรียนมีความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ได้ ทั้งนี้เนื่องจากการว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีความเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้กับภาพการเรียนรู้ ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจแก่นักเรียนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากร่างกายสามารถถอดรหัสข้อมูลภาพและเสียงแยกจากกันคนละช่องทาง ส่งผลให้ผู้เรียนมีศักยภาพที่เพิ่มพูนการเรียนรู้พร้อมกันทั้งสองช่องทางและเป็นที่ยอมรับว่าการเรียนรู้จากภาพกับข้อความและเสียงรวมกันได้ดีกว่าการเรียนรู้ผ่านทางใดทางหนึ่งเพียงอย่าง

เดียว อีกทั้งการทดลองโดยใช้โปรแกรม Yenka Science นักเรียนจะเรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้งเนื่องจากนักเรียนสามารถทดลองปรับตัวแปรต่างๆ ในแบบจำลองได้อย่างอิสระ

สรุป

ผลการพัฒนาความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิเคราะห์ผลจาก 1. การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และ 2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ หลังจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science พบว่านักเรียนที่เรียนโดยจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science มีความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ทั้งด้านความรู้ ด้านการสืบเสาะหาความรู้ และด้านกิจการทางวิทยาศาสตร์ ในระดับเข้าใจอย่างดีเพิ่มขึ้น ระดับเข้าใจไม่ชัดเจนลดลง และเข้าใจคลาดเคลื่อนลดลง และเมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนยังพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science มีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์คะแนนจากการทำแบบฝึกหัดของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science ที่พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้เสมอ นอกจากนี้ยังพบอีกว่าผลการวิจัยในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของจินทนา เตชะทัตตานนท์. (2546) ที่พบว่าการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์นั้น จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนวิทยาศาสตร์ได้ด้วยตนเองและผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จดจำได้ดี และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ดังนั้นสื่ออิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่เหมาะสมแก่การนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ได้ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรุณ เพชรชื่น. (2548) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ตลอดทั้งพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์นั้น ควรใช้นวัตกรรมทางการศึกษา อาทิเช่น สื่อการเรียนการสอน และเทคนิคกิจกรรมต่างๆ เข้ามาช่วยเสริมทั้งระหว่างเรียนและหลังเรียนเสมอทั้งนี้เพราะนวัตกรรมทางการศึกษาช่วยให้ผู้เรียนทั้งที่มีความรู้ความสามารถพื้นฐานดีและไม่ค่อยดีบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปพร้อมๆ กันได้ ปัญหาการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ทุกปัญหาแก้ไขได้เรียบร้อยแล้วนอกจากการใช้วิธีการดังกล่าวแล้วยังมีวิธีการสอนแบบอื่นที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ได้ เช่นการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ เป็นต้น

เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์ผลจาก 1. รายงานผลการทดลอง 2. การบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน และ 3. การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ยังพบว่าการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ เรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ ในด้านความรู้วิทยาศาสตร์ ด้านการสืบเสาะหาความรู้วิทยาศาสตร์ และด้านกิจการทางวิทยาศาสตร์ดังนี้

1. นักเรียนสามารถอธิบายพฤติกรรมหรือธรรมชาติของสารเคมีที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับเรื่องปริมาณสารสัมพันธ์ได้

2. นักเรียนสามารถนำกฎที่เกี่ยวกับปริมาณสารสัมพันธ์ ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับโปรแกรม Yenka Science ไปพยากรณ์ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของสารเคมีในชีวิตประจำวันได้

3. นักเรียนมีความเข้าใจว่าการใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการใช้โปรแกรม Yenka Science ในการทดลองสืบเสาะหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปริมาณสารสัมพันธ์ เป็นวิธีการสืบเสาะหาความรู้รูปแบบหนึ่ง ที่แตกต่างจากวิธีการเดิมๆ ในห้องปฏิบัติการเคมี เป็นตัวเลือกในการใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น

4. นักเรียนมีความเข้าใจว่าการสืบเสาะหาความรู้จากการทดลองด้วยโปรแกรม Yenka Science สามารถนำไปใช้คาดการณ์หรือทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับพฤติกรรมของสารเคมีในชีวิตประจำวันได้ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพอย่างน่าเชื่อถือ

5. นักเรียนเข้าใจและตระหนักดีว่าการสืบเสาะหาความรู้จากการทดลองด้วยโปรแกรม Yenka Science เป็นการทำงานทางด้านวิทยาศาสตร์อีกอย่างหนึ่ง ซึ่งการทำงานลักษณะเช่นนี้ผู้ทำการทดลองจำเป็นต้องมีจรรยาบรรณทางด้านวิทยาศาสตร์วิทยาศาสตร์เช่นเดียวกัน

6. นักเรียนเข้าใจและตระหนักดีว่าในการทำงานของนักวิทยาศาสตร์ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นจะนำไปสู่การแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้และสามารถหาทางออกที่ดีที่สุดให้กับปัญหาได้

ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของอับราฮิม (Ebrahim, 2004, p. abstract) ที่ได้ศึกษาผลของการสอนแบบปกติกับการสอนแบบสืบเสาะที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบสืบเสาะ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนเจตคติต่อวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติและยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของชัยรงค์ แก้วสุก. (2550) ที่ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ร่วมกับการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนรู้ร่วมกับการใช้สถานการณ์จำลอง มีคะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบที่เรียนตามแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนรู้ร่วมกับการใช้สถานการณ์จำลอง มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองทันที และหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีความคงทนในการเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กิดานันท์ มลิทอง. (2540). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์
- ชัย แก้วหัน. (2553). ผลของความเข้าใจและการจัดการเรียนรู้ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ของครู วิทยาศาสตร์ต่อความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา
- ญาณีรัตน์ หาญประเสริฐ. (2551). *การพัฒนาและทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนอินเทอร์เน็ต แบบมัลติมีเดียด้วยเทคนิคสถานการณ์จำลอง วิชาการเขียนโปรแกรม คอมพิวเตอร์และอัลกอริทึม*. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ , กรุงเทพฯ
- ทิตินา แคมมณี. (2548). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์
- “_____.” (2551). *14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ปิยะฉัตร ชัยมาลา. (2550). *ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ฟิสิกส์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es)*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น: ขอนแก่น
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรืองและอธิป จิตตฤกษ์. (2554). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่21*. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส
- สวณีย์ จำเริญวงศ์. (2551). *การใช้สถานการณ์จำลองเพื่อศึกษากระบวนการคิดเชิงสถิติเกี่ยวกับ การทดสอบสมมติฐาน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ ศ.ศ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น
- สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. (2551). *21 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์
- Akerson, V. L., Hanson, D. L. and Cullen, T. A. (2007). “The Influence of Guided Inquiry and Explicit Instruction on K – 6 Teachers’ Views of Nature of Science, *Journal of Science Teacher Education*. 18 (5) , 751 – 772.
- American Association for the Advancement of Science . (1993). *Benchmarks for Science Literacy*. New York : Oxford University Press.
- Ebrahim. (2004). The Effects of Traditional Learning and a Learning Cycle Inquiry Learning Strategy on Students, Science Achievement and Attitude Toward Elementary Science (Kuwait), *Dissertation Abstracts International*. 65(4) : 1232.
- Geban, O., Askar, P., and Ozkan, I. (1992). Effect of computer simulation and problem solving approaches on high school students. *Journal of Educational Research*. 86(1): 5-10.
- Khishfe, R. (2008). The Development of Seventh Graders’ Views of Nature of Science. *Journal of Research in Science Teaching*, 45 (4) , 470 – 496.
- Lazarowitz, R. and Huppert, J. (1993). Science process skills of 10 th grade biology students in a computer-asststed learning setting. *Journal of Computing in Education*. 25: 366-382.

เจตคติต่อการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้าของนักศึกษา
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ATTITUDE TO WORK IN FACTORY OF GARMENT INDUSTRY OF STUDENTS IN
FACTORY OF HOME ECONOMICS TECHNOLOGY RAJAMANGALA UNIVERSITY OF
TECHNOLOGY PHRA NAKHON

ศรัทธา แข่งเพ็ญแข, จุฑาทิพ รัตนะนราพันธ์, สุธี จันทราภาขจี³

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
Faculty of Home Economics Technology
Rajamangala University of Technology Phra Nakhon
E-mail: sattha10120@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเจตคติของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ที่มีการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น และนักศึกษาสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า T-Test

ผลการวิจัยพบว่า เจตคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ที่มีการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้า ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย (1) ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (2) ด้านผลตอบแทนและสวัสดิการจากการทำงาน (3) ด้านสภาพแวดล้อมจากการทำงานและผู้ร่วมงาน (4) ด้านชื่อเสียงและการยอมรับทางสังคม ซึ่งนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มนี้ มีเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ในทุกด้าน

คำสำคัญ: เจตคติ, โรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้า

ABSTRACT

This research aims to study and compare the attitudes of students. Faculty of Home Economics Technology. Are working in garment factories. The sample is used. Students in Division of Fashion Merchandising Technology and Fashion Design and Clothing Textile. The instrument used a questionnaire that was made. Data were analyzed by using the average, percentage, standard deviation and T-Test.

The results revealed that the attitudes of undergraduate students. Faculty of Home Economics Technology. Are working in garment factories of 4 sides. Include (1) Security and career advancement. (2) Compensation and benefits from work. (3) Environment and colleagues of work. (4) Reputation and social acceptance. The second group of students was a statistically attitudes significant difference at the 0.05 level in all aspects.

Keywords: Attitude, Factory of Garment Industry

บทนำ

เนื่องจากหลักสูตรการเรียนการสอนในวิชาชีพทางด้านเสื้อผ้าคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มุ่งมั่นที่จะผลิตบัณฑิตให้สามารถประกอบอาชีพการตัดเย็บเสื้อผ้าได้ ทั้งการทำงานห้องเสื้อหรือการเปิดร้านตัดเสื้อ และการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตเสื้อผ้า ซึ่งการทำงานห้องเสื้อหรือการเปิดร้านตัดเสื้อนั้น ต้องอาศัยประสบการณ์ และทักษะความชำนาญมาก หากบัณฑิตต้องการเปิดร้านตัดเสื้อเอง ก็ต้องมีการลงทุนสูง ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้ยากสำหรับบัณฑิตจบใหม่ แต่การทำงานในสายการผลิตเสื้อผ้าของโรงงานอุตสาหกรรมนั้นมีตำแหน่งงานให้เลือกทำหลายตำแหน่ง ในแต่ละขั้นตอนของการผลิตเสื้อผ้า ตามความถนัดของบัณฑิตแต่ละคน การได้งานทำของบัณฑิตนั้นจะเป็นตัวชี้วัดหนึ่งของการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงเสนอโครงการวิจัยเจตคติของนักศึกษา ต่อการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้า เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของนักศึกษาทั้ง 2 สาขาวิชา โดยนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุง หรือเลือกวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และเพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ของบัณฑิตคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ทั้งสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น และสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554)

การที่จะพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุง หรือเลือกวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันโดยเฉพาะเรื่องที่จะส่งเสริมให้บัณฑิต มีความสามารถปฏิบัติงานภายในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้าได้และรวมถึงทำให้บัณฑิตนั้นมีงานทำทุกคน ในส่วนแรกนี้จำเป็นต้องศึกษาถึงความคิดเห็น ความชอบ และความรู้สึกที่นักศึกษามีต่อการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมก่อน ซึ่งเป็นเรื่องของเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้านั่นเอง เพราะ เจตคติ เป็นเรื่องของความชอบ ความไม่ชอบ ความลำเอียง ความรู้สึก และความเชื่อฝังใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อมีการรับรู้หรือประเมินบุคคล เหตุการณ์ ในสังคม และทำให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึกบางอย่างควบคู่กันไปกับการรับรู้ในสิ่งนั้นๆ ที่จะส่งผลต่อความคิดเห็น ความรู้สึกและปฏิกิริยาในใจ ดังนั้น

เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรเป็นไปด้วยความเหมาะสม และแนวคิด วิธีการของผู้สอนไปในทิศทางเดียวกัน จะได้ทราบแนวทางและเตรียมวิธีการสอนแบบต่างๆ ให้เหมาะสมกับนักศึกษาที่ช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ รู้ข้อเท็จจริงในการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้า รวมทั้งการปรับเปลี่ยนทัศนคติ หรือเจตคติที่นักศึกษา มีต่อการทำงานในโรงงานนั้นๆ เพราะเจตคติเป็นสิ่งที่สำคัญที่นักศึกษา จะสามารถแสดงออกในรูปของพฤติกรรมให้เห็นได้อย่างชัดเจน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนหรือการเลือกวิธีการสอน โดยที่ผู้สอนจะต้องปลูกฝังเจตคติที่ดีให้กับนักศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการทำงานของนักศึกษาผู้ที่จะเป็นบัณฑิตในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเจตคติต่อการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผาระหว่างนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่นและสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
2. นำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุง หรือเลือกวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

วิธีดำเนินงานวิจัย

1. ศึกษาข้อมูล เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดเจตคติ และการสร้างแบบวัดเจตคติ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale)

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเจตคติ

สิริอร วิชชาวุธ (2544: 198-200) ได้อธิบายถึงคุณสมบัติของเจตคติ และองค์ประกอบของเจตคติในการทำงานไว้ว่า เจตคติ (Attitude) มีคุณสมบัติ 4 ประการ คือ

1.1.1 เจตคติ ต้องมีกรรมหรือผู้ถูกกระทำ ซึ่งจะเป็นวัตถุ เป็นสิ่งของ เป็นสถานที่ เป็นองค์การ เป็นบุคคล หรือเป็นกลุ่มบุคคลก็ได้

1.1.2 เจตคติ จะมีทิศทาง ถ้าบุคคลมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทิศทางของพฤติกรรมบุคคลจะเข้าหาสิ่งนั้น แต่ถ้าบุคคลมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทิศทางของพฤติกรรมบุคคลจะเป็นการหลีกเลี่ยงหรือต่อต้านสิ่งนั้น

1.1.3 เจตคติ จะมีโครงสร้าง ซึ่งจะประกอบไปด้วย องค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ความเชื่อ ความรู้สึก และแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมต่อกรรม

1.1.4 เจตคติ เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้จากประสบการณ์ทางตรง และทางอ้อม

ส่วนองค์ประกอบของเจตคติในการทำงาน มี 3 องค์ประกอบ คือ ความรู้และความเชื่อ (Cognitive Component) ความรู้สึก (Effective Component) และแนวโน้มการเกิดพฤติกรรม (Activity Component)

พรณี ชูทัย เจนจิต (2538: 543-544) อธิบายถึงจุดเริ่มต้นของเจตคติและการเปลี่ยนเจตคติไว้ว่า เจตคติเป็นเรื่องของการเรียนรู้ จากการอบรมตั้งแต่เล็ก เป็นลักษณะซึมซับจากการเลียนแบบพ่อแม่ และคนใกล้ชิดโดยไม่ต้องมีใครสอน หรือเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือเกิดจากการรับถ่ายทอดจากเจตคติเดิมที่มีอยู่แล้ว หรือเกิดจากสื่อมวลชน ส่วนการเปลี่ยนเจตคติสามารถเกิดขึ้นได้ แต่ต้องให้มีการรับรู้ข้อมูลในทุกแง่มุม เกี่ยวกับสิ่งที่คนมีเจตคติที่ไม่ดี หรือต้องจัดให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ หรือต้องเร้าให้เกิดอารมณ์กลัว โดยให้เห็นผลจากเจตคติเดิมที่มีอยู่

1.2 เอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ / แบบวัดเจตคติ

สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย (2544: 13) อธิบายถึงแบบวัดเจตคติ และการพัฒนาแบบวัดเจตคติไว้ว่า แบบวัดเจตคติ (Attitude test) เป็นเครื่องมือ ที่ต้องการให้ผู้ถูกสอบ แสดงความรู้สึกของตนเองตามสิ่งเร้าที่เขาได้สัมผัส นั่นคือสิ่งเร้าที่เป็นข้อความ ข้อคำถาม เป็นภาพที่ต้องการให้ผู้ตอบ แสดงความรู้สึกออกมา อย่างตรงไปตรงมา แบบวัดหรือมาตรวัดที่ถือว่าเป็นแบบมาตรฐาน (Standard Form) เป็นแนวการสร้างของ เทอร์สโตน (Thurstone) ออสกู๊ด (Osgood) ลิเกิต (Likert) ซึ่งแบบวัดแต่ละแบบจะแตกต่างกันดังนี้

1.2.1 แบบวัดเจตคติตามวิธีของ เทอร์สโตน ประกอบด้วย การกำหนด เป้าหมายของเจตคติที่ต้องการศึกษา การรวบรวมข้อความความคิดเห็น การให้กลุ่มผู้ตัดสินพิจารณาข้อความ และกำหนดค่าข้อความความคิดเห็น การคำนวณค่าประจำข้อและค่าการกระจายของความคิดเห็นของผู้ตัดสิน การคัดเลือกข้อความเพื่อนำไปใช้วัดเจตคติ และการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติทั้งฉบับ

1.2.2 แบบวัดเจตคติตามวิธีของ ลิเคิร์ต ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายของเจตคติที่ต้องการศึกษา การเขียนข้อความ การกำหนดคำตอบ และน้ำหนักคะแนนของตัวเลือก การคัดเลือกข้อความ และการตรวจสอบคุณภาพของการวัดเจตคติทั้งฉบับ

1.2.3 แบบวัดเจตคติตามวิธีของ ออสกูด ประกอบด้วย การเลือกความคิดรวบยอด (Concept) การรวบรวมคำคุณศัพท์ที่ใช้อธิบายความคิดรวบยอด การกำหนดช่วงบนมาตรวัดและการกำหนดคะแนน การคัดเลือกข้อความ และการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติทั้งฉบับ

1.2.4 แบบวัดเจตคติตามวิธีของ พิซบายน์และไอเซน ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายของเจตคติที่ต้องการศึกษา การสำรวจความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ การคัดเลือกความเชื่อเด่นชัด การนำความเชื่อที่คัดเลือกได้ไปสร้างข้อคำถาม การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติทั้งฉบับ

2. กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามความคิดเห็น ให้กับนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่นและสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่กำลังศึกษาอยู่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ 1 นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 76 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 นักศึกษาสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 124 คน รวมทั้งสิ้น 200 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้าของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครชั้น 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของนักศึกษา ลักษณะแบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ และตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้า ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 40 ข้อ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ด้านด้วยกัน คือ (1) ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (2) ด้านผลตอบแทนและสวัสดิการจากการทำงาน (3) ด้านสภาพแวดล้อมจากการทำงานและผู้ร่วมงาน และ (4) ด้านชื่อเสียงและการยอมรับทางสังคม พร้อมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมซึ่งเป็นแบบคำถามปลายเปิด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ ช่วงสัปดาห์ที่ 14 - 15 ของการเรียนการสอน โดยได้ทำการแจกและเก็บแบบสอบถามจากนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น และนักศึกษาสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกายตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 จำนวนทั้งสิ้นรวม 200 ฉบับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการคิดคำนวณ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ และนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางประกอบคำอธิบาย โดยกำหนดให้ขอบเขตของค่าเฉลี่ย ในการแปลผลข้อมูลจะใช้เกณฑ์ ดังนี้

- 4.50 - 5.00 จัดอยู่ในระดับเจตคติในทางที่ดีและเห็นด้วยมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 จัดอยู่ในระดับเจตคติในทางที่ดีและเห็นด้วยมาก
- 2.50 - 3.49 จัดอยู่ในระดับเจตคติปานกลางและไม่เห็นด้วย
- 1.50 - 2.49 จัดอยู่ในระดับเจตคติในทางที่ไม่ดีและไม่เห็นด้วยมาก
- 1.00 - 1.49 จัดอยู่ในระดับเจตคติในทางที่ไม่ดีและไม่เห็นด้วยมากที่สุด

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งออกผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังเสนอในตารางที่ 1-5 ซึ่งแสดงผลเป็นค่าร้อยละ และตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้า ดังเสนอในตารางที่ 6 แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า T-Test ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1: จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

รายการ	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	58	29
หญิง	142	71
รวม	200	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 71 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 29

ตารางที่ 2: จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

รายการ	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
ต่ำกว่า 18 ปี	2	1
18 - 19 ปี	84	42
20 - 21 ปี	93	46.5
22 ปีขึ้นไป	21	10.5
รวม	200	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มอายุ 20-21 ปี เป็นผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.5 ส่วนกลุ่มอายุ 18-19 ปี เป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 42 และกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1 คือ กลุ่มอายุต่ำกว่า 18 ปี

ตารางที่ 3: จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสาขาวิชา

รายการ	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
3. สาขาวิชา		
เทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น	76	38
ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย	124	62
รวม	200	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกายมีจำนวนมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น คิดเป็นร้อยละ 62 และร้อยละ 38 ตามลำดับ

ตารางที่ 4: จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับชั้น

รายการ	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
4. ระดับชั้น		
ปีที่ 1	60	30
ปีที่ 2	56	28
ปีที่ 3	46	23
ปีที่ 4	38	19
รวม	200	100

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มชั้นปีที่ 1 เป็นผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนรองลงมา คือ กลุ่มชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 28 และกลุ่มชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 23 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 19 ตามลำดับ

ตารางที่ 5: จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนผู้ที่เคยเรียนวิชาเกี่ยวกับสิ่งทอ/การทำแบบตัด และการตัดเย็บ

รายการ	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
5. จำนวนผู้ที่เคยเรียนตามจำนวนวิชา		
ยังไม่เคยเรียน	7	3.5
เคยเรียน 1-2 วิชา	92	46
เคยเรียน 3-4 วิชา	56	28
เคยเรียนมากกว่า 5 วิชา	34	17
ไม่ทราบ/จำไม่ได้	11	5.5
รวม	200	100

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่เคยเรียน 1-2 วิชา เป็นผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46 ส่วนกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนรองลงมา คือ กลุ่มที่เคยเรียน 3-4 วิชา คิดเป็นร้อยละ 28 และกลุ่มที่เคยเรียนมากกว่า 5 วิชา คิดเป็นร้อยละ 34 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มผู้ที่ตอบว่ายังไม่เคยเรียน คิดเป็นร้อยละ 7 ตามลำดับ

ตารางที่ 6: เปรียบเทียบเจตคติของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่นและกลุ่มที่ 2 นักศึกษาสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ที่มีต่อการทำงาน ในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้า ทั้ง 4 ด้าน ดังแสดงในตารางที่ 6

เจตคติของนักศึกษาด้านต่างๆ	เจตคติของนักศึกษา กลุ่มที่ 1 N = 76		เจตคติของนักศึกษา กลุ่มที่ 2 N = 124		T Test
	X	S.D	X	S.D	
1. ด้านความมั่นคง และก้าวหน้าในหน้าที่ การทำงาน	3.6092	.61540	3.4282	.69054	0.63
2. ด้านผลตอบแทนและสวัสดิการจากการ ทำงาน	3.6118	.62609	3.5282	.72264	0.65
3. ด้านสภาพแวดล้อมจากการทำงานและ ผู้ร่วมงาน	3.5092	.66996	3.5226	.75254	0.68
4. ด้านชื่อเสียงและการยอมรับทางสังคม	3.7276	.60235	3.6298	.63732	0.59

$P = < 0.05$ df = 259, t จากตาราง = ± 1.547

* แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีเจตคติเกี่ยวกับด้านความมั่นคง และก้าวหน้าในหน้าที่การทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ในด้านผลตอบแทนและสวัสดิการจากการทำงานนั้น นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ในด้านสภาพแวดล้อมจากการทำงานและผู้ร่วมงาน นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 รวมถึง ด้านชื่อเสียงและการยอมรับทางสังคม นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 เมื่อพิจารณาโดยรวมจะพบว่า นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้

สรุปผลวิจัยและอภิปรายผล

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.1 เพื่อศึกษาเจตคติของนักศึกษา ที่มีต่อการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้า
- 1.2 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้าระหว่างนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น และสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
- 1.3 เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้พัฒนาหลักสูตร และเลือกวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น และสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่กำลังศึกษาอยู่ จำนวน 200 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของนักศึกษา เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้า ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ ชอบและเห็นด้วยอย่างยิ่ง ชอบและเห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่ชอบ และไม่เห็นด้วย ไม่ชอบและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 40 ข้อ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ด้านด้วยกัน คือ (1) ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (2) ด้านผลตอบแทนและสวัสดิการจากการทำงาน (3) ด้านสภาพแวดล้อมจากการทำงานและผู้ร่วมงาน (4) ด้านชื่อเสียงและการยอมรับทางสังคม พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแต่ละด้าน ซึ่งเป็นแบบคำถามปลายเปิด

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS Version 11.5 ในการคิดคำนวณ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ คำนวณ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้า โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบเจตคติโดยใช้สถิติทดสอบ T-Test

จากผลการดำเนินงานวิจัย เจตคติต่อการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้า ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านผลตอบแทนและสวัสดิการจากการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมจากการทำงานและผู้ร่วมงาน และในด้านชื่อเสียงและการยอมรับทางสังคม พบว่า เจตคติต่อการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้า ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น และนักศึกษาสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย อยู่ในระดับเจตคติในทางที่ดีและเห็นด้วยมากในทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้า ระหว่างนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น และสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ พรณี ชูทัย เจริญจิต (2538: 543-544) ที่อธิบายว่า เจตคติเป็นเรื่องของการเรียนรู้ หรือเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือเกิดจากสื่อมวลชน ดังนั้น นักศึกษาที่ความแตกต่างกันของสาขาวิชา จึงมีเจตคติต่อการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้าที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะแนวทางสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการทำงานด้านอาชีพในด้านอื่นๆ ต่อไป
2. ควรศึกษาถึงสภาพปัญหา และปัจจัยในด้านต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเจตคติของนักศึกษา
3. ควรศึกษาถึงบทบาทของอาจารย์ผู้สอน เนื้อหา และวิธีการสอนที่จะมีผลต่อเจตคติของนักศึกษา เพื่อให้การปรับปรุง หรือพัฒนาหลักสูตรนั้น สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 และเหมาะสมกับสภาพการณ์ทำงาน และการประกอบอาชีพของบัณฑิต

เอกสารอ้างอิง

จินตนา เพ็ชรพลอย และรัชฎา ธิโสภณ. (2546). *เจตคติของบุคลากรที่มีต่อสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*. กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

พรรณี ชูทัย เจนจิต. (2538). *จิตวิทยาการเรียนรู้การสอน*. กรุงเทพมหานคร: คอมแพคท์พรีนซ์ จำกัด.

สิริอร วิชชาวุธ. (มปป.). *จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กรเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมศาสตร์.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2544). *การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา*.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

Chitchai Phoprapha's. (2554). *แบบวัดเจตคติ*. สืบค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2554 จากเว็บไซต์:

<https://skydrive.live.com/?cid=96a16687fafd730f&id=96A16687FAFD730F%21233&sc=documents>.

การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2

The Transformational Leadership of School Administrators in the Opinions of Department Head Teachers in Nonthaburi Primary Educational Area Office 2

ชฎาภรณ์ จรรยางาม
Chadaporn Janyangam

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
Phranakhon Rajabhat University
E-mail: chadaporn2618@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 222 คน ซึ่งได้มาโดยทำการเทียบสัดส่วนระหว่างประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หार้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการศึกษวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ การคำนึงถึงปัจเจกบุคคลและมีระดับภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก 3 ด้านคือ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นการใช้ปัญญาและการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และเมื่อเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามตัวแปร เพศ พบว่า โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่ในตัวแปร ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่าในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to determine and compare opinions of department heads on the transformation leadership of school administrators in Nonthaburi Primary Educational Area Office 2. Sample were 222 department heads. Who were selected by sample random sampling method. A set of 5 rating scales questionnaire with it 0.87 of reliability was used for data collection. The data were analysed by the computer program with percentage mean, Standard Deviation, t-test, One-way Anova, and Scheffle's Method

The results showed that. The overall degree of the transformational leadership of school administrators in the opinions of department head teachers in Nonthaburi Primary Educational Area Office 2 was high. Individuality was rated the highest followed by inspiration drawing, intellectual stimulation, and ideal influence. When compared and tested by Scheffle's method, the transformational leadership of school administrators in the opinions of department head teachers was not in overall significantly different but there was a significant difference at .05 when based on gender, work experiences, and school size.

Keywords: Transformational Leadership , school administrators.

บทนำ

การศึกษาภาวะผู้นำ (Leadership) เป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวผู้บริหารและการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ของผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้ใช้อิทธิพล (Influencer) เพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้ใต้อิทธิพลหรือผู้ตาม (Follower) ในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน ซึ่งการบริหารการศึกษานั้นผู้บริหารนับว่ามีบทบาทสำคัญยิ่ง เพราะการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และดำเนินไปโดยเกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งบริหาร ทั้งนี้เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและทุกอย่างดำเนินไปด้วยดี จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องรู้จักดำเนินบทบาทและแสดงออกด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา และยังมีส่วนสัมพันธ์กับคุณภาพของสถานศึกษา อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อยู่เสมอและมีความสุข ซึ่งความสำคัญของภาวะผู้นำ นพพงษ์ บุญจิตราดุส (2536 : 119) เสนอแนวคิด ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร ผู้นำจึงเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการทำงานของบุคลากรที่ต้องรักษาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน อำนาจความสะดวกในการให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กันรักษาความสามัคคีกลมเกลียวของบุคคลในหน่วยงาน ผู้นำจึงเป็นผู้ชี้แนะ บังคับบัญชาและสื่อสาร ประสานงานให้คนเข้าใจแผนงาน วิธีการปฏิบัติงาน แสวงหาความร่วมมือและตีความหมายบทบาทของแต่ละคนให้เข้าใจความสำเร็จของหน่วยงาน สิ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับความสามารถและภาวะความเป็นผู้นำ การตัดสินใจของผู้นำการชักจูงและการกระตุ้นการทำงาน ดังนั้น ผู้นำจึงต้องทำการศึกษาและเลือกใช้ให้เหมาะสมกับคนงาน บทบาทของผู้นำในแต่ละวันล้วนมีความสำคัญและมีอิทธิพลอย่างยิ่ง ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติของผู้ร่วมงาน กระทรวงศึกษาธิการการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป จากส่วนกลางไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง เพื่อความเป็นอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการศึกษาดังกล่าวได้กำหนดโดยนโยบายในการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษา คือ การปฏิรูปการศึกษา ปัจจุบันเป็นการปฏิรูปการศึกษา รอบ 2 (พ.ศ.2552 – 2561) ซึ่งกำหนดแนวทางการปฏิรูปไว้ 4 ด้าน คือ การปฏิรูปโรงเรียนหรือสถานศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตร และการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน บุคคลต้องมีความรู้มีความเป็นมืออาชีพ (Professional) ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหาร และมีการกระจายอำนาจ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง โดยกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลเพื่อให้มีความคล่องตัว และเป็นอิสระในการบริหารจัดการในสถานศึกษาได้สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 การบริหารการศึกษาจะมีลักษณะแตกต่างไปจากเดิมโดยสถานศึกษาจะมีอำนาจในการตัดสินใจด้วยตัวเองมากขึ้น ทำให้ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่เพื่อบริหารจัดการการศึกษาในรูปแบบใหม่ มีทัศนคติที่ดี

ต่อการเปลี่ยนแปลงมีศักยภาพในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น ซึ่งปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องเป็นทั้งผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วม โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม ตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรทั้งคน เงิน งาน สิ่งของ จึงจะสามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ทันต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นในปัจจุบันได้อย่างไร คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารประการหนึ่งคือความเป็นผู้นำซึ่งมีบทบาทสำคัญในฐานะหัวหน้าหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับครูและนักเรียนมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษามีภารกิจคือ การประสานงาน การชี้แนะ และเกื้อหนุนงานของบุคลากรโดยกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ประเมินผลการปฏิบัติงาน จัดหาทรัพยากรขององค์กร การสร้างบรรยากาศเกื้อหนุนทางจิตวิทยา การเกี่ยวข้องกับผู้ปกครองการวางแผน การจัดตารางเรียน การทำบัญชี การแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในองค์กร การประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือการอำนวยความสะดวกให้งานดำเนินต่อไป รวมทั้งมีการกระตุ้นให้บุคลากรให้มีความเป็นผู้นำด้วยกิจกรรมเหล่านี้ล้วนเป็นหน้าที่ปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาโดยผ่านกระบวนการบริหารตามหลักและการจัดการ ส่วนภาวะผู้นำเป็นพฤติกรรมที่เน้นความใหม่และการเปลี่ยนแปลง เช่นการริเริ่มโครงสร้างใหม่ กระบวนการใหม่ และเป้าหมายใหม่ ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมและท้องถิ่น การบริหารและภาวะผู้นำจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารในปัจจุบัน จากพิจารณาจากพฤติกรรมเฉพาะ 4 ประการ หรือ 4 Is ของ Bass และ Avolio. (Bass & Avolio. (Eds.). 1994 : 2-6) ได้แก่ 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) กระตุ้นการใช้ปัญญา 3) การสร้างแรงบันดาลใจ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล จากทฤษฎีดังกล่าว ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงเหมาะสมที่จะนำมาใช้พัฒนาพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถทำให้การบริหารจัดการหรือการทำงานในสถานศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงาน โดยการเปลี่ยนสภาพหรือเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานซึ่งก็คือบุคลากรในสถานศึกษาให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง พัฒนาความสามารถของบุคลากรไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้น ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ซึ่งกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานจะกระทำโดยผ่านองค์ประกอบพฤติกรรมเฉพาะ 4 ประการดังกล่าว ส่งผลให้การบริหารจัดการบรรลุตรงตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 มีโรงเรียนระดับชั้นพื้นฐานของรัฐบาลในการดูแล จำนวน 64 แห่ง ภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษา คือการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลง เนื้อหาสาระ เนื้อหาวิชา และแนวการจัดการเรียนการสอนไปในการบริหารงานของสถานศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีความรอบรู้ ความสามารถและทักษะในการบริหารงานเพื่อการเปลี่ยนแปลงและจะต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้ปฏิบัติการสอน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 64 โรงเรียน โดยมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 512 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

1) ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครืจซ์และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970: 608 อ้างถึงในธีรวุฒิ เอกะกุล 2549 : 143) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 43.35 จากประชากรทั้งหมด

2) การสุ่มตัวอย่าง

ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้อำเภอเป็นหน่วยหลักในการสุ่ม และทำการเทียบสัดส่วนระหว่างประชากรกับขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละอำเภอจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ และทำการสุ่มอย่างง่าย

ตารางที่ 1: แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	สถานศึกษา แยกตามอำเภอ	จำนวนโรงเรียน	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง		หมายเหตุ
			ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
1.	อำเภอบางใหญ่	11	88	38	
2.	อำเภอไทรน้อย	20	160	69	
3.	อำเภอปากเกร็ด	19	152	66	
4.	อำเภอบางบัวทอง	14	112	49	
รวม		64	512	222	

ที่มา: กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศ กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2. 2554 : 5 – 14

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วยแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Bass และ Avolio. (Bass & Avolio. (Eds.). 1994 : 2-6) มาใช้ในงานวิจัย โดยนำแบบสอบถามมาพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทของงานวิจัยนี้โดย แบ่งแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ด้าน หรือ 4Is ได้แก่

1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา
4. ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ และมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Bass และ Avolio. (Bass & Avolio. (Eds.). 1994: 2-6) กำหนดแนวคิดจากทฤษฎีต่างๆ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.2 ศึกษาการสร้างข้อคำถามเกี่ยวกับทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

4.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา แนวคิดและการใช้ภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ

4.4 การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเป็นแบบสอบถาม (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2542: 114) ประกอบด้วย

1) รองศาสตราจารย์นาวาอากาศเอกบุญเลิศ ปึกขุนทด กองการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.จารุพร สารณีย์ อาจารย์พยาบาล ระดับ 8 วิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทร์ราชธานี

3) นายสุชาติ เต่าสุวรรณ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2

4) นายธีระชัย หันยอ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดกลางเกร็ด

5) นางสาวศิริพร แยมเงิน ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางพูดใน

4.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try – Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มประชากรเป้าหมาย จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (ยูทอร์ ไทยวรรณ. 2545 : 107) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

4.6 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการดังนี้

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 เพื่อขออนุญาตทำการเก็บรวบรวมข้อมูลสถานศึกษาในสังกัด

2) ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามไปยังผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน จำนวน 222 คน โดยผู้วิจัยส่งด้วยตนเอง

3) ผู้วิจัยติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จำนวน 222 ฉบับ นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ใช้การวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ ของแต่ละรายการแล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ ไปทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความ หมายถึงรายข้อ รายด้านและโดยรวม โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยของ บุญชม ศรีสะอาด (2535: 100) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีของตัวแปร เพศ และทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova) ในกรณีของตัวแปรประเภทการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน เมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

7. สถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยทำการทดสอบค่า F (F-test)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. การศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.443$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ($\bar{X}=4.587$) และมีระดับภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ การสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X}=4.459$) การกระตุ้นการใช้ปัญญา ($\bar{X}=4.443$) และการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X}=4.299$) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน พบว่า

2.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำแนกเพศ ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีเพศต่างกันมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และการสร้างแรงบันดาลใจ ส่วนในด้านการกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลไม่แตกต่างกัน

2.2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำแนกประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การกระตุ้นการใช้ปัญญา และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำแนกขนาดของโรงเรียน ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การกระตุ้นการใช้ปัญญา และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มีความรู้ด้านการบริหาร ตลอดจนมีความรู้และความสามารถในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ซึ่งแนวทางการบริหารและจัดการศึกษาในปัจจุบัน นำไปสู่การปฏิรูประบบบริหารจัดการจากแบบเดิมที่เน้นการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางได้เปลี่ยนไปสู่การบริหารแบบกระจายอำนาจโดยเฉพาะมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไข (เพิ่มเติม) พ.ศ. 2545 กำหนดสาระสำคัญให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคลากร และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรงเพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม คุณภาพสมรรถภาพและประสิทธิภาพต่อไป และอาจเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนหลักสูตรการศึกษา โดยกำหนดให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษายังได้ผ่านการพัฒนาให้เป็นผู้ผ่านการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตติกรณัฏฐ์ จงวิศาล (2543 : 113-114) ทำการวิจัยเรื่องผลการฝึกอบรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้นำนิสิตมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำนิสิตที่ได้รับการฝึกอบรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีเจตคติที่ดีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงหลังการฝึกอบรม มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ผู้นำประเมินตนเอง และภาวะผู้นำที่ผู้ร่วมงานประเมินผู้นำหลังสิ้นสุดการทดลองมากกว่าผู้นำนิสิตที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเจตคติที่ดีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงหลังสิ้นสุดการทดลองและความพึงพอใจในการทำงานของผู้ร่วมงานหลังสิ้นสุดการทดลอง ไม่พัฒนาขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่มีแนวโน้มว่าความพึงพอใจในการทำงานของผู้ร่วมงานหลังสิ้นสุดการทดลอง ในกลุ่มผู้นำนิสิตที่ได้รับการฝึกอบรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีมากกว่าในกลุ่มผู้นำนิสิตที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี จิตติรัตนกุล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของนายกเทศมนตรีกรณศึกษา : เทศบาลเมืองพังงา อ.เมือง จ.พังงา จากการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมของนายกเทศมนตรีอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน นายกเทศมนตรีมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ รองลงมาด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล การกระตุ้นทางปัญญา ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ส่วนประสิทธิผลการปฏิบัติงานของนายกเทศมนตรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1.1 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 ในด้านนี้ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้การที่ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ อยู่ในระดับมากอาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารต้องแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารงาน แสดงเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงาน และกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานอุทิศตนทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ทำให้ผู้ร่วมงานนับถือ ผูกพัน เกิดความจงรักภักดี ยากอุทิศตนทำงานเพื่อให้งานสำเร็จทำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกว่าคุณค่าอยากปฏิบัติงานให้สำเร็จตามความคาดหวังขององค์กร

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธรัตน์ จันทะมล (2548 : 49 – 50) ศึกษาเรื่อง “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 โดยรวมและรายด้าน ผู้บริหารมีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับ “มาก” ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ผู้บริหารแสดงออกมากกว่าด้านอื่นคือด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์

1.2 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ในด้านนี้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้การที่ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างแรงบันดาลใจอยู่ในระดับมากอาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากร ได้แสดงผลงานตามศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายโดยมีผู้บริหารเป็นตัวอย่างที่ดี ทำให้ครูผู้สอนมีกำลังใจในการทำงานและพร้อมจะทุ่มเทกำลังกายและกำลังใจให้กับงานที่ผู้บริหารมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรัตน์ จันทะมล (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการสร้างบารมี และด้านการคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลเป็นลำดับสุดท้าย

1.3 ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญา ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ในด้านนี้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้การที่ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกระตุ้นทางปัญญาอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานรู้จักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเอง และสามารถนำมาใช้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นแบบเป็นทีม เพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี จิตติรัตนกุล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของนายกเทศมนตรีกรณศึกษา : เทศบาลเมืองพังงา อ.เมือง จ.พังงา จากการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมของนายกเทศมนตรีอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน นายกเทศมนตรีมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ รองลงมาด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล การกระตุ้นทางปัญญา ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ส่วนประสิทธิผลการปฏิบัติงานของนายกเทศมนตรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ในด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ การที่ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความสามารถแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา มีการพัฒนาตนเองตามศักยภาพ ทำให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษา ยิ่งยงเมธี (2550) ได้ศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 ใช้ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพสูงกว่าภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน

และประสิทธิผลการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 อยู่ในระดับดีทุกด้าน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารโดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับได้แก่ ความมีบารมี การคล้อยตาม การกระตุ้นการใช้ปัญญา และการมุ่งสัมพันธ์เป็นรายคน

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษามีศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่สูง เป็นผู้ที่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้า มีอิทธิพลอำนาจและความรับผิดชอบ มีภาวะผู้นำซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา เป็นสิ่งที่แสดงถึงคุณภาพของโรงเรียนที่ดำเนินการโดยผ่านเครือข่ายบุคคลและตามบทบาทหน้าที่ขององค์การ สามารถใช้หลักการและทฤษฎีการบริหารงานที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ผู้บริหารส่วนใหญ่จบการศึกษาสูง ยอมรับแนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักปรับปรุงศักยภาพของตน แก้ไขวิธีปฏิบัติงานของตนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชาได้เป็นอย่างดี มีความมุ่งมั่นและพฤติกรรมเหมาะสมกับความเป็นผู้นำ กล่าวคือกล้าแสดงออกมีความมั่นใจในตนเอง สร้างความเชื่อมั่น ยอมรับและได้รับความไว้วางใจจากผู้ใต้บังคับบัญชา สามารถดำเนินภารกิจในการบริหารงานในสถานศึกษาโดยใช้ภาวะผู้นำในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีการมอบอำนาจและการกระจายอำนาจการบริหารจัดการให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเหมาะสมกับคนกับงาน จึงทำให้ทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในด้านเพศ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย คมสัน ธรรมนุ (2551) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ดังนี้ การออกแบบองค์การใหม่ การกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงาน และการพัฒนาบุคลากร (2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการออกแบบองค์การใหม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ ธีระศ มโนชนธ์ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ระดับภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 3 ภาพโดยรวมอยู่ในระดับสูงภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 3 มีความแตกต่างกัน และประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ จำแนกเพศ และ จำแนกตามอายุ ส่วนโดยรวม และรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำแนกประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยรวมมีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย อาจเนื่องจากในปัจจุบัน ผู้ที่จะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีและมีประสบการณ์การทำงานก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง ต้องสอบแข่งขันและผ่านการอบรมตามที่ ก.ค.ศ.กำหนด ประกอบกับสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้เปิดโอกาสให้ผู้บริหารและบุคคลทั่วไปได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับปริญญาโทเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้มากขึ้น ผู้บริหารรุ่นใหม่ที่มีประสบการณ์น้อยจึงต้องพัฒนาภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงของตนให้เพิ่มมากขึ้นเพื่อให้เป็นที่ยอมรับไว้วางใจและน่าเชื่อถืออันจะส่งผลต่อความศรัทธาของผู้ร่วมงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรัตน์ จินทวาท (2547 : 66) กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติ ในการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกำหนดไว้ในแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ในเรื่องการเตรียมคนเข้าสู่ตำแหน่ง สอดคล้องกับ คมสัน ธรรมนุ (2551) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการออกแบบองค์การใหม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 2 จำแนกขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย อาจเป็นเพราะ การบริหารสถานศึกษาโดยทั่วไป ผู้บริหารมักประสบปัญหาต่าง ๆ อันเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหา อาจมาจากการขาดทักษะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา การขาดประสบการณ์และความเข้าใจ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรทางการบริหาร ต่าง ๆ เช่น คน เงิน วัสดุสิ่งของ การบริหารจัดการ ชุมชนและสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ของสถานศึกษา ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่าง ในเรื่องการบริหารและการจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่สถานศึกษา ล้วนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารงานตามสถานการณ์นั้นๆ แตกต่างกันไปตาม ทัศนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่อยู่ในขนาดโรงเรียนต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย ธนกร มะอาลี (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโดยรวมอยู่ระดับมากจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมมีแบบภาวะผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายด้านมีแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง มีภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนแบบแลกเปลี่ยนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยรวมและรายด้านมีภาวะผู้นำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุป

1. ข้อสรุปของการวิจัย

1.1 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ผู้บริหารควรเสริมสร้างความสามัคคีปรองดองให้เกิดแก่หมู่คณะเพื่อบุคลากรจะมีความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และควรมีความมุ่งมั่น และความมั่นใจในตนเอง ในการเน้นย้ำให้บุคลากรตระหนักและทุ่มเทในการปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจและปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ และสามารถใช้วิสัยทัศน์สนับสนุนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ให้เป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน

1.2 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ผู้บริหารต้องทำให้ผู้ร่วมงานจัดการกับอุปสรรคในการทำงานของตนเองได้ มีการกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานสามารถจัดการกับปัญหาที่ตนเองเผชิญและผู้บริหารควรตั้งมาตรฐานในการทำงานไว้สูงเพื่อจะได้กระตุ้นความสามารถของผู้ร่วมงาน ผู้บริหารต้องมีความเสียสละมุ่งพัฒนางานให้บรรลุเป้าหมาย มีแรงบันดาลใจเป็นพลังส่งเสริมในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้

1.3 ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ผู้บริหารควรใช้วิธีการตั้งคำถาม เพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน มองปัญหาการเผชิญกับสถานการณ์เก่า ๆ ด้วยวิธีทางแบบใหม่และ ควรกระตุ้นให้

ผู้ร่วมงานตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ผู้บริหารพยายามคิดหาแนวทางใหม่ในการพัฒนาตนเอง มีส่วนทำให้งานดำเนินไปได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

1.4 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจก ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนวิธีการทำงานกับผู้ร่วมงานเป็นรายบุคคล ให้ความสนใจผู้ร่วมงาน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และควรมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานเป็นการส่วนตัว ใส่ใจต่อความกังวลของผู้ร่วมงาน

เอกสารอ้างอิง

- คมสัน ธรรมนุ. (2551). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร์ มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ชรรัตน์ จินขาวขำ. (2547). *การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ธนกร มะอาจเลิศ. (2548). *การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ธเรศ มโนชนธ์. (2551). *ภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 3. ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาลัยศรีนครินทร์ วิโรฒ.*
- ธีรวิทย์ เอกะกุล. (2549). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์วิทยาสารพิมพ์.*
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2536). *หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.*
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2542). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่5). กรุงเทพฯ: เจริญดีการพิมพ์*
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2545). *พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.*
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2543). *ผลการฝึกอบรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้นำนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.*
- สรณรัตน์ จันทะมล. (2548). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอวังสะพุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- สุภาวดี จิตติรัตนกุล. (2550). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของนายกเทศมนตรี กรณีศึกษา : เทศบาลเมืองพังงา อำเภอเมือง จังหวัดพังงา. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- อุษา ยิ่งยงเมธี. (2550). *ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- Bass B. M. & Avolio, B. J. (Eds.). (1994). *Improving Organizational Effectiveness through Transformational Leadership.* Thousand Oaks, CA: Sage.

การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

The Usage of the Buddhism Principles of 'Ittibat 4' in Management of School Administrators in the Opinion of School Administrators and Teachers under Saraburi Primary Educational Service Area Office

จิราภา รุ่งเรืองรัตน์ชัย
Jeerapa Rungrueangratchai

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Department of Educational Administration, Tepsatri Rajabhat University
E-mail: nung_pom@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) เปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.947 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามลักษณะความมีมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร และการส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาตนเองของผู้ใต้บังคับบัญชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา สถานภาพสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: หลักอิทธิบาท 4, การบริหารงาน, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the usage of the Buddhism principles of 'Ittibat 4' in management of school administrators and 2) compare the usage of the 'Ittibat 4' in management of school administrators in the opinion of school administrators and teachers. The sample consisted of 350 school administrators and teachers under Saraburi Primary Educational Service Area Office. The instrument used in this research was a questionnaire to a reliability of 0.947. The data were analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA and Scheffe's method. The findings showed that:

1) overall, the usage of the 'Ittibat 4' in management of school administrators was rated at a high level. 2) their opinion on the usage of the 'Ittibat 4' was different at a significance level of .001 when they were different in friendliness, and promotion and support of self-development for subordinates. However, when they were different in position, gender, age, education, working experience, school size and marital status, their opinion was not different.

Keywords: Ittibat 4, management, administrators

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ ที่มาพร้อมวัฒนธรรมต่างชาติ กระบวนทัศน์ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปกลายเป็นการแข่งขันแบบระบบเศรษฐกิจเสรี ใช้ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ ลักษณะของกระแสโลกาภิวัตน์นี้ก่อให้เกิดความได้เปรียบแก่ประเทศที่พัฒนาแล้วเกิดความเสียเปรียบกับประเทศที่ยังขาดการเตรียมความพร้อมที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์เป็นส่วนสร้างปัญหาทั้งระบบให้กับสังคมไทยซึ่งถูกระทบอย่างรุนแรงจากกระแสวัตถุนิยมและวัฒนธรรมการบริโภค กระเทือนถึงคุณธรรมจริยธรรมของประชาชน จนเป็นปัญหาทางจิตวิทยาสังคมที่น่าเป็นห่วงยิ่งสภาพการณ์ของสังคมไทยปัจจุบันนี้ ชี้ให้เห็นประเด็นปัญหาวิกฤตอันน่าเป็นห่วงจากการพัฒนาที่ขาดความสมดุล โดยมุ่งสร้างความเจริญทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วแต่ประการเดียวทำให้บุคคลและสังคมรวมทั้งโครงสร้างกลไกการบริหารและการจัดการต่างๆ ปรับตัวตามไม่ทันเกิดความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาทางวัตถุกับการพัฒนาทางจิตใจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545, หน้า 30) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริหารและพัฒนาตนเองโดยใช้ความรู้คู่คุณธรรมในการบริหารและจัดการ เพื่อที่จะสามารถทำงานร่วมกับชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและประชาชนได้อย่างราบรื่นตามความคาดหวังของสังคม แต่สภาพที่เป็นจริงมีผู้บริหารจำนวนไม่น้อยที่ปฏิบัติงานและปฏิบัติตนตามคุณธรรมจริยธรรมย่อหย่อนไปและยังกระทำผิดวินัยอย่างต่อเนื่อง ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมตามความคาดหวังของสังคม ดังที่เป็นข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชน (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, และคนอื่นๆ, 2542, บทสรุป)

ธีรเดช นรตฤรักษา (2550, หน้า 22) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ไว้ว่า นโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม การจัดการศึกษาในมาตรา 80 ข้อ 3 ว่ารัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกความเป็นไทย มีระเบียบวินัยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และในมาตรา 79 รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์คุ้มครองพระพุทธศาสนา และศาสนาอื่น ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทั้งได้ระบุไว้ในมาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ

การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้คู่คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2555, หน้า 50-51) กล่าวถึงการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนาในกระแสโลกาภิวัตน์มีวัตถุประสงค์และนโยบายเพื่อดำเนินการ 3 ด้าน ด้านที่ 1 ข้อที่ 4 คุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยลดลงขณะเดียวกันกับวัฒนธรรมและระบบคุณค่าที่ฝังงอกของสังคมไทยเริ่มเสื่อมถอยปัจจุบันคนไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตค่านิยมคุณธรรมจริยธรรม และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเป็นผลกระทบมาจากการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาสู่ประเทศไทยผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนยังขาดทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดี นอกจากนี้สื่อสารมวลชนอื่นๆ ทั้งสื่อโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์จำนวนมากขาดความเข้มงวดทางจรรยาบรรณในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเชิงลบ ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนค่านิยมและพฤติกรรมที่เน้นวัตถุนิยมและบริโภคนิยมมากขึ้น ขาดจิตสำนึกให้ความสำคัญกับส่วนตนมากกว่าส่วนรวมทำให้คุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยลดลงนำไปสู่ปัญหาทางสังคมต่างๆ อาทิ ปัญหาเด็กและเยาวชนปัญหาการขาดสัมพันธภาพภายในครอบครัว รวมทั้งปัญหายาเสพติดและอาชญากรรมอื่นๆ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2549, หน้า 73-74) กล่าวถึงสถาบันหลักทางสังคมที่มีบทบาทสำคัญต่อการปลูกฝังศีลธรรมให้สำนึกในคุณธรรมจริยธรรมและอบรมหล่อหลอมให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนมีความเข้มแข็งลดลง สถาบันครอบครัวที่เคยมีระบบเครือญาติในการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และมีความเข้มแข็งในการอบรมสั่งสอนและปลูกฝังศีลธรรมและค่านิยมที่งดงามให้แก่ลูกหลานเริ่มเปราะบางลงเนื่องจากวิถีชีวิตปรับเปลี่ยนไปมีลักษณะต่างคนต่างอยู่ ต้องดิ้นรนทางเศรษฐกิจมากขึ้น ส่งผลต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวอ่อนแอลง ปัญหาการหย่าร้างเพิ่มมากขึ้น และมีครอบครัวมากกว่าร้อยละ 40 ไม่มีความสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ ขณะเดียวกันวิถีชีวิตสมัยใหม่มีผลให้ความเชื่อศรัทธาในหลักศาสนาเสื่อมถอยจากการใช้ประโยชน์จากศาสนสถานซึ่งมีมากมายกว่า 3 หมื่นแห่งทั่วประเทศ และการประกอบกิจการทางศาสนาน้อยลง อยู่ในวงแคบและในกลุ่มผู้สูงอายุเป็นหลัก ส่วนสถาบันการศึกษาเปลี่ยนจากในอดีตที่มีสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับสถาบันครอบครัวและสถาบันทางศาสนาเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีจริยธรรมและความรู้ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม ปัจจุบันเป็นระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นหลักวิชาให้ความสำคัญกับใบรับรองการศึกษา มากกว่าความรู้ที่นำมาปฏิบัติจริง การเรียนการสอนเน้นการท่องจำมากกว่าความเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ไม่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของคนในสังคม

ในส่วนของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (2542, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบและวิธีการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้มีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการในหน่วยงานต่างๆ 252 หน่วยงานและศึกษาปัญหาและอุปสรรคเพื่อการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ พบว่า การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมควรจะมีการสร้างตั้งแต่เยาว์และเสนอแนะว่า ผู้บริหารหรือผู้นำควรต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี การเป็นแบบอย่างที่ดีนั้น จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2542, หน้า 66-70) ได้กำหนดเกณฑ์เพื่อที่จะนำผู้บริหารไปสู่การเป็นผู้บริหารมืออาชีพ โดยกำหนดว่าผู้บริหารมีหน้าที่แนะนำตักเตือนหรือการกำกับดูแลบุคลากรในองค์กร การที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้ได้ผลดีผู้บริหารต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มิฉะนั้นคำแนะนำตักเตือนหรือการกำกับดูแลของบริหารจะขาดความสำคัญไม่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในองค์กร ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกด้าน เช่น ด้านคุณธรรมจริยธรรม ความยุติธรรมและบุคลิกภาพจะมีผลสูงต่อการยอมรับของบุคลากร ทำให้เกิดความเชื่อถือศรัทธาต่อการปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติตามได้ด้วยความพอใจ จากการ

สัมภาษณ์ข้อมูลข้าราชการศึกษานิเทศก์ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 หลายคน (มนูญ ปิยะคิม, และคนอื่นๆ, 2551, พฤศจิกายน 3) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาบางคนมีความสัมพันธ์ฉันท์ซุ้สาวกับหญิงอื่นที่มีใช้ภรรยาตน เสพสุรา เล่นการพนัน ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนทางราชการ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การเก็บรักษาเงิน การใช้จ่ายเงินผิดวัตถุประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมไม่เหมาะสมหลายประการ เช่น หลอกลวง ใช้จ่ายเงินผิดวัตถุประสงค์ ใช้เวลาราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนและให้ผู้อื่นกระทำการแทนในนามตนเอง รวมไปถึงการขาดอธิปไตย 4 ประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา

ผู้วิจัยมีความตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องการใช้หลักอธิปไตย 4 ในการบริหารสถานศึกษาที่จะมีผลต่อการจัดการศึกษาและการปฏิบัติงานของครู ผู้นำชุมชนและตัวผู้บริหารเอง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้หลักอธิปไตย 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามระดับคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักอธิปไตย 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักอธิปไตย 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่งหน้าที่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดของโรงเรียน สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อ เดือน ลักษณะความมีมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร และการส่งเสริมและการสนับสนุนในการพัฒนาตนเองของ ผู้ได้บังคับบัญชา

วิธีดำเนินงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 167 คน และครู จำนวน 1,911 คน รวมทั้งสิ้น 2,078 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง (สุริย ศิริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 129-130) กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ($e = 0.05$) การวิจัยครั้งนี้จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง 350 คน การสุ่มโดยอาศัยความน่าจะเป็นวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจราชการ (check list) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะความมีมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร การส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาตนเองของผู้ได้บังคับบัญชา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักอธิปไตย 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี มี 4 ประการ ดังต่อไปนี้

ได้แก่ 1) ฉันทะ 2) วิริยะ 3) จิตตะ และ 4) วิมังสา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 - 1.00 และ ความเชื่อมั่นเท่ากับ .947

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 การใช้หลักอริยาบท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ การ หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการใช้หลักอริยาบท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตาม ทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี โดยใช้สถิติการทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (one-way analysis of variance: one-way ANOVA) โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การใช้หลักอริยาบท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การใช้หลักอริยาบท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

1.1 การใช้หลักฉันทะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ ด้านการ บริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป

1.2 การใช้หลักวิริยะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการ บริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานวิชาการ

1.3 การใช้หลักจิตตะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการ บริหารงานวิชาการ และการบริหารงานทั่วไป

1.4 การใช้หลักวิมังสาในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย มากไปน้อยดังนี้ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานวิชาการ

1.5 การใช้หลักอริยาบท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ หลักฉันทะ หลักวิริยะ หลักวิมังสา และหลักจิตตะ

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา สถานภาพสมรส (หลักวิริยะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05) และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่แตกต่างกัน แต่ลักษณะความมีมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร (หลักฉันทะ วิริยะ วิมังสา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในขณะที่หลักจิตตะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาตนเองของผู้ได้บังคับบัญชา หลักฉันทะ และวิมังสา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในขณะที่หลักจิตตะและวิมังสา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

1.1 การใช้หลักฉันทะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับพระมหา วุฒิกิจ บัวทอง (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ใน กลุ่ม 7 ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาใน กลุ่ม 7 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ หลักธรรมอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 การใช้หลักวิริยะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับกัญญ์ภาภรณ์ กลิ่นนันทน (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงานจังหวัดพิษณุโลกตามหลักอิทธิบาท 4 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงานจังหวัดพิษณุโลกตามหลักอิทธิบาท 4 ตามทัศนะของบุคลากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านฉันทะ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านวิริยะ จิตตะ และวิมังสา อยู่ในระดับมาก

1.3 การใช้หลักจิตตะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับเสกสันต์ บุญยะ (2549, บทคัดย่อ) การใช้อิทธิบาท 4 ในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรมขนาดเล็ก แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้อิทธิบาท 4 คือ ด้านวิมังสา ด้านจิตตะ ด้านฉันทะและด้านวิริยะ ในการ บริหารงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับที่ดีมาก

1.4 การใช้หลักวิมังสาในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับพระมหา สมคิด โครธา (2547, หน้า 65-68) ได้ศึกษาการใช้อิทธิบาท 4 ในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้น

ปีที่ 4 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 328 รูป เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 57 ข้อ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ใช้อิทธิบาท 4 คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ในการเรียนทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

2.1 การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับมงคล ภาธรธวานนท์ (2536, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ไม่แตกต่างกันทั้งโดยส่วนรวมและเป็นรายด้าน

2.2 การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามเพศ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับบรรณพ โยนิจ (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมืองเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีเพศแตกต่างกันมีความเห็นว่าการใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมืองเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน

2.3 การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามอายุ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของธีรพล บุญสุข (2538, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา พฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและกรรมการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดกระบี่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีอายุ ต่ำกว่า 45 ปี และอายุ 45 ปีหรือมากกว่า มีพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมในภาพรวมและรายได้ ไม่แตกต่างกัน

2.4 การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับกัญญ์ภาภรณ์ กลิ่นนันทนวล (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงานจังหวัดพิษณุโลกตามหลักอิทธิบาท 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบทัศนะของบุคลากรต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงานจังหวัดพิษณุโลกตามหลักอิทธิบาท 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และรายได้ ต่างกันมีทัศนะต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงานจังหวัดพิษณุโลกตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

2.5 การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสงกรานต์ เนินหาด (2547, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดนครปฐม พบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียน ในทัศนะของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี, 10-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

2.6 การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาวุฒิกิจ บัวทอง (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ใน กลุ่ม 7 ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม 7 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัมี ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมไม่ แตกต่างกัน

2.7 การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาวุฒิกิจ บัวทอง (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ใน กลุ่ม 7 ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม 7 ที่มีสถานภาพต่างกัมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.8 การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกัญญ์วาทกรณ์ กลิ่นนันทนวล (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงานจังหวัดพิษณุโลกตามหลักอิทธิบาท 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบทัศนะของบุคลากรต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงานจังหวัดพิษณุโลกตามหลักอิทธิบาท 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับ การศึกษา ตำแหน่ง และรายได้ ต่างกัมีทัศนะต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงานจังหวัดพิษณุโลก ตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.9 การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามลักษณะความมีมนุษยสัมพันธ์ของ ผู้บริหาร ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปรีชา ยอดแก้ว (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานของ โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองเขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองเขต การศึกษา 7 มีระดับมนุษยสัมพันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ศึกษาผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองเขตการศึกษา 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของ โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองเขตการศึกษา 7 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) มนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานของ โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองเขตการศึกษา 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.10 การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามการส่งเสริมและสนับสนุนในการ พัฒนาตนเองของผู้ใต้บังคับบัญชา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองมีความมาก น้อยแตกต่างกันไป ซึ่งในการส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาตนเองของผู้ใต้บังคับบัญชาของผู้บริหารที่

แตกต่างกัน ทำให้ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักอริยาบท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีแตกต่างกัน

สรุป

การวิจัยเรื่อง การใช้หลักอริยาบท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1. การใช้หลักอริยาบท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ หลักฉันทะ หลักวิริยะ หลักวิมังสา และหลักจิตตะ

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักอริยาบท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามลักษณะความมีมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร และการส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาตนเองของผู้ได้บังคับบัญชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา สถานภาพสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การใช้หลักอริยาบท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน โดยนำหลักธรรมเข้ามาประยุกต์ใช้กับเพื่อนร่วมงาน และส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละระดับได้ใช้หลักอริยาบท 4 ทั้ง 4 ประการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการบริหารงานบุคคล เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาภายในหน่วยงาน หากขาดคุณธรรมข้อใดควรพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้มีคุณธรรมดังกล่าวมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานร่วมกับผู้อื่นและการบริหารของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรร่วมกันทำความเข้าใจต่อการนำหลักอริยาบท 4 มาใช้ในการปฏิบัติต่อกัน เพื่อมิให้เกิดความขัดแย้ง

1.3 สำหรับผู้ที่ได้รับการพิจารณาให้มาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ควรได้รับการพัฒนาอบรม ในเรื่องการใช้หลักอริยาบท 4 ในการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.4 เพื่อให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สอดคล้องกับสภาพการบริหารงานในสถานศึกษา ควรให้ความสนใจในเรื่องคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ พิจารณา สรรหา แต่งตั้ง หรือคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งในโอกาสต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการปฏิบัติตามคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้เห็นภาพรวมเกี่ยวกับปัญหา และการปฏิบัติงานตามคุณธรรม โดยส่วนร่วมอันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรศึกษาการใช้หลักธรรม สติ ปฏิฐาน 4 และการดูแลสุขภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กัญแก้วพารณ กิ่งนันทนวล. (2553). *ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักงานจังหวัดพิษณุโลกตามหลักอริยบท 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธีรเดช นรุตถ์รักษา. (2550). *ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ 2550 ฉบับประชาชน*. กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์โปรแกรสซิฟ.
- ธีรพล บุญสุข. (2538). *พฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูและกรรมการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดกระบี่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปรีชา ยอดแก้ว. (2545). *ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองเขตการศึกษา 7*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2549, หน้า 73-74)
- พระมหาอุดมกร บัวทอง. (2552). *การใช้หลักธรรมอริยบท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ใน กลุ่ม 7*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พระมหาสมคิด โคธธา. (2547). *การใช้หลักธรรมอริยบท 4 ในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มงคล มีทอง. (2549). *คุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูผู้สอนและนักเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- มนูญ ปิยะคิม, และคนอื่นๆ. (2551, พฤศจิกายน 3). *หัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา*. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2. สัมภาษณ์.
- สงกรานต์ เนินหาด. (2547). *พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. (2542). *การศึกษารูปแบบและวิธีการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, และคนอื่นๆ. (2542). *รายงานการวิจัยเอกสาร เรื่อง ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุวรรีย์ ศิริโกคาภิรมย์. (2546). *การวิจัยทางการศึกษา*. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

- เสกสันต์ บุญยะ. (2549). การใช้อิทธิบาท 4 ในการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมขนาดเล็ก แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- อรรณพ โยนิจ. (2549). การใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมืองเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของ
ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี
Brahmavihara 4 and Principles 3 administratives of schools' administrators
the Opinions of Administrators and Teachers under Sara Buri Primary
Educational Service Area Office

พระขungskำ วิระจิต
PraKhungKham Virachit

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Department of Educational Administration, Tepsatri Rajabhat University
E-mail: wasassy@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาพรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพรหมวิหาร 4 กับหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) เปรียบเทียบพรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำนวน 310 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .990 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ และการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ภายหลัง โดยใช้สูตรของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ความสัมพันธ์ระหว่างพรหมวิหาร 4 กับหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ภาพรวม พบว่ามีความสัมพันธ์กันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามตำแหน่ง การนับถือศาสนา รายได้ในการดำรงชีวิต การปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติตามหลักธรรมพรหมวิหาร 4 การปฏิบัติตามหลักธรรม 3 และขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตามความเชื่อเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม และความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน ส่วนหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร

และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามการนับถือศาสนา การปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และการปฏิบัติตามหลักธรรม 3 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตามการปฏิบัติตนตามหลักธรรมพรหมวิหาร 4 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามตำแหน่ง รายได้ในการดำรงชีวิต ความเชื่อเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม และขนาดของโรงเรียน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: พรหมวิหาร 4, หลักธรรม 3, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study Brahnavihara 4 and Principles 3 administratives of schools' administrators 2) study correlate between Brahnavihara 4 and Principles 3 administratives of schools' administrators 3) compare Brahnavihara 4 and Principles 3 administratives of schools' administrators. The sample calculated using Yamane formula and drawn using stratified random sampling was 310 school administrators and teachers from Sara Buri Primary Educational Service Area Office. The instrument used in this research was a questionnaire to a reliability of 0.991. The data were analyzed in terms of frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's. Correlation, t-test, one-way ANOVA, F-test and Scheffe's method.

The results were as follows:

1. Brahnavihara 4 of school administrators considered individually, all of the aspects were also rated at a most level and Principles 3 of school administrators considered individually, all of the aspects were also rated at a most level
2. Brahnavihara 4 had correlate Principles 3 administratives of schools' administrators at a significance level of .001
3. compare Brahnavihara 4 of school administrators classify by position, religion, earning a living, observing the principles of sufficiency economy, practice the four cardinal virtues principles, compliance with Principle 3, and size of the school was different at a significance level of .001. Beliefs about karma and responsibility for the performance of their duties was different at a significance level of .01. education was different at a significance level of .05. Compare Principles 3 of school administrators classify by religion, observing the principles of sufficiency economy and compliance with Principle 3 was different at a significance level of .001. practice the four cardinal virtues principles was different at a significance level of .01. position, earning a living, beliefs about karma, and the size of the school was different at a significance level of .05.

Keywords: Brahnavihara 4, Principles 3, school administrators

บทนำ

ในสภาวะปัจจุบันที่สังคมมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ค่านิยม รวมทั้งสภาพแวดล้อมต่างๆ ทำให้สภาพของข้าราชการครูมีความเปลี่ยนแปลงไปโดยมีแนวโน้มไปในทางไม่พึงประสงค์ ทั้งด้านอุดมการณ์และพฤติกรรมของความเป็นครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ดังจะเห็นได้จากข้อมูลกรณีการกระทำผิดวินัยของข้าราชการครูดังต่อไปนี้ 1) การปฏิบัติตนเสื่อมเสีย เช่นเมาสุราแล้วควบคุมตนเองไม่ได้ แสดงอาการกิริยาฉ้อโกง เล่นการพนัน หลอกลวง ฉ้อโกง มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือปฏิบัติตนไม่เหมาะสมทำนองซู้สาว นำของทางราชการไปใช้ส่วนตัว 2) ผู้บังคับบัญชา เช่น ขัดคำสั่ง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง การรายงานเท็จในผลงานตนเองและอื่นๆ 3) ผู้ร่วมงาน มีการแสดงความประพฤติว่า ดุหมั่น ยุยงสร้างความแตกแยกในหน่วยงาน ทะเลาะวิวาท ขกต้อยตบตี ทำร้ายร่างกายกัน และ 4) ความผิดเกี่ยวกับนักเรียน มีการแสดงความประพฤติกิริยาอาการและวาจาที่ไม่เหมาะสมต่างๆ กับนักเรียน เช่น การลงโทษเกินกว่าเหตุโดยโหดจริต ลงโทษรุนแรงวิธการ ประจาน คำว่าดุหมั่นถึงพ่อแม่นักเรียน เรียกขโมยเงินและสิ่งของจากนักเรียนเป็นการแลกเปลี่ยน มีการแสดงความประพฤติ กิริยาอาการและวาจาที่ไม่เหมาะสม เช่น พูดจาไม่สุภาพต่อประชาชนที่มาติดต่อราชการ ดื่มสุราทานอาหารที่สวนอาหารแล้วไม่จ่ายเงิน ขั้บรณผิดกฎจราจรเมื่อถูกปรับแล้วด่าว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, 2541, หน้า 13-18)

ในส่วนของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (2542, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบและวิธีการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้มีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการในหน่วยงานต่างๆ 252 หน่วยงานและศึกษาปัญหาและอุปสรรคเพื่อการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ พบว่า การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมควรจะมีการสร้างตั้งแต่วัยเยาว์และเสนอแนะว่าผู้บริหารหรือผู้นำควรต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีการเป็นแบบอย่างที่ดีนั้น จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2542, หน้า 66-70) ได้กำหนดเกณฑ์เพื่อที่จะนำผู้บริหารไปสู่การเป็นผู้บริหารมืออาชีพ โดยกำหนดว่าผู้บริหารมีหน้าที่แนะนำตักเตือนหรือการกำกับดูแลบุคลากรในองค์กร การที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้ได้ผลดีผู้บริหารต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มิฉะนั้นคำแนะนำตักเตือนหรือการกำกับดูแลของผู้บริหารจะขาดความสำคัญไม่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในองค์กร ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกด้านเช่นด้านคุณธรรมจริยธรรม ความยุติธรรมและบุคลิกภาพจะมีผลสูงต่อการยอมรับของบุคลากร ทำให้เกิดความเชื่อถือศรัทธาต่อการปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติตามได้ด้วยความพอใจ

จากการสัมภาษณ์ข้อมูลข้าราชการศึกษานิเทศก์ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 (มนูญ ปิยะคิม, และคนอื่นๆ, 2551, หน้า 5) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากระทำทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ผู้บริหารสถานศึกษาบางคนมีความสัมพันธ์อันชู้สาวกับหญิงอื่นที่มีใช้ภรรยาตน เสพสุรา เล่นการพนัน ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนทางราชการ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การเก็บรักษาเงิน การใช้จ่ายเงินผิดวัตถุประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมไม่เหมาะสมหลายประการ เช่น หลอกลวงใช้จ่ายเงินผิดวัตถุประสงค์ใช้เวลาราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวและให้ผู้อื่นกระทำการแทนในนามตนเองรวมไปถึงการขาดพรหมวิหาร 4 ด้านประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา (พระจำปี ชินดา, 2552, หน้า 5)

จากแนวคิดต่างๆ ที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นต้นแบบเป็นแบบอย่างที่ดีงามในการบริหารงานทำหน้าที่ของตนเองให้สมบูรณ์ต้องมีคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้นผู้วิจัยมีความตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องพรหมวิหาร 4 และ หลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะมีผลต่อการจัดการศึกษาและการปฏิบัติงานของครู ผู้นำชุมชนและผู้บริหารจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้พรหม

วิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามระดับคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและสังคม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพรหมวิหาร 4 กับหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี
3. เพื่อเปรียบเทียบพรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตาม ตำแหน่ง เพศ การนับถือศาสนา ระดับการศึกษา รายได้ในการดำรงชีวิต รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การปฏิบัติตามหลักพรหมวิหาร 4 การปฏิบัติตามหลักธรรม 3 ความเชื่อเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม และความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน

วิธีดำเนินงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำนวน 349 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 39 คน และครู จำนวน 310 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับตำแหน่ง เพศ การนับถือศาสนา ระดับการศึกษา รายได้ในการดำรงชีวิต รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การปฏิบัติตามหลักพรหมวิหาร 4 การปฏิบัติตามหลักธรรม 3 ความเชื่อเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน แบบสอบถามแบบชนิดเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ซึ่งครอบคลุมตัวแปรที่ทำการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ 4 กลุ่มตัวแปร คือ 1) เมตตา 2) กรุณา 3) มุทิตาและ 4) อุเบกขา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ซึ่งครอบคลุมตัวแปรที่ทำการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ 3 กลุ่มตัวแปร คือ 1) การครองตน 2) การครองคน 3) การครองงาน

ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามกับเนื้อหา 0.50 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .990

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ตัวแปรสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติพรรณนา (descriptive analysis) ในการอธิบายตัวแปร โดยการหาค่าร้อยละ (percent) และค่าความถี่ (frequency) ของตัวแปร นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ตัวแปรพรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี โดยหาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการทดสอบค่าสหสัมพันธ์

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบพรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี จำแนกตามตำแหน่งเพศ การนับถือศาสนา ระดับการศึกษา รายได้ในการดำรงชีวิต รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การปฏิบัติตามหลักพรหมวิหาร 4 การปฏิบัติตามหลักธรรม 3 ความเชื่อเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน ใช้สถิติทดสอบที (t-test) เมื่อจำแนกตาม บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง พรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. พรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

1.1 พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ ด้านอุเบกขา ด้านมัทธา ด้านเมตตา และด้านกรุณา

1.2 หลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ ด้านการครองตน ด้านการครองคน และด้านการครองงาน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างพรหมวิหาร 4 กับหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ภาพรวม พบว่ามีความสัมพันธ์กันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกรายการ โดยที่ปัจจัยด้านกรุณา กับ ด้านการครองตน มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านอุเบกขา กับด้านการครองตน และที่มีความสัมพันธ์กันต่อที่สุดคือ ด้านเมตตา กับ ด้านการครองงาน

3. เปรียบเทียบพรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

กับผลการวิจัยของบุญผา บุญน้อม (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูกับคุณธรรมจริยธรรม ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือครูจำนวน 348 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และสหสัมพันธ์อย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูกับคุณธรรมจริยธรรมของครูอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์เท่ากับ .636 และสอดคล้องกับกว้าง เสี่ยงกล้า (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผลการวิจัย พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวกค่อนข้างสูง

2. เปรียบเทียบพรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

2.1 พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในขณะที่หลักธรรม 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญศรี จันสุระ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ข้าราชการครูสายผู้สอนและสายผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมในการครองตน ครองคน ครองงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 พรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภัทสร รongแหยม (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศและอายุ และสอดคล้องกับการเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบโดยรวมทุกมาตรฐานแต่ละมาตรฐานและรายด้านของแต่ละมาตรฐาน พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศชายและเพศหญิงและครูผู้สอนที่มี ประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 15 ปี และประสบการณ์ในการทำงาน 15 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

2.3 พรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามการนับถือศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูที่นับถือศาสนาต่างกัน ต่างมีแนวทางในการปฏิบัติตนในแต่ละศาสนาที่แตกต่างกัน ซึ่งพรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 เป็นแนวทางในการปฏิบัติของศาสนาพุทธ ในขณะที่ครูและผู้บริหารที่นับถือศาสนาอื่น ต่างก็

มีแนวทางในการปฏิบัติตนของศาสนาที่ตนเองนับถือเช่นกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามการนับถือศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.4 พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระณัฐพล ฐิติธมโม (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวัดโดยการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์ในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาวិจัยพบว่า การบริหารงานวัดโดยการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์ในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.25 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการศาสนศึกษา ด้านสาธารณสงเคราะห์ ด้านสาธารณูปการ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการศึกษาสงเคราะห์และด้านการปกครอง การเปรียบเทียบ พบว่า การบริหารงานวัดโดยการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์ในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล มีความคิดเห็นแตกต่างกันตามพรรษาและวุฒิการศึกษาบาลี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่หลักธรรม 3 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของอรณพ โยนิจ (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอมืองเชียงใหม่ ผลการศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความเห็นว่าการใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอมืองเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน

2.5 พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามรายได้ในการดำรงชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในขณะที่หลักธรรม 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีที่มีรายได้ในการดำรงชีวิตต่างกันต่างก็ต้องมีภาระค่าจ่ายต่างกัน อาจส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น ผู้บริหารและครูที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายและมีหนี้สิน อาจมีความเครียดมากกว่ากลุ่มครูและผู้บริหารที่มีรายได้เพียงพอ ซึ่งความเครียดที่เกิดขึ้นอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานและการตัดสินใจต่างๆ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีรายได้ต่างกัน ต่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามพรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 แตกต่างกัน

2.6 พรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง จะเป็นผู้ที่ยึดหลักพออยู่ พอกิน พอใช้ ประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่าย ลดความฟุ้งเฟ้อ ในการดำรงชีพ การประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องและสุจริต ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันในการค้าขายประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง มุ่งเน้นหาข่าวหาปลา ก่อนมุ่งเน้นหาเงินหาทอง ทำมาหากินก่อนทำมาค้าขาย และเป็นผู้ที่ตั้งสติที่มั่นคง ร่างกายที่แข็งแรงปัญญาที่เฉียบแหลม ทำให้ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามพรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ของผู้บริหารแตกต่างกัน

2.7 พรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามการปฏิบัติตามหลักธรรมพรหมวิหาร 4 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิเชียร บุญกล้า (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการรับรู้ต่อการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.8 พรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามการปฏิบัติตามหลักธรรม 3 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เพราะกลุ่มที่ปฏิบัติตามหลักธรรม 3 ในระดับปานกลางกับมากมีระดับค่าเฉลี่ยปานกลางสูง ในขณะที่กลุ่มที่ปฏิบัติตามหลักธรรม 3 ในระดับปานน้อย มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำ ส่งผลให้ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อพรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

2.9 พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามความเชื่อเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่หลักธรรม 3 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เพราะกลุ่มที่มีความเชื่อเกี่ยวกับกฎแห่งกรรมมากมีระดับค่าเฉลี่ยสูง ในขณะที่กลุ่มที่มีความเชื่อเกี่ยวกับกฎแห่งกรรมมากมีระดับค่าเฉลี่ยต่ำ ส่งผลให้ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อพรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

2.10 พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เพราะกลุ่มความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่มากมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด กับกลุ่มความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ปานกลางมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ส่งผลให้ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อพรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ในขณะที่หลักธรรม 3 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักธรรม 3 เป็นการประพจน์ของตนของผู้บริหารในสิ่งที่ตั้งงาม รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความตั้งใจที่จะทำงาน สามารถควบคุมตนเองได้และมีเป้าหมายที่แน่นอนรู้จักมองคนอื่นในแง่ดี ในการบริหารงานกับหมู่คณะ ทำงานอย่างมีความสุขรักและชอบในงานที่กำลังทำเอาใจใส่ในงานที่ทำและก่อให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน

2.11 พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในขณะที่หลักธรรม 3 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของมุกดา อนุภานนท์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมตามหลักพรหมวิหารธรรม 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักพรหมวิหารธรรม 4 ตามการรับรู้ของครูผู้สอน จำแนก

ตามเพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุป

การวิจัยเรื่อง พรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ (1) ด้านอุเบกขา (2) ด้านมุทิตา (3) ด้านเมตตา (4) ด้านกรุณา สำหรับหลักธรรม 3 ในการบริหารงานในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ (1) ด้านการครองงาน (2) ด้านการครองคน และ (3) ด้านการครองตน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างพรหมวิหาร 4 กับหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมมีค่าสหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r=.896$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. ผลการเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เกี่ยวกับพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม ตำแหน่ง รายได้ในการดำรงชีวิต การปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติตามพรหมวิหาร 4 การปฏิบัติตามหลักธรรม 3 ความเชื่อเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม และขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตาม ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตาม ระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่จำแนกตาม เพศ ไม่แตกต่างกัน สำหรับหลักธรรม 3 ในการบริหารงาน จำแนกตาม รายได้ในการดำรงชีวิต การปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติตามหลักธรรม 3 และขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตาม การปฏิบัติตามพรหมวิหาร 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตาม ตำแหน่ง และความเชื่อเกี่ยวกับกฎแห่งกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่แตกต่างกัน จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ด้านเมตตา ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ รู้จักใช้คำพูดหรือคำกล่าวที่สร้างความสบายใจให้แก่ผู้ฟังเสมอ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้คำพูดหรือคำกล่าวที่สร้างความสบายใจให้แก่ผู้

1.2 ด้านกรุณา ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ จัดหาเอกสาร ตำรา วารสาร ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ผู้ร่วมงานได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดหาเอกสาร ตำรา วารสาร ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ผู้ร่วมงานได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอต่อความต้องการ

1.3 ด้านบุคลิกภาพ ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ไม่แสดงอาการขัดขวางหรือกลั่นแกล้งผู้ร่วมงานซึ่งมีความรู้ความสามารถมากกว่าตน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ควรแสดงอาการขัดขวางหรือกลั่นแกล้งผู้ร่วมงานซึ่งมีความรู้ความสามารถมากกว่าตน

1.4 ด้านอุเบกขา ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ แก้ไขปัญหาหรือความขัดแย้งโดยใช้วิจารณ์ญาติตรง เพื่อยุติปัญหาได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งโดยใช้วิจารณ์ญาติตรง เพื่อยุติปัญหาได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

1.5 ด้านการครองตน ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการสร้างหนี้สินปฏิบัติตนโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการศึกษาและปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

1.6 ด้านการครองคน ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ไม่ใช้วิธีการรุนแรงในการแก้ปัญหา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการศึกษาศาสตร์แห่งความขัดแย้ง เพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งต่างๆ ด้วยวิธีการที่เหมาะสม

1.7 ด้านการครองงาน ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรหมั่นศึกษาความรู้อยู่เสมอ เพื่อนำความรู้ที่ตนมีนั้นมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบพรหมวิหาร 4 และหลักธรรม 3 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี กับสำนักงานเขตพื้นที่อื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กวาง เสียงล้ำ. (2549). พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญศรี จันสุระ (2547). การศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- บุปผา บุญน้อม. (2547). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารตามการรับรู้ ของครู กับคุณธรรมจริยธรรมของครูมนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พระจำปี ชินดา. (2552). การใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พระณัฐพล ลีตติมโน. (2553). การบริหารงานวัดโดยการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ตามความคิดเห็นของพระสงฆ์ในเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- มนูญ ปิยะคิม, และคนอื่นๆ. (2551). ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 สัมภาษณ์.
- มุกดา อนุทานนท์. (2554). การศึกษาพฤติกรรมตามหลักพรหมวิหารธรรม 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิเชียร บุญกล้า. (2550). การศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. (2542). การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. (2541). แนวการพิจารณาโทษข้าราชการครูกระทำผิดวินัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สุภัทสร รองแหยม (2552). พฤติกรรมผู้นำในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของนักบริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี Operation stress of educator under local government organizations in Lopburi Province

วรรณพร สร้อยสุวรรณ
Wannaporn Soysuwan

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Department of Educational Administration, Tepsatri Rajabhat University
E-mail: nung_pom@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับวิธีป้องกันความเครียดและเปรียบเทียบวิธีป้องกันความเครียด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี จำนวน 321 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .967 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) ศึกษาวิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านร่างกาย ด้านกิจกรรมนันทนาการ ด้านการสนับสนุนทางสังคม และด้านจิตใจ 2) เพื่อเปรียบเทียบวิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง สถานะทางเศรษฐกิจ รายได้ต่อเดือน การพักอาศัย ขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: วิธีป้องกันความเครียด, ผู้ดูแลเด็ก, สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ABSTRACT

The purposes of this research were to study operation stress and compare operation stress. The sample calculated using Yamane formula and drawn using stratified random sampling was 321 educator under local government organizations in Lopburi Province. The instrument used in this research was a questionnaire to a reliability of 0.967. The data were analyzed in terms of frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, F-test and Scheffe's method. The results were as follows: 1) Overall operation stress of educator under local government organizations in Lopburi Province all of the aspects were also rated at a low level and ranged in descending order of their means as follows: body, recreational activities, social support and psychological and 2) Compare operation stress of educator under local government organizations in Lopburi Province were classified with sex, age, marry status, education, position, economic status. Monthly income, Occupancy, size of local government and the type of local government different opinion was not found.

Keywords: operation stress, educator, government organizations

บทนำ

กระแสการปฏิรูปการศึกษาที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ภายใต้ภาวะท้าทายต่อการปฏิรูปการศึกษาที่รุนแรงและเร่งด่วนเมื่อเทียบกับหลายประเทศในโลกด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น สมรรถนะและศักยภาพในการแข่งขันของคนไทยด้อยกว่าหลายประเทศ อีกทั้งสังคมไทยเผชิญ ปัญหาจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ ความยากจน ช่องว่างระหว่างคนจนคนรวย ความเสื่อมถอยทางศีลธรรม ปัญหายาเสพติด ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรทางธรรมชาติ รวมไปถึงความอ่อนแอของระบบการเมือง ทำให้การศึกษาไทยมีข้อจำกัดและข้ออ่อนด้อยอยู่มากจึงขาดบทบาทและพลังที่จะช่วยสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของคนไทย (สารปฏิรูปการศึกษา, 2544, หน้า 3) ในช่วงที่ผ่านมาได้มีการส่งเสริมการปฏิรูปการศึกษาควบคู่กับกระแสปฏิรูปการเมือง และทำให้เป็นประเด็นทางการเมืองนำไปสู่การออกกฎหมาย และรัฐบาลนำมากำหนดเป็นวาระแห่งชาติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ต่อเนื่องถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และมาตรา 81 บัญญัติว่า “ให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ” ปัจจุบันคือพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก. ลงวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2542 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2542 เป็นต้นไป ดังนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้จะเป็นแม่บทในการบริหาร และการจัดการศึกษาอบรม และจะเป็นกลไกสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ (กรมสามัญศึกษา, 2542 ก, ไม่มีเลขหน้า) โดยเฉพาะหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา บัญญัติไว้ในมาตรา 47 ที่ให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อการพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอกหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดของกฎกระทรวง มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก และมาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนการให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษารวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติม ในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษาตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น (กรมสามัญศึกษา, 2542 ข, หน้า 35 - 37)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายให้มีการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2539 - 2550 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนชาวไทยมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพัฒนาประเทศชาติให้สามารถอยู่ในสังคมโลกอย่างเป็นสุข และจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยมีแนวทางดำเนินงาน 4 ด้าน คือ การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน การปฏิรูปการศึกษา และปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา (ปริญญานิยมะปิ่น, 2545, หน้า 3) ในการปฏิรูปวิชาชีพครูมาตรฐานที่ 21 ครูมีคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของครู ในการพัฒนานักเรียน คือ การมีความรัก เอื้ออาทร เอาใจใส่ ดูแลผู้เรียนอย่าง

สม่ำเสมอ การมีมนุษยสัมพันธ์และสุขภาพจิตที่ดีพร้อมที่จะแนะนำและร่วมกันแก้ปัญหาของผู้เรียน แสดงว่าครูต้องพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพ คือนอกจากจะทำหน้าที่ครูผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนแล้ว ยังต้องทำหน้าที่อื่นๆ ที่เป็นการสนับสนุน หรือพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพ ทั้งดีเก่ง มีสุข และในการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานที่ 4 มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 5 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะดนตรี กีฬา มาตรฐานที่ 6 รู้จักพึ่งตนเองและมีบุคลิกภาพที่ดี มาตรฐานที่ 7 มีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษ (คณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษา, 2543, หน้า 7)

การจัดการศึกษาเป็นบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนต้องได้รับการจากรัฐควบคู่กับการบริการสาธารณสุข เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ เป็นพื้นฐานของการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้กับประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากงานวิจัยพัฒนาการสมอง พบว่า วัย 0 - 6 ปี เป็นช่วงอายุที่สมองมีพัฒนาการรวดเร็วและมากที่สุด เด็กอายุ 3 ปี สมองจะพัฒนาไปแล้วถึงร้อยละ 80 ของการเจริญเติบโตเต็มที่ของสมอง ดังนั้น กระบวนการเรียนของเด็กจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาตั้งแต่ยังอยู่ในครรภ์มารดา และเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับมอบหมายจากรัฐให้ทำหน้าที่ในการดูแลพัฒนาคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหาทุกข์สุขของประชาชนในพื้นที่แทนรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องรับผิดชอบการจัดบริการการศึกษาแก่ประชาชนแทนรัฐด้วย

เนื่องจากการจัดการศึกษามีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรบุคคลของประเทศ จำเป็นต้องมีผู้มีความรู้ความชำนาญในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะมาดำเนินการ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แม้จะให้สิทธิองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดการศึกษาได้ทุกระดับตามความต้องการของประชาชนได้ (มาตรา 41) แต่ก็บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องผ่านการประเมินความพร้อมตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้กำหนด (มาตรา 42) เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานให้แก่ประชาชนโดยมีผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการดูแล และมอบหมายงานให้กับผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ช่วย โดยดำเนินการของผู้ดูแลเด็ก ซึ่งมีหน้าที่ประกอบด้วย 1) ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย ร่างแผนการแนะแนวการศึกษาแนะแนวอาชีพ 2) ศึกษาวิเคราะห์วิจัยหลักสูตร 3) สร้างและพัฒนาหลักสูตรของวิชาการต่างๆ 4) การพัฒนาหน้าที่และแบบเรียน 5) การวางแผนการศึกษา (การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา, แผนกลยุทธ์, แผนงานประจำปี) 6) การจัดพิธีภัณฑ์ทางการศึกษา 7) การประชาสัมพันธ์ เขียนบทความ เขียนข่าวสาร 8) จัดทำมาตรฐานทางการศึกษา 9) จัดและบริการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการศึกษาในสถานศึกษา 10) งานนิเทศการศึกษา (ตรวจแผนการสอน, นิเทศการสอน เป็นต้น) 11) งานบริหารงานบุคคล 12) งานการศึกษาปฐมวัย (รวมเรื่องนมอาหารกลางวัน) 13) งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 14) งานบริหารโรงเรียน 15) งานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 16) งานศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้าน 17) งานกีฬาและนันทนาการ และ 18) งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่า หากผู้ดูแลเด็กเกิดความเครียดจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม ย่อมนำมาซึ่งผลเสียต่อตัวผู้ดูแลเด็กและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะความเครียดจะมีผลทำให้ผู้ดูแลเด็กมีสุขภาพเสื่อมโทรมลง ซึ่งจะมีผลทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลง ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้อำนวยการกองการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับวิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลพบุรี ซึ่งผลของการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อเสนอแนะของหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาอันจะเป็นแนวทางในการป้องกันระมัดระวังไม่ให้เกิดความเครียดอย่างรุนแรง สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป และส่งเสริม

สุขภาพจิตของผู้ดูแลเด็กสู่การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับวิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบวิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลพบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง สถานะทางเศรษฐกิจ รายได้ต่อเดือน การพักอาศัย ขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีดำเนินงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี 1,625 คน (ท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี, 2554)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite population) สูตรที่ใช้ในการหาขนาดของตัวอย่างจึงใช้สูตรยามาเน่ (Yamane) ที่มีระดับความเชื่อมั่น 95 และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ในการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (สุรวิทย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า 445) ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 321 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลพบุรี ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลพบุรี ซึ่งครอบคลุมขอบข่ายความเครียด 4 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านกิจกรรมนันทนาการ และ 4) ด้านการสนับสนุนทางสังคม ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลพบุรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้ดูแลเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี ในการจัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดส่งด้วยตนเอง และขอรับแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 10 มกราคม พ.ศ.2556

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก โดยหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์สถิติเชิงอ้างอิง ใช้ทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบระดับวิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลพบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบที (t – test) ส่วน อายุ สถานภาพสมรส สถานะทางเศรษฐกิจ รายได้ต่อเดือน การพักอาศัย ขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way ANOVA) โดยการทดสอบเอฟ (F – test) หากพบว่าในแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน ทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของฟิชเชอร์ (Fisher’ s Least Significant Difference: LSD)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี

1.1 วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี ด้านร่างกาย ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ นวดหรือเข้าสปา เพื่อผ่อนคลายกล้ามเนื้อ พักผ่อน นอนหลับอยู่กับบ้าน และเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อกระตุ้นกล้ามเนื้อ เช่น บริหารคอและหัวไหล่ ขยับแขนและข้อมือ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ นั่งนิ่งๆ เงียบๆ หายใจเข้าออกช้าๆ ลึกๆ

1.2 วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี ด้านจิตใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มองโลกและมองชีวิตในแง่ดี ยิ้มและตอบสนองอย่างรื่นเริงในการพบปะกับผู้คน คิดให้อภัยกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่ไม่พึงประสงค์ได้เสมอ และให้อภัยแก่คนที่ทำให้โกรธ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ทำจิตใจให้ร่าเริงและยอมรับปัญหา ค่อยๆ แก้ปัญหาทีละเรื่อง จนปัญหาต่างๆ ลดลง

1.3 วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี ด้านกิจกรรมนันทนาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อ่านหนังสือเรื่องสั้นหรือเรื่องตลก หาสัตว์เลี้ยงมาเป็นเพื่อนคลายเหงา และทำงานอดิเรกต่างๆ เช่น การปลูกต้นไม้ การอ่านหนังสือ ร้องเพลง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ไปท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆ เพื่อพักผ่อน เช่น ชายทะเล น้ำตก ภูเขา เป็นต้น

1.4 วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี ด้านการสนับสนุนทางสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ร่วมกิจกรรมต่างๆ กับครอบครัว ได้รับความรัก ความผูกพัน และใกล้ชิดสนิทสนมให้บุคคลเกิดความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย ตระหนักถึงความเป็นมิตรที่ดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ พูดยระบายความรู้สึกกับบุคคลที่ไวใจได้

1.5 วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านร่างกาย ด้านกิจกรรมนันทนาการ ด้านการสนับสนุนทางสังคม และด้านจิตใจ

2. เปรียบเทียบวิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี

2.1 วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามอายุ ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามระดับตำแหน่ง ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.4 วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามสถานะทางเศรษฐกิจ ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.5 วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.6 วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามการพักอาศัย ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.7 วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.8 วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

การวิจัยเรื่อง วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยอธิบายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามอายุ ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ดูแลเด็กที่มีอายุรู้วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็กแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของยงยุทธ พิมพา (2545, บทคัดย่อ) ศึกษาความเครียดและพฤติกรรมการลดความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 9 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดูแลเด็ก จำแนกตามอายุ และประสบการณ์ มีความเครียดในการปฏิบัติงาน และมีพฤติกรรมการลดความเครียดในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2. วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ดูแลเด็กที่มีสถานภาพสมรสมีวิธีป้องกันความเครียดแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกานจันท์ อุมปา (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาความเครียดและการจัดการความเครียดของครูอำเภอปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ระดับความเครียดโดยจำแนกตาม เพศ อายุ อายุราชการ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และขนาดของโรงเรียน ที่แตกต่างกันมีระดับความเครียดและการจัดการความเครียดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามระดับตำแหน่ง ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ดูแลเด็กระดับตำแหน่งมีวิธีป้องกันความเครียดต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศรณีย์ บัวชม (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องสภาวะความเครียดและวิธีลดความเครียดจากการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผลการศึกษาปรากฏดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มีพฤติกรรมการลดความเครียดต่างกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผู้บริหารโรงเรียนที่มีสถานที่ตั้งต่างกัน ประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน และตำแหน่งแตกต่างกัน มีระดับพฤติกรรมการลดความเครียดไม่แตกต่างกัน

4. วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามสถานะทางเศรษฐกิจ ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ดูแลเด็กมีวิธีป้องกันความเครียดจากการดูแลเด็กต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเบญจมาศ จงกล (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาความเครียดและการจัดการความเครียดในการปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัยของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบระดับความเครียดและการจัดการความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 จำแนกตามเพศ อายุ ภูมิฐานะ ประสบการณ์การทำงาน ลักษณะงานที่รับผิดชอบ นโยบายการบริหาร อัตราเงินเดือน ภาระหนี้สิน สภาวะแวดล้อมที่ทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครู และความไม่สงบในพื้นที่ ไม่แตกต่างกัน

5. วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ดูแลเด็กมีวิธีป้องกันความเครียดจากการดูแลเด็กต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกานจันท์ อุมปา (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาความเครียดและการจัดการความเครียดของครูอำเภอปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ระดับความเครียดโดยจำแนกตาม เพศ อายุ อายุราชการ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และขนาดของโรงเรียน ที่แตกต่างกันมีระดับความเครียดและการจัดการความเครียดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามการพักอาศัย ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ดูแลเด็กมีความรู้เกี่ยวกับวิธีป้องกันความเครียดต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเบญจมาศ จงกล (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาความเครียดและการจัดการความเครียดในการปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัยของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบระดับความเครียดและการจัดการความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 จำแนกตามเพศ อายุ ภูมิฐานะ ประสบการณ์การทำงาน ลักษณะงานที่รับผิดชอบ นโยบายการบริหาร อัตราเงินเดือน ภาระหนี้สิน สภาวะแวดล้อมที่ทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครู และความไม่สงบในพื้นที่ ไม่แตกต่างกัน

7. วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ดูแลเด็กมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลเด็กตามตามความรู้ของชาดองครซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของเกศินี บึงมูม (2545, บทคัดย่อ) ศึกษาสาเหตุของความเครียดและวิธีลดความเครียดของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบวิธีลดความเครียดของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งบริหาร และขนาดโรงเรียน สรุปได้ดังนี้ 1) วิธีลดความเครียดของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีความแตกต่างกันด้านวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) วิธีลดความเครียดของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีความแตกต่างกันด้านประสบการณ์ในตำแหน่งบริหาร โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) วิธีลดความเครียดของผู้บริหารโรงเรียน

ประถมศึกษา ที่อยู่โรงเรียนขนาดต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ดูแลเด็กมีวิธีการป้องกันความเครียดทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานที่ผู้ดูแลเด็กที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างประเภทกัน มีการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้ผู้ดูแลเด็กมีระดับพรรณนะไม่แตกต่างกัน

สรุป

การวิจัยเรื่อง วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยมีสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านร่างกาย ด้านกิจกรรมนันทนาการ ด้านการสนับสนุนทางสังคม และด้านจิตใจ

2. เปรียบเทียบวิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส ระดับตำแหน่ง สถานะทางเศรษฐกิจ รายได้ต่อเดือน การพักอาศัย ขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง วิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรหาวิธีป้องกันความเครียดของผู้ดูแลเด็กในด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ด้านจิตใจ ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจัดโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้ดูแลเด็ก เพื่อเป็นการฝึกจิตใจ

2. ควรมีการสร้างกำลังใจให้เข้มแข็ง ไม่ให้มีความวิตกกังวลหวาดระแวง กลัดกลุ้ม พุ่งซ่าน คิดท้อถอย หรือซึมเศร้า หรือจัดกิจกรรมสังสรรค์ระหว่างบุคลากรในหน่วยงาน อาจใช้เวลาทุกวันหลังเลิกงาน หรือสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และจัดเตรียมสถานที่ออกกำลังกายพร้อมอุปกรณ์ออกกำลังกาย เพื่อเป็นการผ่อนคลายความเครียด หลังเลิกงานทุกวัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของผู้ดูแลเด็ก เพื่อจะทราบข้อมูลและนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

2.2 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ ในกรณีสำนักงานใด สำนักงานหนึ่ง เพื่อจะได้ข้อมูลในเชิงลึกและถี่ได้มากกว่า สำหรับนำไปแก้ไขปัญหหรือวางแผนในการบริหารงานในหน่วยงานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมสามัญศึกษา. (2542 ก). การประกันคุณภาพการศึกษากรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา _____ . (2542 ข). การประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน เล่ม 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กาบจันทร์ อุมปา. (2551). ความเครียดและการจัดการความเครียดของครูอำเภอปง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- เกศินี บึงมม. (2545). สาเหตุของความเครียดและวิธีลดความเครียดของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร.
- คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการศึกษา. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- ท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี. (2554). ข้อมูลบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ลพบุรี: ผู้แต่ง.
- เบญจมาศ จงกล. (2550). ความเครียดและการจัดการความเครียดในการปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ยงยุทธ พิมพ์. (2545). ความเครียดและพฤติกรรมลดความเครียดในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เขต การศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศรณีย์ บัวชม. (2549). สภาวะความเครียดและวิธีลดความเครียดจากการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สารปฏิรูปการศึกษา. (2544). 108 คุณ 2 ปัญหาปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุวรีย์ ศิริโกศาภิรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา. ลพบุรี: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6

Strategic Leadership of Administrators Opinions of Administrators and
Teachers under the Municipality, in the Local Education, Region 6

สมชาย พิมพากรณ์
Somchai Pimpaporn

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Department of Educational Administration, Tepsatri Rajabhat University
E-mail: chaibig_p@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ พนักงานครู ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6 ปี การศึกษา 2555 จำนวน 359 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ที่มีค่า ความเชื่อมั่นเท่ากับ .962 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่โดย ใช้การทดสอบของเซฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของ ผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ แบบผู้รักษาสถานภาพเดิม แบบผู้สร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วม แบบผู้สร้างสรรค์ที่ควบคุม และแบบผู้บริหารกระบวนการ และ 2) เปรียบเทียบ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตามจังหวัด ที่สังกัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ และการพักอาศัย ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ผู้บริหารสถานศึกษา, กลุ่มการศึกษาที่ 6

ABSTRACT

The research have the purposes for 1) study Strategic Leadership of Administrators and 2) comparing Strategic Leadership of Administrators. Sample groups were Administrators and Teachers under the Municipality, in the Local Education, Region 6 359 persons in 2012 academic year. The instrument that use in the Saving collects the data were questionnaires have reliability value 0.962. Statistic that using data analyzing by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA. The findings were as follow: 1) Strategic Leadership of Administrators Opinions of Administrators and Teachers under the Municipality, in the Local Education, Region 6 in profile at high level, when considering each

side by ranking most mean; 1) Maintain status quo 2) Creators to participate 3) Creative control and 4) management process 2) Strategic Leadership of Administrators Opinions of Administrators and Teachers under the Municipality, in the Local Education, Region 6 when divided by divided by position were differences at a significance level of .001. when divided by province were differences at a significance level of .01. when divided by education were differences at a significance level of .05. when divided by sex, age, Years of work, and Shelter were not different.

Keywords: Strategic Leadership, Administrators, Region 6

บทนำ

ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการบริหารจัดการเพื่อนำโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานที่แสดงคุณภาพการศึกษาที่แท้จริงของชาติให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้จะต้องปรับบทบาทที่จะปฏิบัติในการบริหารให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันในยุคปฏิรูปเช่นนี้บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษานั้นเมื่อพิจารณาจากภารกิจตามตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษาปัจจุบันพบว่าบทบาททางด้านวิชาการ และบทบาทด้านกิจการนักเรียนเป็นบทบาทที่สำคัญ ส่วนบทบาทด้านอื่น เช่น บทบาทด้านบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการ การบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน เป็นบทบาทรองลงไป ชารี มณีสรี (2542, หน้า 136) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานเป็นจุดดงประทีปขององค์การ เป็นจุดรวมแห่งพลังของสมาชิกในองค์การที่มีผลสะท้อนให้เห็นประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้นๆ เป็นอย่างดี

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน การบริหารการปกครองท้องถิ่นได้จัดทำแนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545-2559 ขึ้น โดยได้จัดทำภายใต้กรอบแห่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 อีกทั้ง พ.ร.บ. ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท โดยครอบคลุมภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้ในการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงกลุ่มเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเสมอภาคและทั่วถึงผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายได้พัฒนาตนเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 27) ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญที่สุด ซึ่งจะนำเอานโยบายและโครงการต่างๆ ไปปฏิบัติ ถ้าการดำเนินงานตามโครงการเป็นไปด้วยดี ย่อมเป็นผลดีต่อคณะครู และผู้ร่วมงานตลอดจนผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการบริหารงานพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วยเป็นอันมาก ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมทางการบริหารถูกต้องเหมาะสมตามหลักทฤษฎีการบริหารแล้ว การบริหารย่อมได้รับความร่วมมือจากคณะครูทุกคน โดยได้ทั้งงานและน้ำใจ การบริหารงานก็จะประสบความสำเร็จ แต่ถ้าพฤติกรรมทางการบริหารขัดแย้งกับคณะครูในโรงเรียนย่อมจะเกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนขึ้นได้

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการกำหนดทิศทาง การสร้างทางเลือกและการนำไปสู่การปฏิบัติ ผู้นำตามทฤษฎีนี้จะเชื่อว่า การที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การนั้นไม่ใช่จะอาศัยโชคช่วย แต่จะต้องเป็นผลจากการที่ต้องคอยติดตามสถานการณ์เปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอกองค์กร การคาดการณ์ถึงอนาคตของ

องค์การในระยะยาว และการพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อมุ่งไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2548, หน้า 284) จากการวิเคราะห์และศึกษางานวิจัยของสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2548, หน้า 421) แบ่งประเภทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ออกเป็น 4 แบบด้วยกันได้แก่ 1) แบบผู้สร้างสรรค์ที่ควบคุม 2) แบบผู้รักษาสถานภาพเดิม 3) แบบผู้สร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วม 4) แบบผู้บริหารกระบวนการ ซึ่งทั้ง 4 แบบแบ่งตามคุณลักษณะสำคัญของผู้นำ 2 ประการคือ คุณลักษณะเกี่ยวกับระดับของการแสวงหาความท้าทายกับระดับความต้องการที่จะมีอำนาจในการควบคุม ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์นี้มีคุณลักษณะตรงตามที่ต้องการในปัจจุบันที่ต้องการ จะเห็นได้จากงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของ อนุชิต วรรณสุทธิ (254, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในอนาคต พบว่า ผู้บริหารมีอาชีพในด้านความเป็นผู้นำควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกลสามารถกำหนดเป้าหมายสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าปฏิรูป ปรับปรุงและพร้อมที่จะเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงมีความสามารถในการสร้างทีมงาน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และความคมทางปัญญา กล้าคิดกล้าทำ กล้านำเสนอโครงการใหม่ๆ มีความสุขุม มีความมั่นคง มีความอดทนหนักแน่นและมีความคล่องแคล่วเฉลียวฉลาดมีไหวพริบดี

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 เนื่องจากผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนักวิชาการศึกษา ที่มีส่วนรับผิดชอบในการดูแลและควบคุมบริหารสถานศึกษา ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้จะเป็นกระจกสะท้อนให้ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นถึงพฤติกรรมการบริหาร และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของตนเองตามทัศนะของบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อที่จะได้นำไปปรับปรุงพัฒนาตนเองในส่วนที่ต้องแก้ไขให้ดีขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดียิ่งขึ้นต่อการทำงานในหน่วยงานนั้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ จังหวัดที่สังกัด และการพักอาศัย

วิธีดำเนินงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ประกอบด้วยผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ พนักงานครู ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6 โดยแยกเป็น ผู้บริหาร 264 คน พนักงานครู 3,236 คน รวม 3,500 คน (กระทรวงมหาดไทย, 2555, หน้า 1) การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจึงใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของยามาเน่ (Yamane) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 359 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิเพื่อให้ได้ตัวแทนของผู้บริหารและพนักงานครู (สุริย ศิริโกภาภิรมย์, 2546, หน้า 122)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบจำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ จังหวัดที่สังกัด และการพักอาศัย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check-list) มีจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ประกอบด้วย 1) แบบสร้างสรรค์ 2) แบบสร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วม 3) แบบกระบวนการบริหาร และ 4) แบบรักษาสภาพเดิมเป็นแบบมาตรฐาน ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scales)

ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of congruence: IOC) ระหว่างข้อความถาม กับเนื้อหา ซึ่งได้ค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.60 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่น (reliability) เท่ากับ .962

ผู้วิจัยได้จัดลำดับการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ การหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 โดยใช้การทดสอบที (t-test) เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง เพศ ระดับการศึกษา และการพักอาศัยและใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (one-way ANOVA) เมื่อจำแนกตามอายุ อายุราชการ และจังหวัดที่สังกัด เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงนำมาทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6

1.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้สร้างสรรค์ที่ควบคุมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ คิดหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่ต่างไปจากเดิมอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการทำงาน และสร้างผลงานที่เกิดจากความคิดริเริ่มและเป็นผลงานที่แปลกใหม่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มักจะมีความคิดเห็นแตกต่างจากคนอื่น

1.2 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้สร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริหารงานโดยเน้นความโปร่งใส ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และสามารถแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสมตาม สถานการณ์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เมื่องานผิดพลาดหรือล้มเหลวก็ยอมรับและพยายามแก้ไข

1.3 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้บริหารกระบวนการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ชมเชยผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อทำงานสำเร็จ กระจายหน้าที่รับผิดชอบให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน และเน้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานโดยคำนึงถึง

เป้าหมาย มีการวางแผนการทำงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ รู้สึกเลหากต้องนำนวัตกรรมใหม่มาใช้ในหน่วยงาน

1.4 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้รักษาสถานภาพเดิมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับผิดชอบการทำงานอย่างต่อเนื่อง มีความเชื่อว่าการบริหารโดยยึดระเบียบจะทำให้งานเกิดความเรียบร้อย และรักษาวินัยของโรงเรียนไว้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มักจะตัดสินใจงานทุกอย่างด้วยตนเอง

1.5 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ แบบผู้รักษาสถานภาพเดิม แบบผู้สร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วม แบบผู้สร้างสรรค์ที่ควบคุม และแบบผู้บริหารกระบวนการ

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6

2.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ยกเว้น ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้บริหารกระบวนการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามอายุ ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.4 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้สร้างสรรค์ที่ควบคุม และแบบผู้สร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้บริหารกระบวนการ และแบบผู้รักษาสถานภาพเดิม ไม่แตกต่างกัน

2.5 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามอายุราชการ ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้สร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามจังหวัดที่สังกัด ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้บริหารกระบวนการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้รักษาสถานภาพเดิม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้สร้างสรรค์ที่ควบคุม และแบบผู้สร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

2.7 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามการพักอาศัย ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ผู้วิจัยอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6

1.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้สร้างสรรค์ที่ควบคุมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ควบคุม คือ ความสามารถของผู้นำในการกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายของงาน ด้วยการคิดหลายมิติ คิดบวก และปฏิบัติในวงกว้างและเชิงลึกหลายมิติจากผู้นำ ซึ่งสอดคล้องกับอุทุมพร พิชารัตน์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ใน 5 ด้าน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.2 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้สร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้นำแบบสร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วม คือ ผู้นำแบบมุ่งแสวงหาโอกาส ความท้าทายและการริเริ่มใหม่จากภายนอก ในขณะที่การดำเนินงานภายในองค์กรจะสร้างระบบโครงสร้างหลวมๆ ที่มีความยืดหยุ่น มีลักษณะเปิดกว้างสูงเน้นวัฒนธรรมองค์การด้วยค่านิยมการมีส่วนร่วมและการเปิดเผย ผู้นำแบบนี้มองการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากภายนอกกว่าเป็นการสร้างโอกาสใหม่ๆ ให้แก่องค์กร ซึ่งสอดคล้องกับสุพรรณ ประศรี (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนิน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้บริหารกระบวนการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้นำแบบผู้บริหารกระบวนการ หมายถึง ผู้นำเชิงกลยุทธ์มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับโอกาสมากกว่าปัญหา เพราะการจับจังหวะของโอกาภายนอกจะเหมือนพลังที่ส่งผลให้องค์กรขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับนฤมล สุภาพทอง (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารแบบต่างๆ อยู่ในระดับมากทุกแบบ

1.4 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้รักษาสถานภาพเดิมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้นำแบบรักษาสถานภาพเดิม คือ ผู้นำแบบนี้ไม่แสวงหาความท้าทาย โดยจะควบคุมงานตามหน้าที่ต่างๆ ขององค์กรไว้ที่ตนและมักปฏิเสธการกระทำใดๆ ที่ตนเห็นว่าเป็นการเสี่ยงเป็นผู้ที่เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อมภายนอกเป็นภัยคุกคาม และจะใช้ความพยายามทุกวิถีทางที่จะปกป้องมิให้องค์กรของตนได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนั้น ซึ่งสอดคล้องกับอ่อนตาม พรหมมะจิต (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารการศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดแผนกศึกษาธิการแขวงไซยะบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดแผนกศึกษาธิการแขวงไซยะบุรี โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6

2.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน เนื่องจากผู้บริหารมีทัศนะสูงกว่าครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับจักรพันธ์ ไชยยิ่งกฤษศิริ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามเพศ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ที่มีเพศแตกต่างกันเข้าใจถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้นำไม่แตกต่างกันจึงทำให้ทัศนะไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับพินดา งามขุนทด (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรสถาบันอาชีวศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์โดยรวมจำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน

2.3 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามอายุ ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ที่มีอายุแตกต่างกันรับทราบถึงการปฏิบัติตามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารไม่แตกต่างกันจึงทำให้ทัศนะไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับจินดา วงศ์อำมาตย์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำร่วมสมัยในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่มีอายุกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำร่วมสมัยในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 5 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.4 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีรับทราบถึงภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สูงกว่ากลุ่มที่มีกศรศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งสอดคล้องกับจริญ วรสาร (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารและจัดการศึกษาในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 – 4 ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารและจัดการศึกษาในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 – 4 ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

2.5 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามอายุราชการ ในภาพรวมและ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ที่มีอายุราชการแตกต่างกันรับทราบถึงการปฏิบัติตามกลยุทธ์ในการบริหารเหมือนกันจึงทำให้ทัศนะไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับณมล สุภาทอง (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล

โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

2.6 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามจังหวัดที่สังกัด ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ที่ปฏิบัติงานในจังหวัดที่แตกต่างกัน รับรู้ถึงภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารไม่เท่าเทียมกัน จึงทำให้ทัศนะไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับชลธน วรณศรีพงษ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะ ภาวะผู้นำ ผู้บริหาร อาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำผู้บริหารอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด จำแนกตามประเภทของสถานศึกษาพบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.7 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามการพักอาศัย ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน รับทราบเอกสารที่เกี่ยวข้องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ชุดเดียวกันจึงทำให้ทัศนะไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของอ่อนตาม พรหมะจิต (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร การศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดแผนกศึกษาธิการแขวงไชยะบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารของโรงเรียนสังกัดแผนกศึกษาธิการแขวงไชยะบุรี โดยรวม จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาธิการ และภูมิลาเนา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ แบบผู้รักษาสถานภาพเดิม แบบผู้สร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วม แบบผู้สร้างสรรค์ที่ควบคุม และแบบผู้บริหารกระบวนการ

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตามจังหวัดที่สังกัด ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ การพักอาศัย ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มการศึกษาที่ 6 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้สร้างสรรค์ที่ควบคุมของผู้บริหารสถานศึกษา ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มักจะมีความคิดเห็นแตกต่างจากคนอื่น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และยอมรับการตัดสินใจของผู้อื่น

1.2 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้สร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เมื่องานผิดพลาดหรือล้มเหลวก็ยอมรับและพยายามแก้ไข ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรยอมรับความผิดพลาดของตนเอง เมื่อมีการตัดสินใจผิดพลาด และพยายามหาทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล

1.3 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้บริหารกระบวนการของผู้บริหารสถานศึกษาในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ รู้สึกเลวหากต้องนำนวัตกรรมใหม่มาใช้ในหน่วยงาน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำนวัตกรรมใหม่มาใช้ในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

1.4 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้รักษาสถานภาพเดิมของผู้บริหารสถานศึกษาในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มักจะตัดสินใจงานทุกอย่างด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น และยอมรับความคิดเห็นส่วนมากมาช่วยในการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จึงขอเสนอแนะให้การวิจัยครั้งต่อไปใช้การรวบรวมข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และอื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2.2 การวิจัยครั้งนี้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านอื่นๆ เช่น ภาวะผู้นำการจูงใจ ภาวะผู้นำการตัดสินใจ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงมหาดไทย. (2555). *ข้อมูลสารสนเทศ*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

จรัญ วรสาร. (2551). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารและจัดการศึกษาในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 – 4 ในจังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

จักรพันธ์ ไชยยิ่งกฤษศิริ. (2553). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

จินดา วงศ์อำมาตย์. (2551). *ภาวะผู้นำร่วมสมัยในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ชลธณ วรรณศรีพงษ์. (2553). *คุณลักษณะ ภาวะผู้นำ ผู้บริหารอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ขารี มณีศรี. (2542). *การนิเทศการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 4*. กรุงเทพฯ: ศิลปบรรณาการ.

- นฤมล สุภาพทอง. (2550). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พนิดา งามขุนทด. (2549). *ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2548). *การบริหารสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้* พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษราพัฒนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *สรุปแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)*. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2548). *ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและปฏิบัติ ศาสตร์และศิลป์สู่ความเป็นผู้นำที่สมบูรณ์* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วีรตัน ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สุพรรณ ประศรี. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สุรวิทย์ ศิริโกศาภิรมย์. (2546). *การวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
- อ่อนตาม พรหมะจิต. (2553). *การศึกษาการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารการศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดแผนกศึกษาธิการแขวงไซยะบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนุชิต วรรณสุทธิ. (2544). *การศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในอนาคต*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- อุทุมพร พัชวรรัตน์. (2547). *ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์

Transformational leadership of school administrators and organizational
effectiveness of School under Phetchabun Primary Educational Service Area

สุพัตรา หมั่นนอก
Supattra Munnok

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Department of Educational Administration, Tepsatri Rajabhat University
E-mail: wasassy@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา 2) หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 3) เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสายปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ จำนวน 376 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.991 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบของฟิชเชอร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ในภาพรวมบรรลุผลสัมฤทธิ์
2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ วิทยฐานะ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และอัตราค่าจ้างครูในสถานศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน วิทยฐานะ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตามสถานภาพสมรส และประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามอัตราค่าจ้างครูในสถานศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ประสิทธิผลของสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study transformational leadership of school administrators and organizational effectiveness of School 2) study correlate between transformational leadership of school administrators and organizational effectiveness of school 3) compare transformational leadership of school administrators and organizational effectiveness of school The sample calculated using Yamane formula and drawn using stratified random sampling was 376 school administrators and teachers from Phetchabun Primary Educational Service Area. The instrument used in this research was a questionnaire to a reliability of 0.991. The data were analyzed in terms of frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's. Correlation, t-test, one-way ANOVA, F-test and Fisher's Least Significant Difference: L.S.D.

The results were as follows:

1. Transformational leadership of school administrators under Phetchabun Primary Educational Service Area Considered individually, all of the aspects were also rated at a high level and organizational effectiveness of School under Phetchabun Primary Educational Service Area Considered individually, all of the aspects were also rated at a high level

2. transformational leadership of school administrators had correlate organizational effectiveness of school at a significance level of .001

3. compare transformational leadership of school administrators and organizational effectiveness of school classify by age, education, position, academic standing, and monthly income was different at a significance level of .001. size of the school was different at a significance level of .01. work experience and rates are teachers in schools was different at a significance level of .05. compare transformational leadership of school administrators and organizational effectiveness of school classify by age, education, position, academic standing, and monthly income was different at a significance level of .001. size of the school was different at a significance level of .01. work experience and rates are teachers in schools was different at a significance level of .05. However, different opinion was not found when they were classified with sex and marriage status.

Keywords: transformational leadership, organizational effectiveness

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) กล่าวถึง ทิศทางการพัฒนาประเทศที่กำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศ ทั้งทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และอัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมไทยจึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพเนื่องจาก “คน” เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุลทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะ

ความสามารถ เพื่อให้เปรียบเทียบทั้งด้านคุณธรรมและความรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล รอบคอบและระมัดระวัง ด้วยจิตสำนึกในศีลธรรมและคุณธรรมทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถ ตัดสินใจโดยใช้หลักความพอประมาณในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทนขยันหมั่นเพียร อันจะเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ให้คนพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่นและสังคมที่สงบสันติสุข (สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2552) สถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันอันเนื่องมาจาก สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ขนาดของโรงเรียนและการบริหารโรงเรียนส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ความสำเร็จของโรงเรียนจะนำไปสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษามีส่วนสำคัญอย่างมากในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนไป กล่าวคือผู้บริหารโรงเรียนต้องใช้ภาวะผู้นำ เพื่อให้ผู้ตามมีความเต็มใจและ กระตือรือร้นที่จะทำงานให้บรรลุผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่อ่อนแอ และสถานการณ์ของปัญหาสังคมมีผลกระทบต่อกันอย่างรวดเร็ว มีมิติที่ซับซ้อนมากขึ้น ทำให้โรงเรียนและครู ทำหน้าที่ในการดูแลและพัฒนาเด็กได้ยากลำบากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 110 - 112) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ให้ความสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงโดยส่งเสริม และพัฒนาให้การอบรมพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน ผู้นำการ เปลี่ยนแปลงพร้อมทั้งเผยแพร่เอกสารการนำเสนอองค์ความรู้ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดได้ศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3, 2555) ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานที่ต้องการให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาการศึกษา เนื่องจากโรงเรียน ที่อยู่ในสังกัดส่วนใหญ่มีผลการสอบระดับชาติต่ำกว่าเกณฑ์ และมีโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินรอบที่สองของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจัดการ ศึกษาหรือบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลสูงนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติงานโดยใช้พฤติกรรมความ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา เกี่ยวกับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และมีขนาดความสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด หรือ อยู่ในระดับใด เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของพฤติกรรมความเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะส่งผลถึงการเพิ่มประสิทธิผลของสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้ นำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุง พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้คนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์

3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิผลของสถานศึกษาเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ วิทยฐานะ รายได้ต่อเดือน ประสบการณ์ ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา และอัตรากำลังครูในสถานศึกษา

วิธีดำเนินงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสายปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ โดยจำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 533 คน ครูสายปฏิบัติการสอน จำนวน 5,691 คน รวมทั้งสิ้น 6,224 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3, 2555, หน้า 5) ผู้วิจัยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมให้มีความคลาดเคลื่อน 0.05 ในการคำนวณขนาดตัวอย่าง (สุริย์ ศรีโกศาภิรมย์, 2546, หน้า 445) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 376 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 176 คน และครูสายปฏิบัติการสอน จำนวน 200 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 376 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ประเภทปลายปิด (closed form) ที่แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ซึ่งวัดประสิทธิผลของสถานศึกษา ใช้เกณฑ์การประเมินในภาพรวม (holistic rubric)

ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC) รายข้อระหว่าง 0.50 - 1.00 และมีความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.991

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติ แบ่งออกได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ การหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ โดยในการทดสอบค่าที (t-test) และจำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส วิทยฐานะ รายได้ต่อเดือน ประสบการณ์ ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา และอัตรากำลังครูในสถานศึกษาที่แตกต่างกันของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one - way ANOVA) โดยการทดสอบค่า (F - test) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้ฟิชเชอร์ (Fisher's Least Significant Difference: L.S.D)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์

1.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการกระตุ้นทางปัญญา

1.2 ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ในภาพรวม และทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ ด้านความสามารถ ในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ในภาพรวมด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ทั้งภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์

3.1 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง วิทยฐานะ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามประสบการณ์ และอัตรากำลังครูในสถานศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามเพศ และสถานภาพสมรส ไม่แตกต่างกัน

3.2 การเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง วิทยฐานะ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตามสถานภาพสมรส และประสบการณ์ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามอัตรากำลังครูในสถานศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามเพศ และขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ในภาพรวมด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ทั้งภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิรัตน์ มะโนวัฒนา (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผล

ของ สถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของไพฑูริย์ แกบเงิน (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต1 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต1 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และสอดคล้องกับฉันทวาลย์ สารสุข (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์

2.1 จำแนกตามอายุ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐชานันท์ เรือนตาหลวง (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยระดับของพฤติกรรมภาวะผู้นำในผู้บริหารสถานศึกษา ของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุ แต่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างผู้บริหารกับกรรมการสถานศึกษา และระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่

2.2 จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของธนศ มโนชนธ์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความเชื่อมั่นและศรัทธา ด้านการวิพากษ์และด้านการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของไพฑูริย์ แกบเงิน (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 จำแนกตามวิทยฐานะ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมพร จำปานิล (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะต่างกัน

มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

2.5 จำแนกตามรายได้ต่อเดือน ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของน้ำผึ้ง ใจจันทร์ (2552, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของพนักงานครูในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของพนักงานครูในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.6 จำแนกตามประสบการณ์ ในภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรชิน วิเศษลา (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่บุคลากรทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงกว่าข้าราชการครู

2.7 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของจรรุวรรณ โตบัว (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ข้าราชการครูสายผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาขอนแก่น เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.8 จำแนกตามอัตรากำลังครูในสถานศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของชรรัตน์ จินขาวขำ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมจำแนกตามเพศ ขนาดสถานศึกษา อัตราครูในสถานศึกษา และประเภทสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์

3.1 จำแนกตามอายุ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของธนศ มโนขันธุ์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนจำแนกตามอายุ พบว่าโดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 จำแนกตามสถานภาพสมรส ในภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของจงกล วิเศษลา (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพสมรส โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมบัติ บุญเกิด (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และจำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามจำนวนครูตามเกณฑ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

3.4 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ในภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของระติยา อังคระษี (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 จำแนกตามวิทยฐานะ ในภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอ่อนตา พรหมะจิต (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารการศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการ แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวม จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิทยฐานะ ขนาดของสถานศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าไม่แตกต่างกัน

3.6 จำแนกตามรายได้ต่อเดือน ในภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของนวรรตน์ เปี่ยมนิเวศน์ (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาหลักสูตรสองภาษา ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในเขตจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาหลักสูตรสองภาษาระดับช่วงชั้นที่ 1 ในจังหวัดระยอง ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองจำแนกตามอาชีพ และรายได้โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7 จำแนกตามประสบการณ์ ในภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมบัติ บุญเกิด (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และจำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามจำนวนครูตามเกณฑ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

3.8 จำแนกตามอัตรากำลังครูในสถานศึกษา ในภาพรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของชุมพล เปี่ยมศรี (2545, หน้า 75) ศึกษาประสิทธิผลสถานศึกษาประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลสถานศึกษาประถมศึกษาขนาดเล็กจำแนกตามจำนวนครูตามเกณฑ์และจำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุป

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ส่วนประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ในภาพรวม และทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ในภาพรวมด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ทั้งภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง วิทยฐานะ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามประสบการณ์ และอัตรากำลังครูในสถานศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามเพศ และสถานภาพสมรส ไม่แตกต่างกัน และ การเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง วิทยฐานะ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตามสถานภาพสมรส และประสบการณ์ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามอัตรากำลังครูในสถานศึกษา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามเพศ และขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำของตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ควรใช้ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นสารสนเทศประกอบในการพิจารณาและกำหนดรูปแบบในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้กับสถานศึกษาในเขตอื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลสารสนเทศในภาพรวมของประเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จกมล วิเศษขลา. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยนครพนม.
- จารุวรรณ โตบัว. (2552). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ชรัตน์ จินขาวขำ. (2547). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุมพล เปี่ยมศรี. (2545). การบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บุรพาสาน.
- ณัฐชานันท์ เรือนตาหลวง. (2551). พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ณัฏฐาวัลย์ สารสุข. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ธเนศ มโนชนธ์. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นวรรตน์ เปี่ยมนิเวศน์. (2550). การศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนหลักสูตรสองภาษา ระดับช่วงชั้นที่ 1 ในเขตจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา.
- น้ำผึ้ง ใจจันทร์. (2552). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของพนักงานครูในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไผท แถบเงิน. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ระติยา อังคุระษี. (2553). ประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วิรัตน์ มะโนวัฒนา. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สมบัติ บุญเกิด. (2548). ประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมพร จำปานิล. (2549). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. (2555). สารสนเทศ. เพชรบูรณ์: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี. กรุงเทพฯ: ไอเดียสแควร์.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2552). รายงานการปฏิรูปการศึกษาต่อ
ประชาชน. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ แอนด์ พับลิชชิง.
- สุรชิน วิเศษลา. (2550). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ขอนแก่น เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุรวิทย์ ศิริโกศาภิรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา. ลพบุรี: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- อ่อนตา พรหมมะจิต. (2553). การศึกษาการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารการศึกษากับ
ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดแผนกศึกษาธิการ แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน
ลาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร
อ.เมือง จ.นครปฐม

FACTORS INFLUENCING THE DECISION TO STUDY AT THE DEMONSTRATION
SCHOOL OF SILPAKORN UNIVERSITY, MUEANG DISTRICT,
NAKHON PATHOM PROVINCE

สุทธานุช เจนโชติสุวรรณ¹, ดร.เกริกฤทธิ์ อัมพะวัตติ²
Suttanuch Jenchotsuwan¹, Dr. Kreagrit Aumphawat²

¹สาขาวิชาการประกอบการ, คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศิลปากร
Entrepreneurship, Faculty of Management Science, Silpakorn University

²สาขาวิชาจัดการธุรกิจทั่วไป, คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศิลปากร
General Business Management, Faculty of Management Science, Silpakorn University

E-mail: nuchiibeloved@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มนักเรียนของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม จำนวน 501 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน T-Test F-Test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด ความสัมพันธ์ของเด็กในปกครอง และจำนวนเด็กนักเรียนที่มีภาระดูแล ของกลุ่มผู้ปกครองที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันในเรื่องการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนผู้บริหารหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรจะเน้นความสำคัญในด้านหลักสูตรและสื่อการสอน โดยโรงเรียนจะต้องจัดสื่อ อุปกรณ์ และนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก

คำสำคัญ : ปัจจัย, การตัดสินใจ, โรงเรียนสาธิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร

ABSTRACT

This research aimed to study factors influencing the decision to study at the Demonstration School of Silpakorn University, Muang, Nakornpathom using questionnaire to collect data from 501 parents and students of the Demonstration School of Silpakorn University, Muang, Nakornpathom. The statistics used in the analysis including the mean, standard deviation, T-Test F-Test and correlation coefficients of the Pearson. The results showed that marketing accumulative factors which are genders, education levels is affecting at high level. The choice of study depends on relationship between children being custodied by parent. The different groups of parents also choose differently. The decision is

related to the marketing accumulative factors, with a high positive correlation. In order to improve the quality of school, the School Director or personnel should emphasize in the curriculum and teaching materials. The school must provide quality and innovative materials and adequate preparation activities for children.

Keywords: Factors, Decision, Demonstration School, Silpakorn University

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันนี้เป็นยุคแห่งการเรียนรู้ ต้องอาศัยการศึกษาเป็นตัวช่วยในการพัฒนาศักยภาพ หรือเสริมสร้างพลังที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ ซึ่งสามารถทำได้ตั้งแต่จุดแรกเริ่มและตลอดช่วงวัยของชีวิต จึงกล่าวได้ว่าทุกครอบครัวจึงให้ความสำคัญต่อการศึกษามาก รวมทั้งการเลือกสถานศึกษาหรือโรงเรียนให้แก่คนในครอบครัว นอกจากนั้นบทบาทครอบครัวในยุคปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปมาก พ่อแม่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในการเพิ่มรายได้เพื่อการยังชีพและเลี้ยงครอบครัว โดยอาศัยโรงเรียนเป็นที่พึ่งในการดูแลเด็ก โดยที่พ่อแม่แต่ละคนมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับโรงเรียน ที่จะดูแลเด็กให้อบอุ่น ปลอดภัย เป็นสุข รวมทั้งเสริมสร้างความรู้ปลูกฝัง จิตสำนึกที่ถูกต้อง เพื่อให้เด็กได้พัฒนาไปอย่างมีคุณภาพ และมีเป้าหมายทิศทางการพัฒนาอย่างสอดคล้องกลมกลืนกับลักษณะของสังคมไทยประชากร สังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องอยู่กับการศึกษาอย่างแยกไม่ออก ดังเช่นเมื่อพิจารณากระบวนการจัดการศึกษาของประเทศไทยบางยุคบางสมัย การศึกษาเป็นผลมาจากทางด้านการเมืองการปกครอง การจัดการศึกษาก็เพื่อส่งผลไปสู่ด้านเศรษฐกิจหรือสังคม เพื่อทำความเข้าใจในเรื่องการศึกษาไทยมากยิ่งขึ้น ควรได้ทราบถึงประวัติความเป็นมาตลอดถึงการเปลี่ยนแปลงที่มีขึ้นจากอดีตจนถึงปัจจุบัน การศึกษาสามารถพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิตที่ดีมีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม สามารถปรับตัวได้จากผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การสื่อสาร ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทาง ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง การปกครองของนานาประเทศ ดังนั้นถ้าประชาชนได้รับ การศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของตน พวกเขาเหล่านั้นก็จะมีส่วนในการพัฒนาประเทศชาติตามศักยภาพอย่างเหมาะสม การเลือกสถานศึกษาให้แก่บุตรหลาน ของผู้ปกครองจึงเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญ โดยคาดหวังให้บุตรหลานของตนจะได้รับ การศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพ การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาคน ให้เป็นคนที่มีสมบรูณ์รอบด้าน เป็นเครื่องมือในการเพิ่มศักยภาพ และขีดความสามารถของคนตลอดจนเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทุกๆ ด้าน โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร ก่อตั้งขึ้นจากความคิดริเริ่มของนางสาว มาลี อติแพทย์ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ และรักษาการในตำแหน่งรองอธิการบดี เมื่อปี พ.ศ. 2516 และเปิดรับนักเรียนเข้าเรียนในปีการศึกษา 2517 โดยใช้อาคารไม้บริเวณ โรงเรียนเกษตรกรรมเดิมซึ่งอยู่ทางด้าน ประตูเพชรเกษมเป็นที่ทำการ ปีแรกรับนักเรียน 2 ชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (มศ.1) ชั้นละ 2 ห้อง หลักสูตรที่ใช้ได้สร้างขึ้นเอง โดยคณาจารย์ของคณะศึกษาศาสตร์ โดยโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นแหล่งปฏิบัติทางการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ พัฒนาทางการศึกษา เพื่อสร้างเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม มีความรู้ ความสามารถในการทำงาน มีทักษะ แก้ปัญหา มีภาวะผู้นำ สืบสานวัฒนธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ปัจจุบันโรงเรียนในจังหวัดนครปฐมมีการแข่งขันสูง เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ประกอบการได้มีการปรับกลยุทธ์กิจการของตนเอง เพื่อที่จะทำให้เกิดความพอใจ ในการตัดสินใจเลือกเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาใน

เรื่องนี้ เพราะต้องการทราบความต้องการของผู้ปกครองและเด็กนักเรียน เพื่อจะได้นำเอาการตัดสินใจของผู้ปกครองไป พัฒนาโรงเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการผู้ปกครองในอนาคต อีกทั้งจะส่งผลแห่งความมีเสถียรภาพของโรงเรียนสาธิตศิลปากรซึ่งผลงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้ประกอบการที่จะนำไปพัฒนาโรงเรียนของตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองและนักเรียน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเน้นการสำรวจเพื่อใช้วิธีการอธิบายข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อสอบถามการตัดสินใจเลือกเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม จากนั้นนำไปสรุปผลการวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบไปด้วย 2 กลุ่ม คือกลุ่มผู้ปกครองนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม และกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการออกแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการออกแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบไปด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ปกครองนักเรียน และปัจจัยส่วนบุคคลสำหรับกลุ่มนักเรียน โดยคำถามทั้งสองกลุ่มเป็นแบบปลายปิดแบบมีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choices Questions) และเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว (Best Answer) เพื่อใช้ในการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม เพื่อใช้ในการวัดระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม ของกลุ่มประชากร โดยแบบสอบถามสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สร้างตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) ประเมินคำตอบ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม เพื่อใช้ในการวัดระดับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม ของกลุ่มประชากร โดยแบบสอบถามสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สร้างตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) ประเมินคำตอบ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือโดยศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และรายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องจากกรอบแนวคิด ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม เพื่อสร้างแบบสอบถามและนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความครอบคลุม ของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษา รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try -Out) กับนักเรียนโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ใน อ.เมือง จ.นครปฐม จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ในการศึกษาครั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดเท่ากับ 0.90 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อเท่ากับ 0.95 แสดงว่าแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นแบบสอบถามที่มีคุณภาพทั้งความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และความเชื่อมั่นในระดับที่ใช้ได้ดีเนื่องจากมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (สุธรรม รัตนโชติ, 2551:128)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร ไปขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มผู้ปกครองนักเรียน และกลุ่มนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน และกลุ่มนักเรียนตอบและขอรับคืน

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.5 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้รูปแบบตารางโดยใช้สถิติอย่างง่ายเปรียบเทียบเป็นร้อยละ (Percentage of Frequency) คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้าน และโดยรวมจากนั้นนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) โดยการหาค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนแบ่งเป็น 5 ช่วง ตามระดับความสำคัญที่มีต่อปัจจัยต่าง ๆ และทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม โดยใช้สถิติ t-test และ F test และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อกับปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม โดยแปลงผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (ประสพชัย พสุนนท์, 2553: 472)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ปกครอง พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.42 มีช่วงอายุ 36 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.18 อาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 36.04 สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 81.27 ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 41.70 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.44 ความสัมพันธ์ของเด็กในปกครองส่วนใหญ่เป็นลูก คิดเป็นร้อยละ 84.81 จำนวนเด็กนักเรียนที่มีภาระดูแลส่วนใหญ่ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.99 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มนักเรียน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.17 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 24.77

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม ได้แก่ ด้านหลักสูตรและสื่อการสอน ด้านราคา ด้านทำเลที่ตั้ง และสถานที่ ด้านโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ด้านอาจารย์และบุคลากร ด้านกระบวนการทำงาน และด้านทางกายภาพ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1: แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	Mean	S.D.	ระดับ
1. ด้านหลักสูตรและสื่อการสอน	3.96	0.66	มาก
2. ด้านราคา	3.68	0.77	มาก
3. ด้านทำเลที่ตั้งและสถานที่	3.82	0.76	มาก
4. ด้านโฆษณาและประชาสัมพันธ์	3.44	0.63	มาก
5. ด้านอาจารย์และบุคลากร	2.77	0.81	ปานกลาง
6. ด้านกระบวนการทำงาน	3.37	0.49	ปานกลาง
7. ด้านทางกายภาพ	3.83	0.72	มาก
รวม	3.55	0.52	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญด้านหลักสูตรและสื่อการสอนมากที่สุด ($\bar{X} = 3.96$) ให้ความสำคัญด้านทางกายภาพ อยู่ในอันดับรองลงมา ($\bar{X} = 3.83$) และให้ความสำคัญ ด้านอาจารย์และบุคลากรน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.77$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม ได้แก่ ด้านงานสอน ด้านบทบาทหน้าที่ของครู ด้านงานวิจัย/งานบริการวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และโรงเรียนกับผู้ปกครอง ด้านงานอาหารและโภชนาการ และด้านงานด้านสุขภาพอนามัย ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2: แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

การตัดสินใจ	Mean	S.D.	ระดับ
1. งานสอน	3.80	0.71	มาก
2. บทบาทหน้าที่ของครู	3.75	0.75	มาก
3. งานวิจัย / งานบริการวิชาการ	3.82	0.79	มาก
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และโรงเรียนกับผู้ปกครอง	3.89	0.76	มาก
5. งานอาหารและโภชนาการ	3.88	0.75	มาก
6. งานด้านสุขภาพอนามัย	3.90	0.62	มาก
รวม	3.84	0.65	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญงานด้านสุขภาพอนามัยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.90$) ให้ความสำคัญด้านความสัมพันธ์ระหว่าง

โรงเรียนกับชุมชน และโรงเรียนกับผู้ปกครองอยู่ในอันดับรองลงมา ($\bar{X} = 3.89$) และให้ความสำคัญด้านบทบาทหน้าที่ของครูน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.75$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อกับปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม ดังแสดงในตารางที่ 3 -5

ตารางที่ 3: ความแตกต่างของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ปกครอง

ปัจจัยส่วนบุคคล	สถิติที่ใช้	Sig	ผลทดสอบสมมติฐาน
เพศ	T-Test	0.02*	แตกต่าง
อายุ	F-Test	0.54	ไม่แตกต่าง
อาชีพ	F-Test	0.46	ไม่แตกต่าง
สถานภาพสมรส	F-Test	0.69	ไม่แตกต่าง
ระดับการศึกษาสูงสุด	F-Test	0.01*	แตกต่าง
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	F-Test	0.29	ไม่แตกต่าง
ความสัมพันธ์ของเด็กในปกครอง	F-Test	0.03*	แตกต่าง
จำนวนเด็กนักเรียนที่มีภาระดูแล	F-Test	0.05*	แตกต่าง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มผู้ปกครองนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม ที่มี อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม ส่วน เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด ความสัมพันธ์ของเด็กในปกครอง และจำนวนเด็กนักเรียนที่มีภาระดูแลที่ต่างกันมีความแตกต่างกันในเรื่องการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

ตารางที่ 4: ความแตกต่างของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มนักเรียน

ปัจจัยส่วนบุคคล	สถิติที่ใช้	Sig	ผลทดสอบสมมติฐาน
เพศ	T-Test	0.02*	แตกต่าง
ระดับชั้นการศึกษา	F-Test	0.07	ไม่แตกต่าง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม

ที่มี ระดับชั้นการศึกษา ที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม ส่วน เพศ ที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันในเรื่องการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

ตารางที่ 5: ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อกับปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด

การตัดสินใจ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value	ความสัมพันธ์
1. งานสอน	0.82**	0.00	สูง
2. บทบาทหน้าที่ของครู	0.82**	0.00	สูง
3. งานวิจัย / งานบริการวิชาการ	0.86**	0.00	สูง
4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และโรงเรียนกับผู้ปกครอง	0.80**	0.00	สูง
5. งานอาหารและโภชนาการ	0.79**	0.00	ปานกลาง
6. งานด้านสุขภาพอนามัย	0.69**	0.00	ปานกลาง
การตัดสินใจ โดยรวม	0.90**	0.00	สูง

**p = 0.01

จากตารางที่ 5 พบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโดยรวมมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.90$) เมื่อจำแนกการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงานวิจัย / งานบริการวิชาการ มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง กับความผูกพันต่อองค์กรโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.86$)

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในงานวิจัยคือคือกลุ่มผู้ปกครองนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม และกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม จำนวน 501 คน ผู้วิจัยขออภิปรายผลดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากในด้านหลักสูตรและสื่อการสอน ด้านราคา ด้านทำเลที่ตั้งและสถานที่ ด้านโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ด้านทางกายภาพ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร จำเป็นที่จะต้องเน้นการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยต้องมีอุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้นักเรียน โรงเรียนต้องกำหนดค่าธรรมเนียมการเรียนและค่าบริการโดยคำนึงถึง คุณภาพของการบริการเป็นสำคัญ โรงเรียนต้องมีสภาพแวดล้อมที่ดี ปราศจากมลภาวะทางกลิ่น เสียงหรือสิ่งที่เป็นอันตรายอยู่ข้างเคียง เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน และโรงเรียนจัดกิจกรรม ที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาส สุพรรณดี (2542) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่

ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนกวดวิชาของผู้ปกครองนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนกวดวิชาของผู้ปกครองนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในระดับมากในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด

การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญงานด้านสุขภาพอนามัยมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากรจำเป็นที่จะต้องเน้นงานด้านสุขภาพอนามัย โดยต้องมีการแอ่งบันทึสุขภาพและการเจริญเติบโตของเด็กให้ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน มีกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมสุขภาพอนามัยแก่เด็กหลายรูปแบบ มีการสนับสนุนงานของชุมชน เช่น การให้บริการด้านอาคารสถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ วิโรจน์ นุอำหมัด (2542) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มี ผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน วิทยาลัยมากที่สุด คือ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม ด้านบริการ ด้านชื่อเสียงของโรงเรียน ด้านตัวครู และด้านโรงเรียนที่ดี

สรุป

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.42 มีช่วงอายุ 36 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.18 อาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 36.04 สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 81.27 ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 41.70 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.44 ความสัมพันธ์ของเด็กในปกครองส่วนใหญ่เป็นลูก คิดเป็นร้อยละ 84.81 จำนวนเด็กนักเรียนที่มีภาระดูแลส่วนใหญ่ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.99 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.17 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 24.77 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญด้านหลักสูตรและสื่อการสอนมากที่สุด ให้ความสำคัญด้านทางกายภาพอยู่ในอันดับรองลงมา และให้ความสำคัญ ด้านอาจารย์และบุคลากรน้อยที่สุด การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญงานด้านสุขภาพอนามัยมากที่สุด ให้ความสำคัญด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และโรงเรียนกับผู้ปกครองอยู่ในอันดับรองลงมา และให้ความสำคัญด้านบทบาทหน้าที่ของครูน้อยที่สุด กลุ่มผู้ปกครองนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม ที่มี อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม ส่วน เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด ความสัมพันธ์ของเด็กในปกครอง และจำนวนเด็กนักเรียนที่มีภาระดูแลที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันในเรื่องการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม กลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม ที่มี ระดับชั้นการศึกษา ที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม ส่วน เพศ ที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันในเรื่องการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อ.เมือง จ.นครปฐม การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโดยรวมมี

ความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง เมื่อจำแนกการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงานวิจัย / งานบริการวิชาการ มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง กับความผูกพันต่อองค์กรโดยรวม เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ผู้บริหารหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรจะเน้นความสำคัญในด้านหลักสูตรและสื่อการสอน โดยโรงเรียนจะต้องจัดสื่อ อุปกรณ์ และนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก

เอกสารอ้างอิง

- ประสพชัย พสุนนท์. (2553). สถิติธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ท็อป.
- ประภาส สุพรรณดี. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนกวดวิชาของผู้ปกครองนักเรียนในเขต กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิโรจน์ มูฮำหมัด. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียน กรุงเทพมหานครคริสเตียนวิทยาลัย. ปรินญานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุธรรม รัตนโชติ. (2551). การวิจัยเชิงพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์ท็อป จำกัด.

ทักษะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของ
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสมาคม
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง
Administrators Transformational leadership and Effective of Islamic Private
Schools in Bangkok Region and Central Region

ณัฐพล เลาะวิธิ
Natthaphol Loavithee

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Department of Educational Administration, Tepsatri Rajabhat University
E-mail: a.mad.27@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาทักษะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 3) ศึกษาสมการถดถอยพหุคูณของประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง จำนวน 277 คน เพื่อลดความคลาดเคลื่อนจึงเพิ่ม ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.972 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสมการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างบารมี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ การสร้างการสื่อสารวิสัยทัศน์ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และ ด้านการคำนึงถึงเอกบุคค

2) ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) สมการถดถอยพหุคูณของประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เกิดได้จาก $.312(\text{ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ}) + .471(\text{ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์}) + .245(\text{ด้านการสร้างบารมี}) - .217(\text{ด้านการคำนึงถึงเอกบุคค})$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ประสิทธิผลของสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study Administrators Transformational leadership and Effective of Islamic Private Schools in Bangkok Region and Central Region 2) study correlate between Administrators Transformational leadership and Effective of Islamic Private Schools in Bangkok Region and Central Region 3) Administrators Transformational leadership and Effective of Islamic Private Schools in Bangkok Region and Central Region. The sample calculated using Yamane formula and drawn using stratified random sampling was 300 school administrators and teachers from Islamic Private Schools. The instrument used in this research was a questionnaire to a reliability of 0.991. The data were analyzed in terms of frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's. Correlation, Multiple Regression.

The results were as follows:

- 1) the overall Administrators Transformational leadership is at the high level
- 2) the overall Effective of Islamic Private Schools in Bangkok Region and Central Region is at the high level
- 3) study correlate between Administrators Transformational leadership and Effective of Islamic Private Schools in Bangkok Region and Central Region a significance level of .01
- 4) Multiple regression of the effectiveness of private Islamic schools, the effectiveness of Islam caused by 0.312 (the inspiration) + 0.471 (telecommunications vision) + 0.245 (the field. the acts) - 0.217 (taking into account the major parties).

Keywords: transformational leadership, organizational effectiveness

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายและรวดเร็ว การพัฒนาสังคมไทยท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง อันมีผลกระทบเชื่อมโยงจากบริบทของสังคมโลก เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร การที่ประเทศไทยมีการติดต่อสัมพันธ์กับประชาคมโลกอย่างกว้างขวางเพื่อให้สังคมไทยก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ การพัฒนาคุณภาพคนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ปัจจุบันความได้เปรียบนั้นคือความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันขึ้นอยู่กับการได้รับการศึกษาของคนในชาติ ประเทศชาติใดหากคนในชาติได้รับการศึกษาสูงย่อมหมายถึงความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันที่สูงขึ้นตามไปด้วย (พิณสุตา ศิริรังศรี, 2542, หน้า4) การศึกษาสร้างองค์ความรู้และเกิดองค์ความรู้แก่คนในประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและมั่นคงของคนในชาติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน(พ.ศ.2540) ในมาตรา43บัญญัติไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า12ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาของรัฐจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 4)

การบริหารจัดการสมัยใหม่เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรไม่ใช่เป็นเรื่องของการจัดการทุนทางการเงินเท่านั้น แต่ต้องครอบคลุมถึงเรื่องทุนทางปัญญา(intellectual capital) ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ (competent manager) ผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้และทักษะ (skilled-knowledge workers) ระบบงานที่มีประสิทธิภาพ และการจัดการการเรียนรู้(knowledge management) การบริหารที่ผ่านมาจะเน้นที่ งานหรือบุคคล ปัจจุบันการบริหารที่ดีที่สุดคือ การมุ่งคุณภาพงานซึ่งเป็นเรื่องราวของความพึงพอใจของลูกค้าหรือผู้รับบริการ(สมศักดิ์ คงเที่ยงและคนอื่นๆ, 2549, หน้า 25) ในทางการบริหารการศึกษาก็เช่นเดียวกัน ผู้บริหารต้องสร้างความร่วมมือในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ และจะต้องสร้างขึ้นให้ได้ (สำนักพัฒนาการฝึกหัดครู, 2545, หน้า 104)

ในฐานะผู้นำหลักเป็นศูนย์กลางการพัฒนาในทุกด้านของสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ดำเนินการบริหารท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง การบริหารสถานศึกษาสู่ความสำเร็จในการสร้างเด็กให้มีสัมฤทธิ์ผล ทางการศึกษา (เก่ง) ควบคู่ไปกับการมีคุณลักษณะ(คุณธรรม)ต้องดำเนินการไปในขณะที่มีความต้องการคุณภาพการศึกษาที่เพิ่มขึ้นของผู้ปกครอง และมีระบบการประเมินทั้งภายในและภายนอกเข้ามาติดตามการบริหารงานสถานศึกษา นักเรียน นักศึกษา ต้องผ่านการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา (admission) มากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการศึกษาในระดับกระทรวงตามคณะรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีวิสัยทัศน์ชัดเจนที่จะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพ ขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จที่มีคุณภาพตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนั้นผู้นำสถานศึกษายุคใหม่จะต้องสร้างการเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเป็นการลดช่องว่างระหว่างผู้นำกับผู้ตาม ทำให้ผู้ร่วมงานรู้ทันวิสัยทัศน์ของผู้นำได้ (ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์, 2550, หน้า 27)

จากความสำคัญที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าผู้นำมีความสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการจัดการศึกษา กล่าวคือ สถานศึกษาที่มีคุณภาพพบว่า ครูและบุคลากรร่วมกันรับผิดชอบที่จะช่วยกันทำให้การดำเนินการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป อาศัยการดำเนินงานจากบุคลากรทุกคนที่มีอยู่ในสถานศึกษา โดยคนเหล่านั้นย่อมยอมรับการเปลี่ยนแปลงและพยายามใช้โอกาสที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้นให้เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาของตนเอง ส่วนบทบาทสำคัญของผู้นำสถานศึกษา มีหน้าที่คอยช่วยเหลือให้ครูและบุคลากรรู้สึกสบายใจต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหากครูและบุคลากรยังรู้สึกวิตกกังวลก็จะต่อต้าน ทำให้โอกาสปรับปรุงสถานศึกษาทำได้ยากขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามยิ่งครูและบุคลากรมีระดับความพึงพอใจที่เพิ่มขึ้นก็ยิ่งทำให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงง่ายขึ้นเช่นกัน โดยพฤติกรรมของภาวะผู้นำที่ต้องการปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงาน จะต้องมียุทธศาสตร์ต่อการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การคำนึงถึงการเป็นปัจเจกบุคคล การกระตุ้นทางปัญญา และการสร้างแรงบันดาลใจ (Bass, & Avolio, 1994, p.)

ประสิทธิภาพของโรงเรียน เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารที่ต้องทำให้เกิดขึ้น โรงเรียนที่มีความสามารถในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง พัฒนา เพื่อให้มีการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมบูรณาการผสมผสาน คงสภาพของโรงเรียนให้เกิดความพึงพอใจและผลสำเร็จของการทำงานให้โรงเรียนเกิดประโยชน์สูงสุด โดยพิจารณาจากความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนจนทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานซึ่งเป็นการมองประสิทธิภาพในภาพรวมทั้งหมด (สมโชค โพธิ์งาม, 2550, หน้า 31) ประสิทธิภาพของโรงเรียนตามแนวคิดของฮอย, และมีสเกล (Hoy, & miskel, 1991, p. 398) ที่ว่าประสิทธิภาพของสถานศึกษามีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) ความสามารถ

ในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติในทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และ 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญ และส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับการใช้สมรรถนะ การใช้ภาวะผู้นำในการบริหารเพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้น สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงขององค์การจะได้บริหารโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จและเกิดประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น (สมโชค โพธิ์งาม, 2550, หน้า 36) ผู้นำสำหรับโรงเรียนที่มีประสิทธิผลควรเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การรู้ถึงภารกิจที่ต้องปฏิบัติ เป็นผู้กล้าเผชิญปัญหา การตัดสินใจ กระตุ้นทำให้เกิดปัญหา การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลโน้มน้าวจิตใจลูกน้องทำให้คนและงานทั้งระบบดีขึ้น (เสริมศักดิ์ วิชาสารณ์, 2536, หน้า 5) จึงสามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน

หากสถานศึกษาใดได้ผู้บริหารสถานศึกษามาจากการซื้อตำแหน่ง ผู้บริหารเหล่านั้นก็มักจะเข้ามาครอบงำ แสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่ง โดยการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อถอนทุนคืน และแสวงหากำไรเพิ่ม ก็จะเป็นความโชคร้ายของสถานศึกษา นอกจากสถานศึกษาจะเสียโอกาสในการพัฒนาแล้ว เพราะความเห็นแก่ตัวของผู้บริหาร สถานศึกษาประเภทนี้ ซึ่งสมพิศ สุขปัญญา (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลจังหวัดชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านพฤติกรรมผู้นำที่เน้นงาน เน้นความสัมพันธ์ และ เน้นการเปลี่ยนแปลง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน แต่เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าพฤติกรรมผู้นำเน้นการเปลี่ยนแปลงมีค่าต่ำที่สุดซึ่งพบว่าการบริหารสถานศึกษาคำนึงถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงทางระบบสังคม การเมือง การปกครอง การศึกษาและเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพในการบริหาร สถานศึกษาในสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษามากที่สุด เนื่องจากสถานศึกษาเป็นศูนย์รวมความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นแหล่งปัจจัยเบื้องต้นที่สำคัญยิ่งในการที่จะสร้างและผลิตผู้เรียนให้สามารถเป็นคนดีมีปัญญามีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขีดความสามารถในการแข่งขันมีการเพิ่มศักยภาพผู้เรียนให้สูงขึ้นและให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้บนพื้นฐานของความเป็นไทยและความเป็นสากลตามจุดหมายที่หลักสูตรการศึกษา พึงประสงค์ การศึกษาจึงมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางระบบสังคม การเมือง การปกครอง การศึกษา และเศรษฐกิจ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรให้ความสำคัญและตระหนักในประเด็นนี้

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง โดยใช้แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของแบสและอวอร์โอ (Bass&Avolio) (สุรพล พุฒคำ, 2547, หน้า 32-34) และแนวคิดประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนของฮอยและมิสเกล (Hoy & Miskel) (ธร สุนทรายุทธ, 2551, หน้า 458-459) มาเป็นกรอบในการศึกษา เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยและเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง

3. เพื่อศึกษาสมการถดถอยพหุคูณของประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง

วิธีดำเนินงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง จำนวน 277 คน เพื่อลดความคลาดเคลื่อนจึงเพิ่ม ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 300 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ประเภทปลายปิด (closed form) ที่แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร วุฒิการศึกษา รายได้ต่อเดือน ตำแหน่งในโรงเรียน ประสบการณ์ในการทำงาน ภาระทางครอบครัว ขนาดของสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลางจำนวน 5 ด้าน 1) ด้านการสร้างบารมี 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา 4) ด้านการคำนึงถึงเอกบุคคคล และ 5) การสร้างและการสื่อสารวิสัยทัศน์

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง จำนวน 5 ด้าน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC) รายข้อระหว่าง 0.50 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .972

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติ แบ่งออกได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 ทัศนคติของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ การหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

ตอนที่ 4 สมการถดถอยพหุคูณของประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ทัศนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างบารมี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ การสร้างการสื่อสารวิสัยทัศน์ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และการคำนึงถึงเอกบุคล

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4. สมการถดถอยพหุคูณของประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เกิดได้จาก $.312(\text{ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ}) + .471(\text{ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์}) + .245(\text{ด้านการสร้างบารมี}) - .217(\text{ด้านการคำนึงถึงเอกบุคล})$

การวิจัยเรื่อง ทัศนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง ผู้วิจัยอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างบารมี ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ การสร้างการสื่อสารวิสัยทัศน์ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และการคำนึงถึงเอกบุคล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของดวงสมพร สำราญเจริญ (2552, บทคัดย่อ) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 มีพฤติกรรมในการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้าน คือ พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ และพฤติกรรมผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของปริญญานฤพล (2552, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับปัจจัยในการบริหาร ระดับประสิทธิภาพ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการบริหารและประสิทธิภาพ และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ ประสิทธิภาพในการบริหารของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

นครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ

ดวงสมพร สำราญเจริญ (2552, บทคัดย่อ) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผล การจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 3 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลในการจัดการศึกษา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของผู้บริหารในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผล การจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .89

สรุป

การวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ 1) ด้านการสร้างบารมี 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์ 4) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และ 5) ด้านการคำนึงถึงเอกบุคค

2 ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ 1) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน 2) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน 4) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และ 5) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ปัจจัยด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X2) ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์ (X5) ด้านการสร้างบารมี (X1) และ ด้านการคำนึงถึงเอกบุคค (X4) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถร่วมกันทำนายผลได้ว่า เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้ร้อยละ 61.90 ($R^2 = .619$) มีความคลาดเคลื่อนในการทำนายเท่ากับ .30 (SEE = .31) สมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสมการ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 1.399 + .250(X_2) + .351(X_5) + .192(X_1) - .148(X_4)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .312(X_2) + .471(X_5) + .245(X_1) - .217(X_4)$$

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำของตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งประเทศไทยเขตกรุงเทพมหานครและภาคกลาง ควรใช้ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นสารสนเทศประกอบในการพิจารณาและกำหนดรูปแบบในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้กับสถานศึกษาในเขตอื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลสารสนเทศในภาพรวมของประเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ดวงสมพร สำราญเจริญ. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผล การจัดการศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรีชา ปัญญาณฤพล. (2551). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิณสุตา สิริธรรงศ์. (2541). การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- ยงยุทธ เกษสาคร. (2542). ภาวะผู้นำและการจูงใจ. กรุงเทพฯ : ศูนย์เอกสารและตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สมโชค โพธิ์งาม. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมพิศ สุขปัญญา (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลิขธิบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : ศูนย์ลาดพร้าว.

สำนักพัฒนาการฝึกหัดครู. (2546). เอกสารสาระการเรียนรู้ชุดวิชาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้. สุราษฎร์ธานี: สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.

สุรพล พุฒคำ. (2547). การบริหารสถานศึกษา. ลพบุรี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2536). ภาวะผู้นำและความขัดแย้ง. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Bass, B. M., & Avolio B. (1994). *Manual for the Multifactor Leadership Questionnaire*. Palo Alto, California : Consulting Psychologists Press.

Hoy, W. K, & Miskel C. (1991). *Educational Administration: Theory, Research and Practice*. 6th ed. Singapore : McGraw-Hill Book Co-Singapore for Manufacture and Export.

การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

The activity package development to promote creative writing skill by imaginations in Thai Learning Areas for Prathomsuksa 3 Students

สุกัญญา วงศ์ศิริ
Sukanya vongsiri

Thepsatri Rajabhat University
E mail: sukanyawong420@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ 3) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ 4) ศึกษาความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบางกง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดสุราษฎร์ธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบบง่าย (simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความเชื่อมั่น 0.814 3) แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ 4) ชุด มีค่าความเชื่อมั่น 0.705, 0.769, 0.720 และ 0.717 ตามลำดับ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมมีค่าความเชื่อมั่น 0.730 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าสถิติร้อยละ (percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และสถิติการทดสอบที (t – test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ คะแนนเฉลี่ยหลังการใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรม, ความคิดสร้างสรรค์, การเขียน, จินตนาการ

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) develop a activity package development to promote creative writing skill by imaginations in Thai Learning Areas for Prathomsuksa 3 Students 2) to compare the achievement of students Prathomsuksa 3, before and after 3) Comparison of the creative imaginations in the writing group before and after 4) satisfaction with the promotion of creativity in writing by activity package . The sample drawn using simple random sampling was 30 Prathomsuksa 3/2 students from Bankong School during the academic year of 2013. The instruments using in this research were 1) 4 activity package development to promote creative writing skill by imaginations in Thai Learning group, 2) a learning achievement test with reliability of 0.814, 3) a Thai creative thinking test with reliability of 0.705,0.769,0.720 and 0.717 4) complacency test toward the activity packge development to promote creative writing skill with reliability of 0.730. The data were analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, t-test and content analysis.

The results were as follows:

1. for the creative thinking of Prathomsuksa 3 Students using the learning activity packages, Post-test results were higher than pre-test at significance level of .05
2. for the learning achievement test based on the Prathomsuksa 3, Post-test results were higher than pre-test at significance level of .05

Keywords: activity, package, creative writing, imaginations

บทนำ

การเขียนเป็นวิธีการสื่อสารอย่างหนึ่งที่อยู่เจตนาจะส่งความคิด ความรู้สึกให้ผู้อื่นโดยใช้ตัวอักษรแทนคำพูด การส่งเสริมการคิดสามารถทำได้โดยการฝึกจินตนาการ คิดให้กว้าง คิดให้ลึก เป็นวิธีพัฒนาความคิดอย่างง่ายที่สุด การสร้างจินตนาการเป็นสิ่งสำคัญในการเขียน เป็นพื้นฐานของความคิดสร้างสรรค์ ผู้ที่ได้รับการฝึกหัดให้รู้จักคิดจินตนาการอย่างถูกต้องสม่ำเสมอจะเป็นที่มีความมั่นคงในจิตใจ ไม่ตื่นตระหนกกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดฝัน เป็นการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี หากผู้เรียนได้ฝึกสร้างจินตนาการ และฝึกฝนการใช้ภาษาในแนวทางที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่องก็จะเป็นการเพิ่มพูนความสามารถในตัวผู้เรียนให้มากขึ้น (รัฐจิตร แก้วจำปา, 2544: 53) ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมองเป็นความสามารถที่จะคิดได้หลายทิศหลายทางหรือแบบอนกนัยและความคิดสร้างสรรค์แบบนี้ประกอบด้วย ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่นและความคิดที่เป็นของตนเองโดยเฉพาะคนที่มีความลักษณะดังกล่าวจะต้องเป็นคนกล้าคิด ไม่กลัวถูกวิพากษ์วิจารณ์และมีอิสระในการคิดด้วย (กิลฟอร์ด Guilford, 1959: 39) จินตนาการ (Imagination) คือความคิดของมนุษย์มี 2 ลักษณะคือ ความคิดคำนึงถึงประสบการณ์และความคิดที่สร้างจากสิ่งที่เคยพบเห็นมาในชีวิต แล้วใช้ความคิดคำนึงสร้างให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น (บุญยงค์ เกศเทศ, 2525: 57) การเขียนคือการแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์โดยอาศัยภาษาตัวอักษรเป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการและความในใจของเราให้กับผู้อื่นทราบ การเขียนนี้มีลักษณะการสื่อสารที่ถาวร สามารถคงอยู่ยาวนาน ตรวจสอบได้ เป็นหลักฐานอ้างอิง นานนับพันนับหมื่นปี ถ้ามีการเก็บรักษาให้คงสภาพเดิมไว้ได้ (นภดล จันทรพิชญ์, 2531: 9) ชุดกิจกรรม เป็นสื่อการสอน

สร้างขึ้นตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามความสามารถและอัตราการเรียนของแต่ละคน ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง ประกอบกิจกรรมด้วยตนเองและมีผลย้อนกลับทันทีว่าตอบถูกหรือตอบผิด มีการเสริมแรงทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจและความต้องการที่จะเรียนต่อไป ได้เรียนรู้ที่ละน้อยๆ ตามลำดับขั้นตามความสามารถและความสนใจของแต่ละคน(บุญเกื้อ ควรรหาเวช, 2545: 31) ชุดกิจกรรมจัดว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญและจำเป็นต่อการฝึกทักษะด้านต่างๆ การให้เด็กได้ทำชุดกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถเป็นสิ่งที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์เป็นอย่างดี ทำให้สามารถตั้งศักยภาพภายในของเด็กออกมาเป็นพฤติกรรมสร้างสรรค์ได้ ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์การเขียนเรื่องตามจินตนาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเขียนโดยใช้จินตนาการความคิดที่แปลกใหม่ของตนเองโดยไม่ลอกเลียนแบบใคร สามารถสื่อความหมายด้วยภาษาเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาไทยหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในแก้ไขสถานการณ์การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและประเทศชาติ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปฝึกและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 24 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 422 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบางกอ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่ม ตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. คำนวณหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยคำนวณหาประสิทธิภาพ กระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80
2. ทดสอบหาความต่างของคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test dependent sample)
3. ทดสอบหาความต่างของคะแนนทดสอบความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test dependent sample)
4. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงดัง ตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1: ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการกลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

การทดสอบวัดความคิด สร้างสรรค์	คะแนน	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ทดสอบก่อนเรียน	120	30	61.73	11.77	28.13*
ทดสอบหลังเรียน	120	30	83.30	10.62	

* $p < .05$

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังใช้ชุด กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ คะแนนเฉลี่ยหลังการใช้ชุดกิจกรรมสูง กว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2: ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม
ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ทดสอบก่อนเรียน	30	30	19.10	2.90	11.76*
ทดสอบหลังเรียน	30	30	26.90	3.19	

* $p < .05$

อภิปรายผล

1. ความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่าชุดกิจกรรมมีผลทำให้ความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการเพิ่มขึ้น อาจเป็นเพราะว่าชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์เป็นไปตามลำดับ เนื้อหาของชุดกิจกรรมไม่ยากหรือง่ายเกินไปช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ง่ายขึ้น กิจกรรมเหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของผู้เรียนสอดคล้องกับอารี พันธมณี (2545: 125-127) กล่าวว่า การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ควรคำนึงถึงการจัดหลักสูตรและกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ รู้จักคิดเป็น และสามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จ ยึดหยุ่นเนื้อหา ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่บังคับให้นักเรียนทำตามคำสั่ง ส่งเสริมให้เป็นคนช่างสังเกต ส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่ม ยอมรับความคิดแปลกๆ กระตุ้นให้มีบุคลิกภาพที่สร้างสรรค์โดยการส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจึงมีผลทำให้ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าชุดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง เน้นด้านการคิดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียน ตัวอักษรไทย การเขียนบรรยายเกี่ยวกับลักษณะของคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ การเขียนเรื่องตามจินตนาการจากคำภาพ และหัวข้อที่กำหนด ฝึกมารยาทในการเขียน การใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลาสถานที่ และบุคคล ไม่เขียนล้อเลียนผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเสียหายดังนั้นเมื่อใช้ชุดกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เรืองรัตน์ โคสะสุ (2553: 89-91) ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุป

1. เมื่อนำชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องตามจินตนาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าคะแนนทดสอบหลังการใช้ชุดกิจกรรม มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแสดงว่านักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการสูงขึ้น

2. ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมการเขียนเรื่องตามจินตนาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนมีคะแนนทดสอบ

หลังการใช้ชุดกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ย สูงกว่าผลการทดสอบก่อนการใช้ชุดกิจกรรม ซึ่งผลการทดสอบแสดงว่า
นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- นภดล จันทรเพ็ญ. (2531). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2545). *นวัตกรรมการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2525). *วรรณกรรมวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: ทิพอักษร.
- รัญจิตร แก้วจำปา. (2544). *ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- เรืองรัตน์ โคสะสุ. (2553). *ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. ปริญญาพันธการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี.
- อารี พันธมณี. (2545). *ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ไยไหม.
- Guilford, J.P. (1959). *Personality*. New York: Mcgraw Hill Book.

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษาชาวจีน ในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

Factors Influencing Students Decision To Further Their Graduate Studies At Panyapiwat Institute Of Management

Li Yu Qing

คณะบริหารธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษาชาวจีนในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชาวจีนระดับปริญญาโท ในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ จำนวน 20 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล นักศึกษาที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 21-30 ปี ส่วนใหญ่เคยเรียน/หรือเคยทำงานในประเทศไทย รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,000 – 20,000 บาท จะเช่าหอพักเป็นที่พักขณะศึกษา และส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีบุตร 1 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยเบื้องต้นที่ทำให้ตัดสินใจเลือกศึกษาในประเทศไทย กับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย – จีน ที่ดีเป็นเวลานาน วัฒนธรรมความเป็นอยู่ เป็นปัจจัยที่สนับสนุนการตัดสินใจ 2) ปัจจัยด้านการตัดสินใจที่เลือกศึกษาระดับปริญญาโทในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ของนักศึกษาจีน ได้แก่ สนใจเรียนวิชาค้าปลีก ร้อยละ 41.5 อาจารย์/บุคลากรมีความรู้ความสามารถ 24.3 มีหลักสูตรที่ทันสมัย ร้อยละ 19.5 สถาบันมีชื่อเสียงด้านธุรกิจค้าปลีก ร้อยละ 7 เชื่อว่าจะหางานทำได้เมื่อเรียนจบ ร้อยละ 5 และเชื่อว่าจะทำงานในประเทศที่บริษัทในเครือได้ดำเนินธุรกิจ มีเครือข่ายได้อย่างดี ร้อยละ 2.4 3) จุดเด่นของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ พบว่า สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ มีจุดเด่นด้านการบริการที่ดี มีอาจารย์/บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีชื่อเสียง เปิดสอนหลักสูตรภาษาจีน ซึ่งมีสถาบันการศึกษาเปิดน้อย และเป็นหลักสูตรที่ทันสมัย การเรียนมีโอกาสรู้จักกับผู้บริหารเก่งๆ เพราะอยู่ในเครือข่าย เมื่อศึกษาแล้วมีโอกาสให้เรียนรู้ถึงองค์การที่ประสบผลสำเร็จ และนำความรู้ที่ได้ไปประกอบกับธุรกิจที่ทำอยู่ให้มีระบบมากขึ้น

คำสำคัญ: การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา, สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

Abstract

The purpose of this research was to study the factors influencing students decision to further their graduate studies at Panyapiwat Institute of Management. The sample group of this research was 20 Chinese student at Panyapiwat Institute Of Management. The In depth Interview was used as a tool for collecting data.

The result of this research revealed that participants were male student, aged between 21-30 years old, used to study/to work in Thailand with salary between 10,000-19,999 baht per month. They lived in a rented apartment

The research result showed that 1) factor influencing students decision to further their graduate studies in Thailand, were good relationship between Thailand and China culture. 2) factors influencing students decision to further their graduate studies at Panyapiwat Institute of Management were their interest in retail management (41.5%), competent professor(24.3%), and Modern Program (19.5%) The institute's fame in retail management opportunity to find jobs when graduate and possibility to work in CP chained company 3) The strong point of modern Chinese MBA program of in Panyapiwat Institute Of Management were good service, competent professors having modern Chinese MBA program and opportunity to have direct experience with successful organization and can apply knowledge to develop business system.

Keywords: Decision to Further Their Graduate Studies, Panyapiwat Institute of Management

บทนำ

การพัฒนาทางการศึกษา ถือเป็นวาระแห่งชาติที่รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะเป้าหมายการก้าวขึ้นเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาแห่งเอเชีย ทำให้ประเทศไทยมุ่งเน้นด้านการยกระดับการศึกษาทั้งสถาบันการศึกษาของภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีจำนวนสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาจำแนกตามกระทรวงและระดับปริญญา พบว่ามีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษารวมทั้งสิ้น 847 แห่ง เปิดสอนในระดับการศึกษต่ำกว่าปริญญาตรี 647 แห่ง แบ่งเป็นสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 604 แห่ง และสังกัดอื่นๆ 43 แห่ง และเปิดสอนในระดับปริญญา 200 แห่ง แบ่งเป็นสถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 75 แห่ง ประกอบไปด้วย มหาวิทยาลัยของรัฐปกติ 18 แห่ง มหาวิทยาลัยเปิด 2 แห่ง มหาวิทยาลัยของรัฐอิสระ 4 แห่ง และสถาบันการศึกษาเอกชน 51 แห่ง

จากข้อมูลคณะกรรมการการอุดมศึกษาพบว่า ในปี 2553 มีจำนวนนักศึกษาต่างชาติในประเทศไทยรวม 12,233 คน และในปี 2554 มีจำนวนนักศึกษาต่างชาติในประเทศไทยรวม 16,361 คน โดยเป็นนักศึกษาจากประเทศจีนมากที่สุดจำนวน 9,329 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 46.2 ของนักศึกษาต่างชาติทั้งหมดที่มาศึกษาในประเทศไทย โดยพบว่าในปี 2554 มีนักศึกษาต่างชาติศึกษาอยู่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นจากปี 2553 ถึงร้อยละ 33.7 และมีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยมหาวิทยาลัยที่มีนักศึกษาต่างชาติเข้ามาเรียนมากที่สุด 10 อันดับแรกได้แก่ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวบสเตอร์ (ประเทศไทย) มหาวิทยาลัยซิลเลอร์-สแตมฟอร์ด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมิชซัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553)

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนทุนในการก่อตั้งจากบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) และได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการอุดมศึกษาเพื่อให้เปิดดำเนินการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2550 เป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางที่เน้นการศึกษาและวิจัยทางด้านธุรกิจค้าปลีก เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งในเชิงวิชาการและสามารถปฏิบัติงานได้จริง นักศึกษาทุกคนจะได้ฝึกเตรียมเข้าทำงานควบคู่กับการเรียน ภายใต้ปรัชญาของสถาบันคือ “การศึกษาคือบ่อเกิดแห่งภูมิปัญญา” (Education is the Matrix of Intellect) ปัจจุบันสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท สถาบันการจัดการ

ปัญญาภิวัฒน์ เปิดหลักสูตรใหม่ ได้แก่ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ในระบบการศึกษาทางไกล หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงเอเชีย (Asian Management) หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโลจิสติกส์ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว พร้อมเปิดสอนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะบัญชี และ International College (English and Chinese Program) (สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์, 2555: ออนไลน์) ขณะที่ใน 1-2 ปีที่ผ่านมา จำนวนนักศึกษาชาวจีนในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ที่มีอยู่จำนวน 5 คน เป็น 21 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 320.0 จากเดิมที่ศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก (หลักสูตรภาษาจีน) ในระดับปริญญาโท ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับนักศึกษาชาวจีนในมหาวิทยาลัยชั้นนำ อาทิ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาชาวจีนให้ความสำคัญและเลือกที่จะศึกษาต่อในประเทศไทย

ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาชาวจีนจึงเป็นสิ่งสำคัญทั้งนี้ที่ผ่านมาพบว่า ไม่มีงานวิจัยใดที่ทำการศึกษาระดับปริญญาโทที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษาชาวจีนในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ปี 2552 ซึ่งการศึกษาดังกล่าวจะช่วยให้สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ สามารถนำมากำหนดเป็นกลยุทธ์ในการสร้างโอกาสในการเข้าถึงนักศึกษาชาวจีนได้ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาโทของนักศึกษาชาวจีนในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ปี 2552
2. เพื่อศึกษาปัจจัย ที่มีต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาโทของนักศึกษาชาวจีนในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ปี 2552
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะของนักศึกษาชาวจีนที่มีต่อสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

วิธีการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีรูปแบบการวิจัยแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทของนักศึกษาชาวจีนในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ปี 2552 จำนวน 20 คน ทั้งเพศชายและเพศหญิง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยตัวผู้วิจัย ในการสัมภาษณ์ โดยแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับประชากรศาสตร์ ได้แก่ ชื่อ อายุ เพศ ระดับการศึกษา สัญชาติ ภูมิลำเนา อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน และรายได้ของนักศึกษาชาวจีนต่อเดือน ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ ลักษณะคำถามแบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาโทของนักศึกษาชาวจีนในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ปี 2552 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำมาวิเคราะห์ส่วนประกอบ (Componential Analysis)

สรุป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า จากผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมด 20 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 16 คน (ร้อยละ 80) เป็นเพศหญิง จำนวน 4 คน (ร้อยละ 20) โดยส่วนใหญ่ผู้ถูกสัมภาษณ์มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 12 คน (ร้อยละ 60) โดยผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เคยเรียน/เคยทำงานใน

ประเทศไทย จำนวน 14 คน (ร้อยละ 70) และไม่เคยเรียนหรือทำงานมาก่อน จำนวน 6 คน (ร้อยละ 30) กลุ่มตัวอย่างเข้าหอพัก เป็นที่พักในขณะศึกษา จำนวน 11คน (ร้อยละ 55) เช่า/ซื้อคอนโดมิเนียม จำนวน 7 คน (ร้อยละ 35) มีรายได้ต่อเดือน ระหว่าง 10000-20000 บาทจำนวน 11 คน (ร้อยละ 55) รายได้ระหว่าง 20001-30000 บาท จำนวน 8 ราย (ร้อยละ 40) ส่วนใหญ่ผู้ถูกสัมภาษณ์มาจากครอบครัวที่มีบุตร 1 คน จำนวน 13 คน (ร้อยละ 65)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัย ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาโทชาวจีนในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ พบว่า

- 1) เหตุผลที่เลือกเข้าศึกษาต่อในประเทศไทย สรุปได้ดังนี้
 - (1.1) ทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้เมืองจีน ไปมาสะดวก
 - (1.2) อุปนิสัยคนไทยดี มีน้ำใจ
 - (1.3) ความสัมพันธ์ไทย-จีน มีการค้ามานาน
 - (1.4) ค่าเล่าเรียน ค่าครองชีพ ถูกกว่าประเทศแถบยุโรป
- 2) ผู้แนะนำให้มาเรียนในประเทศไทย สรุปได้ ดังนี้
 - (2.1) กลุ่มครอบครัว ได้แก่ บิดา พี่สาว ภรรยา ตัวเอง
 - (2.2) กลุ่มเพื่อน
- 3) ผู้แนะนำให้มาเรียนในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ สรุปได้ดังนี้
 - (3.1) อาจารย์/เจ้าหน้าที่ของสถาบันการศึกษาในประเทศจีน
 - (3.2) เจ้าหน้าที่ของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์/บริษัทในเครือ

4) ผลิตภัณฑ์/หลักสูตร (Product) หลักสูตรการเรียนการสอนระดับปริญญาโท มีหลักสูตรที่น่าสนใจมีความหลากหลาย โดยเฉพาะหลักสูตรทางด้านค้าปลีก ซึ่งอยู่ในเครือข่ายซีพี โดยมีร้านสะดวกซื้อเซเว่นอีเลฟเว่น ซึ่งเป็นร้านค้าจริงให้นักศึกษาได้สัมผัสสถานที่จริง

5) ราคา (Price) ด้านราคาหรือค่าใช้จ่ายในการศึกษา ในระดับปริญญาโทของนักศึกษาชาวจีนส่วนใหญ่เห็นว่ามีระดับราคาที่ไม่แตกต่างจากสถาบันการศึกษาอื่นๆ มีเพียงส่วนน้อยที่เห็นว่าค่าใช้จ่ายแพงเมื่อเทียบกับสถาบันการศึกษาอื่น

6) สถานที่ (Place) นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ มีอาคารที่ดี สะอาด บรรยากาศน่าเรียน มีห้องเรียนที่น่าเรียน

7) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์มีการนำเสนอหลักสูตรโดยจากเจ้าหน้าที่และคณาจารย์ ผ่านทางสถาบันการศึกษาอื่น ทำให้นักศึกษาชาวจีนรู้จักและได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันมีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ทำให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย แต่ขณะเดียวกันสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ยังขาดในเรื่องการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ การจัดทำโรดโชว์ในการนำนักศึกษารุ่นพี่ไปให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถาบันกับนักศึกษาในสถาบันการศึกษาอื่นๆ

8) บุคลากร (People) นักศึกษาระดับปริญญาโทชาวจีน ของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ส่วนใหญ่เห็นว่าบุคลากร ได้แก่ อาจารย์ที่ทำการสอน เป็นอาจารย์ที่มีความสามารถ มีชื่อเสียง โดยมีทั้งอาจารย์ที่เป็นคนไทยและคนจีน ที่มาจากประเทศจีน โดยอาจารย์แต่ละท่านให้ความเป็นกันเองและให้คำแนะนำนอกเหนือจากในตำราเรียนด้วย

9) สภาพแวดล้อม (Physical Evidence) นักศึกษาระดับปริญญาโทชาวจีน ของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพแวดล้อมของสถาบันดี สร้างความประทับใจให้กับนักศึกษา

10) ระบบการเรียนการสอน (Process) นักศึกษาระดับปริญญาโทชาวจีน ของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ส่วนใหญ่เห็นว่าระบบการเรียนการสอนที่นี่ดี ด้วยเป็นเครือข่ายของซีพี ซึ่งเป็นองค์กรที่ประสบความสำเร็จ มีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจมายาวนาน ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ประยุกต์ใช้กับธุรกิจได้ทันที

11) ปัจจัยที่ทำให้ท่านเลือกเรียนที่สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เลือกเรียนที่สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ สรุปได้ดังนี้ อันดับ 1 ตนเองสนใจวิชาค้าปลีก จำนวน 17 คะแนน (ร้อยละ 41.5) อันดับ 2 อาจารย์/บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ จำนวน 10 คะแนน (ร้อยละ 24.3) มีหลักสูตรที่ทันสมัย (ร้อยละ 19.5) สถาบันมีชื่อเสียงด้านธุรกิจค้าปลีก (ร้อยละ 7.0) เชื่อว่าหางานทำได้เมื่อเรียนจบ (ร้อยละ 5.0) และเชื่อว่าจะได้ทำงานบริษัทในเครือ (ร้อยละ 2.4)

12) จุดเด่นของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ สรุปได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ มีจุดเด่นด้านบริการที่ดี และมีอาจารย์/บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีชื่อเสียง เปิดสอนหลักสูตรภาษาจีน ซึ่งมีสถาบันการศึกษาเปิดสอนน้อย และ เป็นหลักสูตรที่ทันสมัย การเรียนมีโอกาสรู้จักกับผู้บริหารเก่งๆ เพราะอยู่ในเครือซีพี เมื่อศึกษาแล้วมีโอกาสให้เรียนรู้ถึงองค์การที่ประสบผลสำเร็จและนำความรู้ที่ได้ไปประกอบกับธุรกิจที่ทำอยู่ให้มีระบบมากขึ้น 13) ข้อเสนอแนะเพื่อให้นักศึกษาชาวจีนสนใจมาเรียนมากขึ้น

การปรับปรุงสถาบันเพื่อให้นักศึกษาชาวจีนสนใจมาเรียนมากขึ้น ผลการศึกษาพบว่า สิ่งในกลุ่มตัวอย่างต้องการให้สถาบันมีการปรับปรุง ได้แก่ การเพิ่มหนังสือภาษาจีนในห้องสมุด การเพิ่มหลักสูตรในการเรียนให้มีความหลากหลายมากขึ้น การเปิดโอกาสให้นักศึกษาชาวจีนออกไปแนะนำหลักสูตรกับน้องๆ ชาวจีนในประเทศไทย การเพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อให้มากขึ้น การเพิ่มบุคลากรที่มีความรู้ด้านภาษาจีนเพื่อการสื่อสารดีขึ้น การเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ภาษาจีน การเพิ่มหอพัก การจัดอบรมภาษาไทย การศึกษาดูงานนอกสถานที่

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชาวจีน เลือกมาศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ เนื่องจากเห็นว่าประเทศไทยกับจีน เป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์อันดีเป็นเวลานาน วัฒนธรรม ความเป็นอยู่และอุปนิสัยคนไทยที่น่าประทับใจ ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม สิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นปัจจัยแวดล้อมที่ดึงดูดสนับสนุนการตัดสินใจของนักศึกษาชาวจีนให้มาศึกษาต่อประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชชัย พุนทรัพย์ทวีกิจ (2548) ที่ทำการศึกษปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกะปิ ที่พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยอื่นๆ อาทิ การจัดการเรียนการสอน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการเรียนการสอนนั้น สิ่งแวดล้อมนับเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งนักศึกษาคำนึงถึงในการเลือกสถานที่เข้าศึกษา วัฒนธรรม การใช้ชีวิต ค่าครองชีพ การคมนาคมระหว่างประเทศ แหล่งท่องเที่ยว และมิตรไมตรีของคนในประเทศนั้นๆ ปัจจัยแวดล้อมทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาที่จะศึกษาต่อคำนึงถึงในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในประเทศใด ประเทศหนึ่งด้วย การที่ประเทศไทยมีประชาชนที่ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตร ค่าครองชีพถูก การคมนาคมสะดวก มีแหล่งท่องเที่ยวสวยงาม ย่อมเอื้อต่อการตัดสินใจให้คนมาศึกษาต่อง่ายขึ้น

นักศึกษาชาวจีน เห็นว่าปัจจัยเกี่ยวกับความสนใจของตนเอง เป็นประเด็นสำคัญในการเลือกตัดสินใจเกี่ยวกับสถาบันที่จะศึกษาต่อ ตลอดจนหลักสูตร ราคา อาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม อาจารย์ ระบบการจัดการเรียนการสอน เป็นประเด็นที่สำคัญที่นำไปสู่การตัดสินใจเลือกสถาบันการศึกษา ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ

สงบ สิ่งสันติ (2549) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักเรียนนักศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และพบว่า การเลือกศึกษาต่อเลือกจากความถนัดและความสนใจส่วนตัว นอกจากนี้ยังมองเกี่ยวกับการหางานทำ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัชย์ ตั้งธีระบัณฑิตกุล ทำการศึกษาความพร้อมของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในการให้บริการนักศึกษาต่างชาติ ซึ่งพบว่า การจัดการด้านหลักสูตรและการถ่ายทอดความรู้ ความสามารถของผู้เสนอ มีส่วนสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาต่างชาติ

นักศึกษาชาวจีน เห็นว่าปัจจัยด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ราคาหรือค่าใช้จ่ายในการศึกษา อาคารสถานที่ บรรยากาศ สภาพแวดล้อม เป็นปัจจัยที่ใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัย ของสุรัชย์ ตั้งธีระบัณฑิตกุล (2550) ทำการศึกษาความพร้อมของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในการให้บริการนักศึกษาต่างชาติ ซึ่งพบว่า นักศึกษาต่างชาติมีความพึงพอใจกับความเหมาะสมของห้องเรียน ค่าใช้จ่าย และมีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตร และสอดคล้องกับงานวิจัยของสรวิศ เดชาวัฒนานนท์ (2545) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในจังหวัดสกลนคร ซึ่งพบว่าปัจจัยทางการตลาดอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนของนักเรียน มาจากปัจจัยทางด้านการส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการเรียนและค่าธรรมเนียมอื่นๆ และปัจจัยด้านระบบการเรียนการสอน

นักศึกษาชาวจีน พึงพอใจในด้านอาจารย์ผู้สอน ว่ามีคุณภาพ มีชื่อเสียง ทั้งนี้เป็นเพราะ หลักสูตร MBA ภาษาจีน ได้พยายามจัดหาอาจารย์ผู้สอน ที่มีความชำนาญสูง โดยมีการคัดสรรอาจารย์จากประเทศจีนที่มีประสบการณ์ตรงและมีความชำนาญเฉพาะทาง เช่นอาจารย์ถึงฟางเฉิง ท่านจบปริญญาเอก และเป็นอาจารย์ในคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยคมนาคุมปักกิ่ง เคยเป็นอาจารย์แลกเปลี่ยนสอนในมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ และ สถาบันเทคโนโลยีจอร์เจีย มีผลงานและมีความเชี่ยวชาญในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารกลยุทธ์เทคโนโลยีและการบริหารความรู้ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การบริหารการตลาด โดยมีผลงานวิจัยที่เป็นที่ยอมรับระดับนานาชาติ

อาจารย์สวี เอื้อ หมิง สำเร็จการศึกษา จากมหาวิทยาลัยเหินหมินแห่งประเทศจีน ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการ ศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาปริญญาเอกมหาวิทยาลัยเหินหมินแห่งประเทศจีน และเป็นเลขาธิการคณะกรรมการวิชาการรุ่นที่ 10 มหาวิทยาลัยเหินหมินแห่งประเทศจีน โดยมีผลงานวิจัยมากมาย อาทิ การศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการถูกกฎหมายของกฎเกณฑ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กร , การศึกษาวิจัยผลกระทบที่มีต่อการริเริ่มสร้างสรรค์และผลงาน, กลยุทธ์ขององค์กรและการริเริ่มสร้างสรรค์,การบริหารจัดการกลยุทธ์ขององค์กร และทฤษฎีการบริหารธุรกิจระดับนานาชาติ

ข้อเสนอแนะ

ด้านผลิตภัณฑ์/หลักสูตร (Product) พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาโทชาวจีนให้ความสนใจศึกษาที่สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ เนื่องจาก ชื่นชอบในหลักสูตรธุรกิจค้าปลีก และมีการเปิดสอนในภาคภาษาจีน ซึ่งสถาบันการศึกษาอื่นไม่มี จึงเสนอแนะว่า สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ควรพัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลาย เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับนักศึกษาชาวจีนให้มากขึ้น

ด้านราคา (Price) พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาโทชาวจีน ที่ศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ เห็นว่าค่าใช้จ่ายในการศึกษาของสถาบันไม่แตกต่างจากสถาบันการศึกษาอื่นมากนัก ขณะที่บางกลุ่มมองว่ามีค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่า จึงเสนอแนะว่า สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ควรมุ่งมั่นและตอกย้ำจุดเด่นเรื่อง

ของราคา/ค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษา โดยควบคุมและกำหนดไม่ให้มีระดับราคาที่สูงเกินไป เมื่อเทียบกับสถาบันการศึกษาอื่น

ด้านสถานที่ (Place) พบว่า นักศึกษาปริญญาโทชาวจีน ให้ความสำคัญกับเรื่องของสถานที่ ของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ โดยพบว่ามี การพูดถึงจำนวนมาก จึงเสนอแนะว่า สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ควรพัฒนาและให้ความสำคัญกับสถานที่ อาคารต่างๆ เพื่อให้รองรับการใช้งานต่างๆ ได้จริง นอกจากนี้ ควรสร้างการรับรู้ต่อตราสถาบัน การนำเสนอทำเลที่ตั้งที่สามารถเดินทางได้สะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวก พร้อมทั้งอาคารเรียนที่ทันสมัย หอประชุม พร้อมระบบสาธารณูปโภค และสนามกีฬา

ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาโทชาวจีนส่วนใหญ่ ไม่มีการรับรู้ด้านการส่งเสริมการตลาดของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์มากนักและมองว่าสถาบันยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลทั่วไปรับรู้ข้อมูลของสถาบัน จึงเสนอแนะว่า สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ควรมีกิจกรรมด้านการตลาดที่หลากหลายและครบถ้วน เนื่องจากอยู่ในช่วงเริ่มต้น การสร้างแบรนด์เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งสถาบันควรมีการทำกิจกรรมด้านการส่งเสริมการตลาดแบบรอบด้าน

ด้านบุคลากร (People) พบว่า นักศึกษาปริญญาโทชาวจีน ให้ความสำคัญกับเรื่องของบุคลากรของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ในระดับสูง โดยเฉพาะคณาจารย์ที่เดินทางจากประเทศจีน จึงเสนอแนะว่า สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ควรให้ความสำคัญกับบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมากกว่าการสอนเพียงอย่างเดียว โดยควรมีการแลกเปลี่ยนทางด้านวิชาการจากอาจารย์จากประเทศจีน ต่อสถาบันการศึกษาอื่นๆ พร้อมดำเนินการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ให้แพร่หลาย เพื่อสร้างชื่อเสียง ให้สาธารณชนรู้จัก ซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์ชื่อของสถาบัน และเป็นการยกระดับด้านวิชาการให้กับสถาบันมากขึ้นขณะเดียวกันควรเพิ่มบุคลากรที่มีความรู้ด้านภาษาจีนให้มากขึ้นด้วย

ด้านสภาพแวดล้อม (Physical Evidence) พบว่า นักศึกษาปริญญาโทชาวจีน มาให้ความสนใจศึกษาที่สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ โดยเกิดจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ที่มีความทันสมัย มีสิ่งอำนวยความสะดวก ถือว่าอยู่ในระดับที่ดี นักศึกษาให้การยอมรับ จึงเสนอแนะว่า ควรรักษามาตรฐานนี้ต่อไป และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

ด้านระบบการเรียนการสอน (Process) พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาโทชาวจีนให้ความสนใจศึกษาที่สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ต่างชื่นชมระบบการเรียนการสอนที่ทันสมัย แม้บางส่วนจะขาดการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงเสนอแนะว่า สถาบันควรมีการพัฒนาและบูรณาการระบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและผู้สอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- สรวิศ เตชะวัฒนานนท์. (2545). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทพาณิชยกรรม ในจังหวัดสกลนคร*. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *นักศึกษาต่างชาติที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ.
- สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สุรัชย์ ตั้งธีระบัณฑิตกุล. (2550). *ความพร้อมของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในการให้บริการนักศึกษาต่างชาติ*. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สงบ สิงสันจิตร. (2549). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักเรียน นักศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

รัชเนีย พูนทรัพย์ทวีกิจ. (2548). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกสถานศึกษาระดับ
ก่อนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางกะปิ. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. (2555). หลักสูตรที่เปิดสอน. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2555 จากเว็บไซต์:
www.pim.ac.th